A Tantra showing how various things originated from Tārā, the mother of all Tathāgatas.

It extends over leaves 457*b*—480*a* of the Kangyur, section Ṟgyud, volume Pha, and begins with an invocation to Mañjuśrī. This Tantra, which had been told by S'ākya to Mañjuśrī at Tuṣita heaven (དགའ་ ལྡན་ཀྱི་ གནས), was translated into Tibetan by the Indian sage Dharma-śrī-mitra and the Tibetan interpreter Gelong Choṣ-kyi-ḇzaṅ-po.

2. आर्य-तारा-नामाष्टोत्तर-शतकम्,[1] Ārya-Tārā-nāmāṣṭottara-śatakam, Tib: རྗེ་ བཙུན་ མ་འཕགས་མ་སྒྲོལ་མའི་མཚན་བརྒྱ་ རྩ་ བརྒྱད་ པ – One hundred and eight names of the noble Tārā.

It extends over leaves 480*a*—483*a* of the Kangyur, Ṟgyud, Pha, and begins with an invocation to the blessed noble Tārā. The 108 names are stated to have never been renounced by Buddha and to have ever been rep[illegible]ted by the mighty Avalokiteśvara.

[illegible]

ཞེ [illegible] པ་བྱིན་རྫེས་ཀྱི་རྟོག་པ་ཆེན་པོ་བྱང་ཆུ[illegible] སེམས་དཔའ་ཆེན་པོའི་རྣམ་པར་འཕྲུལ་བ་ལེའུ་རབ་[illegible]བྱམས་ལས་བཅོམ་ལྡན་འདས་མ་འཕགས་[illegible]སྒྲོལ་མའི་རྩ་བའི་རྟོག་པ་ཞེས་བྱ་བ—[illegible]ndamental rituals of Ūrddhva-jaṭā Bhagavatī Ārya-Tārā.

It extends over leaves 1*a*—453*a* of the Kangyur, Ṟgyud, volume Tsa, and begins with an invocation to the mighty Avalokiteśvara (སྤྱན་རས་གཟིགས). At the end it is stated:—འདི་ནི་ཇོ་བོ་ཆེན་པོ་ཨ་ཏི་ཤའི་ཕྱག་དཔེ– "this is great master Atiśa's book."

མོ་སྒྲོན་མ་མཆོག་གི་གཟུངས—A *dhāraṇī*-charm called the excellent lamp of the noble science.

It extends over leaves 487*b*—495*b* of the Kangyur, Rgyud, Pha, and begins with an invocation to Buddha and all Bodhisattvas. It was delivered by the Bhagavān (Buddha) at S'rāvastī (མཉན་ཡོད) in the Jetavana garden of Anāthapiṇḍada (མགོན་མེད་ཟས་སྦྱིན)།

5. आर्य-तारा-स्वप्रतिज्ञा-नाम-धारणी, Ārya-Tārā-svapratijñā-nāma-dhāraṇī, Tibetan: འཕགས་མ་སྒྲོལ་མ་རང་གིས་དམ་བཅས་པ་ཅེས་བྱ་བའི་གཟུངས—A *dhāraṇī*-charm on the promise made by Tārā herself.

It extends over leaves 495*b*—496*a* and begins with an invocation to noble Tārā.

6. ऊर्द्ध-जटा-महाकल्प-... ...नाम्,[2] Tārā-devī... ...र्वंग-पटल-विसरा-भग-... ...रादेव ...ddhva-jaṭā-mahā-... kam, Tibetan: ལྷ་མོ་སྒྲོལ་མ ... śata.

བརྒྱད་... ।— One hundred and eight names of goddess Tārā.

It extends over leaves ... 483*a*—487*b* of the Kangyur, Rgyud, Pha, and begins with an invocation ... to the great goddess Tārā.

4. आर्य-अग्र-प्रदीप-धारणी-विद्याराज, Ārya-agra-pradīpa-dhāraṇī-vidyārāja, Tibetan: འཕགས་པ་རིག་སྔགས་ཀྱི་རྒྱལ་

---

1 The Sanskrit title in the original Tibetan book runs thus:—आर्यतारा भद्र नाम अष्टशतक। It has been modified in conformity with the Tibetan title.

2 The Sanskrit title in the original Tibetan book runs as follows:—तारादेवी नाम अष्टशतकन्।

It was translated into Tibetan by the S'akya Gelong Rin-chen-grub and B̲sod̲-nams̲-grub.

7. तारा-साधनम्, Tārā-sādhanam, Tibetan: སྒྲོལ་མའི་སྒྲུབ་ཐབས—Propitiation of Tārā.

It extends over leaves 1*b*—8*a* of the Tangyur, section R̲gyud, volume La, and begins with an invocation to venerable Tārā. At the end it is stated that Tārā-sādhana, which has sprung from the ocean-like Tārā-tantra, is the work of Ārya Nāgārjuna (འཕགས་པ་ཀླུ་སྒྲུབ). It was translated into Tibetan by the great Indian Paṇḍita Dharma-vajra and the Tibetan interpreter Gelong Dar-ma-rin-chen, and finished by the honourable great kalyāṇa-mitra (དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ཆེན་པོ) named Chos̲-kyi-b̲lo-gros̲ of the monastery of Chos̲-h̲khor-h̲jo.

8. तारादेवी-स्तोत्रम् एकविंशतिकसाधनं नाम, Tārā-devī-stot-ram-ekaviṃśatika-sādhanaṃ-nāma, Tibetan: ལྷ་མོ་སྒྲོལ་མའི་བསྟོད་པ་ཉི་ཤུ་རྩ་གཅིག་པའི་སྒྲུབ་ཐབས་ཞེས་བྱ་བ—A propitiatory hymn to the goddess Tārā in her twenty-one aspects.

It extends over leaves 8*a*—11*b* and begins with an invocation to the blessed Tārā. It is divided into twenty-one small chapters and is the work of the Kāśmīrian Paṇḍita teacher Ravi-gupta (ཉི་མ་སྦས་པ). It was translated into Tibetan by Paṇḍita Mañjuśrī and the Tibetan interpreter Mal-gyo B̲lo-gros̲-grags̲-pa.

9. [तारैकविंशतिकाङ्गसूत्रे संक्षेपः,[1] Tārā-ekaviṃśatikāṅga-sūtre saṃkṣepaḥ], Tibetan: སྒྲོལ་མ་ཉི་ཤུ་རྩ་གཅིག་པའི་ཡན་ལག་དང་བཅས་པ་མདོར་བསྡུས་པ—A summary of the discourse on the twenty-one aspects of Tārā.

---

1 The Sanskrit title of No. 9 is not given in the original Tibetan book. It is restor[ed] from the Tibetan title.

It extends over leaves 11*b*—26*b* of the Tangyur, R̲gyud, La, and begins with an invocation to the mistress noble Tārā. It is divided into twenty-one chapters and is the work of the Kāś-mīrian teacher Ravi-gupta (ཁ་ཆེའི་སློབ་དཔོན་ཉི་མ་སྦས་པ་ཞེས་བྱ་བས)། It was translated into Tibetan by the Indian teacher Mañju-śrī and the Tibetan interpreter Mal-gyo-b̲lo-gros̲-grags̲-pa in the very great vihāra of Vikramaśīla.

10. भगवती-तारादेवी-एकविंशति-स्तोत्र-साधनोपायिक,[1] Bhaga-vatī - Tārā - devī - ekaviṃśati - stotra - sādhanopāyika, Tibetan: བཅོམ་ལྡན་འདས་མ་སྒྲོལ་མ་ལ་བསྟོད་པ་ཉི་ཤུ་རྩ་གཅིག་པའི་སྒྲུབ་ཐབས—The way of propitiating the blessed goddess Tārā by the twentyone-fold hymn.

It extends over leaves 26*b*—35*b* of the Tangyur, R̲gyud, La, and begins with a salutation to the feet of the Noble Tārā. This book, which is divided into 21 chapters, was translated into Tibetan by the great Kāśmīrian Paṇḍita S'ākya-śrī-bhadra and the Tibetan interpreter Byams̲-pah̲i-d̲pal in the great vihāra of Central Tibet in the plains of Sol-nag-thaṅ-po.

11. आर्य-तारादेवी-स्तोत्र-विशुद्ध-चूड़ामणि-नाम,[2] Ārya-Tārā-devī - stotra - viśuddha - cūḍāmaṇi - nāma, Tibetan: འཕགས་མ་ལྷ་མོ་སྒྲོལ་མ་ལ་བསྟོད་པ་རྣམ་དག་གཙུག་གི་ནོར་བུ་ཞེས་བྱ་བ—A pure crest-gem of the hymn to the noble goddess Tārā.

It extends over leaves 35*b*—39*b* of the Tangyur, R̲gyud, La, and begins with an invocation to the great merciful lord Avalokiteśvara (སྤྱན་རས་གཟིགས་དབང་ཕྱུག)།

---

[1] The original Tibetan book has नोष्यिक which is, as I am informed by Mr. Thomas, a frequent mistake for साधनोपायिक।

[2] The Sanskrit title in the original Tibetan book runs as follows:—
आर्यवितारे एकविंशत् स्तोत्र विशुद्ध चूड़ामणि नाम। I have modified it in conformity with the Tibetan title.

This work came out from the mouth of the great teacher Ravi-gupta (ཉི་མ་སྦས་པ) resident of the great land (ས་ཆེན་པོ་ Kāśmīra).

12. आर्य-तारा-स्तोत्रम्, Ārya-Tārā-stotram, Tibetan: འཕགས་མ་སྒྲོལ་མ་ལ་བསྟོད་པ—A hymn to the noble Tārā.

It extends over leaves 39*b*—40*b* of the Tangyur, Rgyud, La, and begins with an invocation to Bhagavān Mañjughoṣa (འཇམ་པའི་དབྱངས)।

The author of this work is the Kāśmīrian teacher Ravi-gupta (ཉི་མ་སྦས་པ). It was translated into Tibetan by the Indian Paṇḍita Sādhukīrti and the Tibetan interpreter Hdan-ma Tshul-khrims-seṅge, and afterwards revised in the Saskya monastery.

13. स्रग्धरा-स्तोत्रम्, Sragdharā-stotram, Tibetan: ཕྲེང་བ་འཛིན་པའི་བསྟོད་པ—A hymn in Sragdharā metre.

It extends over leaves 40*b*—44*b* of the Tangyur, Rgyud, La. and begins with an invocation to Ārya-Tārā. The author of this work is the pious monk Paṇḍita Sarvajña-mitra (ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་བཤེས་གཉེན)।

14. स्रग्धरा-स्तोत्रम्, Sragdharā-stotram, Tibetan: མེ་ཏོག་ཕྲེང་འཛིན་གྱི་བསྟོད་པ—A hymn in Sragdharā metre.

It extends over leaves 44*b*—48*b* of the Tangyur, Rgyud, La, and begins with an invocation to the Blessed Ārya-Tārā. The author of this work is the pious monk Paṇḍita Sarvajña-mitra (ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་བཤེས་གཉེན). It was translated into Tibetan by the Indian teacher Kanaka-varma and the Tibetan interpreter Tshab-ñi-ma-grags, and afterwards revised by the great Paṇḍita Maṇika-S'rījñāna.

15. आर्य-तारा-स्रग्धरा-स्तोत्रम्, Ārya-Tārā-Sragdharā-stotram, Tibetan: འཕགས་མ་སྒྲོལ་མའི་མེ་ཏོག་ཕྲེང་བ་འཛིན་པའི་བསྟོད་པ—A hymn to Ārya-Tārā in Sragdharā metre.

It extends over leaves 49*a*—52*b* of the Tangyur, R̲gyud, La, and is the work of the teacher Sarvajña-mitra (ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་བཤེས་གཉེན). It was translated into Tibetan by Paṇḍita Candra-Kumāra (ཟླ་བ་གཞོན་ནུ)।

16. तारादेवी-कार्पण्य-देशन-नाम-स्तोत्रम्,[1] Tārā-devī-kārpaṇya deśana-nāma-stotram, Tibetan: ལྷ་མོ་སྒྲོལ་མ་ལ་སྨྲེ་སྔགས་ཀྱི་གསོལ་བ་འདེབས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་བསྟོད་པ—A hymn named the bewailing prayer to goddess Tārā.

It extends over leaves 53*a*—54*a* of the Tangyur, R̲gyud, La, and begins with an invocation to the Blessed Ārya-Tārā. It was translated into Tibetan by Paṇḍita S'ākya-śrī and the Tibetan interpreter Byams̲-pa.

17. [तारा-त्रिरत्न-स्तोत्रम्, Tārā-triratna-stotram],[2] Tibetan: སྒྲོལ་མ་དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་བསྟོད་པ—A hymn to Tārā of three gems.

It consists of the leaf 54*a* of the Tangyur, R̲gyud, La, and came out from the mouth of the Indian teacher Dīpaṅkara-śrī-jñāna. It was translated into Tibetan by the Tibetan interpreter Nag-tsho-tshul-khrims̲-r̲gyal-wa in the monastery of Vikramaśīla.

---

1 The Sanskrit title of No. 16 in the original Tibetan book runs thus:— देवी तारकुवुण देशनाम स्तोत्रम् ।

Mr. Thomas's emendation, as communicated to me by himself, is तारादेवी कार्पण्य देशन नाम स्तोत्रम् ।

2 The Sanskrit title of No. 17 has been supplied by me in conformity with the Tibetan title.

[In the 16th volume of the K̲loṅ-r̲dol-gsuṅ-ẖbum it is stated that the Tibetan interpreter Nag-tshul-khrims̲-r̲gyal-wa, better known as Nag-tsho-lo-tsā-va, was a Tibetan scholar and traveller who twice visited Magadha and resided for three years at the monastery of Vikramaśila for the purpose of taking S'rījñāna-Atiśa to Tibet. While a professor in the monastery of Vikrama-śila in Magadha, Atiśa visited Tibet in the company of Nag-tsho in 1038 A.D.]

18. **स्रग्धरा-साधनम्**, Sragdharā-sādhanam, Tibetan: མེ་ཏོག་ཕྲེང་འཛིན་གྱི་སྒྲུབ་པའི་ཐབས—Propitiation of Tārā in the Sragdharā metre.

It extends over leaves 54*a*—57*a* of the Tangyur, R̲gyud, La, and begins with an invocation to Blessed Tārā. The author of this work was the great Paṇḍita Tathāgata-rakṣita.

19. **शून्यता-भावना**, S'ūnyatā-bhāvanā, Tibetan: སྟོང་པ་ཉིད་བསྒོམ་པ—Contemplation on nothingness (vacuity).

It consists of the leaf 57*a*—57*b* of the Tangyur, R̲gyud, La and begins with an invocation to Tārā, the holder of flower-garlands.

20. **कुदृष्टि-दूषण-निर्हार**,[1] Ku-dṛṣṭi-dūṣaṇa-nirhāra, Tibetan: ལོག་པར་བལྟ་བ་སྤྱན་དབྱུང་བ—Removal of wrong views.

It extends over leaves 57*b*—58*a* of the Tangyur, R̲gyud, La, and begins with an invocation to Bhṛkuṭi-Tārā (ཁྲོ་གཉེར་ཅན་གྱི་སྒྲོལ་མ)།

21. **चोरबन्ध**, Cora-bandha, Tibetan: ཆོམ་རྐུན་བཅིངས་པ—Fetters of a thief.

---

[1] The word **निर्हार** to No. 20 has been added by me in conformity with the Tibetan title which has དབྱུང་བ (= निर्हार, expulsion) in it.

It consists of the leaf 58*a*—58*b* of the Tangyur, Rgyud, La, and begins with an invocation to Aśoka-Tārā (མྱ་ངན་མེད་པའི་སྒྲོལ་མ)།

22. विद्यावर्द्धनी, Vidyā-vardhanī, Tibetan: རིག་པ་བསྐྱེད་པ—
Generator of sciences.

It extends over leaves 58*b*—59*b* of the Tangyur, Rgyud, La, and begins with an invocation to Vidyā-karī Tārā (Veda Tārā? རིག་བྱེད་སྒྲོལ་མ)།

23. मृत्यु-कितव,[1] Mṛtyu-kitava, Tibetan: འཆི་བ་བསླུ་བ—
A deceiver of death.

It extends over leaves 59*b*—60*a* of the Tangyur, Rgyud, La, and begins with an invocation to Śrī-Mahā-Tārā (དཔལ་སྒྲོལ་མ་ཆེན་མོ)།

The author of this work was the great Paṇḍita Tathāgata-rakṣita. It was translated into Tibetan by the Tibetan interpreter Mya-ṅan-med-pahi-dpal.

24. आर्य-तारादेवी-स्तोत्र-सर्वार्थसाधन-नाम-स्तोत्रराज, Ārya-Tārā-devī-stotra-sarva-artha-sādhana-nāma-stotra-rāja, Tibetan: འཕགས་མ་ལྷ་མོ་སྒྲོལ་མའི་བསྟོད་པ། དོན་ཐམས་ཅད་སྒྲུབ་པ་ཞེས་བྱ་བ་བསྟོད་པའི་རྒྱལ་པོ —
A hymn to goddess Ārya-Tārā—the king of hymns accomplishing all objects.

It extends over leaves 60*a*—62*b* of the Tangyur, Rgyud, La, and begins with an invocation to the great Lord Avalokiteśvara (སྤྱན་རས་གཟིགས)།

The author of the work was the teacher Mātṛ-cetas.

---

[1] The original Tibetan book has ताकिप. I have substituted कितव for it in conformity with the Tibetan title which has བསླུ་བ།

25. आर्य-मायाजाल - क्रमेणभट्टारिका-तारा - साधनम्,[1] Ārya-māyājāla - kramena - bhaṭṭārikā - Tārā - sādhanam, Tibetan : འཕགས་པ་སྒྱུ་འཕྲུལ་དྲ་བའི་རིམ་པས་རྗེ་བཙུན་སྒྲོལ་མའི་སྒྲུབ་ཐབས—Propitiation of mistress Tārā the remover of the net of illusions.

It extends over leaves 62*b*—64*a* of the Tangyur, Rgyud, La, and begins with an invocation to the mistress Tārā. It was translated into Tibetan by the Indian teacher Mahājana and the Tibetan interpreter Gshon-nu-ḫod.

26. आर्य-तारा-मण्डलविधि-नाम-साधना, Ārya-Tārā-maṇḍala-vidhi-nāma-sādhanā, Tibetan : འཕགས་མ་སྒྲོལ་མའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་སྒྲུབ་ཐབས་ཆོ་ག་ཞེས་བྱ་བ—The method of constructing the magic circle of Ārya-Tārā.

It extends over leaves 64*a*—65*b* of the Tangyur, Rgyud, La, begins with an invocation to He-vajra (དགྱེས་པའི་རྡོ་རྗེ). It is the work of the great teacher Lhan-cig-skyes-paḫi-rol-pa, and was translated into Tibetan by Ḫbrog-mi-lo-tsā-va.

27. आर्य-विधीश्वरी-साधना-नाम,[2] Ārya-vidhīśvarī-sādhanā-nāma, Tibetan : འཕགས་མ་གནས་ཀྱི་དབང་ཕྱུག་མའི་སྒྲུབ་པའི་ཐབས་ཞེས་བྱ་བ—Propitiation of noble Vidhīśvarī.

It extends over leaves 65*b*—69*b* of the Tangyur, Rgyud, La, and begins with an invocation to noble Vidhīśvarī (གནས་ཀྱི་དབང་ཕྱུག་མ)।

It was extracted from the Guhya-Vajra-tantra (རྡོ་རྗེ་གསང་བའི་རྒྱུད) by Mkhaḫ-ḫgro-ma-rdo-rje-ldan-ma, and translated

---

[1] The original book reads : वतावेग for भट्टारिका तारा।

[2] Is it for पीठीश्वरी pīṭhīśvarī?

into Tibetan by a disciple of Vinītabhadra named Saṅgama-śrī-bhadra[1] and a Tibetan interpreter named H̱jam-ḏpal-sgeg-paḫi-ṟdo-rje.

28. श्री-ओड़ियन-तारा-क्रम-अभिसमय-नाम, S'rī - Oḍiyana-Tārā-krama-abhisamaya-nāma, Tibetan : དཔལ་ཨོ་ཀྱུན་གྱི་སྒྲོལ་མའི་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རིམས་པ་ཞེས་བྱ་བ—The process of clear comprehension of the blessed Tārā of Oḍiyana.[2]

It extends over leaves 69*b*—71*b* of the Tangyur, Ṟgyud, La, and begins with an invocation to noble Tārā. It was translated into Tibetan by Siddha-Vinīta-bhadra's pupil named Saṅgama-śrī-bhadra and the Tibetan interpreter named H̱jam-ḏpal-s̱geg-paḫi-ṟdo-rje.

29. ओड़ियन-तारा-क्रम, Oḍiyana - Tārā-krama, Tibetan : ཨུ་ཀྱུན་གྱི་སྒྲོལ་མའི་རིམ་པ—The process of worship of Tārā in Oḍiyana.

It consists of the leaf 71*b* of the Tangyur, Ṟgyud, La, and begins with an invocation to Tārā. It was translated into Tibetan by Paṇḍita Saṅgama-śrī and the Tibetan interpreter H̱jam-ḏpal-s̱geg-paḫi-ṟdo-rje.

30. मण्डल-अभिषेक-विधि, Maṇḍala-abhiṣeka-vidhi, Tibetan : དཀྱིལ་འཁོར་དུ་དབང་བསྐུར་བའི་ཆོ་ག—The method of consecration of the magic circle.

---

[1] The original reads : Saṅghama..... Is it for Saṅgha or Saṅgama?

[2] "U-ṟgyan," also written "Oḍiyana," is described as a fabulous country in the north-west of India and frequently represented as a kind of paradise. Some identify it with "Ujain" in Rajputana, while others maintain that it is identical with Sanskrit *Udyāna*, the ancient name of Ghaznee in Cabul.

Mr. F. W. Thomas in a letter to me observes : "Oḍiyana or Oḍḍiyāna is certainly *Udyāna* : it is often named as the country from which came *Padma-sambhava.* On its ancient name *Urdi* see my note in the Journal of the Royal Asiatic Society of Great Britain and Ireland for April 1906, p. 461."

It extends over leaves 72*a*—73*a* of the Tangyur, R̲gyud, La, and begins with an invocation to Tārā and Amitābha (འོད་དཔག་མེད). It was compiled by Paṇḍita Parahita, and translated into Tibetan by the Kāśmīrian Paṇḍita Saṅgama-śrī-bhadra and the Tibetan interpreter H̲jam-d̲pal-s̲geg-pah̲i-r̲do-rje.

31. एकवीर-योगिनी-साधनम्,[1] Ekavīra-yoginī-sādhanam, Tibetan: དཔའ་མོ་གཅིག་པའི་རྣལ་འབྱོར་མའི་སྒྲུབ་པའི་ཐབས་ཞེས་བྱ་བ—Propitiation of the unique heroine-ascetic.

It extends over leaves 73*b*—74*b* of the Tangyur, R̲gyud, La, and begins with an invocation to mistress Tārā of the great seat (ཞིང་ཆེན). It was translated into Tibetan by Paṇḍita Parahita and the Tibetan interpreter Gelong S'es̲-rab-r̲gyal-m̲tshan.

32. ओड्यनक्रम-तारादेवी-साधनी-नाम, Oḍyana-krama-Tārā-devī-sādhanī-nāma, Tibetan: ཨུ་རྒྱན་གྱི་རིམ་པའི་ལྷ་སྒྲོལ་མའི་སྒྲུབ་ཐབས་ཞེས་བྱ་བ—Propitiation of goddess Tārā by the steps prevailing in Oḍyana.[2]

It extends over leaves 74*b*—77*b* of the Tangyur, R̲gyud, La, and begins with an invocation to Bhagavatī-Tārā-devī, the presiding goddess of sacred places (གནས་ཆེན་གྱི་དབང་ཕྱུག་མ). It was preached by the Ḍākinī (མཁའ་འགྲོ་མ) named R̲do-rje-l̲dan-ma, and was translated into Tibetan by Paṇḍita Parahita (a pupil of Mahā-ācārya-Ratna-śrī) and the Tibetan interpreter Nag-tsho-d̲ge-s̲loṅ-śes̲-rab-r̲gyal-m̲tshan.

33. बलि-अल्प-विधि, Bali-alpa-vidhi, Tibetan: གཏོར་མའི་ཆོ་ག་ཉུང་ངུ་—The concise formula of offering an oblation.

---

[1] Original योगी for योगिनी।

[2] Oḍyana = Oḍiyana.

It extends over leaves 77*b*—78*a* of the Tangyur, R̲gyud, La, and begins with an invocation to the presiding goddess of sacred places (གནས་ཆེན་གྱི་དབང་ཕྱུག་མ) ।

34. पीठीश्वरी-पूजाक्रम, Pīṭhīśvarī-pūjā-krama, Tibetan: ཞིང་གི་དབང་ཕྱུག་མའི་མཆོད་པའི་རིམ་པ—The process of worship of the presiding goddess of the sacred seat.

It extends over leaves 78*a*—80*b* of the Tangyur, R̲gyud, La, and begins with an invocation to Bhagavatī-Ārya-Tārā. It was translated into Tibetan by Paṇḍita Parahita and the Tibetan interpreter Gelong S'es̱-rab-r̲gyal-m̲tshan.

35. तत्त्वकारिका, Tattva-kārikā, Tibetan: དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་ཚིག་ལེའུར་བྱས་པ—Memorial verses on the true principle.

It extends over leaves 80*b*—82*a* of the Tangyur, R̲gyud, La, and begins with an invocation to Vajrasattva (རྡོ་རྗེ་སེམས་དཔའ). It was translated into Tibetan by Paṇḍita Parahita and the Tibetan interpreter Nag-tsho-tshul-khrims̱-r̲gyal-m̲tshan.

36. तत्त्वकारिका-उपदेश-वृत्ति-नाम, Tattva-kārikā-upadeśa-vṛtti-nāma, Tibetan: དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་ཚིག་ལེའུར་བྱས་པའི་མན་ངག་གི་འགྲེལ་པ་ཞེས་བྱ་བ—Explanatory commentary on the Tattva-kārikā-upadeśa.

It extends over leaves 82*a*—87*b* of the Tangyur, R̲gyud, La, and begins with an invocation to Vajrasattva. It is the work of the teacher Sujaya-śrī-bhadra and was translated into Tibetan by Paṇḍita Parahita (who touched the feet of the sage Ratna-śrī, རིན་ཆེན་དཔལ) and the Tibetan interpreter Nag-tsho-d̲ge-s̲loṅ-śes̱-rab-r̲gyal-m̲tshan.

37. पीठी-क्रम-तारादेवी-स्तोत्रम्, Piṭhī-krama-Tārā-devī-stotram, Tibetan: གནས་ཆེན་གྱི་རིམ་པའི་ལྷ་མོ་སྒྲོལ་མའི་

བསྟོད་པ—A hymn to goddess Tārā in order of sacred seats.

It consists of leaves 87*b*—88*a* of the Tangyur, Rgyud, La, and begins with an invocation to Bhagavatī Tārā-devī. It was translated into Tibetan by Paṇḍita Parahita and the Tibetan interpreter Tshul-khrims-rgyal-mtshan.

38. पीठीश्वरी-स्तोत्रम्,[1] Piṭhīśvarī-stotram, Tibetan: ཞིང་གི་དབང་ཕྱུག་མའི་བསྟོད་པ—A hymn to Piṭhīśvarī or the goddess of the sacred seat.

It consists of leaves 88*a*—90*b* of the Tangyur, Rgyud, La, and begins with an invocation to Bhagavatī Piṭhīśvarī (ཞིང་གི་དབང་ཕྱུག་མ). The author of it was a Paṇḍita of the very delightful family of the minister. It was translated into Tibetan by Paṇḍita Ye-śes-rdo-rje (Jñāna-vajra) and the Tibetan interpreter Nag-tsho-chen-po.

39. वज्रघण्टालक्षण-नाम, Vajraghaṇṭā-lakṣaṇa-nāma, Tibetan: རྡོ་རྗེ་དྲིལ་བུའི་མཚན་ཉིད་ཅེས་བྱ་བ—The characteristic of a precious bell.

It consists of leaves 90*b*—92*a* of the Tangyur, Rgyud, La, and begins with an invocation to Buddha (སངས་རྒྱས). It was translated into Tibetan by Paṇḍita Parahita and the Tibetan interpreter Nag-tsho-dge-sloṅ-śes-rab-rgyal-mtshan.

40. कपालपूजाविधि-नाम, Kapāla-pūjā-vidhi-nāma, Tibetan: ཐོད་པ་མཆོད་པའི་ཆོ་ག་ཞེས་བྱ་བ—The method of worship of the skull.

---

[1] Original पिठीश्वर which has been changed into पिठीश्वरी according to the Tibetan title.

It consists of the leaf 92*a*—92*b* of the Tangyur, R̲gyud, La, and begins with an invocation to the Yoginī of the great seat (ཞིང་ཆེན་གྱི་རྣལ་འབྱོར་མ)།

41. स्वप्नतारणोपिक, Svapna-tāraṇopika, Tibetan: རྨི་ལམ་སྒྲོལ་མའི་སྒྲུབ་ཐབས—Propitiation of Dream-Tārā.

It extends over leaves 92*b*—94*a* of the Tangyur, R̲gyud, La, and begins with an invocation to Dream-Tārā. The author of the work is Soma-mitra (ཟླ་བའི་བཤེས་གཉེན). It was translated into Tibetan by the Indian Paṇḍita Sugata-śrī and the Tibetan interpreter Byams̲-pah̲i-d̲pal.

42. [मुमूर्षुकारिका, Mumūrṣu-kārikā][1] Tibetan: འཆི་ཀ་མའི་ཉམས་ལེན—A memorial verse for the dying man.

It consists of the leaf 94*a*—94*b* of the Tangyur, R̲gyud, La, and begins with an invocation to Tārā. It was translated into Tibetan by the Kāśmīrian sage S'ākya-śrī-bhadra and the Tibetan interpreter Byams̲-pah̲i-d̲pal.

43. आर्य-तारा-साधनं-नाम, Ārya - Tārā - sādhanaṃ - nāma, Tibetan: འཕགས་མ་སྒྲོལ་མའི་སྒྲུབ་ཐབས་ཞེས་བྱ་བ—Propitiation of the blessed Tārā.

It consists of the leaves 94*b*—95*a* of the Tangyur, R̲gyud, La, and begins with an invocation to blessed Tārā. The author of the work is the great teacher Sarvajña-mitra (ཐམས་ཅད་མཁྱེན་བའི་བཤེས་གཉེན)།

44. आर्य-तारा-साधना, Ārya-Tārā-sādhanā, Tibetan: འཕགས་མ་སྒྲོལ་མའི་སྒྲུབ་ཐབས—Propitiation of Ārya-Tārā.

---

1 In the original book the Sanskrit title is not given. I have supplied it in accordance with the Tibetan title.

It consists of the leaves 95*a*—96*a* of the Tangyur, Rgyud, La, and begins with an invocation to Ārya-Tārā. The author of the work was the great Kāśmīrian Paṇḍita S'ākya-śrī-bhadra.

45. वज्रवाराही-तारा-स्तोत्रम्, Vajra-vārāhī-Tārā-stotram, Tibetan: རྡོ་རྗེ་ཕག་མོ་སྒྲོལ་མ་ལ་བསྟོད་པ—A hymn to Vajra-vārāhī-Tārā.

It consists of the leaf 96*a*—96*b* of the Tangyur, Rgyud, La, and begins with an invocation to the blessed Tārā.

The hymn was composed by Paṇḍita Candra-kīrtti (ཟླ་བ་གྲགས་པ)।

46. उत्तारा-स्तोत्र-नाम, Uttārā-stotra-nāma, Tibetan: སྒྲོལ་མ་ཁྲོ་མོ་ལ་རྩ་བའི་སྔགས་ཀྱིས་བསྟོད་པ — Praising the angry Tārā by the fundamental incantation.

It consists of the leaf 96*b* of the Tangyur, Rgyud, La, and begins with an invocation to Jo-mo-byin-rlabs-can (the blessed goddess).

47. उग्रतारादेवी-साधनम्, Ugra-Tārā-devī-sādhanam, Tibetan: ལྷ་མོ་ཨུ་གྲ་ཏཱ་རཱའི་སྒྲུབ་ཐབས—Propitiation of goddess Ugra-Tārā.

It consists of the leaves 96*b*—98*a* of the Tangyur, Rgyud, La, and begins with an invocation to Ugra-Tārā.

The book was composed by the great Paṇḍita of Eastern India named S'rī-vana-ratna. It was translated into Tibetan by the very same Paṇḍita, and the Lotsava Hjam-dpal-ye-śes in Dpal-hkhor-bde-chen.

48. आर्य-उग्र-तारा-साधनं-नाम, Ārya-Ugra-Tārā-sādhanam-nāma, Tibetan: འཕགས་མ་སྒྲོལ་མ་དྲག་མོ་འི་སྒྲུབ་ཐབས་ཞེས་བྱ་བ—Propitiation of Ārya-Ugra-Tārā.

It consists of the leaves 98*a*—99*a* of the Tangyur, Ṟgyud, La, and begins with an invocation to goddess Tārā. The book was composed by the teacher Ṟtag-paẖi-ṟdo-rje (Nitya-vajra). It was subsequently translated into Tibetan by the Lotsava Mañjuśrī in the presence of the great Paṇḍita Vanaratna of Eastern India.

49. एकजटी-साधनम्, Eka-jaṭī-sādhanam, Tibetan: རལ་གཅིག་མའི་སྒྲུབ་ཐབས—Propitiation of Ekajaṭī (the single clotted-haired goddess).

It consists of the leaves 99*b*—100*b* of the Tangyur, Ṟgyud, La, and begins with an invocation to Eka-jaṭī.

The work was translated without mistakes from the divine language (Sanskrit) into the symbols of Tibet (the Tibetan language) by the great Paṇḍita of Eastern India named Dāna-śīla at the town of Ḫon-ẖdaẖi-ṣku [Kāmarūpa ?]

At the end it is stated that the worship of Tārā originated from China, but it is not clear whether this refers to Ekajaṭī-Tārā alone or to Tārā of all classes.[1]

50. [क्रोधन-तारा-गोरोचना-वलि, Krodhana-Tārā-gorocanā-vali, Tibetan: སྒྲོལ་མ་ཁྲོས་པའི་བ་ལིང་གི་གཏོར་མ] [2]—

The offering of a yellow pigment to Angry Tārā.

It consists of the leaf 100*b* of the Tangyur, Ṟgyud, La, and begins with a salutation to the single clotted-haired goddess (ལྷ་མོ་རལ་གཅིག་མ)།

---

1 མཁས་པ་ཆེན་པོ་པཎྜི་ཏས ༎
འདི་ལ་ཤིན་ཏུ་བཀོད་པར་འོས ༎
རྒྱ་ནག་ལས་ནི་བྱུང་བ་ཡི ༎
སྒྲོལ་མའི་སྒྲུབ་ཐབས་ཡོངས་སུ་རྫོགས ༎
རྒྱ་གར་ཤར་ཕྱོགས་ཀྱི་པཎྜི་ཏ་ཆེན་པོ་དཱ་ན་ཤཱི་ལས་ཧོན་འདའི་སྐུ་སྒོང་
ཙ་ལྷའི་སྐད་ལས་བོད་ཀྱི་བརྡ་ལ་འཁྲུལ་པ་མེད་པར་བསྒྱུར་པའོ ༎

(Tangyur, Ṟgyud, La, 100*b*).

2 The title is ascertained from the colophon.

It was translated into Tibetan by Paṇḍita Dānaśīla himself (of Eastern India).

51. Another work on Tārā extending over leaves 101*b*—102*a* of the Tangyur, Ṟgyud, La, and composed by Ṟtag-pa-ṟdo-ṟje (who was well versed in the S'āstra of Nāgārjuna) and the great Paṇḍita Dānaśīla (of Eastern India).

52. शुक्ल-एकजटी-साधनम्, S'ukla-Ekajaṭī-Sādhanam, Tibetan: རལ་གཅིག་མ་དཀར་མོ་འི་སྒྲུབ་ཐབས—Propitiation of white Ekajaṭī (Tārā).

It consists of the leaves 102*a*—103*b* of the Tangyur, Ṟgyud, La, and opens with an invocation to Ekajaṭī. The author of the work was the teacher Lalita-Gupta (རོལ་པའི་སྦས་པ) sprung from S'rī-advaya-vajra (དཔལ་གཉིས་མེད་རྡོ་རྗེ). It was translated into Tibetan by the great Paṇḍita Dānaśīla of Jīgatāla in Varendra (Eastern India).

53. रक्त-एकजटी-साधनम्, Rakta-Ekajaṭī-sādhanam, Tibetan རལ་པ་གཅིག་མ་དམར་མོ་འི་སྒྲུབ་པའི་ཐབས—Propitiation of red Ekajaṭī.

It consists of the leaves 103*b*—104*a* of the Tangyur, Ṟgyud, La, and begins with an invocation to Bhagavatī-Rakta-Ekajaṭī.

54. एकजटी - अधिष्ठान - विधि, Ekajaṭī - adhiṣṭhāna - vidhi, Tibetan: རལ་པ་གཅིག་མ་དམར་མའི་བྱིན་བརླབས་ཀྱི་ཆོ་ག—The method of blessings bestowed by Rakta Ekajaṭī.

It consists of the leaves 104*a*—105*a* of the Tangyur, Ṟgyud, La, and begins with an invocation to Rakta-bhagavatī. The work was composed by Kṛṣṇa-carya (ནག་པོ་སྤྱོད་པ) and translated into Tibetan by Paṇḍita Narendrabhadra (མི་དབང་བཟང་པོ) and the Tibetan interpreter G̱shon-nu-śes̱-rab.

55. अग्रतारा-एकजटी-उपदेश-साधनम्, Agra - Tārā - Ekajaṭī-upadeśa - sādhanam, Tibetan : མཆོག་གི་སྒྲོལ་མ་རལ་པ་གཅིག་པའི་མན་ངག་གི་བསྒྲུབ་ཐབས—Achievement of the instruction of the excellent Tārā Ekajaṭī.

It consists of the leaves 105*a*—107*a* of the Tangyur, R̲gyud, La, and begins with salutation to holy Lamas. It was translated into Tibetan from the Andhra-Sanskrit language (འོན་དྷྲ་སང་སྐྲི་ཏའི་སྐད་ལས) by the great Paṇḍita Dānaśīla of Eastern India and the Sākya Gelong Rig-pa-h̲dsin-pa-khu-r̲nal-h̲byor-pa.

56. तारादेवी-पञ्च-साधनम्, Tārā- devī - pañca-sādhanam, Tibetan : སྒྲོལ་མ་ལྷ་ལྔའི་སྒྲུབ་ཐབས— Five-fold propitiation of the goddess Tārā.

It consists of the leaves 107*a*—108*b* of the Tangyur, R̲gyud, La, was composed by the teacher Nitya-vajra (རྟག་པའི་རྡོ་རྗེ) and translated into Tibetan by the Indian Paṇḍita Ratna-dhṛti and the Tibetan interpreter R̲ma-ban-cho s̲-h̲bar.

57. करुणतारा-साधनम्, Karuṇa - Tārā - sādhanam, Tibetan ཐུགས་རྗེས་སྒྲོལ་མའི་སྒྲུབ་ཐབས—Propitiation of the merciful Tārā.

It consists of the leaves 109*b*—111*a* of the Tangyur, R̲gyud, La, and was composed by the teacher Nitya-vajra. It was translated into Tibetan by the Indian Paṇḍita Amogha-vajra (དོན་ཡོད་རྡོ་རྗེ) and the Tibetan interpreter M̲khas̲-pa-ba-ri, who were invited to Tibet and completed the translation in the Golden House of B̲s̲dug-raṅ (བསྡུག་རང་གི་གསེར་ཁང) ।

58. आर्य-तारा-अन्तर्बलि-विधि, Ārya - Tārā - antarbali - vidhi, Tibetan : རྗེ་བཙུན་སྒྲོལ་མའི་ནང་གི་གཏོར་མའི་ཆོ་ག—

The method of (giving) mystic offerings to noble Tārā.

It consists of the leaf 111*a*—111*b* of the Tangyur, R̲gyud, La, and begins with an invocation to Blessed Tārā. Candra-gomin was the author of the work which was translated into Tibetan in the Jong (ཛོང་) of Nepal (ཡུལ་བལ་པོ་)।

59. तिल-सति-चक्र, Tilasati-cakra [चसति-चक्र ? तिरस्यति-चक्र ?] Tibetan : ཕྱིར་ཟློག་པའི་འཁོར་ལོ —The circle for expelling (evil spirits).

It consists of the leaves 111*b*—112*a* of the Tangyur, R̲gyud, La, and begins with an invocation to Noble Tārā. It was composed by the teacher Nityavajra (རྟག་པའི་རྡོ་རྗེ) and translated into Tibetan by the great sage R̲ma-ban-chos̲-h̲bar.

60. तारा-गुह्य-साधनम्, Tārā - guhya - sādhanam, Tibetan : སྒྲོལ་མའི་གསང་བའི་སྒྲུབ་ཐབས—Mystic propitiation of Tārā.

It consists of the leaf 112*a*—112*b* of the Tangyur, R̲gyud, La, and begins with an invocation to Lord Avalokiteśvara.

It was composed by S'rī-Nitya-vajra (རྟག་པའི་རྡོ་རྗེ) and translated into Tibetan by the Indian sage Ratna-dhara and the interpreter R̲ma.

61. करुणा-साधनं कर्मविश्व (?), Karuṇa - sādhanam karma-viśva, Tibetan : ཐུགས་རྗེ་སྒྲོལ་མ་ལས་སྣ་ཚོགས་པའི་སྒྲུབ་ཐབས—Effectuation of diverse things from the Merciful Tārā.

It consists of the leaves 112*b*—113*b* of the Tangyur, R̲gyud, La, and begins with an invocation to noble Tārā.

It was composed by the teacher Nitya-vajra and translated into Tibetan by the great sage Ba-ri-lo-tsa-va.

62 [आर्य्य-तारा-उपदेश-निर्मल-दर्पण,] Ārya-Tārā-upadeśa-nirmala-darpaṇa,[1] Tibetan : རྗེ་བཙུན་མ་སྒྲོལ་མའི་མན་ངག་མེ་ལོང་དངས་པ — A clear mirror of instructions of Ārya-Tārā.

It extends over leaves 114*a*—117*a* of the Tangyur, Rgyud La.

—o—

A list of Sanskrit works on Tārā.

63. उग्र-तारा-पञ्चाङ्गम्, Ugra-Tārā-pañcāṅgam—A five-limbed hymn to Ugra-Tārā.

It is included in the Government collection of MSS. in the A.S.B. No. 5830, and is written in Devanāgarī character. It consists of 21 leaves and begins with an invocation to Gaṇeśa and Ugra-Tārā.

Pañcāṅga is thus defined in the book:—

तस्याः पञ्चाङ्गमतुलं पटलं पद्धतिं तथा ।
वर्म नाम्नां सहस्रन्तु स्तोत्रं पञ्चाङ्गमुच्यते ॥

64. तारा-कल्पः, Tārā-kalpaḥ—The ritual of Tārā.

It consists of 12 leaves, and is noticed in Bühler's Catalogue of Sanskrit MSS. from Gujrat, Fasc. iv., p. 256. A work named Tārā-kalpaḥ is also mentioned in the Bengal Asiatic Society's Notices of Sanskrit MSS., Second Series, Vol. III.

65. तारा-कल्पलता, Tārā-kalpalatā—A wish-yielding creeper of Tārā.

The author of the work is Nārāyaṇa Bhaṭṭa. It consists of 211 leaves and is written in Devanāgarī character. An old copy, very rare and incomplete, is noticed in the Catalogue of Sanskrit MSS. in N.W.P., part v., p. 24.

66. तारा-कवचम्, Tārā-kavacam—An amulet of Tārā.

---

1 The Sanskrit title is added by me in conformity with the Tibetan title.

Noticed in the Catalogue of Sanskrit MSS. belonging to Pandit Radha Krishna of Lahore, p. 45.

67. ताराक्षोभ्य-संवादः, Tārākṣobhya-saṃvādaḥ—Colloquy between Tārā and Akṣobhya.

A Tāntric compilation on the adoration of Tārā and anecdotes regarding her.

It consists of 14 leaves written in Bengali character, noticed in Rajendra Lal Mitra's Notices of Sanskrit MSS., Vol. i., p. 204.

68. तारा-तत्त्वम्, Tārā-tattvam—Truth about Tārā.

Śiva is the author of the work. It consists of 50 leaves written in Devanāgarī character, and describes the *Prayoga*, worship and *Yantra* of Tārā-devī also called *Dvitīyā* or second of the ten Mahāvidyā. This book is rare and the copy seen is old and apparently correct. It is noticed in the Catalogue of Sanskrit MSS. in N.W.P., part i., p. 184.

69. तारा-तन्त्रम्, Tārā-tantram—A mystic treatise on Tārā.

Ritual for the worship of Tārā. It consists of 201 leaves written in Devanāgarī character, noticed in the Bikanir Catalogue, p. 619.

70. तारा-पज्झटिका, Tārā-pajjhaṭikā—A small bell of Tārā.

The author of the work is Śaṅkarācārya. It is quoted in Tantrasāra.

71. तारा-पञ्चाङ्गम्, Tārā-pañcāṅgam—A five-limbed hymn to Tārā.

Another copy of उग्रतारापञ्चाङ्गम् (No. 63) in Devanāgarī character. Government collection of Sanskrit MSS. in A.S.B. No. 5882.

72. तारा-पटलम्, Tārā-paṭalam—A veil of Tārā.

It consists of nine leaves in Devanāgarī character. Copy old, complete and rare, noticed in the Catalogue of Sanskrit MSS. in N.W.P. part x., p. 40.

73. तारा-पद्धतिः, Tārā-paddhatiḥ—A ceremonial-manual of Tārā.

The author of the work is Nārāyaṇa Bhaṭṭa. It consists of 38 leaves, written in Devanāgarī character, on the worship of a form of the goddess Durgā called Ugra-Tārā. Noticed in the Bikanir Catalogue, p. 622.

A work of the same name, consisting of 49 leaves written in Devanāgarī character, is included in the Government collection of Sanskrit MSS. in A.S.B., No. 5886. It begins with an invocation to Gaṇeśa, Sarasvatī and Gurus.

74. तारा-पाराजिका, Tārā-pārājikā—Confession of deadly sins to Tārā.

Mentioned in the Bengal Asiatic Society's Notices of Sanskrit MSS., Second Series, Vol. III.

75. तारा-पूजन-वल्लरी, Tārā-pūjana-vallarī—A creeper of Tārā-worship.

Noticed in the Catalogue of Sanskrit MSS. belonging to Pandit Radha Krishṇa of Lahore, p. 26.

76. तारा-पूजा-न्यास-विधिः, Tārā-pūjā-nyāsa-vidhiḥ—The method of dedicating parts of the body to Tārā at the time of worship.

Noticed in the Catalogue of Sanskrit MSS. belonging to Pandit Radha Krishna of Lahore, p. 45.

77. तारा-पूजा-प्रयोगः, Tārā-pūjā-prayogaḥ—The ceremonial-form of Tārā-worship.

It consists of four leaves, incomplete and extremely damaged, written in Bengali character, and begins with an invocation to Paradevatā.

It is included in the Government collection of Sanskrit MSS. in A.S.B., No. 3399.

78. तारा-पूजा-रसायनम्, Tārā-pūjā-rasāyanam—An elixir of the worship of Tārā.

The author of the work is Kāśī-nātha Bhaṭṭa, son of Jayarāma Bhaṭṭa of Puṇyagrāma. It begins with an invocation to Gaṇeśa and Gurus and is included in the Government collection of Sanskrit MSS. in A.S.B., No. 6540.

It consists of 13 leaves written in Devanāgarī character.

79. तारा-प्रदीपः, Tārā-pradīpaḥ—A lamp of Tārā.

It consists of 70 leaves in Bengali character divided into five paṭalas or chapters. The author's name is Lakṣaṇa-deśikendra. It is included in the Government collection of Sanskrit MSS. in A.S.B., No. 3373.

80. तारा-भक्ति-तरङ्गिणी-नाटकम्, Tārā-bhakti-taraṅgiṇī-nāṭakam—A drama named the river of devotion to Tārā.

The author of the work is Kāśī-nātha-kavi. It consists of 86 palm leaves written in Bengali character and dated saṃvat 1737. It is an essay on salvation through the medium of worship to Tārādevī. The work was composed under the auspices of Rājā Krishna Chandra of Nadia, whose genealogy and life are briefly given in the first chapter. It is included in the Government collection of Sanskrit MSS. in A.S.B., No. 815.

81. तारा-भक्ति-सुधार्णवः, Tārā - bhakti - sudhārṇavaḥ — The ocean of nectar of the devotion to Tārā.

The author of the work is Narasiṇha Ṭhākura, a disciple of Gadādhara. It consists of 45 leaves apparently old, written in Bengali character, and divided in five *taraṅgas* or chapters. It was copied in śaka 1697 and is included in the Government collection of Sanskrit MSS. in A.S.B., No. 4187. It begins with an invocation to Sarasvatī.

82. तारा-मूलबोधः, Tārā-mūlabodhaḥ—The fundamental knowledge of Tārā.

Mentioned in the Bengal Asiatic Society's Notices of Sanskrit MSS., Second Series, Vol. III.

83. तारा-रहस्यम्, Tārā-rahasyam—The mystery of Tārā.

The author of the work is Brahmānanda Giri. It consists of four *paṭalas* or chapters and is included in the collection of the Oriental Library A.S.B., No. II., F. 27. It has been printed in Calcutta under the editorship of Rasik Mohan Chaṭṭopādhyāya.

84. तारा-रहस्य-वृत्तिका, Tārā-rahasya-vṛttikā—A commentary on Tārā-rahasyam, No. 19.

The author of the work is Ġauḍa S'aṅkarācāryya. It consists of 121 leaves written in Bengali character and dealing with the directions for the adoration of Tārā. It is included in the Government collection of Sanskrit MSS. in A.S.B., No. 221.

85. तारार्चन-चन्द्रिका, Tārārcana-candrikā—The moon-shine (elucidation) of the worship of Tārā.

The author of the work is Jagannātha Bhaṭṭācāryya. It consists of 26 leaves written in Devanāgari character and begins with an invocation to Gaṇeśa. It deals with the directions for the adoration of Tārā and is included in the Government collection of Sanskrit MSS. in A.S.B., No. 6537.

86. तारार्चन-तरङ्गिणी, Tārārcana-taraṅgiṇī—The river of worship of Tārā.

The author of the work is S'rī Rāma. It consists of 59 palm leaves written in Uriya character, and is included in the Government collection of Sanskrit MSS. in A.S.B., No. 4267.

87. तारार्णवः, Tārārṇavaḥ—The ocean of Tārā.

This work is quoted by Narasiṃha in Tārā-bhakti-sudhārṇava (*vide* India Office Catalogue, p. 497).

88. तारा-विलासः, Tārā-vilāsaḥ—The pastime of Tārā.

It consists of 24 leaves written in Bengali character and divided in eight chapters called *paṭalas*. The name of the author is Vāsudeva Kavikaṅkana Cakravartti. It begins with an invocation to Tārā and is included in the Government collection of Sanskrit MSS. in A.S.B., No. 3455.

89. तारा-विलासोदयः, Tārā-vilāsodayaḥ—The origin of the pastime of Tārā.

The author of the work is Vāsudeva Kavicakravarttī. It consists of 45 leaves written in Bengali character and divided into ten chapters called *ullāsas*. An incomplete work copied in S'aka 1620 is included in the Government collection of Sanskrit MSS. in A.S.B., No. 790.

90. तारा-षट्पदी, Tārā-ṣaṭpadī—Six stanzas on Tārā.

This work is quoted by Gauḍa S'aṅkarācāryya in Tārā-rahasya-vṛttikā (*vide* India Office Catalogue, p. 903).

91. ताराष्टोत्तर-शतनाम-स्तोत्रम्, Tārāṣṭottara-śatanāma-stotram—One hundred and eight names in the form of a hymn to Tārā.

It consists of one hundred and eight epithets strung together in the form of a hymn to Ekajaṭā Ārya Tārā, or simply Tārā. The hymn is alleged to have been imparted by Avalokita Bodhi, sattva to Vajrapāṇi Bodhisattva, and is intended to be worn as an amulet to avert evils proceeding from thieves, war, fire, lions, water, elephants, tigers, noxious animals generally and other causes to which Bhikṣus were exposed in their peregrinations.

It consists of 70 verses, mostly incorrect, written in Newari character, and is included in the Nepalese-Buddhist MSS. in the Oriental Library of A.S.B., No. B 33. There is another work of the same name in धारणीसंग्रह, No. B 65, in the Oriental Library of A.S.B.

92. तारा-सहस्र-नाम, Tārā-sahasra-nāma—One thousand names of Tārā.

An incomplete manuscript consisting of six leaves, written in Bengali character, is included in the Government collection of Sanskrit MSS. in A.S.B., No. 2831.

93. तारा-सूक्तम्, Tārā-sūktam—A hymn to Tārā.

A copy of this work consisting of 15 leaves, written in Devanāgarī character, is noticed in the Bikanir Catalogue, p. 619.

तारा-स्तोत्रम्, Tārā-stotram—A hymn to Tārā. Same as स्रग्धरा-स्तोत्रम् ।

तारा-स्तोत्र-टीका, Tārā-stotra-ṭīkā—A commentary on No. 30. Same as स्रग्धरा-स्तोत्र-टीका ।

94. तारिणी-पारिजातम्, Tāriṇī-pārijātam—The celestial *pārijāta* flower of Tārā.

Mentioned in the Bengal Asiatic Society's Notices of Sanskrit MSS., Second Series, Vol. III.

बालार्क-टीका, Bālārka-ṭīkā—Same as स्रग्धरा-स्तोत्र-टीका ।

95. स्रग्धरा-स्तोत्रम्, Sragdharā-stotram—A hymn (to Tārā) in the *sragdharā* metre.

The name of the author is Sarvajña-mitra, who was a Buddhist monk of Kāśmīra. The work consists of 37 verses written in Newari character. A copy dated *saṃvat* 1881 is contained in the Oriental Library of A.S.B., No. B 63.

96. स्रग्धरा-स्तोत्र-टीका, Sragdharā-stotra-ṭikā—A commentary on Sragdharā-stotra, No. 32.

The author of this work is Jina-rakṣita, who was a Bhikṣu of the Mahāvihāra of Vikrama-śila. A copy dated *saṃvat* 1881, written in Newari character, is contained in the Oriental Library of A.S.B., No. B. 64. The work is also called बालार्क-टीका।

——o——

The author of the Sragdharā-stotra.

In the Sragdharā-stotra-ṭikā, Jinarakṣita states that Sarvajña-mitra, the author of Sragdharā-stotra, was a devout monk of Kāśmīra and was renowned for his unbounded charity. Having given away everything he possessed, he left the country and wandered abroad as a mendicant. Once, while he was proceeding to the kingdom of Vajramukuṭa, he met on the way a poor old Brāhmaṇa, who was in a very pressing need of money for the marriage of his daughter. The Brāhmaṇa, who was going to the place of Sarvajña-mitra himself for help, having learnt that the latter had nothing left except the beggar's bowl and robe, fell into great despair and shed tears. Sarvajña-mitra, however, consoled him saying: "Be not sad, I shall give you what you ask for." At that time king Vajramukuṭa was told by a certain person that all his desires would be fulfilled if he could wash himself sitting on 100 skulls freshly severed from the trunks. The king who had already secured 99 persons completed the number 100 by purchasing Sarvajña-mitra, who sold his person for its weight in gold, which was given to the poor Brāhmaṇa. The 100 victims were, in a morning, led into the executioner's tank by officers of the king. Sarvajña-mitra, finding no other means of escape, composed and chanted 37 stanzas in praise of Ārya-Tārā, whereupon all the victims were miraculously saved and taken to their respective

homes. Heaps of gold equal to the weight of the victims remained deposited on the edge of the tank. The king, surprised at the miraculous power of the monk, became a disciple of his.

The same story is given in Dr. R. Mitra's "Nepalese Buddhist Literature," p. 288.

A similar story about Sarvajña-mitra is narrated in the Tibetan work called Pagsam-jon-zang. According to this work Sarvajña-mitra, though born in Kāśmīra, was a student of the monastery at Nālanda in Magadha where he became a great master of sciences. The king to whom he sold his person is called Vajra-mukuṭa in the Sanskrit Sragdharā-stotraṭīkā, while he is called Saraṇa in the Tibetan Pāgsam-jon-zang.[1] The story contained in the Pagsam-jon-zang runs thus:—

"A little bastard child of the king of Kāśmīra was carried away by a vulture from the roof of the palace and dropped on the top of the Gandhola (the great central temple) of Nālanda in Magadha. The Pandits of the Vihāra, taking mercy on him, nursed him. As he grew up the child acquired great knowledge and became a scholar. He propitiated the goddess Ārya-Tārā and thereby acquired great wealth. He gave away all his riches in charity, and, when there was nothing left, he started on a journey to the South. Meeting on the way an old blind Brāhmaṇa, who was being led by his son, he inquired where he was going. Being told that the blind Brāhmaṇa, who was very poor, had started on his distant journey to beg help from Sarvajña-mitra of Nālanda, he was overpowered with pity and determined to sell his own body to give gold to the helpless beggar. At this time he learnt that king Saraṇa, who, at the advice of his wicked spiritual guide, had undertaken the performance of a Yajña, in which 108 human sacrifices were necessary, was in search of one more victim which was wanting to complete the full number. The king was convinced that if he successfully performed the Yajña he would attain the longevity equal to the sum of the longevity of 108 souls that would be sacrificed in it. Sarvajña-mitra sold himself to the king and paid the gold that he obtained therefrom to the blind Brāhmaṇa. While waiting one night for

1 Edited by Rai Sarat Chandra Das, Bahadur, C.I.E., Bengal Secretariat Book Depot, Calcutta, p. 102).

death in a dark dungeon, he invoked the goddess Tārā with the utmost concentration of his mind. When fire blazed up from the piled firewood, and all the 108 men were led in chains to the pyre, a heavy shower of rain fell which extinguished the fire within a short time and converted the whole plain where the sacrifice was being performed into a large sheet of water resembling a lake. The king and his ministers hearing that this was due to the mercy of the goddess Tārā, who was invoked by the victim who had sold himself to save others, now acquired faith in the religion of Buddha and, having released all the 108 victims of the unholy sacrifice, sent them to their respective homes loaded with presents. Sarvajña-mitra, before whom the goddess had miraculously appeared, held fast a corner of her celestial robe and was carried to the land of his birth."

The same story is related in Lama Tārānātha's history of Buddhism (*vide* A. Schiefner, p. 168 *ff.*).

The date of the Sragdharā-stotra.

Neither in the Sragdharāstotra nor in its commentary is there any mention of the date of either of the two works. The Rājataraṅgiṇī, the well-known chronicle of Kāśmīra, supplies us however, with some data to determine the age of Sarvajña-mitra, the author of Sragdharā-stotra. In book IV., verse 210 of the Rājataraṅgiṇī, we find that Bhikṣu Sarvajña-mitra, who appeared as another Jina, resided in Kayyavihāra, which had been built by king Kayya. This Kayya is stated to have been a king of Lāṭa or Central and Southern Guzerat, and was subordinate to king Muktāpīḍa-Lalitāditya of Kāśmīra. As Lalitāditya is generally held to have lived early in the 8th century A.D., Sarvajña-mitra who resided in Kayyavihāra could not have flourished before that time. As the monastery of Nālanda was destroyed in the 9th century A.D., Sarvajña-mitra, who was educated there, could not have lived after that time. This leads me to suppose that Sarvajña-mitra lived in the middle of the 8th century A.D.

King Vajramukuṭa or Saraṇa has not yet been identified. Vajramukuṭa is perhaps identical with Vajrāditya, son of Lalitāditya, King of Kāśmīra in the 8th century A.D.

Calcutta
The 30th January 1907. } SATIS CHANDRA VIDYABHUSANA.

बौद्धस्तोत्रसंग्रहः ।

स्रग्धरा-स्तोत्रम् ।

ॐ नमो भगवत्यै आर्य्यतारायै ॥

बालार्कालोकताम्रप्रवरसुरशिरश्चारुचूड़ामणिश्री-
सम्पत्सम्पर्करागानतिचिररचितालक्तकव्यक्त[1]भक्ती ।
भक्त्या पादौ तवार्य्ये करपुटमुकुटाटोपभुग्नो[2]त्तमाङ्ग-
स्तारिण्यापच्छरण्ये[3] नवनुतिकुसुमस्रग्भिरभ्यर्चयामि ॥१॥

स्रग्धरा-स्तोत्र-टीका ।

ॐ नमस्तारायै ॥

नत्वार्य्यतारां जगदर्थधारां
धर्म्माकराध्येषणया समासात् ।
बालार्कमात्रस्य करोमि टीकां
स्फुटामहं श्रीजिनरचितः कृती ॥१॥

---

१ B. व्यक्ति ।   २ B. भग्न ।   ३ A. स्वरण्ये ।

प्रभूतविद्वेषकृताग्रनान्तः-
स्फुरच्छिखादग्धमुखेन हन्त।
खलु त्वया सत्सुखदा ममेयं
टीका न दूष्या त्वयि मेऽञ्जलिः सा[1] ॥२॥

तत्र कृतौ[2] उपोद्घातम् आदौ प्रस्तूयते। इह काश्मीरविषये बोधिसत्त्वदेशीयो मुनीन्द्रप्रवचन[3]कृपापारावारीणसान्द्रो[4] महाकरुणाप्रगुणीकृतहृदयात्मा सर्व्वज्ञमित्रो नाम भिक्षुरभवत्। स चिन्तामणिरिवार्थिनां यथाभिलषितार्थसंपादनाद्दातृत्वेन जगति विख्यातः स्वयमेव स्वमर्थजातमर्थिभ्यो विसृज्य चीवरपात्रविभवो देशान्तरं व्रजन् वज्रमुकुटस्य राज्ञो विषयमगमत्। तत्र जराजर्जरीकृतं परित्यक्तपरिजनं द्विजमेकम् अध्वन्यपश्यत्। स कथाप्रसङ्गेन एवंविधवार्द्धकेऽपि क्व गन्तव्यं त्वयेति कृपयाकृष्टः सन्नाह [5]स्वसुतापरिणयनार्थमर्थमभ्यर्थयितुम्, अपि च सर्व्वज्ञमित्रस्य भिक्षोरन्तिकम्। अयं स्वविभवजातमर्थिभ्यो विभज्य स भिक्षुर्देशान्तरं[6] गत इति किं न श्रुतम्? इत्युक्तो वार्द्धकमुनिः सुचिरमभिनिःश्वस्य निश्चेष्ट इव मुहूर्त्तमवातिष्ठत। ततस्तमेवंविधं सकरुणमनुशोचन्तमेव सर्व्वज्ञमित्र इति समाश्वासयन्नुवाच। मैवमधीरो भव अहं ते सर्व्वमभिमतं सम्पादयिष्यामीत्युक्त्वा तमा-

१ Orig. चैषे।
२ Orig. वृतौ।
३ Orig. प्रवचना।
४ Orig. पान्द्रो।
५ Orig. ससुता।
६ Orig. भिक्षुर्जोर्देशान्तरं।

दाय वज्रमुकुटस्य नृपतेरन्तिकं सुवर्णेन समीकृत्य स्वशरीरं विक्रीय तन्मूल्यं तस्मै प्रदायानुनीय प्रस्थाप्य राज्ञः पुरतोऽवस्थितः। तस्मिंश्च समये तस्य राज्ञो यथोक्तविचित्रलक्षणोपेतपुरुषैकशतकर्त्तित-मस्तकोपरिस्नानादभिमतं सेत्स्यतीत्युपदिष्टं केनापि। तद्वाक्यं महता कालेन यत्नतोऽन्विष्य सुवर्णसमतुलमेकोनशतं पुरुषाणां क्रीतमास्ते अनेनैकेन शतं परिपूर्णमतः कर्त्तितमस्तकोपरि स्नानं करिष्या-मीत्यभिधाय एनं तन्मध्यं नय इत्यादिशति स्म। तदादिष्टभृत्येन तथैव सम्पादितम्। पश्चात्तमेकमवलोक्य सर्व्वं एव ते वध्यपुरुषाः प्रातर्मृता वयमिति उच्चैराक्रन्दन्तः साक्षान्मृत्युरयमुपस्थितो मुण्ड इत्यारटन्तो[१] बोधिसत्त्वेनाभिहिताः कस्मादेवमधीरता पूर्व्वमेवं ज्ञात्वैव किमात्मा विक्रीत इति। तत एताननतिकातरान् समाश्वास्य महाकरुणार्द्रया दृशा चावलोक्य मातरं विहाय नास्ति कश्चि-देषामन्यो निस्तारोपाय इति निश्चित्य संयतीभूय स सर्व्वज्ञमित्रो भगवतीमार्य्यतारां स्तोतुमारब्धवान्। तत्र श्लोककतिपयानन्तरं भगवती स्वयमागत्य यथाकर्त्तव्यमादिश्यानुचिन्तिता चाधितिष्ठ-न्त्यन्तर्हिता। ततः स लब्धवरः सर्व्वज्ञमित्रः युष्माभिः सर्व्वैः प्रात-र्युगपदेव स्नातव्यमित्यादिष्टवान्। प्रातरागत्य राजपुरुषैस्ते वध्याः[२] सरस्तीरे नीताः सन्तस्तानभिहितवन्तः। सर्व्वैरस्माभिरेकदैव स्नातव्यं किं बहुविलम्बेन इत्युक्त्वा सरसि निमग्ना भगवतीप्रभा-वात् स्वं स्वं देशमुपजग्मुः। पश्चान्मुहूर्त्तद्वितयानन्तरं यत्नतो-

---

१ Orig. आरटतो। २ Orig. वध्यः सरस्तीरे।

ऽन्विष्टाः सन्तस्तैर्नोपलब्धाः[१]। तन्मूल्यसुवर्णं च यथास्वं राशीकृतं सरस्तीरे परमालोकितम्। ततस्ते राजपुरुषा भयविस्मयाकुलित-मनसो राजनि तद्विज्ञापयामासुः। तच्छ्रुत्वा स राजा विस्मया-वर्ज्जितमनास्तस्यैवैकस्य विक्रीतस्य भिक्षोरयं प्रभाव इत्यभिधाय सञ्जाताधिकतरप्रसादस्तमन्विष्यानीय तच्छिष्यतामुपगत इत्यादि कथा प्रसिद्धैव नोक्ता।

श्रीदेव्यै नमः।

॥ १ ॥ बालार्केत्यादि—

आर्य्ये तारिणि आपच्छरण्ये तव पादौ भक्त्या अभ्यर्च्चयामि इति सम्बन्धः। आरात् पापकेभ्यः कर्म्मभ्यः दूरं गतेत्यार्य्या। त्रिभवगताशेषदुःखार्णवाद् महाकरुणया सत्त्वांस्तारयतीति तारिणी। किम्भूता? आपच्छरण्या, आपत्सु अष्टमहाभयादिसकलतीव्रविप-त्तिषु शरणार्हत्वाद् आपच्छरण्या, तस्याः सम्बोधनं हे आर्य्य-तारिणि आपच्छरण्ये, तव भवत्याः पादौ चरणौ अभ्यर्चयामि कायवाङ्मनःप्रसादेन पूजयामि। अहं करपुटमुकुटाटोपभुग्नो[२]-त्तमाङ्गः सन्, करपुटं करद्वयबद्धाञ्जलिः स एव मुकुट इव मुकुट-स्तस्याटोपो हर्षवेगस्तेन भुग्नं नम्रीभूतम् उत्तमाङ्गं शिरो यस्य स तथा। काभिः? नवनुतिकुसुमस्रग्भिः, नवाः सद्योऽभिनिर्म्मिता या नुतयस्ता एव कुसुमानि पुष्पाणि तेषां स्रग्भिर्मालाभिः।

१ Orig. र्नो नोपलब्धाः। २ Orig. भग्न।

किंविशिष्टौ ? बालार्कालोकताम्रप्रवरसुरशिरश्चारुचूडामणिश्रीसम्पत्सम्पर्करागानतिचिररचितालक्तकव्यक्तभक्ती, बालोऽभिनवोदितो योऽर्कः सूर्य्यस्तस्यालोकोऽरुणावभासस्तद्वत्ताम्रा आरक्ताः प्रवराणां सुराणामिन्द्रादिदेवानां शिरःसु मस्तकेषु ये चारवोऽतिरुचिराश्चूडामणयः शिखाविन्यस्तरत्नानि तेषां श्रीसम्पत् शोभासमृद्धिस्तस्याः सम्पर्को मिलनं तेन यो रागो लौहित्यं तेन अनतिचिरम् अत्यल्पकालं रचिता निर्म्मिता अलक्तकस्य यावकस्य व्यक्ता अतिस्फुटा भक्तिः विचित्रयोजना ययोस्तौ। अनेन एतदुक्तं भवति हे मातस्त्वमेव आपच्छरण्या[1] तारिणी च अतो मां ह्यापत्पतितमुद्धर्त्तु[3]मर्हसीति कवेरभिप्रायः।

कथमहमापत्पतित इत्याह

दुर्लङ्घ्ये दुःखवह्नौ विनिपतिततनुर्दुर्भगः कान्दिशीकः
किं किं मूढः करोमीत्यसकृदपि कृतारम्भवैयर्थ्यखिन्नः।
श्रुत्वा भूयः परेभ्यः क्षतनयन इव व्योम्नि चन्द्रार्कलक्ष्मीम्
आलोकाशानिबद्धः परगतिगमनस्त्वां श्रये पापहन्त्रीम्॥ २॥

॥ २॥ दुर्लङ्घ्ये[4]त्यादि—

क्षतनयन इव चक्षुर्विहीन इव हे मातस्त्वां भगवतीं श्रये

---

१ Orig. चारवो अतिरुचिरा। २ Orig. आपच्छरण्ये।
३ Orig. महस्मीति। ४ Orig. दुर्लङ्घ्ये।

संश्रयामि[१]। किं विशिष्टाम् ? पापहन्त्रीं पापानि दुरितानि हन्ति स्फुटयतीति। किम्भूतः ? परगतिगमनः परेषां रागादिक्लेशानाम् अधीना या देवादिषड्गतयस्तासु गमनं यस्य सोऽहम् । इत्थं गतोऽपि आलोकाशानिबद्धः। कथम् ? श्रुत्वा भूयः परेभ्यो व्योम्नि चन्द्रार्कलक्ष्मीम्[२], अहमप्येवंभूतोऽनेन कथमालोकयामीति कृत्वा अथ आलोकाय निभायनाय आशा अभिलाषस्तत्र निबद्धो नियतलग्नो यः स तथा। परेभ्यस्त्वद्गुणोद्गारिभ्यः श्रुत्वा भूयो वारं-वारं समाकर्ण्य आकाशे चन्द्रार्कयोरिव लक्ष्मीं त्वद्गुणसम्पदम्। अन्धोऽपि किं न सुखी स्यादित्याह दुर्लङ्घे दुःखवह्नौ विनिपतिततनुः, दुःखमेव अतिदुःसहत्वादग्निः अनलः दुःखेन अतिकष्टेन लङ्घयितुमतिक्रमितुं शक्यते इति दुर्लङ्घस्तत्र विनिपतिता निमग्ना तनुः शरीरं यस्य स तथा दुष्टो भगो ज्ञानं यस्य स दुर्भगो दुर्बुद्धिर्भाग्यरहित इत्यर्थः किं किं कर्त्तुमिच्छामीति कां कां दिशं गच्छामीति कृत्वा कान्दिशीको भयद्रुतः। पुनः कीदृशः ? किं किं मूढ़ः करोमीत्यसकृदपि कृतारम्भवैयर्थ्यखिन्नः, मूढ़ः स्वकार्य्येऽनभिज्ञः सन् किं किं करोमीति किं किमाचरामीत्यनेनाकारेणासकृदपि मुहुरपि कृतो विहितो य आरम्भ उद्योगस्तस्य वैयर्थ्येन नैष्फल्येन खिन्नः क्लिष्टः उद्विग्न इत्यर्थः चतनयनेऽपि एतद्विशेषणं यथासम्भवं योजनीयम्। इत्थं गतोऽपि अहं कथं नानुकम्प्य इति भावः।

---

१ Orig. संश्रयमामि ।

२ Orig. चन्द्रार्कलक्ष्मः ।

कृपासामर्थ्यारम्भाभावात् कथमनुकम्पयतीत्याशङ्क्याह

सर्वस्मिन् सत्त्वमार्गे ननु तव करुणा निर्विशेषं प्रवृत्ता
तन्मध्ये तद्ग्रहेण ग्रहणमुपगतं मादृशस्याप्यवश्यम्।
सामर्थ्यं चाद्वितीयं सकलजगदघध्वान्ततिग्मांशु[१] विम्बं
दुःखेवाहं तथापि प्रतपति धिगहो दुष्कृतं[२] दुर्विदग्धम्॥
३॥

॥ ३॥ सर्व्वस्मिन्निति—

ननु हे भगवति तव तावत् करुणा कृपा निर्विशेषम् अरि-मित्रोदासीनसाधारणं यथा स्यात् तथा सर्व्वस्मिन् सत्त्वमार्गे अखिललोकवर्त्मनि[३] प्रवृत्ता सत्तारणैकनिष्ठा। अतस्तन्मध्ये सत्त्व-वर्त्माभ्यन्तरे तद्ग्रहेण तेषां सत्त्वानां संग्रहेण मादृशस्यापि ग्रहण-मवश्यं नियमेनोपगतमायातम्। न केवलं सकलजगत्साधारणैक-करुणैव तव किन्तु सामर्थ्यं चाद्वितीयं[४] शक्तिरप्येकैव[५] अनन्य-गामिनी। कीदृशम्? सकलजगदघध्वान्ततिग्मांशु[६] विम्बं, सकलस्य अखिलस्य जगतस्त्रिभवस्य यदघं कलुषं तदेव ध्वान्तं गाढं[७] तम-स्तत्तिग्मांशुविम्बसङ्काशमिव। अतोऽनन्यसाधारणयोः करुणासाम-र्थ्ययोर्विद्यमानयोरपि दुःखेवाहं तथापीति न तवायम् अपराधः

---

१ B. तीग्मांशु।
२ B. दुःकृतं।
३ Orig. लोक ब्रत्मनि।
४ Orig. चाद्वितीय।
५ Orig. प्येकैव।
६ Orig. तीग्मांशु।
७ Orig. वाढं।

किन्तु प्रतपति धिगहो दुष्कृतं[१] दुर्विदग्धं, ममैव पूर्व्वार्ज्जितदुष्कृत मनुचितं दुर्विदग्धं दुष्परिपाकं[२] पीड़यति सन्तापयतीति धिगहो कष्टमाश्चर्य्यं। अनेनात्मनो मन्दभाग्यमावेदितमिति भावः।

पुनरपि सोत्कर्षगर्भामात्मनो निन्दामावेदयन्नाह

धिग् धिग् मां मन्दभाग्यं दिवसकररुचाप्यप्रणुत्तान्धकारं
तृष्यन्तं कूलकच्छे हिमशकलशिलाशीतले हैमवत्याः।
रत्नद्वीपप्रतोल्या विपुलमणिगुहागेहगर्भे दरिद्रं
नाथीकृत्याप्यनाथं भगवति भवतीं सर्वलोकैकधात्रीम्॥ ४॥

॥४॥ धिग्धिगित्यादि—

हे भगवति भवतीं सर्व्वलोकैकधात्रीं सर्व्वे अपर्य्यन्तलोकधातुस्थिता ये लोका जनास्तेषामद्वितीयामेकां धात्रीं परिपालिकां त्वां नाथीकृत्यापि शरणीकृत्यापि ऐश्वर्य्येण आश्रित्यापि अनाथमशरणमिति कृत्वा मन्दभाग्यमल्पपुण्यं मां धिग्धिगिति निन्दाभिधानम्। न केवलम् एवं दिवसकरस्य रवेः रुक् दीप्तिस्तयाप्यपरिमितजगदन्धतमोध्वंसिकया[३] अप्रणुत्तोऽनपगतोऽन्धकारो यस्य तं दिवसकरस्येव रुक् कान्तिर्यस्याः सा तया एवंभूतयापि त्वया अमेयकिरणया अज्ञानतमिस्रोत्सारिकयापि[४] अविनष्टाज्ञानान्धकारं, किञ्च हैमवत्याः सुरसरितः कूलकच्छे तीरप्रान्ते। कीदृशे?

---

१ Orig. दुःकृतं। २ Orig. दुःपरिपाकं।
३ Orig. जगदन्धं तमोध्वंसिकया। ४ Orig. तमिस्रौत्सारिकया।

हिमस्य तुषारस्य या शकलशिला खण्डशिला तद्वच्छीतले सर्व्व-क्लेशापहारिणि। तत्र निषस्मपि तृष्यन्तं पिपासाकुलम् उपगत-पिपासं तृषार्त्तमित्यर्थः। अथवा हैमवत्यास्तव अभयायाः सकल-सत्त्वाशेषभयविनाशिकायाः कूलकच्छे अनुकूल[१]भूम्येकदेशे निषस-मपि रागादिदोषाक्रान्तम्। कूलमनुकूलमुच्यते एकदेशे समुदायो[२] गम्यते इति न्यायात् यथा सत्यभामा इति। पुनः कीदृशम्? रत्नानां द्वीपे जलान्तर्मणिमयस्थलभूभागे या प्रतोली रथ्या तस्या विपुलमणिगुहैव गृहं वेश्म तद्गर्भे स्थितमपि दरिद्रम् अर्थ-हीनम्। अथवा बुद्धादिरत्नानां यत् स्थलं स द्वीपो भवशमयो-रन्तर्वर्त्तित्वात्तत्र या प्रतोली मोक्षद्वारं तस्या विपुलमणिगुहा सहस्रमुखस्थानं तदेव गेहं तद्गर्भे तदन्तर्वर्त्तिनि स्थाने[३]। एतज्ज्ञान-रत्नशून्यो महाकरुणासम्पन्नाया अपि भाग्यापराधान्न तवाहं विषय इति भावः।

स्वदोषोद्भावनव्याजेन कथं मां परिभाषसे इत्याशङ्क्याह

मातापि स्तन्यहेतोर्विरुवति बहुशः खेदमायाति पुत्रे
क्रोधं धत्ते पितापि प्रतिदिवसमसत्प्रार्थनासु प्रयुक्तः।
त्वं तु त्रैलोक्यवाञ्छाविपुलफलमहाकल्पवृक्षाग्रवल्ली
सर्वेभ्योऽभ्यर्थितार्थान् विसृजसि न च ते विक्रिया[४] जातु
काचित्॥ ५॥

---

१ Orig. अनुकूत। २ Orig. समूदाया।
३ Orig. नंदरि। ४ A. विक्रया।

॥५॥ मातापीत्यादि—

हे परमक्षान्तिसम्पन्ने पित्रोरपि अधिकतरा त्वम्। कथम्? मातापि पुत्रे तनये स्तन्यहेतोर्दुग्धनिमित्तं बहुधा अतिरुदति आक्रन्दति सति खेदमायाति विषादमुपैति। जनकोऽपि असत्प्रार्थनासु असन्त्यः असम्भाविन्यः[१] या वस्तुनो वाञ्छास्तासु प्रयुक्तः प्रतिदिवसं प्रतिप्रेरितः सन् क्रोधं धत्ते कोपमुद्वहति। त्वं तु भगवती पुनः, अतिस्नेहवती, सर्व्वेभ्योऽपरिमितजनेभ्योऽभ्यर्थिता सती अर्थान् यथाभिलषितवस्तूनि विसृजसि परित्यजसि। कथं विसृजसि इत्याशङ्क्य आह। त्रैलोक्यानां त्रैधातुकान्तर्वर्त्तिनां सत्त्वानां वाञ्छाया विपुलं महत्फलं यस्याः सा चासौ, महाकल्पवृक्षस्य उत्तमवाञ्छातरोरग्रवल्ली च या सा तथा प्रधानमञ्जरीव त्वमित्यर्थः। अतस्तैभववदान्याया महाकरुणार्द्रीकृतहृदयायाः अत्यल्पमपि अन्यथात्वं विकारभावो न च नैव जातु कदाचिदपि। एतेन आर्त्तानां परुषाभिधानेऽपि भवती न परिखिद्यते इति भावः।

किञ्च पूर्व्वकृतप्रतिज्ञामपि भगवत्याः स्मारयन्नाह

यो यः क्लेशौघ[२]वह्निज्वलिततनुरहं तारणी तस्य तस्ये-
त्यात्मोपज्ञं[३] प्रतिज्ञां कुरु मयि सफलां दुःखपातालमग्ने।
वर्धन्ते यावदन्ते परुषपरिभवाः प्राणिनां दुःखवेगाः
सम्यक्संबुद्धयाने प्रणिधिकृतधियां[४] तावदेवानुकम्पा[५]॥६॥

---

१ Orig. असंतो संभवनिनोये वस्तुनोयं चास्तासु।

२ A. क्लेशोघ।　　३ A. आत्मोपज्ञां।

४ A. इतिधियां।　　५ A. अनुकम्पा।

॥६॥ यो य इत्यादि—

हे सत्यवत्सले त्वया पूर्व्वमात्मोपज्ञं कृता या[1] प्रतिज्ञा अवश्य-पाल[2]नीया। आत्मनः स्वस्या उपज्ञम् अनुरूपं यथा स्यादिति क्रियाया विशेषणम्। तां मयि अपि दुःखपातालमग्ने दुःखमेव अतिगाधत्वात् पातालमिव तत्र मग्ने निःशेषेण तलं गते सफलां संपूर्णां कुरु निष्पादय। कां ताम्? यो य इति वीप्सायाम्। क्लेशानां रागादीनाम् ओघो निवहः स एव अतिदाहकत्वाद् वह्निर्ज्वलनः तेन प्रज्वलिता प्रदीप्ता तनुः कायो यस्य तस्याहं तारिणी निस्तारिकेत्येव। अर्थान्तरन्यासव्याजेन भगवतीमेव उत्कर्षयन्नाह वर्द्धन्ते इति। प्राणिनामेते पुरोवर्त्तिनो दुःखवेगानां प्रवाहाः। किम्भूताः? परुषपरिभवाः परुषोऽतिनिष्ठुरः परिभवस्तिरस्कारो येषु ते तथा। वर्द्धन्ते वृद्धिमुपयान्ति यावत्तावदेतत्-पर्य्यन्तमेव अनुकम्पा महाकरुणा। केषां सम्यक्सम्बुद्धयाने सुगत-महावर्त्मनि[3] प्रणिधिर्बोधिचित्तम् उत्पाद्य निखिलत्रिजगदुद्धरणाय उद्योगः प्रस्थानचित्तं तत्र धृता निहिता बुद्धिः प्रज्ञा यैस्तेषाम्। एतेन एतदुक्तं यावद्यावद् भवदुःखवृद्धिस्तावद्भवद्विधानां परार्थ-परायणानां महाकरुणापि वर्द्धते। अतो[4] न मामुपेक्षितु-मर्हसीति भावः।

देव्याः स्वदुःखमावेद्यापि कदाचिद्वृत्तं मामावेदितवत्सलं च आवेद्य उपेक्षते इत्यालोच्य पुनः फुत्कारयन्नाह

---

१ Orig. कृतया। २ Orig. वाल।
३ Orig. महाव्रत्मनि ४ Orig. त्यतो।

इत्युच्चैरूर्द्ध्वबाहौ नदति नुतिपदव्याजमाक्रन्दनादं
नार्हत्यन्योऽप्युपेक्षां[1] जननि जनयितुं किम्पुनर्यादृशी
त्वम्।
त्वत्तः पश्यन् परेषामभिमतविभवप्रार्थनां प्राप्तुकामो
दह्योऽसह्येन भूयस्तरमरतिभुवा सन्ततान्तर्ज्वरेण ॥७॥

॥७॥ इत्युच्चैरूर्द्ध्वबाहाविति—

हे जननि अन्योऽपि अदयालुः प्रार्थ्यते, अपि इत्यनेन प्रागुक्ताभिलाषप्रकारेण उच्चैरधिकतरम् ऊर्द्ध्वबाहौ नदति ऊर्द्ध्वम् उपरि बाहू भुजौ यस्य तस्मिन् उत्क्षिप्तभुजे विरुवति जने आक्रन्दनादं यथा भवति इति क्रियाविशेषणम्। आ उच्चैः क्रन्देन भयविक्लवप्रलापेन नादोऽत्युच्चध्वनिर्यच्च नदने तमेव पुष्णाति। नुतिपदव्याजं नुतेः पदं शब्दः[2] वाक्यं वा तन्मिषं। उपेक्षाम् अवज्ञाम् अवहेलां जनयितुम् उत्पादयितुं नार्हति नोचितकारी भवति। किं पुनः इत्याश्चर्य्याभिधानमतिशयेनेत्यर्थः। दशदिग्लोकधात्ववस्थितनिखिलजनातिदुःसहदुःखानलपरित्राणकारणाध्येषणपरायणा तन्निवारणाय करुणागुणरमणीयान्तःकरणा त्वमीदृशी माता। किञ्च त्वत्तः पश्यन् परेषां त्वत्तो भवत्याः सकाशात् परेषां त्वद्भक्तिपरायणानाम् अन्येषामभिमतविभवप्रार्थनां प्राप्तुकामः पश्यन् अवलोकयन् भूयस्तरम् अतिशयेन अहं दह्ये प्रज्वलितो भवामि। अभिमता अभिलषिता ये विभवा लौकिकलोकोत्तराः श्रियस्तेषां प्रार्थना याञ्जा[3] ताम्।

---

१ नार्हत्यं न्योप्युपेक्षां। २ Orig. omit:।

३ Orig. यांचा।

यद्वा प्राप्तः सिद्धः काम इच्छा यस्य। केन? सन्ततान्तर्ज्वरेण सन्ततं निरन्तरं योऽन्तर्मनसि ज्वरो दुःसहतापस्तेन। अरतिभुवा अरतेर-सुखाद् भवति उत्पद्यते यस्तेन असह्येन अतिदुःसहेन। सकलजन-मनोऽभिलाषसम्पादिका व्याक्रन्दत्यपि मयि न तुष्यसीति धिग् दैवमित्यभिप्रायः।

अधार्म्मिकं[1] नाम आकलयसि इत्याशङ्क्य आह

पापी यद्यस्मि कस्मात् त्वयि मम महती वर्द्धते भक्तिरेषा
श्रुत्या[2] स्मृत्या च नाम्नाप्यपहरसि हठात् पापमेका त्वमेव।
त्यक्तव्यापारभारा तदसि मयि कथं कथ्यतां तथ्यकथ्ये
पथ्यं ग्लाने मरिष्यत्यपि विपुलकृपः किं भिषग् रोरु-धीति॥ ८॥

॥ ८॥ पापीत्यादि—

पापी यद्यस्मि भवामि, कस्मात् किमर्थं त्वयि अनिर्व्वचनीय-माहात्म्यायां मम पापकारिणो भक्तिः श्रद्धैषा पुरःपरिवर्त्तिनी स्तुत्यादिरूपा महती सातिरेका सती[3] वर्द्धते वृद्धिमुपैति। नहि उपचितकुशलमूलस्य त्वच्चरणेऽभिप्रसादोऽतोऽनुमीयते नाहमपुण्य-वान्। अपरञ्च[4] त्वमेव परम् एका अद्वितीया कलुषेन्धनदहना-त्मिका पापमपहरसि स्फोटयसि हठात् बलात्। कया? श्रुत्या

---

१ Orig. अधर्म्मिकं। २ A. श्रुत्वा।
३ Orig. साता। ४ Orig. अपरश्चा।

अनुपदमाकर्णनेन, स्मृत्या पुनःपुनर्मनसि भावनयापि नाम्नापि तारेति संज्ञाघोषणेनापि। सकलजनानाम्, अखिलतीव्रकलुषशैलाशनिस्त्व-महमपि नातिमन्दपुण्य इत्यर्थः। मयि त्यक्तव्यापारभारा, तदस्मि मयि कथं त्यक्त उज्झितो व्यापारस्य भवदुःखोद्धरणलक्षणस्य भारो गुरुत्वं यया सा, तथा त्वच्चरणशरणेऽपि मयि कस्माद्धेतोरस्मि तदस्मि तत् कथ्यतां तथ्यकथ्ये सत्यवादिनि, तच्छब्दोऽव्ययस्तस्मादर्थे तस्मा-दभिधीयता[1]मिति, तथ्यमवितथं कथ्यं वचनं यस्याः सा। उक्त-मपि अर्थम् अर्थान्तरन्यासेन द्योतयन्नाह। पथ्यं ग्लाने मरिष्य-त्यपि म्रियमाणेऽपि रोगिणि पथ्यमौषधं विपुलकृपो महादया-र्द्रमना भिषक् वैद्यः किं रोरुधीति किं निवारयति नैवेत्यर्थः। एतेनैतदुक्तं रागादिरोगसङ्कुले दुश्चिकित्सितत्वा[2]दमृतलक्षणं पथ्यं दातुमर्हसीति भावः॥

अस्वतन्त्रतया भगवतीपदं कमलाराधनावकाशं[3] प्रकाशयन् प्रागुक्तं कार्पण्याभिधानावैयर्थ्यं च विज्ञापयन्नाह

मायामात्सर्य्यमानप्रभृतिभिरधमैस्तुल्यकालं क्रमाच्च
स्वैर्दोषैर्वाह्यमानो मठकरभ[4] इवानेकसाधारणांशः[5]।
युष्मत्पादाब्जपूजां क्षणमपि न लभे यत्तदर्थं विशेषाद्
एषा कार्पण्यदीनाक्षरपदरचना स्यान्ममावन्ध्यकामा॥९॥

---

१ Orig. अभिधायताम्। २ Orig. दुश्चिकित्सितत्वाम्टत।
३ Orig. कमलाराधनानुवकासं।
४ B. कर। ५ B. साधारणांसः।

॥९॥ मायेत्यादि—

युष्मत्पादाब्जपूजां तव चरणसरोजसपर्य्यां क्षणमपि न लभे मनागपि न साधयामि। कुतः? स्वैर्दोषैस्तुल्यकालं क्रमाच्च वाह्यमानः, स्वैरात्मीयैर्दोषैरपराधैः समकालं यथा येन युज्यमानः। कीदृशोऽहम्? अनेकसाधारणांशः अनेकेषां बहूनां साधारणस्तुल्यः अंशः भागः यस्य सः। तथा क इव? मठकरभ इव विहारोष्ट्र इव। किं स्वरूपैः? माया अविद्या, मत्सकाशात् सरतु इति मत्सरस्तस्य भावो मात्सर्य्यं, माया तु कामनालक्षणा तृष्णा, मानश्चित्तसमुन्नतिः स च सप्तविधः। त एव प्रभृतयः प्रकारा येषां तैः। अधमैर्वराकैः प्रज्ञादृष्टिमात्रमावर्त्तयन्। यत्तदर्थे यद् यस्मादित्यर्थः। अहं[1] परप्रेष्योऽतो विशेषादेषा कार्पण्यदीनाक्षरपदरचना एषा [2]स्वदुःखाविष्करणरूपा। कृपणस्य वराकस्य अतिदुर्गतस्य भावः कार्पण्यं तस्माद्दीनमतिकातरं परुषम् अक्षरं येषु तेषां पदानां शब्दानां रचना ग्रथना। समावन्ध्यकामा स्यात्तदर्थविशेषात् पुनःपुनर्विज्ञापयामीति वाक्यशेषः। अवन्ध्योऽनिष्फलः[3] कामोऽभिलाषो यत्र सा तथा। विशेषादतिशयेन फलवती यथा स्यादिति वा योज्या। मायामात्सर्य्यमानक्लेशादिस्तं[4] निर्जित्य त्वत्पदारविन्दाराधनैकपरो यथा स्यां तद्विधेहीत्याशयः।

दुःखमावेद्य इदानीं प्रभावातिशयद्वारेण भगवतीं स्तुवन् आदौ अष्टमहाभयापहरणशक्तिम् अष्टश्लोकेनाह

---

१ Orig. महं?　　२ Orig. स्वदुःखाविःकरणरूपा।

३ Orig. अनिःफलः।　　४ Orig. क्लेशारिस्तं।

कल्यान्तोद्भ्रान्त[1]वातभ्रमितजलचलल्लोलकल्लोलहेला-
संक्षोभोत्[2]क्षिप्तवेलातटविकटचटत्[3]स्फोटमोट्टाट्टहासा-
त् ।
मज्जद्भि[4]र्भिन्ननौकैः सकरुणरुदिताक्रन्दनिस्पन्दमन्दैः[5]
स्वच्छन्दं देवि सद्यस्त्वदभिनुतिपरैस्तीरमुत्तीर्य्यते ऽब्धेः[6] ॥
१० ॥

॥ १० ॥ कल्पान्तेत्यादि--

हे देवि त्वदभिनुतिपरैरुत्तीर्य्यते अब्धेस्तीरं महासमुद्रात् पारमासाद्यते । सद्यस्तत्क्षणादेव । स्वच्छन्दमपराधीनं यथा स्यात् तवाभितः सर्व्वतो नुतिरेव परा प्रधाना येषां तैः । भिन्ना विदीर्णा नौका तरिर्य्येषां तैः । मज्जद्भिस्तलं प्रविशद्भिः । कीदृशैः ? सकरुणेन हृदयद्राविणा अतिदीनेन यद् रुदितं तेन च आक्रन्दनाद तुमुलध्वनिस्तेन ये निस्पन्दाश्चेष्टाशून्या इव मन्दा मृता वयं सर्व्वे इत्यनुत्साहा ये तैः । किम्भूतात् ? कल्पान्तः प्रलयः तत्र उद्भ्रान्तः समुत्थित इव यो वातः समीरणस्तेन भ्रमितानि आवर्त्तीकृतानि यानि जलानि तेषां ये चलन्तः समुद्गच्छन्तो लोलाः कम्पमानाः[7] कल्लोलास्तरङ्गास्तेषां हेलया विलासेन यः संक्षोभो विक्लता तस्माद् उत्क्षिप्त उल्लङ्घितो वेलातटो मर्य्यादाभूमिस्तत्र

---

१ कल्पान्तोत्भ्रान्त । २ A. संक्षोभोत्क्षिप्त ।
३ A. चटास्फोटमुत्ताट्टहासात् । ४ A. मज्जत्भि ।
५ A. रुदितैः क्रन्दनिष्पन्नमन्दैः । ६ A. ते ऽब्धे ।
७ Orig. adds. उत्तमा धनामीभूता ।

यो विकटचटत्स्फोटो भीमनादः स एव मोट्टः प्रौढ़ोऽट्टहासो विहतोच्चैःशब्देन प्रहसनमिव यस्य तस्मात्। चटदित्यनुकरणध्वनिः।

जलमभिधाय अग्निमाह

धूमभ्रान्ताभ्रगर्भोद्भवगगनगृहोत्सङ्गलिङ्गत्[१]स्फुलिङ्ग-
स्फूर्जज्ज्वाला[२]करालज्वलनजवविशद्वेश्म[३]विश्रान्तशय्याः।
त्वय्याबद्धप्रणामाञ्जलिपुटमुकुटा गद्गदोद्गीतयाच्ञाः[४]
प्रोद्यद्विद्युद्विलासोज्ज्वलजलदजवैराव्रियन्ते[५] क्षणेन॥११॥

॥११॥ धूमेत्यादि—

हे परपरित्राणपरायणे त्वयि आबद्धप्रणामाञ्जलिपुटमुकुटा आव्रियन्ते क्षणेन सन्नह्यन्ते त्वरया परित्रायन्ते इति यावत्। कैः? प्रोद्यतीनां प्रकर्षेण उद्भवन्तीनां विद्युतां यो विलासः क्रीड़ा तेन उज्ज्वलाः[६] अवभासयन्तो ये मेघा जलमुचः तेषां जवैरतिवेगैः। त्वयि मातः यो बद्धः प्रणामाञ्जलिपुटमेव मुकुटः किरीटो यैस्ते। गद्गदेन अव्यक्ताक्षरेण उद्गीता अभिहिता याच्ञा[७] मां निस्तारयेति प्रार्थना यैस्ते। पुनः किम्भूताः? धूमानां भ्रान्तं भ्रमणं यत्तदेव अभ्राणि जलदास्तेषां गर्भः सन्धिः सङ्घट्टनं तस्मादुद्भवः प्रादुर्भावो यस्य तदेव गगनं नभस्तदेव गृहं[८] तस्योत्सङ्गे क्रोड़े लिङ्गन्त[९]स्त्वर-

१ A. रङ्ग। २ A. स्फूर्जज्ज्वाला। ३ A. विसद्वेश्म।
४ Orig. यांचाः। ५ Orig. व्रयन्ते।
६ Orig. उज्वलाः। ७ Orig. यांचा। ८ Orig. प्रादुर्भावो गगनं नभस्तस्य यस्य गृहस्य। ९ Orig. रिंगतः।

ह्नन्तो ये स्फुलिङ्गाः अग्नेः कणास्तैः[१] स्फुरन्त्य इतस्ततो लहलहा-यन्त्यो या ज्वालाः शिखास्ताभिः करालोऽतिभीषणो यो ज्वलनो-ऽनलस्तेन जवेन विशन्तः अभ्यन्तरं[२] परिभ्रमन्तः वेश्मनि[३] शय्यायां विश्रान्ताः सुखासीना ये ते तथा। इहतु क्तान्तस्य पूर्वनिपातः गतग्रामो भृत्यो यथा।

करिणं निगदितुमाह

दानाम्भःपूर्य्यमाणो[४]भयकटकटकालम्बिलोलम्ब[५]माला
ह्ङ्कारा[६]हूयमानप्रतिगजजनितद्वेषवह्नेर्[७]द्विपस्य।
दन्तान्तोत्तुङ्गदोलातलतुलित[८]तनुस्त्वामनुस्मृत्य मृत्युं
प्रत्याचष्टे प्रहृष्टः पृथुशिखर[९]शिरःकोटिकोट्टोपविष्टः[१०]
॥ १२ ॥

॥ १२ ॥ दानाम्भ इत्यादि—

हे दुर्गोत्तारिणि त्वाम् अनुस्मृत्य मृत्युं प्रत्याचष्टे भवतीं हृदि विभाव्य मरणं प्रतिक्षिपति। दन्तान्तो दशनाग्रं स एव उत्तुङ्गम् उन्नतं[११] दोलातलं प्रेङ्खस्वरूपं हिन्दोलेति प्रसिद्धं तत्र तुलिता[१२] तुलीकृता तनुः शरीरं यस्य स तथा। कीदृशः? पृथुशिखरो[१३]

---

१ Orig. omits :। २ Orig. omits ˙।
३ Orig. यत्र वेश्मनि तत्र। ४ A, B. पूर्य्यमानो।
५ A. रोलम्ब। ६ A. ठुङ्कार।
७ A. द्वेषवक्ते द्विपस्य ८ A. तुलित। ९ B. शिषर।
१० A. कोटोपविष्ठ। ११ Orig. omits ˙।
१२ Orig. तुलिमालीकृता। १३ Orig. शिषरो।

विपुलाचलमस्तक इव गिरोऽर्थात् तस्यैव दन्तिनः कुम्भस्थलं तस्य कोटिरग्रं सैव कोट्टाङ्गस्थानमिव तत्र उपविष्टो निषण्णो यः स तथा। प्रहृष्टोऽत्यानन्दितः सन्। कस्य? द्विपस्य करिणः। किम्भूतस्य? दानाम्भो मदजलं तेन पूर्य्यमाणः सम्भूयमानः उभयकटः सव्येतर-गण्डस्थलं स एव कटका गिरेरधोभूरिव अतिविस्तीर्णत्वात् तत्र आलम्बिनां लोलम्बानां भ्रमराणां या माला पङ्क्तिस्तस्या हुङ्कारो मञ्जुगुञ्जध्वनिस्तेन आह्वयमानाः सम्मुखीक्रियमाणा ये प्रतिगजा विपक्षदन्तिनः तैर्जनित उत्पादितो द्वेष एव वह्निः अनलो यस्य तस्य॥

चौरानभिधातुमाह

प्रौढ़प्रासप्रहारप्रहतनरशिरःशूलवल्गुत्सवायां[1]
शून्याटव्यां कराग्र[2]ग्रहविलसदसिस्फोटकस्फीत[3]दर्पान्।
दस्यून् दास्ये नियुङ्क्ते[4] सम्भ्रकुटिकुटिलभ्रूकटाक्षेक्षिताक्षां
श्चिन्तालेखन्यखिन्नस्फुटलिखितपदं नाम धाम श्रियान्ते
॥ १३ ॥

॥ १३ ॥ प्रौढ़ेत्यादि—

हे अभयप्रदे ते तव नाम तारे प्रतारेत्यभिधानम्। दस्यून् दास्ये नियुङ्क्ते चौरान् भृत्यत्वे नियोजयति। कीदृशम्? श्रियां धाम निखिल[5]सम्पदामालयः। पुनः कीदृशम्? चिन्ता सङ्कल्पः

---

१ A. शूलल्युत्सवायां। २ B. omits one ग्र। ३ B. स्फीट।
४ A. नियत्ते। ५ Orig. निखि।

सैव लेखनी आलेख्यकाष्ठी तया अखिन्नेन अनायासेन स्फुटम् अतिव्यक्तं लिखितं विन्यस्तं पदं यत्र तत् तथा। किं विशिष्टान्? भ्रुकुटिः परभीषणो य उच्चैर्ललाटसङ्कोचस्तया सह वर्त्तते कुटिले भङ्गुरे ये भ्रुवौ ताभ्यां कटाक्षेण ईक्षितं तिर्य्यग्वलितेन आलोकितं ययोस्ते तथा तादृशे अक्षे चक्षुषी येषां तान्। कीदृशान्? कराग्रग्रहेण मुष्टिनिष्पीड़नेन विलसन्तः सकम्पजलजलायमाना ये अतिस्फोटकाः खड्गाग्रधारास्तैः स्फीतोऽतिप्रौढ़ो दर्पोऽहङ्कारो येषां तान्। कस्याम्? शून्याटव्याम् शून्या निर्जना या अटवी कान्तारं तस्याम्। किम्भूतायाम्? प्रौढ़ो यः प्रासप्रहारोऽतिनिष्ठुरकुन्ताघातस्तेन प्रहता ये नरास्तेषां शिरःसु कपालेषु याः शूलवल्लयः शूलयष्टयः ताभिः तासां वा उत्सवो मङ्गलं हर्षो वा यस्या यत्र वा तस्याम्।

सिंहं कथयितुमाह

वज्रक्रूरप्रहारप्रखरनख[1]मुखोत्खातमत्तेभकुम्भ-
श्चोतत्सान्द्रास्रधौतस्फुटविकटसटासङ्कटस्कन्धसन्धिः[2]।
क्रुध्यन्ना[3]पित्सुराराादुपरिमृगरिपुस्तीक्ष्णदंष्ट्रोत्कटास्य-
स्त्रस्यन्नावृत्य याति त्वदुचितरचितस्तोत्रदिग्धार्थ-
वाचः[4] ॥ १४ ॥

---

१ A. शाख। २ A. सन्धिः।
३ A. क्रुध्येन्ना। ४ A. स्तोत्रदृग्धार्थवाचः।

॥ १४ ॥ वज्रेत्यादि—

हे सकलजनवत्सले मृगरिपुस्त्रस्यन्नावृत्य याति। मृगाः करिणः पशवो वा तेषां रिपुः सिंहस्त्रस्यन् भयमावहन् आवृत्य व्यापाराद् दूरं पलायते। कुतः? त्वय्येव उचितम् अनुरूपं रचितं निष्पादितं यत् स्तोत्रं तेन दिग्धो विलिप्तोऽर्थो यस्याः एवंविधाया वाचो वचनादर्थात् पुरुषस्येति। कीदृशः? तीक्ष्णदंष्ट्रया उत्कटं भीषणम् आस्यं मुखं यस्य सः। तथा उपयुद्धे क्रुध्यन् रोषं कुर्व्वन्, आपित्सुः आपतितुमिच्छुः। किम्भूतः? वज्रवत् क्रूरप्रहाराणि प्रखराणि तीक्ष्णानि नखानां मुखानि अग्रभागास्तैरुत्खाताः उत्कीर्णा मत्तानाम् इभानां कुम्भिनां ये कुम्भाः शिरोदेशास्तेषु श्चोतन्ति स्रवन्ति सान्द्राणि घनानि यानि असाक्षि रुधिराणि तैर्धौताः प्रक्षालिताः स्फुटविकटा अत्यन्तभीषणा याः सटाः केशरास्ताभिः सङ्कटः स्कन्धस्य धमनेः सन्धिरन्तरालं यस्य स तथा।

फणिनं वक्तुमाह

धूमावर्त्तान्धकाराकृतिविकृतफणिस्फारफुत्कारपूर-
व्यापारव्यात्तवक्त्रस्फुरदुरुरसनारज्जुकीनाशपाशैः।
पापात् सम्भूय भूयस्तव गुणगणनातत्परस्त्वत्परात्मा
धत्ते मत्तालिमालावलयकुवलयस्रग्विभूषां विभूतिम् ॥
१५ ॥

॥ १५ ॥ धूमेत्यादि—

हे विप्रकृतजनोद्दीपणपरे त्वत्परात्मा भूयः पुनर्विभूतिं सम्पदं

धत्ते विभर्त्तीति सम्बन्धः। त्वमेव परं केवलम् आत्मा यस्य स तथा। कीदृशः? तत्र गुणानामणिमलघिमादीनां गणना संख्या तत्र तत्परस्तन्निष्ठः। कीदृशीम्? मत्तालीनां द्दर्वाङ्गिदद्विरेफाणां[१] या माला तस्या वलयो वेष्टनं यस्याः कुवलयस्रजः नीलोत्पलमालायाः सैव विभूषा अलङ्कारो यस्यास्ताम्[२]। भगवतीप्रभावात् स एव उरगस्तथाविधो जात इति भावः। पापाद् अधर्म्मात् सम्भूय आसाद्य। कैः? धूमानामावर्त्तः परिमण्डलं यत्रान्धकारे तद्वाकृति-राकारो यस्य तस्य विकृतस्य भयानकस्य फणिनः सर्पस्य स्फारोऽति-महान् फुत्कारपूरस्फूत्कृतिसमूहस्तस्य यो व्यापारः क्रिया तेन व्यात्तं यद्वक्त्रं आस्यं तत्र स्फुरन्त्यौ लेलिहायमाने गुर्व्यौ गुरुतरे ये रसने जिह्वे त एव रज्जवो वरत्रास्तन्मया एव कीनाशस्य कृतान्तस्य पाशा इव पाशास्तैः।

बन्धनमभिधातुमाह

भर्त्तृभ्रूभेदभीतोद्भट[३] कटकभटाकृष्टदुःश्लिष्टकेश-
श्वच्चद्धा[४]चाटचेटोत्कटरटितकटु[५]ग्रन्थिपाशोपगूढः।
क्षुत्तृट्क्षामोष्ठकण्ठस्त्यजति स सपदि व्यापदं तां दुरन्तां
यो यायादार्य्यताराचरणशरणतां स्निग्धबन्धूज्झितोऽपि॥
१६॥

---

१ Orig. द्विरेफानां।

२ Orig. adds एवंविधा स्रगेव विभूषा तस्य विभूषा शोभा तामिति समस्तं वा पदम्।

३ A. भीतोत्भट।

४ A. चच्चद।

५ A. पट्ट।

॥ १६ ॥ भर्त्तृभ्रू इत्यादि—

हे अशेषबन्धविध्वंसिनि, यः पुमान् यायात् गच्छेत् आर्य्य-तारायाः चरणमेव शरणं त्राणं तस्य भावस्तत्त्राणताम्। स्निग्ध-बन्धूज्झितोऽपि स्निग्धाः प्रेमार्द्रीकृतमनसो ये बन्धवो मित्राणि तैः उज्झितोऽपि सन्त्यक्त एव सन्। ताम् अनुभूतां व्यापदं विपत्तिं दुरन्तां दुःसहोऽन्तोऽवसानं यस्यास्तां सद्यस्तत्क्षणादेव त्यजति प्रति-क्षिपति दूरीकरोतीत्यर्थः। कीदृशः? भर्त्तुः प्रभोः भ्रूभेदो भ्रुकुटिः[१] भ्रुवो भङ्गुरता तस्माद् भीतास्त्रस्ता उद्भटाः प्रसिद्धाः कटके ये भटाः राजधान्यां प्रेष्यवीरास्तैराकृष्टाः उच्चैर्निष्पीड्य[२] दुःश्लिष्टा[३] इतस्ततोकृताः केशा यस्य स तथा। किम्भूतः? चञ्चन्तः इतस्ततः परिभ्रमन्तो वाचाटाः वावदूका बहुवल्गिनो ये चेटा दासास्तेषां यदुत्कटं रटितम् असह्यं प्रलपितं तेन कटुग्रन्थिस्तीव्रबन्धो येषु पाशेषु तैरुपगूढ़ः सुबद्धः स तथा। क्षुद्[४]बुभुक्षा तृट् पिपासा ताभ्यां क्षामः शुष्क ओष्ठाभ्यां सह कण्ठो यस्य स तथा।

रक्षोऽभिधातुमाह

मायानिर्माणकर्म्मक्रमकृतविकृतानेकनेपथ्यमिथ्या-
रूपारम्भानुरूपप्रहरणकिरणाडम्बरोड्डामराणि[५]।

---

१ Orig. omits ः।
२ Orig. निःपीड्य।
३ Orig. adds नीता before it.
४ Orig. क्षुत्।
५ A. डामरो डामराणि।

त्वत्तन्त्रोद्धार्य्यमन्त्रस्मृतिहृतदुरितस्यावहन्त्यप्रधृष्यां
प्रेतप्रोतान्त्रतन्त्रीनिचयविरचितस्रञ्जि रक्षांसि रक्षाम्[1] ॥
१७ ॥

॥ १७ ॥ मायेत्यादि—

हे महाप्रभावे रक्षांसि राक्षसाः अप्रधृष्यां शत्रुभिरनभिगम्यां रक्षाम् आवहन्ति विदधति। कस्य? तव तारार्णवादीनि तन्त्राणि तेषु उद्धार्य्या उत्तोलनीया ये मन्त्रास्तेषां स्मृत्या स्मरणेन हृतानि दुरितानि पापानि यस्य तस्य। कीदृशानि? प्रेतानां शवानां प्रोत उत्खातः अन्त्रतन्त्रीनिचयः अन्त्रगुणनिवहस्तेन विरचिता निर्म्मिता स्रग् माला यैस्तानि। मायया छद्मना निर्म्मितानामनुपमवीरबीभत्सादिरूपादीनां कर्म्मक्रमः करणस्य परिपाटिस्तेन कृतं निष्पादितं विहितम् अतिरौद्रम अनेकरङ्गविषयं नेपथ्यं प्रसाधनं तदेव मिथ्यारूपं तेषु अलीकाकारेषु य आरम्भो दर्पस्तस्यानुरूपाणि उचितानि यानि प्रहरणानि शस्त्राणि तेषां किरणाडम्बरेण प्रभावातिशयेन उड्डामराणि अतिभीषणानि यानि तानि तथा।

अष्टमहाभयापहारानन्तरं संग्रामविजयसामर्थ्यं वक्तुमाह

गर्ज[2]ज्जीमूतमूर्त्ति-च्चिमदमदनदीबद्धधारान्धकारे
विद्युद्द्योतायमानप्रहरणकिरणे निष्पतद्वा[3]णवर्षे।

---

१ A. स्रंजि रक्षासि रक्षां। २ A. गर्जत्।
३ B. नितपतद्।

रुद्धः संग्रामकाले प्रबलभुजबलैर्विद्विषद्भिर्द्विषद्भि[१]-
स्त्वद्दत्तोत्साहपुष्टिः प्रसभमरिमहीमेकवीरः पिनष्टि[२] ॥
१८ ॥

॥ १८ ॥ [३]गर्जदित्यादि—

हे संग्रामोत्तारिणि त्वद्दत्तोत्साहपुष्टिः सन् एकवीरः पिनष्टि। एकोऽसहायः यो वीरः सः। त्वया दत्तार्पिता उत्साहस्य[४] वीर्य्यस्य पुष्टिः पोषणं वृद्धिर्यस्य स तथा। प्रसभं हठाद् अरिमहीं रिपोर्भूमिं संचूर्णयति। कीदृशः? रुद्धः सर्व्वतो वेष्टितः। कैः? द्विषद्भिः शत्रुभिः विद्विषद्भिः विद्वेषमावहद्भिः। किम्भूतैः? प्रबलानि अत्युद्रिक्तानि भुजानां बलानि शक्तयो येषां तैः। क्व? संग्रामकाले। संग्राममेव प्रावृषा निरूपयति। गर्जन्तो नदन्तो ये जीमूता मेघास्तेषामिव मूर्त्तय[५] आकारा येषां त्रिमदानां त्रिगण्डगलितद्विपानां तेषां या मदनद्यो दाननिर्झरिण्यस्तासु बद्धाः संलग्ना या धारास्ताभिः अन्धकारो दुरालोको यत्र तस्मिन्। किम्भूते? विद्युदिव द्योतायमानः प्रकाशयन् प्रहरणानाम् अस्त्राणां किरणो यत्र तस्मिन् निष्पतन्तो वाणानां वर्षा वृष्टयो यत्र तत्र। एतेन एतदुक्तं संग्रामाङ्गनसङ्गता अपि त्वत्प्रसादात् निस्तरन्तीति भावः।

महाव्याधिशातनशक्तिमाह

---

१ A. द्विषत्भिः २ B. पिनष्टि।

३ Orig. omits गर्जदित्यादि।

४ Orig. adds उद्यमन अर्थास्य after उत्साहस्य।

५ Orig. मूर्त्तयो।

पापाचारानुबन्धोद्धतगदविगलत्पूतिपूयास्रविस्र-
त्वङ्मांसा[1]सक्तनाड़ी मुखकुहरचलज्जन्तु[2]जग्धक्षताङ्गाः।
युष्मत्पादोपसेवागदवरगुटिकाभ्यासभक्तिप्रसक्ता
जायन्ते जातरूपप्रतिनिधिवपुषः पुण्डरीका[3]यताक्षाः॥
१९॥

॥ १९ ॥ पापेत्यादि—

हे वाह्याभ्यन्तरव्याधिव्यथितहृदयानां महौषधे युष्मत्पादोपसेवा तव पदकमलसपर्य्याप्तिः सैव अगदवरगुटिका न विद्यते गदो रोगो यतो वरगुटिकायाः सा तथा सर्व्वरोगापहरि रसायनमित्यर्थः। तत्र योऽभ्यासो नैरन्तर्य्येण सेवनं तत्र भक्त्या श्रद्धया एवमेतन्नान्य-थेत्यात्मना प्रसक्ताः संलग्ना ये ते तथा जायन्ते नवीनतनवः प्रादु-र्भवन्ति। कीदृशः? जातरूपम् अचयकाञ्चनं तत्प्रतिनिधि तत्सदृशं वपुर्येषां ते। पुण्डरीकम् अम्भोजं तद्वदायतमक्षि चक्षुर्येषां ते। पूर्व्वं कीदृशाः? पापानामाचरणम् आचारस्तत्र योऽनुबन्धः अनुगमः नैरन्तर्य्येण सक्तिः तेन उद्धताः प्रकुपिता ये गदा महाव्याधयस्तेभ्यो विगलद् निष्पतद् यत् पूतिपूयास्रं दुर्गन्धपचशोणिताक्तरुधिरन्तेन विस्राणि अस्रगन्धीनि यानि त्वङ्मांसानि तेषु आसक्ता निवद्धा या नाड्यः शिरा नाड़ीव्रणानि वा तासां मुखकुहरेषु वदनविवरेषु चलन्तः स्पन्दन्तो जन्तवस्तदुद्भवाः क्रिमयस्तैर्जग्धानि खादितानि क्षतानि च

---

१ A. मानुसा। २ A. गलज्जन्तु। ३ A. पुडरीका।

निष्कुषितानि[१] अङ्गानि येषां ते तथा। एवंविधमहाव्याधिग्रस्ता अपि त्वत्पादाराधनमहौषधाद् दिव्यकान्तयो भवन्तीत्यद्भुतम्[२]।

सर्व्वशास्त्रकलाभिज्ञाज्ञानप्रवाहमाह

विश्रान्तं श्रोत्र[३]पात्रे गुरुभि[४]रुपहृतं यस्य नाम्नायमैक्ष्यं
विद्वद्गोष्ठीषु[५] यश्च[६] श्रुतधनविरहान्मूकता[७]मभ्युपैति[८]।
सर्व्वालङ्कारभूषाविभवसमुदितं प्राप्य वागीश्वरत्वं
सोऽपि त्वद्भक्ति[९]शक्त्या हरति नृपसभे वादिसिंहास-
नानि ॥ २० ॥

॥ २० ॥ विश्रान्तेत्यादि—

हे अप्रतिहतप्रभावविभवे त्वद्भक्तिशक्त्या सोऽपि स एव पुरुषो वादिनां विपक्षानामन्यतीर्थानाम् सिंहासनानि हरति आच्छिद्य गृह्णाति। त्वयि एव या भक्तिरभिप्रसादस्तस्याः शक्त्या सामर्थ्येन उक्तनृपसभे राजसदसि नृपाणां सभा नृपसभमिति राजादित्वाद् अदन्तता। किं कृत्वा? वागीश्वरत्वं प्राप्य वाचामैश्वर्य्यमासाद्य। कीदृशम्? सर्व्वे एव अलङ्कारा अशेषा रूपकोपमादयस्तेषां विभवेन शोभासम्पदा समुदितं समुच्छ्रितं यत् तथा। अथवा सर्व्वालङ्कारभूषया विभवेन च उत्तमलक्ष्म्या समुज्ज्वलम्। पूर्व्वं

---

१ Orig. निःकुषितानि। २ Orig. त्याद्भुतम्।
३ B. श्रोट। ४ A. गुरुभिरुद्धृतं। ५ A. विद्युत्गोष्ठेषु।
६ B. यस्य। ७ A. विरहात् मूकता। ८ A. भुपत।
९ A. त्वत्भक्ति।

यस्याम्नायभैक्ष्यं श्रोत्रपात्रे न विश्रान्तम्। आम्नायो गुरुपारम्पर्य्येण उपदेशः। स एव भिक्षार्हत्वाद् भैक्ष्यम्[१]। गुरुभिरुपाध्यायप्रभृतिभिः उपहृतं उपढौकितम्। यस्य य एव मूकताम् अवचनीयताम् अभ्युपेतो गतः, अभ्युपैतीति वा पाठः। कुतः? श्रुतमेव धनं निधिरिव रक्षणीयत्वात् तेन विरहो विच्छेदस्तस्मात्। क? विदुषां पण्डितानां गोष्ठीषु सभासु। एतदुक्तं भवति अत्यन्तमूर्खा[२] अपि त्वदालोकनाद् महाविद्वांसो भवन्तीति मतिः।

अत्यन्तदुःखितजनसम्पत्तिदानशक्तिमाह

भूशय्या[३]धूलिधूम्रः स्फुटितकटितटीकर्पटोद्घाटिताङ्गो[४]
यूकायूंषि प्रपिंषन्[५] परपुरपुरतः कर्परे तर्पणार्थी।
त्वामाराध्याध्यवस्यन्[६] वरयुवतिवहच्चामरस्मेरचार्व्वीम्
उर्व्वीं धत्ते मदान्धद्विपदशन[७]घनामुद्धृतैकातपत्राम्॥
२१॥

॥ २१ ॥ भूशय्येति—

हे अशरणजनत्राणचूड़ामणे त्वाम् आराध्य उर्व्वीं धत्ते। अध्यवस्यन् उद्योगमावहन्। कीदृशीम्? वरयुवतिभिः उत्तमनायिकाभिः वहद् बिभ्रत् चामरं तेन स्मेरा ईषद्धसितवदना चार्व्वी

---

१ Orig. adds कर्णात् कांशेन संस्थितम्। २ Orig. मूर्षा।
३ A. भूसज्या। ४ कर्पटोत्घाटिताङ्गो। ५ यूकायुंषि प्रपिसन्
६ A, B. ध्यवश्यं। ७ A. दसन।

मनोज्ञा या ताम्। पुनः किम्भूताम्? द्विपानां मत्तकुञ्जराणां दशनैर्घनां दृढ़ां शत्रुभिरकम्प्यत्वात् सान्द्रावपाताम्। उद्धृतम् उद्दण्डीकृत्य आरोपितम् एकम् अद्वितीयम् आतपत्रं रत्नोज्ज्वल-विचित्रछत्रं यत्र ताम्। यः पूर्व्वमेवम् आसीत्। भूरेव शय्या तल्पं तस्या धूलिभिः सङ्करेरेणुभि[१]र्धूसोऽतिमलिनो यः स तथा। किम्भूतः? स्फुटितः अतिजीर्णत्वाद्[२] (द्वाविंशतितमेन [३]त्रुटिला साधारसम्पत्तिलाभः) खण्डीभूतः कटितव्यां नितम्बदेशे यः कर्पटो जरद्वसनं तेन उद्घाटितम् व्यक्तीकृतम् अङ्गं देहावयवो यस्य स तथा। पुनः कीदृशः? यूकानां देहोद्भूतजलौकादीनाम् आयूंषि जीवितानि प्रपिंषन् विचूर्णयन्। क? परेषां पुरपुरतो गृहाग्रतः कर्परे भग्नभाण्डखण्डे तर्पणार्थी तर्पणम् आत्मनः प्राणधारणार्थं यापना अत्यल्पग्रासमात्रं तदेवार्थः प्रयोजनं यस्य अस्तीति स तथा। इत्यम्भूता अपि राजानो भवन्ति भवत्कृपयेति भावः।

परम्तुत्यानधिकृत्याह—

सेवाकर्म्मान्तशिल्पप्रणयविनिमयोपायपर्य्यायखिन्नाः
प्राग्जन्मोपात्त[४]पुण्योपचितशुभफलं वित्तमप्राप्नुवन्तः।
दैवातिक्रामणीं त्वां कृपण[५]जनजनन्यर्थमभ्यर्थ्य भूयो
भूमेर्निर्वान्तचामीकरनिकरनिधीन्निर्धनाः[६] प्राप्नुवन्ति॥ २२॥

---

१ Orig. omits र्। २ Orig. त्। ३ Orig. त्रुटित्य।
४ A. जमोपात्त। ५ A. कृपन। ६ A. निधीनिर्धनाः।

॥ २१ ॥ सेवाकर्मेति—

हे कृपणजनजननि त्वामर्थमभ्यर्थ्य धननिमित्तं त्वामाराध्य निर्द्धनाः सम्पद्विकलाः भूयः पुनः प्राप्नुवन्ति। कान्? भूमेः पृथिव्याः सकाशाद् निर्वान्ता उद्गीर्णाश्चामीकराणां सुवर्णानां निकराः समूहा यैर्निधिभिस्तान् आसादयन्ति। कीदृशीम्? दैवं नियतवेदनीयं कर्म्म शुभम् अशुभं च तदप्यतिक्रामति उल्लङ्घयति या ताम्। पूर्व्वं कीदृशः? वित्तं धनम् अप्राप्नुवन्तोऽलभमानाः। किम्भूतम्? प्राग्जन्मनि[१] उपात्तम् उपार्ज्जितं यत् पुण्यं कुशलं तस्मादुपचितम् अतिश्लक्ष्णीभूतम् इह जन्मनि यच्छुभं तन्निष्यन्दीभूतं स्वचरितं तस्य फलं प्रसवो यत्र तत् तथा। किंविशिष्टाः? सेवा प्रेष्यीभूय पराराधनं, कर्म्मान्तः कृषिकर्म्म, शिल्पं वित्तादिविद्या, प्रणयो याञ्ञा, विनिमयः परिवर्त्तनं[२] क्रयविक्रयलक्षणम्,[३] उपाय उपागतिः परानुगमः, अमीषां पर्य्यायाः प्रकारास्तैः खिन्ना आयासिता ये ते तथा। भाग्यहीना अपि परमसम्पदं भजन्ते तव पदसरसिजसेवया इत्याशयः।

अगतिकानामपि ऐश्वर्य्यप्रदानप्रभावमभिधत्ते

वृत्तिच्छेदे विलक्षः क्षतनिवसनया[४] भार्य्यया भर्त्स्यमानो[५]
दूरादात्मम्भरित्वात्[६] स्वजनसुतसुहृद्बन्धुभिर्वर्ज्ज्यमानः।

---

१ Orig. प्राजन्मनि। २ Orig. परिवर्त्तनः। ३ Orig. लक्षणाः।
४ A. निवसनयाः। ५ A, B. भत्स्यमानो। ६ A. omits त्।

त्वय्यावेद्य स्वदुःखं तुरगखुरमुखोत्खातसीम्नां गृहाणा-
मीष्टे स्वान्तःपुरस्त्रीवलयरणरणाजातनिद्राप्रबोधः ॥
२३ ॥

॥ २३ ॥ वृत्तिच्छेद इति—

हे दीनानुकम्पिनि त्वयि आवेद्य स्वदुःखं गृहाणामीष्टे। त्वयि परदुःखासहिष्णौ स्वीयं-यद्दुःखम् असुखं तद् आवेद्य विज्ञाप्य[१] गृहाणां महाप्रासादेषु ईष्टे रमते परमेश्वरो भवतीत्यर्थः। षष्ठी-सप्तम्योरर्थं प्रत्यभेदात्[२] षष्ठ्या निर्द्देशः। कीदृशानाम्? तुरगाणाम्[३] अश्वानां खुरमुखानि नखाग्रभागास्तैरुत्खाताः क्षुण्णाः सीमानो मर्य्यादाभूमयो येषु तेषाम्। कीदृशः सन्? स्वस्य आत्मनोऽन्तः-पुरेषु कोष्ठकवेश्मसु यः स्त्रीवलयाः [४]स्त्रियो योषितस्तासां ये वलयाः कङ्कणास्तेषां रणरणारवेण जात उत्पन्नो निद्रायाः स्वापात् प्रबोधो ज्ञानं यस्य स तथा। रणरणेति शब्दानुकरणम्। प्रागासीत् कीदृशः? वृत्तिर्वर्त्तनम् आजीविका तस्याश्छेदः खण्डनं तस्मिन् सति विलक्षः विगतं लक्षणमिव लक्ष्यं गम्यस्थानं यस्य सः अप्रति-पत्तिमान् [५]वैलक्ष्ययुक्त इत्यर्थः। किम्भूतः? क्षतम् अत्यन्तस्फुटितं निवसनम् आवरणवस्त्रं यस्यास्तया भार्य्यया पत्न्या [६]भर्त्स्यमानः विगृह्यमाणः। किं विशिष्टः? दूरादेव उद्वीक्ष्य वर्ज्यमानो निषिध्य-

---

१ Orig. विज्ञप्य। २ Orig. अर्थप्रत्यभेदात्।
३ Orig. तुरगाना। ४ Orig. omits यो।
५ Orig. [illegible]ज्य। ६ Orig. भर्त्समानः।

मानः। कुतः? आत्मानमेव केवलं बिभर्तीत्यात्मम्भरिस्तस्य भावस्तत्त्वं तस्मात्। स्वजनाः पूर्व्वोपकृतसेवकाः सुताः पुत्राः सुहृदो विश्वासिनः प्रिया बन्धवो मित्राणि तैः। एवं दुर्गतिरपि[१] महदैश्वर्य्यमुपार्ज्जयति त्वच्चरणमणिकिरणाङ्कितसरोरुहचिन्तयेति।

तत्र चक्रवर्त्तित्वमपि नातिदुर्लभं लङ्घन्तेषु इति दर्शयन्नाह

चक्रं दिक्चक्रचुम्बि[२] स्फुरदुरुकिरणा लक्षणालंकृता स्त्री
षड्[३]दन्तो दन्तिमुख्यः[४] शिखिगलरुचिरश्यामरोमा[५] वराश्वः।
भास्वद्[६] भास्वन्मयूखो मणिरमलगुणः कोषभृत् पूर्णकोषः
सेनानीर्वीरसैन्यो भवति भगवति[७] त्वत्प्रसादांशलेशात् ॥२४॥

॥२४॥ चक्रेत्यादि—

हे भगवति तव यः प्रसादो बलं तस्य अंशलेशोऽत्यल्पीयान् भागस्तस्माद् भवति एतत्सर्व्वमिहोच्यते। चक्रं दिशां चक्रं समूहस्तच्चुम्बितुमास्प्रष्टुं शीलं यस्य तत्। स्फुरन्तो जाज्वल्यमाना उरवो महान्तः किरणा दीप्तयो यस्याः सा तथा। स्त्रीरत्नलक्षणैश्चिह्नैः अलङ्कृता भूषिता या सा। दन्तिमुख्यो दन्तिनां नागानाम् अग्रणीः।

---

१ Orig. दुर्गतेरपि। २ A. चंबि। ३ A. षट्।
४ A. omits : । ५ A. गलकरुचिस्यामरोमा।
६ A. भाखत्। ७ B. भगवती ६ A. ...

षट् दन्ता विषाणा विद्यन्ते यस्य सः। वराश्वः उत्तमतुरङ्गः। शिखिनां मयूराणां ये गलरुचकाः कण्ठचन्द्रकास्तद्वत् श्यामानि रोमाणि यस्य सः स्फुरदिन्द्रनीलनिभ इत्यर्थः। शिखिगलरुचिरेति पाठे शिखिकण्ठवद् रुचिराणि मनोहराणीति योज्यम्, शिखिगल-रुचिरिव श्यामानीति वा। मणिः भास्वन्तो देदीप्यमानाः भास्वतो रवेरिव मयूखा कान्तयो यस्य स तथा। अमला विषाद्यपहरणा गुणा यस्य सः। कोषभृत् भाण्डागाराध्यक्षः पूर्णकोषोऽक्षया निधयो यस्य सः। सेनानीः सेनायाः समूहः सैन्यं वीराणां सैन्यं यस्य सः। एतदुक्तं स्यात् अपरिमितजन्मोपचितोत्तमसुचरितशतसाध्यमपि चतुर्द्वीपाधिपत्यं त्वदाराधनान्तरांशेन उपजायते नृणामिति भावः।

अष्टमहासिद्धिदानसामर्थ्यमाह

स्वच्छन्दं चन्दनाम्भः[१]सुरभिमणिशिलादत्तसङ्केतकान्तः
कान्ताक्रीड़ानुरागादभिनवरचितातिथ्यतथ्योपचारः।
त्वद्विद्यालब्धसिद्धिर्मलयमधुवनं याति विद्याधरेन्द्रः
खड्गांशु[२]श्यामपीनोन्नतभुजपरिघ[३]प्रोल्लसत्पारिहार्य्यः[४]॥
२५॥

॥ २५॥ स्वच्छन्दमिति—

हे सुगतमातः त्वद्विद्या तव विद्या धारणीमन्त्रादिस्तया लब्धा

१ A. स्वच्छन्दश्चन्दनांभः। २ A. खंगांशु।
३ A. puts : after परिघ। ४ A. omits : after पारिहार्य्यं।

सिद्धिर्येन स पुमान् विद्याधराणाम् इन्द्रः अधिपतिः सन् याति। मलयस्य चन्दनाद्रेर्मधौ वसन्तसमये यद् वनं क्रीड़ोद्यानं ततो व्रजति सपत्नीकरोतीत्यर्थः। स्वच्छन्दम् अप्रतिहतप्रभावं यथा स्यात्। कीदृशः? खड्गांशुभिः कृपाणमरीचिभिः श्यामः स्फुरदीषदभिनीलः पीनो[1] मांसल उन्नतः प्रलम्बो यो भुजः स एव परिघः परिघ इव वा बाहुदण्डस्तत्र प्रोल्लसत् प्रस्फूर्जत्[2] पारिहार्य्यं[3] यस्य सः। किम्भूतः? चन्दनाम्भोभिः सुरभिः सुगन्धिर्या मणेर्माणिक्यस्य[4] शिला तत्र दत्तः सङ्केतः कान्ताभिर्यस्य सः। तत्र गन्तव्यं त्वयेत्यादि वचनम् अनुक्त्वैव यच्चतुर्वक्त्रकरादिसंज्ञया तदर्थावबोधः संज्ञानं स सङ्केत इत्युच्यते। अभिनवं नवीनम् अपूर्व्वं रचितम् उत्पादितं यद् आतिथ्यम् आतिथेयं अतिथेरर्हत्वात् तेन तथ्येन अकपटेन उप-चरणमुपचारः परिचर्य्या यस्य स तथा। अथवा अभिनवरचितम्[5] आतिथ्यस्य अतिथिसत्कारस्य तथ्यः यथार्थ उपचारो यस्य स इति। कुतः? कान्तस्य स्वामिन आ समन्ततो या क्रीड़ा केलिस्तस्य अनु-रागः अभिषङ्गो यस्तस्मात्। कान्तानां कान्ताभि[6]र्यः क्रीड़ायामनु-रागस्तस्मादिति ग्राह्यम्। दिव्यसम्पत्तेरपि नातिदूरता त्वच्चरण-पङ्कजपरागधूसरीकृतोत्तमाङ्गानामिति भावः।

धनविहारमभिधाय सर्व्वजनसौभाग्यं प्रकाशयन्नाह

---

१ Orig. पीतो।
२ Orig. omits त्।
३ Orig. परिहार्य्यं।
४ Orig. माणिकस्य।
५ Orig. omits म्।
६ Orig. adds र्ता।

हाराक्रान्तस्तनान्ताः श्रवणकुवलयस्पर्द्धमानायताक्ष्यो
मन्दारोदारवेणीतरुणपरिमलामोदमाद्यद्[1]द्विरेफाः ।
काञ्चीनादानुबन्धोद्धत[2]तरचरणोदारमञ्जीरतूर्य्या-
स्त्वन्नाथान् प्रार्थयन्ते स्मरमदमुदिताः सादरा देव-
कन्याः[3] ॥ २६ ॥

॥ २६ ॥ हारेत्यादि—

हे अनवद्याङ्गि त्वन्नाथान् प्रार्थयन्ते त्वमेव नाथा स्वामिनी येषां तान्, सादराः ससम्भ्रमाः सत्यः अभ्यर्थयन्ते, देवाङ्गनाभिरुपेत्य अभ्यर्थ्यन्ते[4] उत्पत्य परिभुज्यन्ते[5] इत्यर्थः । काः ? देवकन्याः स्वर्गाङ्गनाः, स्मरमदेन मन्मथदर्पेण मुदिता अतिहर्षेण उच्छृङ्खलीकृता यास्ताः । हारेण आक्रान्तः संच्छन्नः स्तनयोरन्तः अन्तरालं यासां ताः । श्रवणयोर्यत् कुवलयम् इन्दीवरं तत्स्पर्द्धमाने अभिमानजन्यमाने आयते विशाले अक्षिणी चक्षुषी यासां ताः । किम्भूताः ? मन्दारेण पारिजातेन उदारा महती वेणी आयतकेशविन्यासस्तस्याः तरुणः अतिपुष्टः परिमलोऽतिसुरभिगन्धस्तस्य आमोदेन[6] आघ्राणेन माद्यन्तो हृष्यन्तो द्विरेफा भृङ्गा यासां ताः । पुनः किम्भूताः ? काञ्चीनादस्य रसनाध्वनेः अनुबन्धः अनुगमो यस्तेन उद्धततरौ अधीरौ चरणयोरुदारौ विपुलौ मञ्जीरौ नूपुरौ तावेव तूर्य्यौ

---

१ A. मोद्यमाद्य ।
२ A. बद्धाद्धत ।
३ A. omits : ।
४ Orig. अभ्यर्थयंते ।
५ Orig. परिभजते ।
६ Orig. आमदेन ।

सुरणौ यासां ताः उद्धततरयोरत्यन्तचपलयोश्चरणयोरिति वा व्याख्या। त्वत्पदाधिष्ठितानां सकलमेव श्रवश्यं वश्यमिति भावः।

वनविहारं पुनराह

रत्नच्छन्नान्तवापीकनककमलिनीवज्रकिञ्जल्कमाला-
'मुन्मज्जत्पारिजातद्रुममधुपवधूद्धूतधूलीवितानाम्'[2]।
वीणावेणुप्रवीणामरपुररमणीदत्तमाधुर्य्यतूर्य्यां[3]
कृत्वा युष्मत्सपर्य्यामनुभवति चिरं नन्दनोद्यानयात्राम्
॥ २७ ॥

॥ २७ ॥ रत्नेति—

हे निर्म्मलीकृतस्वान्तसन्तते युष्मत्सपर्य्यां कृत्वा तव पदस्य पूजां विधाय अनुभवति चिरम् अनल्पकल्पं नन्दनाभिधानस्य उद्यानस्य यात्राम् उत्सवम् उपभुङ्क्ते। कीदृशीम्? रत्नैर्वैदूर्य्यादिभिश्छन्नो व्याप्तोऽन्तः परिसरो यासां तासु वापीषु क्रीड़ापुष्करिणीषु याः[4] कनककमलिन्यः काञ्चननलिन्यस्तासां वज्राणां हीराणां ये किञ्जल्काः केशरास्तेषां माला यत्र ताम्। उन्मज्जन्त ईषद्विकसन्तो मञ्जरिता ये पारिजातद्रुमा मन्दारतरवस्तेषु मधुपवधूभिः भृङ्गाङ्गनाभिः[5] धूताः समुत्तोलिता ऊर्द्ध्वं नीता या धूल्यः परागास्ता एव वितानानि चन्द्रातपा यस्यां ताम्। मधुरमधूद्धूतेतिपाठे उन्मज्जत्पारिजातद्रुमाणां मधुरेण मनोहरेण मधुना वसन्तेन

---

१ A. मुन्मत्जत्। २ A. मधुरमधूद्धूतधूलीवितानाम्।
३ B. तूर्य्या ४ Orig. omits ;। ५ Orig. omits :।

उद्भूतधूलीवितानां मधुरं मन्दं कान्तं वा क्वचेति वा व्याख्या। मधुरमन्दमन्दाकिनीक्रीड़ार्थात् पतद्भिरेव मधुभिर्मकरन्दविन्दुभिरुद्भूतधूलीवितानामिति नीरसा व्याख्या। किम्भूताम्? वीणावेणुषु वल्लकीवंशेषु प्रवीणाः[1] अमरपुररमण्यः सुरनगरसुन्दर्य्यस्ताभिर्दत्ताः प्रहता माधुर्य्येण मनोज्ञतया तूर्य्या मुरजा यस्यां ताम्। दत्तमिति दोऽवखण्डने इति धातोः प्रयोगः[2]। तत्प्रणताः सुरपुङ्गवा भवन्तीति भावः।

जलक्रीड़ाविहारमाह

कर्पूरैलालवङ्गत्वगगुरुनरद[3]क्षोदगन्धोदकायां
कान्ताकन्दर्पदर्पोत्कटकुचकुहरावर्त्तविश्रान्तवीच्याम्।
मन्दाकिन्याममन्दच्छट[4]सलिल[5]सरित्क्रीड़या सुन्दरीभिः
क्रीड़न्ति त्वद्गतान्तः[6]करणपरिणतोत्तमपुण्यप्रभावाः॥
२८॥

॥२८॥ कर्पूरेत्यादि—

हे अद्वैततत्त्वावबोधदायिनि त्वय्येव गतं यदन्तःकरणम् अन्त-

---

१ Orig. सुरवीणायाः।

२ दोऽवखण्डने इति धातोर्दत्त इति पदं कथमपि भवितुं नार्हति यतः "दोषोमास्थां ङिस्त्यती"-इत्यनेन दितएव भवति। अतएवात्र दोऽवखण्डने धातोः प्रयोग इति प्रामादिकः पाठः। वस्तुतस्तु दाञ् लूनौ-इति धातो 'र्दद्घोऽधः'-इत्यनेन ददादेशात् दत्त इति पदं जातम् इति निष्कर्षः।

३ A. नवद।

४ A. मन्दाच्छट। ५ A. सुलिल। ६ A. त्वद्मतान्तः।

रात्मा मानसेन्द्रियं वा तस्मात् परिणताः स्थिरीभूताः उत्तप्ताः प्रदीप्ताः पुण्यानां प्रभावाः शक्तयो[१] येषां ते क्रीड़न्ति रमन्ते। अमन्दा अधीरा छटा जलपातध्वनिर्येषु सलिलेषु ते र्या सरित्-क्रीड़ा जलकेलिस्तया। अथवामन्दच्छटा सलिलानां सरतीति सरित् प्रसार इतस्ततो गमनं यस्यां तथा। अथवा सरित्क्रीडेत्येतावान् संज्ञाशब्दो जलक्रीडेत्यस्मिन्नर्थे वाच्यः। काभिः? सुरसुन्दरीभिः दिव्याङ्गनाभिः। कस्याम्? मन्दाकिन्याम् सुरदीर्घिकायाम्। कर्पूर एलालवङ्गस्त्वक् अगुरुर्नलदो मांसी। अमीषां चोद्गन्धाश्चूर्णवासास्तन्मिश्राणि तद्वासितानि वा उदकानि यत्र तस्याम्। किम्भूतायाम्? कान्तानां रमणीनां कन्दर्पदर्पेण मदनमदेन उत्कटाः प्रव्यक्ता ये कुचाः पयोधरास्तेषां कुहरेषु आवर्त्तेन[२] अम्भसां भ्रमेण विश्रान्ता मुहूर्त्तं विलम्बिता वीचयस्तरङ्गा यत्र तस्याम्। त्वत्पादाब्जपूतानां न किञ्चिदप्यतिदुर्लभमिति भावः।

परमैश्वर्य्यमपि त्वदवलोकनमात्रया साध्यमित्युपदर्शयन् आह

गीर्व्वाणग्रामणीभिर्विनयभरनमन्मौ[३]लिभिर्वन्दिताङ्घ्रिः
स्वर्गोत्सङ्गेऽधिरूढ़ः सुरकरिणि रण[४]द्भूषणोद्घा[५]सिताङ्गे।
शच्या[६]दोर्दामदोलाविरलवलयितोद्दाम[७]रोमाञ्चमूर्त्तिः
पूतस्त्वद्दृष्टि[८]पातैरवति सुरमहीं द्यौरभिन्नप्रकोष्ठः॥

२९॥

---

१ Orig. adds शक्रत्वलाभौ। २ Orig. श्चावर्त्तेन।
३ A. ग्रामन्मौ। ४ A. रणत्। ५ A. भूषणोत्।
६ A. सच्या। ७ A. वलयतोदाम। ८ A. त्वत्दृष्टि।

॥ ३९ ॥ गीर्वाणेत्यादि—

हे अपरिमितोत्तमपदवरदे त्वद्दृष्टिपातैः पूतः तव दृष्टेः पाता अव[1]लोकनानि तैः पवित्रीकृतः सुराणां देवानां महीं वसुन्धराम् अवति परिपालयति। कीदृशः? हीरैः वज्रमणिभिः भिन्नः प्रस्फुटीकृतः प्रकोष्ठः कफोणिस्कन्धयोरन्तरालं यस्य सः। किम्भूतः? वन्दिता शिरसि कृता आज्ञा शासनं यस्य सः। कैः? गीर्वाणानां ग्रामणीभिः सुराणां प्रधानैः विनयभरेण भक्तिभारेण नमन्त्यो नम्रीभवन्त्यो मौलयः किरीटा येषां तैः। क्व? स्वर्गस्य चिद्गालयस्य उत्सङ्गे अभ्यन्तरे। पुनः किम्भूतः? अधिरूढोऽतिवाह्य स्थितः। क्व? सुरकरिणि ऐरावतस्कन्धे। रणद्भूषणैः रणरणायमानालङ्कारैर्भूषितं प्रसाधनीकृतम् अङ्गं यस्य तस्मिन्। शच्या इन्द्राण्या दोषोर्भुजयोर्दामदोला पाशलता तावेव वा दामदोला तया अविरलं निरन्तरं वलयितं परिवेष्टितमालिङ्गितमित्यर्थः यत् तेनोद्दामरोमाञ्चाः अव्यक्तीभूतोत्फुल्लतनुरुहा मूर्त्तौ यस्य सः। देवाधिपत्यमपि त्वदवलोकनमात्रलभ्यं किमन्यत्पदमिति भावः।

लौकिकसम्पद्दानशक्तिमभिधाय इदानीं लोकोत्तरानुत्तरसुखदायिनं मूर्त्तिभेदं श्लोकचतुष्टयेन उद्भावयन्नाह

चूडारत्नावतंसा[2]सनगतसुगतव्योमलक्ष्मीवितानं
प्रोद्यद्बालार्ककोटीपटुतरकिरणापूर्य्यमाण[3] त्रिलोकम्।

---

१ Orig. repeats त्वदृष्टेरव।

२ A, B. वतंशा। ३ A. पूर्य्यमान।

प्रौढालीढैकपादक्रमभरविनमद्ब्रह्मरुद्रेन्द्रविष्णु
त्वद्रूपं भाव्यमानं भवति भवभयोच्छित्तये जन्मभाजाम्
॥ ३० ॥

॥ ३० ॥ चूड़ारत्नेति—

हे मायाजालाभिसम्बोधिलाभिनि त्वद्रूपं भाव्यमानं तव मूर्त्ति-र्वि[१]चिन्त्यमाना जन्मिनां लोकानां भवभयानि संसारसन्त्रासास्तेषाम् उच्छित्तये समुन्मूलनाय[२] भवति सम्पद्यते। किम्भूतम्? चूड़ारत्नानां शिखास्थितमाणिक्यानाम् अवतंसाः शेखरास्त एव आसनानि विष्टराः तेषु गता अवस्थिता ये सुगता अक्षोभ्यादयस्तेषां व्योम्नि नभस्तले या लक्ष्मीः शोभा सैव वितानं यत्र तत्। अथवा त एव व्योम्न आकाशस्य लक्ष्म्यः श्रिय इव वितानानि यत्र तदिति। प्रोद्यन्त उद्गच्छन्तो ये बालार्का उदयगिरिशिरःस्थिता दिनमणयस्तेषां कोट्यो[३] लक्षशतानि तेषां पटुतराः अत्युष्ण[४]तराः किरणास्तेजांसि तैरापूर्य्यमाणं आ समन्ताद् व्याप्यमानं त्रिलोकं भुवनत्रयं येन तत्। प्रौढः साटोपो य आलीढेन वामसङ्कोचनेनैक-पादक्रमः पदविन्यासः पदशक्तिर्वा तस्य भरेण आक्रमणेन निष्पी-ड़नेन विनमन्त आनम्रीभवन्तो ब्रह्मरुद्रेन्द्रविष्णवो यत्र तत्। अनेन निर्माणकायः कथित इति भावः।

पुनर्मूर्त्तिप्रकारमाह

---

१ Orig. omits ि। २ Orig. सन्मूलनाय।
३ Orig. कोद्यो। ४ Orig. omits त in अत्युष्ण।

[library stamp]

पश्यन्त्येके सकोपं[1] प्रहरणकिरणोद्गूर्ण[2] दोर्दण्डखण्ड[3]-
व्याप्तव्योमान्तरालं वलयफणिफणादारुणाहार्य्यचर्य्यम्।
द्विष्टव्युत्[4] चासिहासोड्डमरडमरुको[5]ड्डामरास्फालवेला
[6]वेतालोत्तालतालप्रमदमदमहाकेलिकोला[7]हलोग्रम्॥
३१॥

॥ ३१॥ पश्यन्त्येकेति—

पश्यन्ति एके योगिनः तद्रूपं व्यवलोकयन्तीति पूर्व्वेण सम्बन्धः। कीदृशम्? सकोपं सक्रोधम्। प्रहरणकिरणैः आयुधमयूखैः उद्गूर्णाः प्रभास्वराः सन्त ऊर्द्धम् उल्लासिता ये दोर्दण्डखण्डा बाहुदण्ड-कटकास्तैर्व्याप्तं छन्नं व्योम्नोऽन्तरालम् अभ्यन्तरं येन तत्। वलयीभूता ये फणिनस्तक्षकाद्या नागाधिपतयस्तेषां फणा[8]स्ताभिः दारुणा अतिरौद्रा अहार्य्या अस्थिरा चर्य्या चरितं यस्य तत्। द्विष्टानां[9] चतुर्मारादिरिपूणां व्युत्त्रासिनोऽतिभयङ्करा ये हासा विकटोच्चप्रहसनानि तैः उड्डमरा अत्युत्कटा ये डमरुकाः कपीटा-स्तेषाम् उड्डामरोऽनाकुलो य आस्फालो हतनादो यस्तस्य या वेला समयस्तत्र ये वेतालाः प्रेतविशेषास्तेषाम् उत्ताला अत्युच्च-तरा ये तालाः करयोरास्फोटास्तैः प्रमदेन अतिहर्षेण यो

---

१ A. पश्यं ते केप्यकोपं। २ A. किरणोत्गूर्ण।
३ A. षण्ड। ४ A. omits त्। ५ A. हासो डमर डमरुको।
६ A. omits वेता। ७ A. omits लो।
८ Orig. फटा। ९ Orig. द्विषाणां

मदो दर्पस्तेन या महाकेलयोऽत्युद्भटविलासास्तेषां कोलाहलेन अतिकलकलेन उग्रम् अतिभीषणं यत् तत्। तत्र एवंविधं रूपं विभाविनो योगिनोऽचिरेणैव सिध्यन्तीति भावः।

पुनरपि मूर्त्तिभेदमाह

केचित् त्वेकैकरोमोद्गमगतगगनाभोगभूभूतलस्थ-
स्वस्थ[1]ब्रह्मेन्द्ररुद्रप्रभृतिनरमरुत्सिद्ध[2] गन्धर्व्वनागम्।
दिक्चक्राक्रामि[3]धामस्थितसुगतशतानन्तनिर्म्माणचित्रं
चित्रं त्रैलोक्यवन्द्यं स्थिरचर[4]रचिताशेषभावस्वभावम्॥
३२॥

॥३२॥ केचिदिति—

केचिद्भावुकास्त्वद्रूपं ध्यायन्ति। किम्भूतम्? त्रैलोक्यानां कामरूपारूप्यधातूनां वन्द्यं नमस्यम्। स्थिराः पृथिव्यादयो भाजनरूपा लोकाश्चरा देवादयः सत्त्वलोकाश्च एतत्प्रभृतीनां रचितो निष्पादितोऽशेषाणाम् अपर्य्यन्तानां भावः स्वभावो येन तत्। एतेन उत्पादस्थितिप्रलयकारिणी त्वं संवृत्तेति भावः। अथवा स्थिरचररचिता अशेषा ये भावास्त एव स्वभावः सर्व्वशून्यता प्रभास्वरं त्वद्रूपं परमार्थत इति वा व्याख्या। एतेन धर्म्मकायोऽभिहितः। चित्रम् अनुपमं पृथग्[5]जनश्रावकाद्यवेद्यं महाबोधिसत्त्वानामेव परं गम्यमनेन सम्भोगकायः प्रतिपादितः। विशेषणद्वयेन निर्म्माण-

---

१ स्वस्थः would harmonise with the Tibetan version.

२ B. सिद्ध। ३ A. क्राम। ४ Orig. तर। ५ Orig. पृथक।

कायमाह। एकैकरोम्णां प्रतितनूरुहाणाम् उद्गमे जन्मस्थाने गतेषु अवस्थितेषु गगनमिव आभोगः परिणाहो विस्तारो यस्तद्भूम्यां स्थानम् अवकाशो येषु भूतलेषु तत्रस्थाः स्वस्था निरुपद्रुता ब्रह्मेन्द्रोपेन्द्ररुद्रप्रभृतय एवमाद्या नरमरुत्सिद्धगन्धर्व्वनागा यस्य तत्। प्रतिरोमकूपं चातुर्द्वीपकं निर्म्मितमिति भावः। दिक्चक्राक्रामिषु दशदिग्व्यादिलोकधातुसमुद्रव्यापिषु धामसु तेजःसु स्थितसुगतानां निषण्णानेकतथागतसहस्राणामनन्तं संख्यातिक्रान्तं यन्निर्म्माणं सत्त्वाधिमुक्तिभेदेन अनेकं रूपं तेन चित्रं मनोरमं यत् तत्।

मतभेदेन पुनर्निर्म्माणकायप्रकारमाह

लाक्षासिन्दूररागारुणतरकिरणादित्यलौहित्य[१]मेके
श्रीमत्सान्द्रेन्द्र[२]नीलोत्पलदलित[३]दलक्षोदनीलं तथान्ये।
क्षीराब्धिक्षुब्धदुग्धाधिकत[४]रधवलं काञ्चनाभं च केचित्
त्वद्रूपं विश्वरूपं स्फटिकवदुपधायुक्तिभेदाद्विभिन्नम्॥
२३॥

॥ २३ ॥ लाक्षेति—

एके पुनर्योगिनः त्वद्रूपम् आकलयन्ति। लाक्षासिन्दूरयोर्यो रागस्तद्वदरुणतरकिरणोऽत्यन्तरक्तरुचिर्य आदित्यस्तद्वत् लौहित्यं यस्य तत्। किम्भूतम्? श्रीमत् श्रीर्लौकिकलोकोत्तरा सम्पत् सा विद्यते यस्मिन् यस्य वा तत्। सान्द्रो निविडो नीलोत्पलस्य इन्द्र-

१ A. लोहित्य। २ B. सान्द्रन्द्र। ३ A. दलदलित। ४ A. चिक।

नीलमणेर्दलितः पृथक् पृथक् कृतो यो दलः खण्डस्तस्य चोदः तद्व-न्नीलं यत् तत् । स्फुरदिन्द्रनीलचूर्णप्रभमित्यर्थः । क्षीराब्धेः क्षुब्धम् आवर्त्तनतया फेनिलं यत्[1] दुग्धं ततोऽपि अधिकतरं सातिरेकतमं धवलम् अतिशुभ्रं तदेवंविधम् अपरे साधका जानन्ति । काञ्च-नाभं च उत्तप्तचामीकरप्रभम् । केचिद् भावुकाः । अतो मात-स्तावकं रूपं द्विश्वम् एकं रूपम् आकारो यत्र तत् । किंवत् ? स्फटिकवदतिविमलार्कोपल इव एकमपि भिन्नम् अनन्तप्रकारम् । कुतः ? उपधाभक्तिभेदात् उपधा नीलरक्ताद्युपाधिविशेषस्तस्या भक्तिर्भजनं युक्तिर्वा योजनं तस्या भेदो नानात्वं तस्मात् । परमा-र्थतः त्वमद्वयरूपापि अपरिमेयजनमनोविकल्पप्रभावाद् अपरि-मितकारा प्रतिभाससे[2] इति भावः ।

भवसमासमसुखसम्पादनसामर्थ्यदृष्टान्तमुदीर्य्य इदानीं स्वसौ-हृत्यमाश्चर्य्यं च परिहरन्नाह

सार्व्वज्ञ[3]ज्ञानदीपप्रकटितसकल[4]ज्ञेय तत्त्वै[5]कसाक्षी
साक्षाद्वेत्ति[6]त्वदीयां गुणगणगणनां सर्व्ववित् तत्सुतो वा ।
यत्तु व्यादाय वक्त्रं बलिभुजरटितं मादृशो रारटीति
व्याप[7]त्सा तीव्रदुःख[8]ज्वरजनितरुजश्चेतसो हास्य[9]हेतुः ॥
३४ ॥

---

१ Orig. फेनिलयं । २ Orig. प्रतिभासते । ३ B. सावर्ज्ञ ।
४ A. सकले । ५ A. तत्वेक । ६ A. वेति ।
७ A. व्याप्त । ८ A. दुःखं । ९ A. दास्य ।

॥ २४ ॥ सार्व्वज्ञेति—

हे अमेयानुपमरत्नाकरे त्वदीयां भवत्सम्बन्धिनीं गुणन्ते अभ्यस्यन्ते श्रेयोऽर्थिभिरिति गुणा अणिमादयो दानादयश्च तेषां गणगणनां निवहस्य परिमितिं[1] साचात् प्रत्यचतः परं वेत्ति संजानाति सर्व्ववित् सर्व्वज्ञः तत्सुतो वा तस्य सुत आर्य्यावलोकितेश्वरवागीश्वरप्रभृतिः। किम्भूतः? सर्व्वज्ञस्य इदं ज्ञानं सार्व्वज्ञज्ञानं तदेव दीपोऽशेषक्लेश ज्ञेयावरणार्थतमोविध्वंसकत्वात् तेन प्रकटितानि प्रव्यक्तीकृतानि सकलानाम् अपरिमेयानां ज्ञेयानां ज्ञातव्यवस्तूनां तत्त्वानि स्वरूपाणि तेषाम् एकः केवलः साची द्रष्टा प्रमाणं प्रमाणपुरुषो यः स तथा। इत्थं हरिहरहिरण्यगर्भश्रावकप्रत्येकबुद्धदशभूमीश्वरान्यतमबोधिसत्त्वानामगम्ये तव गुणमणिगणकणिकांशलेशेऽपि, यत्तु व्यादाय वक्त्रं यत् पुनरुच्चैर्विकाश्य आस्यं मादृशो मद्विधो रारटीत्युच्चैर्विरौति किं [2]तद्वलिभुजस्येव रटितम्। बलिभुज इत्ये[3]वं रूपम्। चेतसो व्यापद्विपत्तिरेव सा हास्याय उपप्लवाय हेतुः कारणम्। कीदृशस्य तीव्रदुःखमेव ज्वरः सन्तापस्तेन जनिता रुक् पीड़ा यस्य तस्य। एतद्दुःखितबाधितस्वभावोऽप्यहम् सरावं यत्प्रलपामि तदतिवेदनाविक्लवतयेति भावः।

दशदिग्लोकधातुनिवासिसत्त्वसार्थानां चित्तचरितं प्रतिचणं करकलितकुवलयदलवदखिलमवलोकयन्त्या षड़भिज्ञतया कथं त्वं मम दुःखिनोऽभिप्रायं नाकलयसि इत्याशङ्कां परिहरन्नाह

---

१ Orig. निरहस्येतां। २ Orig. त। ३ Orig. इत्यवा।

यन्मे विज्ञप्स्यमानं प्रथमतरमदस्त्वं विशेषेण वेत्री
तद्[1]व्याहारातिरेकश्रमविधिरबुधस्वान्तसन्तोषहेतुः ।
किन्तु स्निग्धस्य बन्धोर्विषमिव[2] पुरतो दुःखमुद्गीर्य्य वाचा
ज्ञातार्थस्यापि दुःखी हृदयलघुतया स्वस्थतां विन्दतीव ॥
३५ ॥

॥ ३५ ॥ यन्मे इत्यादि—

हे सर्व्वदर्शिनि यन्मे विज्ञप्स्यमानम् अभिधास्यमानं[3] प्रथमतरमदः मद्विज्ञापनात् प्रागेव इदं विशेषेण अधिकतरं हीनत्वं[4] वेत्री भवती तज्ज्ञा विदितवृत्तान्ता तस्य व्याहारेण अभिधानेन अतिरेकोऽधिकतरो यः श्रमविधिः आयासकरणं सोऽबुधस्य अज्ञानस्य यत् स्वान्तं मनः तस्य सन्तोषाय तुष्टये हेतुः कारणं यः स तथा । यद्येवं जानासि कथम् उन्मत्त इव प्रलपसीत्याशङ्काम् अर्थान्तरन्यासेन अपनयन् आह । किन्तु यद्यप्येवं तथापि स्निग्धस्य बन्धोः अतिप्रेमशालिनो मित्रस्य ज्ञातार्थस्यापि विदितकथस्यैव पुरतोऽग्रतो हृदयलघुतया अत्यल्पचित्ततया वाचा दुःखम् उद्गीर्य्य विषमिव उद्वम्य स दुःखी स्वस्थतां विन्दतीव कल्पताम् आसादयत्येव । स्निग्धबन्धोरपि अतितरामकारणपरमवत्सलस्वभावा त्वमतः त्वदग्रतो शान्तदुःखो भवामीत्यभिप्रायः ।

---

१ A. त्वत् । २ A. बन्धोविषमिव ।
३ Orig. adds विज्ञप्स्यमानमिति पाठे क्रमत्वम् ।
४ Orig. illegible.

औद्धत्यं परिहृत्य भगवतीं दीनगिरा प्रार्थयन्नाह

कल्याणानन्दसिन्धुप्रकटशशिकले शीभरां देहि दृष्टिं
पुष्टिं ज्ञानोपदेशैः कुरु घनकरुणे ध्वंसय ध्वान्तमन्तः।
त्वत्स्तोत्राम्भःपवित्रीकृतमनसि मयि श्रेयसः स्थानमेकं
दृष्टं यस्मादमोघं जगति तव गुणस्तोत्रमात्रं[1] प्रजानाम्॥
३६॥

॥ ३६॥ कल्याणेति—

कल्याणेन मङ्गलेन य आनन्दो महाहर्षः स एव अतिमहत्त्वात् सिन्धुस्तस्मात् प्रकटा अतिस्फुटा शशिनः कला लेखेव या सा। अथवा कल्याणाय सम्यक्सम्बोधये ये आनन्दाः सहजाताः षोडश-लक्षणाः ते एव सिन्धवो महासमुद्रास्तेभ्यः प्रकटाः प्रत्यक्षीभूता ये शशिनो मुनिचन्द्रास्तेषां कलेव कला चन्द्रिकेत्यर्थः। एवंविधे हे तारिणि मयि शीभराम्[2] अतिस्निग्धसुखां[3] दृष्टिम् अवलोकनं देहि सम्पादय। किम्भूते? तव स्तोत्रमेव अम्भो जलं तेन पवित्रीकृतं परिशुद्धीभूतं मनः हृदयं यस्य तस्मिन्। हे घनकरुणे घना अति-विपुला करुणा यस्याः सा। पुष्टिं पोषणं ज्ञानोपदेशैः अद्वैततत्त्वप्रका-शनैः कुरु विधेहि। अन्तर्ध्वान्तं मनोऽविद्यान्धकारं ध्वंसय स्फोटय। यस्मात् प्रजानां लोकानां जगति संसारे श्रेयसो लौकिकलोको-त्तरायाः सम्पदः स्थानमालय एकम् अद्वितीयं दृष्टं मयावगतम्।

---

१ A. स्तवमात्रं। २ Orig. शीभरां।
३ Orig. omits ँ।

अमोघम् अनिष्फलम्[१]। किं तद्दृष्टं त्वयेत्याह—तव गुणानां स्तोत्रं प्रशंसा तदेव केवलं स्तोत्रमात्रं यत एवं तस्मादहम् अभ्यर्थये इति भावः।

स्तुतिं[२] परिसमाप्य तज्जनितपुण्यं परिणामयन्नाह

संस्तुत्य त्वद्[३]गुणौघा[४]वयवमनियते[५]यत्तमाप्तं मया यत्
पुण्यं पुण्यार्हवाञ्छाफलमधुररसास्वादमामुक्तिभोग्यम्।
लोकस्तेनार्य्यलोकेश्व[६]रचरणतलस्वस्तिकस्वस्तिचिह्ना-
मच्छायायं प्रयायात् सुगतसुतमहीं तां सुखावत्युपाख्याम्
॥ ३७ ॥

इत्यार्य्यतारायाः[७] स्रग्धरा[८]स्तोत्रं परि[९]समाप्तम्॥

शुभम्[१०]॥

कृतिरियं सर्व्वज्ञमित्रपादानां काश्मीरकाणां[११] तारा-चरणरेणुधूसराणाम्[१२]॥

तारा मार-भयङ्करी सुरवरैः संपूजिता सर्व्वदा
लोकानां हितकारिणी जयति सा चान्ते च या रक्षति।

---

१ Orig. अनिःफलं।
२ Orig. omits ˙।
३ A. त्वत्।
४ A. गुणोघ।
५ A. मयियते।
६ A. लोकेस्वर।
७ B. तारा भट्टारिकायः।
८ B. स्रग्धरा।
९ B. omits परि।
१० B. omits शुभम्।
११ B. काश्मीरिकानां।
१२ B. ताराचरणाब्जधूसराणां।

कारुण्येन समायुता बहुविधान् संसारभीरून् जनान्
त्राची भक्तिमतो विभाति जगतां नित्यं भयध्वंसिनी।

॥२७॥ संस्तुत्येति–

हे भद्रघटोपमे त्वद्गुणौघावयवं तव गुणौघानां गुणसमुदयानाम् अवयवम् एकदेशं संस्तुत्य संपूज्य यत्पुण्यं मया आप्तम् आसादितम्। अनियतेयत्तम् अनियता अनिर्द्धारिता इयत्ता परिमाणं[1] संख्या यस्य तत्। किम्भूतम्? पुण्यार्हवाञ्छा श्रेयोऽभिलाषः सैव फलं तस्य मधुररसास्वादो यत्र तत्। आमुक्तेः मुक्तिमवधीकृत्य भोग्यं भोक्तव्यम् अक्षयत्वात्। आमुक्ति मोक्षपर्य्यन्तं यथा स्यादित्यर्थः। अयं लोकः सकलमेव इदं विश्वं तेन पुण्येन[2] ताम् अनुपमां सुगतसुतमहीम् अङ्काय शीघ्रतरं यायाद् व्रजतु। सुखावती उपाख्या नाम यस्याः ताम्। किम्भूताम्? आर्य्यावलोकेश्वरचरणतलस्वस्तिकस्निकविशेषः स एव स्वस्ति मङ्गलं चिह्नं लाञ्छनं यत्र ताम्। स्तुतिसञ्जातेन मम पुण्येन अमी सर्व्वे एव लोकाः सुखावतीं लोकधातुम् आसाद्य सुचिरं त्वत्परायणा भवन्तु इत्यभिप्रायः।

इति आर्य्यताराभट्टारिकायाः स्रग्धरास्तोत्रं समाप्तम्॥

---

१ Orig. परिमानं। २ Orig. प्रयत्नं।

कृतिरियं सर्व्वज्ञमित्रपादानां काश्मीरिकाणां[१] ताराचरणाब्ज-
धूसराणाम् ।

विधाय टीकां यदलम्भि शम्भो
र्गिरीशसङ्काशमसीमशोभम् ।
शुभं मया तारिणि स्रग्धरायाः
स्तुते र्जगत्तेन तवास्तु वृद्धम् ॥

श्रीमद्विक्रमशीलदेवमहाविहारीयराजगुरुपण्डितभिक्षु-
श्रीजिनरचितकृता बालार्कस्तुति-
टीका परिसमाप्ता ।

शशिवेभेन्दु (१८८१) कलिते चैत्रे श्यामेभमे[२] तिथौ ।

मङ्गले दिवसेऽलेखत् स्रग्धरास्तुतिपुस्तकम् ॥

---

[१] Orig. न । [२] Orig. श्यामेयमे ।

A Tibetan Version of Sragdharastotra.

ཕྲེང་བ་འཛིན་པའི་བསྟོད་པ[1] །

རྒྱ་གར་སྐད་དུ། སྲག་དྷ་ར་[2]སྟོ་ཏྲ[3]། བོད་སྐད་དུ། ཕྲེང་བ་འཛིན་པའི་བསྟོད་པ། [4]འཕགས་མ་སྒྲོལ་མ་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ ||

ཉི་མ་འཆར་ཀའི་སྣང་བ་ལྟར་དམར་ལྷ་མཆོག་རྣམས་ཀྱི་མགོ་ཡི་
གཙུག་གི་ནོར་བུའི་དཔལ[6] ||
ཕུན་སུམ་ཚོགས་པར་དམར་བ་སྨུག་ཏི་གསལ་པོ་དམར་བཀོད་ཞིན་
དུ་ཡུན་རིང་[6]མ་ལོན་འདྲའི ||

---

[1] *D* reads : མེ་ཏོག་ཕྲེང་འཛིན་ཅེ་བསྟེད་པ །

[2] Orig. ར །

[3] Orig. ཏ །

[4] *D* adds : རྗེ་བཙུན་ corresponding to the Sanskrit original भगवत्यै ।

[5] The Tibetan equivalent for चारु is wanting.

[6] *C* reads : རིངས །

འཕགས་མ་ཁྲིད་[1] ཞབས་དག་ལ་ཐལ་སྦྱར་ཅོད་པན་གྱིས་མནན་ཡན་
ལག་མཆོག་བདུད་བདག་གིས་ནི།།
གུས་པས་སྒྲོལ་མ་ཕོངས་སྐྱབས་བསྟོད་པ་གསར་[2] གྱི་མེ་ཏོག་ཕྲེང་བ་
རྣམས་ཀྱིས་མཆོད་པར་བགྱིད།། ༡ ।।

སྐལ་ངན་ཛུ་བའི་བཞིན་ལྡན་[3] གྱུལ་བར་དཀའ་བའི་སྡུག་བསྔལ་སེ་ལ་
ལུས་དག་རྣམ་ལྷུང་བ་[4] ।།
ཅི་དང་ཅི་བྱ་ཞེས་རྨོངས་[5] ལན་ཅིག་མིན་པའི་རྩོམ་པ་བྱུས་ཀྱང་འབྲས་
དང་བྲལ་བས་སྐྱོ་[6] ।།

---

[1] Orig. ཁྲིད which is inaccurate.

[2] *C* reads གསེར which signifies *gold*, whereas the meaning here is *new* or *fresh* which is correctly rendered by གསར in *D*.

[3] For ཛུ་བའི་བཞིན་ལྡན ("of sorrowful countenance"), *D* reads: ཕྱོགས་གང་ཞིག་ལ་བརྟེན་སྙམ་པ which is an exact Tibetan equivalent for कान्दिशीकः "to what direction shall I adhere, to which region shall I fly or whither shall I turn?"

[4] *D* reads: ལྟུང་བ།

[5] For རྨོངས་ (stultified), *D* reads བླུན་ཞིང་ (being foolish or stupid) which is perhaps a better equivalent for Sanskrit मूढ़।

[6] For འབྲས་དང་བྲལ་བས་སྐྱོ, *D* reads དོན་མ་མཆིས་པས་ཙག་པ both of which are equivalents for वैयर्थ्यखिन्न।

ཡཁར་ལ་ཉི་ཟླའི་དཔལ་[1]ནི་གཞན་ལས་མང་དུ་ཕྲོས་ནས་བལྟ་བ་[2]རེ་
བ་བཅས་གྱུར་པའི།།

མིག་ཉམས་གཞན་གྱི་འགྲོ་བ་[3]ལྟ་བུར་བདག་ནི་སྡིག་འཛོམས་ཁྱེད་
ལ་གུས་པས་བཏེན་པར་བགྱིད།། ༣ །།

ཁྱེད་ཀྱི་ཐུགས་རྗེ་སེམས་ཅན་ལམ་[4]རྣམས་ཀུན་ལ་བྱེ་བྲག་མེད་པར་
འཇུག་པ་མ་[5]ལགས་སམ།།

དེ་དག་བཟུང་བས་བདག་འདྲ་ཡང་ནི་དེ་དག་ནང་དུ་བཟུང་བར་
འགྱུར་ལ་གདོན་མི་ཟ།།

---

[1] དཔལ in *C* is an exact equivalent for लक्ष्मी (beauty). But *D* renders that word by འོད (light or brightness).

[2] आलोक is rendered in *C* by བལྟ་བ signifying "looking or sight" but in *D* by བསྣང་བ which signifies "light."

[3] For གཞན་གྱི་འགྲོ་བ (=परगमन) *D* reads: གཞན་གྱི་འགྲོས་གྲོས་འགྲོ་བ (=परगतिगमन)।

[4] *C* reads ལས and *D* ལམ།

[5] The text པ་མ་ in *C* is not quite legible. འཇུག་པ evidently stands for प्रवृत्ता, and མ་ལགས་སམ for ननु (used in interrogation). The readings in *D* seem better. There ननु is rendered by ངེས་པར meaning "certainly," and प्रवृत्ता by རབ་བཞུགས་ཤིང་।

མཐའ་དག་འགྲོ་བའི་སྡིག་པའི་མུན་པར་ཚ་ཟེར་ཅན་[1] གཟུགས་ནས་
པ་[2] ལ་དོ་ཟླ་མེད།།

དེ་ལྟ་མོད་ཀྱི་[3] ཀྱི་མ་བདག་སྨད་ཉེས་བྱས་ངན་པས་[4] བརྗོད་[5] ཅིང་སྡུག
བསྔལ་ལྡན་པ་ཉིད།། ༣ ||

སྐལ་བ་ཞན་པ་བདག་སྨད་སྨད་པ་ཞིག་སྟེ་ཉིན་ཕྱེད་[6] འོད་ཟེར་གྱིས་
ཀྱང་མུན་མ་སེལ་[7] །།

གངས་ཅན་ལས་བྱུང་བརྟུག་ངོགས་རྒྱུས་དཀྲིགས་ཁ་བའི་དུམ་བུ་
འཛེ་གས་ཤིང་བཟི་ལ་བ་དག་ཏུ་སྐོམ།།

རིན་ཆེན་གླིང་གི་ལམ་སྲང་དང་ནི་ནོར་བུའི་ཕྲུག་ཡངས་ཁང་པ་དག་
གི་ནང་དུ་དབུལ།།

འཇིག་རྟེན་ཀུན་གྱི་ཡུམ་གཅིག་མ་ཁྱོད་མགོན་དུ་བྱས་ཀྱང་མགོན་མ་
མཆིས་སོ་བཅོམ་ལྡན་མ།། ༨ ||

---

[1] *D* reads ཉི་མ for ཚ་ཟེར་ཅན།

[2] *D* reads ཐུས་མཐུ།

[3] དེ་ལྟ་མོད་ཀྱི evidently stands as a literary expression for तथापि ; *D* has as a colloquial equivalent དེ་ལྟར་ན་ཡང་།

[4] ངན་པས stands for दुर्विदग्धं which is better rendered in *D* by མཁས་ངན་པ།

[5] *D* reads more literally རབ་ཏུ་བརྗོད (प्रतपति)।

[6] दिवस is rendered in *C* by ཉིན་ཕྱེད signifying "mid-day" and in *D* by ཉི་མ meaning "the sun."

[7] अप्रयुत्त is rendered in *C* by མ་སེལ (not removed) and in *D* by རབ་ཏུ་མི་གསལ (not completely cleared).

ཉ་མའི་རྒྱ་ལས་ལན་མང་དག་ཏུ་རྣམ་པར་ཏྲུ་བའི་བུ་ལ་མ་ཡང་སྐྱོ

ངར་འགྱུར།།

ཉི་མ་སོ་སོར་དམ་པ་མ་ཡིན་དོན་གཉེར་རྣམས་ལ་རབ་བསྐྱལ་པ

ཡང་ཁྲི་བ་འཛིན།།

འཇིག་རྟེན་གསུམ་གྱི་རེ་འདོད་[1]འབྲས་བུས་ཡངས་ལྡན་དཔག་བསམ

ཤིང་ཆེན་འཕྲི་ཤིང་མཆོག་ནི་ཁྱོད།།

མངོན་པར་དོན་གཉེར་དོན་[2]རྣམས་ཀུན་ལ་སྐྱོལ་གྱི་ནམ་ཡང་རྣམ་གྱུར

དེ་དག་ཅི་ཡང་[3]མེད།། ༧ ||

གང་ལ་[4]ཉོན་མོངས་ཚོགས་ཀྱིས་མེ་འབར་ལུས་ཅན་[5]དེ་དང་དེ་ཡི

སྒྲོལ་མ་ང་ཉིད་ཅེས།།

བདག་ཉིད་ཞལ་བཞེས་དམ་བཅས་[6]སྡུག་བསྔལ་འོག་ཏུ་གྱིང་བ་བདག

ལ་འབྲས་བུ་ལྡན་པར་མཛོད།།

---

1 त्रैलोक्यवाञ्छा is rendered in *C* by འཇིག་རྟེན་གསུམ་གྱི་རེ་འདོད but in *D* simply by འཇིག་རྟེན་གསུམ་འདོད།

2 अभ्यर्थितार्थान्। *C* reads མངོན་པར་དོན་གཉེར་དོན་རྣམས, but *D* simply: མངོན་པར་འདོད་དོན།

3 काचित् is rendered in *D* by འགའ་ཡང and in *C* by ཅི་ཡང།

4 योयः। *C* གང་ལ, *D* more literally གང་དང་གང་ཞིག།

5 क्लेशौघवह्नि ज्वलिततनुः is rendered in *D* by སྡུག་བསྔལ་ཚོགས་མེས་ལུས་བསྲེགས།

6 प्रतिज्ञा = དམ་བཅས། आत्मोपज्ञं = བདག་ཉིད་ཞལ་བཞེས།

སྲོག་ཆགས་རྣམས་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་ཤུགས་ནི་རྩུབ་ཅིང་ཟིལ་གནོན་
འདི་དག་ཇི་སྙེད་འཕེལ་གྱུར་པ།།
ཡང་དག་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཐེག་པར་སྨོན་ལམ་བློ་མཛད་
རྣམས་ཀྱི་[1] བརྩེ་བའང་དེ་སྙེད་ཉིད།། ༦ །།

དེ་ལྟར་བསྟོད་པའི་ཚིག་གི་ཟློལ་གྱིས་ཚོ་ངེའི་སྒྲ་དག་གསང་འགྲོན་
སྒྲོགས་ཅིང་ཡག་བསྒྲིང་ལ།།
གཞན་དག་གིས་ཀྱང་བཏང་སྙོམས་བྱ་བར་འོས་པ་མིན་ན་ཡུམ་
གཅིག་ཁྱོད་ཀྱིས་ལྟ་ཡང་ཅི །།
གཞན་དག་རྣམས་ཀྱི་མངོན་འདོད་འབྱོར་པ་[3] དོན་གཉེར་འདོད་པ་
ཁྱོད་ལས་ཐོབ་པ་རྣམས་མཐོང་བཞིན་[4] །།

---

[1] प्रणिधिधृतधियाम् is rendered in *D* by སྨོན་ལམ་སྔོ་མངའ་རྣམས་ལ།

[2] For किं पुनः यादृशी त्वम् *C* reads ཁྱོད་ཀྱིས་ལྟ་ཡང་ཅི། *D* reads ཁྱེད་འདས་ལྟ་ཞིག་སྨོས་ཅི་འཚལ།

[3] *C* reads འབྱོར་པར།

[4] The 3rd line in *D* runs thus:— ཁྱོད་ལས་གཞན་དག་རྣམས་ཀྱིས་མངོན་འདོད་འབྱོར་པ་དོན་གཉེར་འདོད་པ་རྙེད་པ་མ་ཀྱམས་ན། The third line in the Sanskrit original is not quite clear. The Tibetan version in *C* may thus be retranslated into Sanskrit:— परेषाम् अभिमतविभवप्रार्थनाकामान् त्वत्तः प्राप्तान् पश्यन् ।

མི་དགེ་ལས་བྱུང་[1] ནང་གི་གདུང་བ་རྒྱུན་ཆགས་བཟོད་བླགས་མེད་
པས་[2] ཤིན་ཏུ་ཡང་ཡང་[3] སྲེག[4] ། ༧ །

གལ་ཏེ་ཁོ་བོ་སྡིག་ཅན་ལགས་ན་ཁྱོད་ལ་གུས་པ་ཆེན་པོ་འདི་ནི་ཅི་
ཕྱིར་འཕེལ། །

ཁྱོད་ཉིད་གཅིག་པུའི་[5] མཚན་གྱིས་[6] ཀྱང་ནི་ཐོས་དང་དྲན་པས་[7]
འཕྲལ་ལ་[8] སྡིག་པ་སེལ་བར་བྱེད། །

---

[1] *D* མི་དགའི་ས་གཞི for अरतिभुवा।

[2] *D* སྲན་ཙ་མེད་པས for असह्येन।

[3] For भूयस्तरम् *C* and *D* have ཤིན་ཏུ་ཡང་ཡང་།

[4] *D* བསྲེ for दह्ये।

[5] एका त्वमेव is rendered in *C* as ཁྱེད་ཉིད་གཅིག་པུ and in *D* as ཁྱོད་གཅིག་ཁོ་ནས།

[6] नाम्ना is rendered in *C* by མཚན་གྱིས།

[7] श्रुत्या स्मृत्या च नाम्नापि is rendered in *C* as མཚན་གྱིས་ཀྱང་ནི་ཐོས་དང་དྲན་པས [by (people) hearing and remembering (you) and by (your) name too], in *D* as མཚན་ཙམ་ཁྱམས་ཞིང་དྲན་པ་ཡིས་ཀྱང་ [having proclaimed (your) name and also by remembering (it)]. The meaning of ཁྱམས (=to see, to hear, etc.) is not quite clear here. The reading in *E* is as follows:—མིང་ཐོས་པ་འམ་དྲན་པ་ཡིས [by the hearing and remembering of (your) name]. नाम्ना and नाम्नः both readings are possible.

[8] हठात् in *C*: འཕྲལ་ལ (immediately), and in *D*: ནན་གྱིས (with urgency).

དེ་ལྟ་ན་ཡང་བདག་གི་བྱ་བའི་ཁུར་དག་དོར་བ་ཇི་ལྟར་ལགས་ཞེས་
བདེན་གསུངས་མ[1] ||

ནད་པ་འཆི་བར་འགྱུར་ཡང་སྨན་པའི་སྙིང་རྗེ་རྒྱ་ཆེན་ཕན་པ་འཁོན་
པར་བགྱིད་དམ་ཅིང་ || ༨ ||

སྒྱུ་དང་སེར་སྣ་ང་རྒྱལ་[3] ཕྲག་དོག་[4] རང་སྐྱོན་ཕྲ་ཆད་རྣམས་ཀྱིས་དུས་
མཉམ་རིམ་པར་ཡང་[5] ||

དུ་མ་དག་གི་ཐུན་མོང་ཆར་གྱུར་[6] ཚོགས་ཁང་རྔ་མོ་[7] བཞིན་དུ་བསྐོར་
ངར་གྱུར་པས་ན།།

---

[1] तथ्यकथ्ये is rendered in *D* correctly by པདེན་གསུང་མ but in *C* by ……པ ।

[2] किं रोत्स्यतीति is rendered in *D* by གཅོད་པར་བགྱིད་དམ་ཅི།

[3] माया སྒྱུ hypocrisy, मात्सर्य्यं སེར་སྣ avarice, मान ང་རྒྱལ arrogance.

[4] ཕྲག་དོག signifies "envy." The corresponding Sanskrit word does not occur in the original Sanskrit śloka. In the original Sanskrit śloka there occurs the word प्रभृतिभिः which is omitted in *C* but used in *D* where it is rendered by ལ་སོགས ।

[5] तुल्यकालं क्रमाच्च (simultaneously and successively) in *C* : དུས་མཉམ་རིམ་པར་ཡང and in *D* : རིམ་དང་དུས་གཅིག ।

[6] अनेकसाधारणांशः is rendered in *C* as : དུ་མ་དག་གི་ཐུན་མོང་ཆར་གྱུར (being the common share or property of many) and in *D* as: ཆ་ཤས་དུ་མའི་ཐུན་མོང་པ (the share common to many).

[7] मठकरभः in *C* : ཚོགས་ཁང་རྔ་མོ (a camel belonging to a meeting-house) and in *D* : འགྲོན་གནས་རྔ་མོ (a camel belonging to a guest-house).

ཁྲིད་ཀྱི་ཞབས་པདྨ་མཆོད་པ་སྐད་ཅིག་ཙམ་ཡང་མ་རྙེད་གང་དེའི་
དོན་དུ་ཁྲིད་པར་ལས། ||
ཐོངས་པས་ཡི་གེ་དམན་པར་ཆོག་འདི་བཀོད་དོ་བདག་གི་འདོད་
པ་དོན་མེད་མ་གྱུར་ཅིག || ༧ ||

དུས་མཐའི་རླུང་རབ་འཁྲུགས་པས་[1] དཀྲུགས་པའི་རྒྱ་ནི་གཡོ་ཞིང་
འགྱུལ་བའི་[2] རླུང་འཁོར་རལ་པ་ཅན་[3] ||
རབ་འཁྲུགས་ཀུན་དུ་བསྐྱོད་ཅིང་[4] རྦ་རླབས་ངོས་བརྡབས་སྒྲ་གྲགས་
གང་བསྒྲུངས་ཆེན་པོ་སྒྲོགས་པ་ལས། ||
གྱུ་ཆག་རྒྱ་ཚ་སྙིང་རྗེ་ངུ་བའི་ཆོ་ངེ་དང་ལྡན་གཡོ་བ་མེད་ཅིང་
ཞན་གྱུར་པ[5] ||

---

[1] उद्भ्रान्त in *C*: རབ་འཁྲུགས་པས (being in great agitation or commotion) and more literally in *D*: ཕྱེན་འཚུབས་པས (whirled upward).

[2] लोल is rendered in *C*: འགྱུལ་བའི (wavering) and in *D*: མགྱུལ་བ (?).

[3] हेला is rendered in *D* as རོལ་པས (amusingly).

[4] संक्षोभोत्क्षिप्त in *C*: རབ་འཁྲུགས་ཀུན་དུ་བསྐྱོད་ཅིང་ (completely moved in great agitation) and in *D*: དཀྲུགས་པས་བཏེག་པ (lifted or run over by agitation).

[5] *D* reads: ང་བའི་ཆོ་ངེ་གཡོ་མེད་ཞན་པ་རྣམས།

ལྷ་མོ་ཁྱོད་ལ་བསྟོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་འཕྲལ་ལ་རྒྱ་གཏེར་འགྲམ་དུ་[1]
རང་དགའ་[2]ཐར་བར་འགྱུར[3]།། ༡༠ ।།

དུ་བ་འཚུབས་པ་སྤྲིན་འདྲ་ཁོངས་ནས་རབ་བྱུང་[4]མེ་སྟག་མཁར་
ཁྱིམ་ནང་དུ་རྣམ་པར་རྒྱུ[6] །།
འཕྲོ་ཞིང་རབ་འབར་དྲག་པོའི་འབར་བྱེད་ཤུགས་དག་འཇུག་པའི་
ཁང་པར་མལ་སྟན་ལ་འཁོད་པ[6] །།
ཐལ་སྦྱར་ཅོད་པན་ལྡན་པས་ཁྱོད་ལ་བདུང་བྱུས་ལྷབ་ལྷིབ་དག་དུ་
གསོལ་བ་འདེབས་པ་རྣམས[7] །།

---

[1] For पारं *D* has ཕ་རོལ་འགྲམ་དུ །

[2] स्वच्छन्दं in *C*: རང་དགའ but in *D*: རང་དགའ་ཉམས་ཀྱིས (with self-delight, rejoicingly).

[3] For उत्तीर्य्यते *D* has བརྒལ་བར་འགྱུར །

[4] अभ्रगर्भोद्भव is rendered in *D* as སྤྲིན་ནང་འབྱོན་ཞིང་ (proceeding from the inside of clouds), in *C* (proceeding from the cloud-like inside).

[5] गगनतटहोत्सङ्गलिङ्गस्फुलिङ्ग is rendered in *D* as ནམ་མཁའ་ཁྱིམ་དུ་འཕྲོ་བའི་མེ་སྟག་ཅན །

[6] वेश्म विश्रान्त प्राप्याः in *D* is thus rendered ཁྱིམ་ན་མལ་དུ་ཉལ་བ་རྣམས །

[7] गद्गदोद्गीतयाच्ञाः is rendered in *D*: ལྷིབ་ལྷིབ་གསོལ་བ་བཏབ་པས (having uttered the prayer in rather unintelligible tone).

གློག་རབ་འཁྱུར་བའི་བཙོ་དགའ་རབ་འབར་ཆུ་འཛིན་ཤུགས་ཀྱིས་
སྐད་ཅིག་ཉིད་ལ་[1]སྒྲིབ་པར་བྱེད།། ༡༡ ||

སྨྱོས་པའི་ཆུ་རྒྱུས་[2]འགྲམ་[3]པ་གཉིས་ཀའི་ངོས་[4]ལ་བརྟེན་[5]པས་བུང་
བ་[6]དག་གི་སྤྲིང་བ་ཅན།།
ཧཱུྃ་ཞེས་བྱ་བས་[7]གྲོས་པར་གྱུར་པའི་གླང་ཆེན་ཟླ་བོས་[8]ཞེ་སྡང་མི་སྦྱར་
གཉིས་འཐུང་གི།།
སོ་རྩེ་རབ་ཏུ་མཐོ་བའི་ཁྲོགས་ལ་བརླངས་པའི་ལུས་ཅན་དག་གིས་
ཁྲོད་རྩེས་དྲན་པ་ན།།
རྩེ་མོ་ཆེ་ལྡན་མགོ་རྩེའི་རྫོང་[9]ལ་འདུག་ཅིང་རབ་ཏུ་དགའ་བས་འཆི་
བདག་ཕྱིར་ཟློག་བྱེད།། ༡༢ ||

---

1 झगेन in *D* སྐད་ཅིག་ལ།

2 For अम्भःपूर्य्यमाण *D* reads: ཆུ་ཡིས་གང་བ།

3 *C* reads འཕྲམ for འགྲམ (वट) cheek.

4 For काटक *C* reads: ངོས (side) and *D*: གདུབ་བུ (ring).

5 *D* reads: བརྟེན (hanging on) for आलम्बि? The reading in *C* is unintelligible.

6 For लोलम्ब *C* and *D* read: བུང་བ (a bee).

7 For हुङ्कार *D* reads: ངར་དིར་སྒྲ།

8 ཟླ་བོ here means (प्रति) "rival."

9 For कोटिकोट्ट *C* reads: རྩེའི་རྫོང་, *D*: རྩེའི་མཁར (top-castle).

མདུང་རིངས་དྲག་པོ་བསྣུན་བསད་[1]མི་ཡི་མགོ་དང་གསལ་ཤིང་[2]དག་
གི་ཁྲི་ཤིང་དགའ་སྟོན་ཅན།།
ནགས་ཚལ་[3]སྟོང་པར་ཆོམ་ཀུན་ལག་གཙོས་རལ་གྲི་གཡོ་ཞིང་བརྡེག་[4]
པར་བཟམས་པས་དྲེགས་རྒྱས་པ་[5]།།
ཁྲོ་གཉེར་དང་བཅས་སྨིན་ཁྲོག་ཟུར་མིག་གིས་བལྟས་མིག་ཅན་རྣམས་
ནི་ཁྱེད་མཚན་དཔལ་གྱི་གཞི་[6]།།
གསལ་བར་འདྲི་བའི་གནས་[7]ལ་བསམ་པའི་སྙུ་གུ་སྐྱོན་མེད་[8]རྣམས་
ཀྱིས་བྲན་དུ་སྐོལ་བར་བྱེད།། ༡༢ །།

---

[1] For प्रहत *D* reads པསད (slain) while *C* གསང་ (concealed). In *C* the word intended seems to be གསོད (slain).

[2] For शूल (གསལ་སིང་ a pointed stake), *C* reads: གསལ་ཤིང་ and *D*: གསལ་ཞིང་ །

[3] For अटवी *C* reads ནགས་ཚལ and *D*: འབྲོག both meaning " wilderness."

[4] For विलसत् *C* reads: བརྡེག (smiting), *D*: ཕུབ (turned upside down).

[5] For स्फीतदर्पान् *C*: དྲེགས་རྒྱས་པ, *D*: དྲེགས་པ་ཤས་ཆེན (full of arrogance).

[6] For नाम धाम श्रियान्ते *C*: ཁྱེད་མཚན་དཔལ་གྱི་གཞི། *D*: ཁྱོད་མཚན་དཔལ་གཞི (your name which is the abode of fortune).

[7] For स्फुटलिखितपदं *C* has: གསལ་བར་འདྲི་བའི་གནས while *D*: གསལ་བར་བྲིས་པ་ཚིགས་རྐང་པ (in clearly written stanzas).

[8] For अखिन्न *C* has: སྐྱོན་མེད (faultless) while *D* more correctly has: སྐྱོ་བ་མེད་ཅིང་ (being unwearied).

རབ་ཏོ་སྨེར་མོའི་ཙྪེ་ནི་ཧོ་ཧྲི་ལྷུ་བྲུ་བསྣུན་པས་གླང་ཆེན་སྨྱོས་པའི་

སྐད་[1]འགེམས་ནས[2] །།

ཁྲག་མང་རབ་ཏུ་ཟགས་པས་བཀྲུས་པའི་རལ་པ་གསལ་པོ་འཛིགས་

རྡུང་ཡངས་ཕྲག་པ་ཁེབས་ཤིང་[3] །།

ཁྲོས་ཏེ་རྒྱང་ནས[4]་སྟེང་དུ་མཆོང་འདོད[5]་མཆེ་བ་རྣོན་པོ་གཙིགས་པའི་

ཁ་ཅན་རི་དགས་དགྲ།

ཁྱོད་ལ་འོས་པའི་བསྟོད་པ་དོན་ལྡན་ཚིག་དག[6]་བཀོད་པས་སྐྲག་སྟེ་

ལོག་ནས[7]་འགྲོ་བར་འགྱུར།། ༡༨ །།

---

[1] For कुम्भ (head) *C* has ཀླད and *D* ཀླད ।

[2] For प्रच्योतत् (gushing out) *C* has: འགེམས་ནས and *D*: བསྐམས་ནས ।

[3] *C* omits ཤིང་ ।

[4] For आरात् *C* and *D* have: རྒྱང་ནས (from afar).

[5] For उपरि आपित्सुः *C* has: སྟེང་དུ་མཆོང་འདོད (desirous of pressing oneself upon) and *D* has: མགོ་ལ་འཛིན་འདོད (desirous of seizing on the head).

[6] For दिग्धार्थ वाचः *C* has: དོན་ལྡན་ཚིག་དག (significant or profitable speech) and *D*: དོན་ཚིག་མཁས་པ (significant and skilful speech).

[7] For आवृत्य *C* and *D* have: ལོག་ནས (turning round, coming back).

གདེངས་ཅན་རྣལ་འགྱུར་དུ་བ་འཁྱིལ་དང་མཚུངས་པའི་དབྱིབས་ཅན་[1]
གསལ་བར་ཕུད་སྒྲ་དག་གི་ཚོགས་[2]།།
བྱེད་པ་དང་ལྡན་ཁ་གདངས་[3]ངོ་འཛིན་ཐག་པ་གཤིན་རྗེའི་[4]ཞགས་འདྲ་
ཆེ་ཞིང་གཡོ་བ་དག།
སྡིག་པ་ལས་བྱུང་སྣར་ཡང་ཁྱོད་སྐྱོང་[5]བདག་ནི་ཁྱོད་ཀྱི་ཡོན་ཏན་
བསྒྲང་བ་ལྷུར་ལེན་[6]པས།།
ཀུ་དྦལ་[7]ཕྲེང་བའི་རྒྱན་གྱིས་འབྱོར་པ་[8]བྱུང་བ་སྒྲོས་པའི་ཕྲེང་བས་
དཀྲིས་[9]ལྷུར་འཛིན་པར་འགྱུར།། ༧༥ །།

---

1 For आकृति *C* has དབྱིབས་ཅན (having the shape) and *D*: གཟུགས་ཅན།

2 For पूर *C* has ཚོགས (accumulation) and *D*: དགང་པར (filled up).

3 Gaping or wide-opened. *C* reads གདངས།

4 For कीनाश *C* and *D* have: གཤིན་རྗེ (god of the dead).

5 For त्वत्परात्मा *C* has: ཁྱོད་སྐྱོང་ (སྐྱོང་ ?)་བདག (self shut up in or devoted to you), *D* has: ཁྱོད་སྣང་ག་ལྷུར་བྱེད་པས (applying oneself to you).

6 For तत्पर *C* and *D* have: ལྷུར་ལེན (devoted).

7 For कुवलय *C* and *D* have ཀུ་ཏྤལ།

8 For विभूषां विभूतिं *C* has: རྒྱན་གྱིས་འབྱོར་པ (wealth of ornament). *D* renders it thus: རྒྱན་གྱིས་མཛེས་པ (beautified by ornament).

9 For वलय *C* has: དཀྲིས (wrapped), *D*: གདུབ་ཅན (bracelet).

ཛྫེ་བོའི་སྨིན་མ་བསྐྱོད་པས་འཇིགས་པ་དག་གིས་ཀྲོད་ཅིང་འཕྱུར་
བས་དྲངས་ལ་ཙོ་ཏོ་[1]གཟིངས།།
གཡོ་ཞིང་སྒྲ་སྒྲོགས་བྲན་ཁོལ་[2]ཇ་ནས་ཀྱིས་ཚུབ་མོར་སྨྲ་བྱེད་ཞགས་
པའི་མདུད་པ་དམ་པོས་བཅིངས[3]།།
བཀྲེས་སྐོམ་དག་གིས་ཁ་དང་མགྲིན་སྐམས་གང་ཞིག་འཕགས་མ་
སྒྲོལ་མའི་ཞབས་ལ་སྐྱབས་འགྲོ་བ།།
དེ་ནི་བྱམས་པའི་གཉེན་གྱིས་སྤངས་[4]ཀྱང་མཐའ་མེད་རྒྱུད་པ་དེ་དག་
འཕྲལ་དུ་[5]གཏོང་བར་འགྱུར་[6]།། ༡༦ །།

---

[1] For केश *C* has ཙོ་དོ while *D* more correctly ཙོ་ཏོ (a tuft of hair on the head).

[2] For चेट *C* has: བྲན་ཁོལ (servant) and *D*: གོ་ཁོལ (servant in a room). སྒྲ་སྒྲོགས = वाचाट ।

[3] For उपगूढ़ *C* has བཅིངས and *D* ཞེར་བཅིང་ (bound).

[4] *C* reads སྔགས (praised), *D* སྤངས (abandoned or deserted).

[5] For सपदि *C* and *D* have འཕྲལ་དུ (immediately).

[6] For त्यजति *D* has: སྤོང་བར་འགྱུར (abandons or dismisses).

སྒྲུ་མ་སྒྲུལ་པའི་ལས་ཀྱི་རིམ་པས་རྣམ་པར་འགྱུར་བ་[དུ་མ]་དག་གི་
ཚས་བྱུས་ཤིང་[1] །།
ལོག་པའི་[2]གཟུགས་རྩོམ་རྗེས་སུ་འཚམ་པའི་མཚོན་ཆའི་འོད་ཟེར་
ཚོགས་ནི་རབ་ཏུ་མི་བཟད་ལྡན[3] །།
མི་རོ་ལས་བཏོན་[4]ཀྱུ་མའི་ཐག་པའི་ཚོགས་ཀྱི་ཕྲེང་བས་རྣམ་པར་སྤྲས་
པའི་སྲིན་པོ་རྣམས །།
ཁྲིད་ཀྲུད་ལས་བདུས་གསང་སྔགས་དྲན་པས་སྡིག་པ་ཕྲོགས་པའི་[5]
སྲུང་མ་གཞོན་མེད་[6]བྱེད་པར་འགྱུར །། ༡༠ །།

---

[1] The line is too short by two words. To complete the line we may put དུ་མ before དག for in *D* it is used as an equivalent for अनेक ।

[2] ལོག་པའི in *C* seems to have been used for मिथ्या (wrong, false, unreal) which is rendered in *D* by བདེན་པ་མ་ཡིན ।

[3] For किरणाडम्बरोड्डामरराशि *C* has: འོད་ཟེར་ཚོགས་ནི་རབ་ཏུ་མི་བཟད་ལྡན and *D:* འོད་ཟེར་ཚོགས་ཀྱིས་མི་བཟད་ཅིང (extremely intolerable or terrible by the excessive lustre or power).

[4] For प्रेतप्रोत *C* has: མི་རོ་ལས་བཏོན and *D:* མི་རོ་བརྒྱུས་པའི (drawn out from a dead body).

[5] For हृत *C* has: ཕྲོགས་པའི (robbed, taken away) and *D:* བསལ (cleansed, removed).

[6] For अप्रधृष्यां *C* has: གཞོན་མེད and *D:* ཐམ་པ་མེད་པ unconquerable).

གླང་ཆེན་ཁྲ་སྒྲོགས་[1] ཆར་སྤྲིན་[2] ལུས་ཅན་སྐྱོས་བྱེད་[3] ཆུ་བོའི་རྒྱུན་དང་
ལྡན་པས་སྣུན་གཉིབས་ཤིང་ །།
མཚོན་ཆ་འོད་ཟེར་རྣམས་ནི་གློག་རབ་འགྱུ་ལྟར་རབ་གསལ་[4] མདའ་
ཡི་ཆར་འབབ་གཡུལ་ངོ་འཁྲིད་པའི་ཚེ་[5] །།
རྣམ་པར་སྣང་བའི་དགྲ་བོ་དཔུང་པའི་སྟོབས་ནི་རབ་མཆོག་ལྡན་པ་
རྣམས་ཀྱིས་བཀག་གྱུར་པ །།
ཁྱོད་ཀྱིས་དགྲ་བོ་གསོད་པའི་[6] དཔའ་བོ་གཅིག་གིས་འཕྲུལ་དུ་དགྲ་
ཡི་ས་གཞི་བྱེ་མར་རློག[7] །། ༡༢ །།

---

[1] For गर्जत् *C* has: གླང་ཆེན་ཁྲ་སྒྲོགས (roaring like an elephant or a great bull), and *D:* ཆམ་ཆེམ་སྒྲ་སྒྲོགས (shouting out the sound of *Cham-chem*, i.e., roaring like a thunder).

[2] For जीमूत *C* and *D* have: ཆར་སྤྲིན (a rain-threatening cloud).

[3] For मद *C* has: སྐྱོས་བྱེད and *D:* སྐྱོས།

[4] For विद्युत्द्योतायमान *C* has: གློག་རབ་འགྱུ་ལྟར་རབ་གསལ (very bright like the flashing of lightning), *D:* གློག་ལྟར་འགྱུ་བའི (moving quickly like lightning).

[5] Two syllables excessive in line 2.

[6] For त्वद्दत्तोत्साहपुष्टिः *C* has: ཁྱོད་ཀྱིས་དགྲ་བོ་གསོད་པའི (one who has his enemies slain by thee), while *D* more correctly: ཁྱོད་ཀྱི་སྤྲོ་བ་གསོལ་བཏབ (one having received encouragement and nourishment from thee).

[7] For पिनष्टि *C* has: བྱེ་མར་རློག (smashes to dust), and *D:* བྱེ་མར་རློག་པར་བྱེད་ཅིང་ ..... འཚག་པར་བྱེད (smashes the earth making it flash like...).

སྡིག་སྦྲོད་དག་གིས་རྗེས་འབྲེལ་[1] ཕོལ་མིག་ཆབས་ཅན་དག་[2] ལས་རྣག་
ཁྲག་རྡུལ་པ་རབ་འཛག་ཅིང་།།

ཤ་ལྷགས་རྨུགས་པ་[3] ལ་ཆགས་རྩ་སྐྲོའི་བུ་གར་འགྲུལ་བའི་སྲོག་
ཆགས་ཀྱིས་ཟོས་ལུས་ཟད་རྣམས།།

ཁྱོད་ཞབས་ཉེ་བར་བརྟེན་པའི་[4] སྨན་[5] མཆོག་རི་ལུ་གོམས་པར་བྱེད་ལ་
གུས་ཤིང་ཆགས་པ་ཡིས་[6] །།

ས་ལེ་སྦྲམ་[7] དང་མཚུངས་པའི་[8] ལུས་དང་པདྨ་དཀར་པོ་[9] ལྟར་ཡངས་
མིག་དང་ལྡན་པར་འགྱུར།། ༡༠ །།

---

[1] For अनुबन्ध *C* has: རྗེས་འབྲེལ (after-joint or subsequent connection), and *D*: རྒྱུན་ཆགས (coming forth in stream).

[2] For उद्धतगद *C* has: ཕོལ་མིག་ཆེབས་ཅན་དག (great or dangerous ulcer), and *D*: ཕོལ་མིག་ཆེབས་ཆེན་དག །

[3] For विस्र *C* and *D* have: རྨུགས་པ (putrified).

[4] For उपसेवा *C* has: ཉེ་བར་བརྟེན་པ (entirely relying on), and *D*: བསྙེན་པ (propitiating).

[5] For अगद *C* and *D*: སྨན (medicine).

[6] For भक्तिप्रसक्ताः *C* has: གུས་ཤིང་ཆགས་པ་ཡིས (clinging to with devotion) and *D*: བསྙེན་ལ་རབ་ཏུ་དགའ་བ་ཡིས (greatly rejoicing in with veneration).

[7] For जातरूप *C* and *D* have: ས་ལེ་སྦྲམ (fine gold).

[8] For प्रतिनिधि *C* has: མཚུངས་པ (similar), *D* has: འདྲ་བའི (like or similar).

[9] For पुण्डरीक *C* and *D* have: པདྨ་དཀར་པོ (white lotus).

གང་གི་ཟ་བའི་སྣོད་ན་བླ་མ[1] རྣམས་ཀྱིས་གནང་བའི་མན་ངག་སློང་མོ[2]

མི་གནས་ཤིང་[3] ||

གྲོས་པའི་ནོར་དང་བྲལ་བས་[4] མཁས་པའི་ཚོགས་རྣམས་དག་དུ་

སྐྱུགས་པ་ཉིད་དུ་ཁས་ལེན་[5] གང་[6] ||

དེ་ཡང་ཁྲིད་ལ་གུས་པའི་ནུས་པས་རྒྱུན་རྣམས་ཐམས་ཅད་མཛེས་

བྱེད་འགྱུར་པར་བཅས་པ་ཡི ||

ངག་གི་དབང་ཕྱུག་ཐོབ་ནས་མི་བདག་འདུན་སར་[7] རྒོལ་བའི་[8] སེངྒེའི་

ཁྲི་དག་འཕྲོག་པར་བྱེད || ༡༠ ||

---

[1] For गुरु *C* and *D* have: བླ་མ།

[2] For आम्नायभैक्ष्यं *C* has: མན་ངག་སློང་མོ (alms of oral instructions). *D* has: མན་ངག་སྣང་མོ (སྣང་ ? Is it for སླང་ ?).

[3] For विश्रान्तं *C* has: གནས་ཤིང་ (existing permanently or adhering to) and *D* ལྷུང་ཞིང་ (falling into).

[4] For विरहात् *C* and *D* have བྲལ་བས (having been bereft of).

[5] For अभ्युपैति *C* and *D* have: ཁས་ལེན ('anticipates with the mouth'; assumes).

[6] यस्य in the original is a wrong reading for यश्च which is rendered in *C* and *D* as གང་།

[7] For नृपसभे *C* has: མི་བདག་འདུན་སར (in a royal assembly). *D* wrongly writes མདུན for འདུན།

[8] For वादि *C* and *D* have: རྒོལ་བ (disputant).

ས་གཞི་མལ་སྣུན་རྡུལ་གྱི་ལུས་བསྒྲོས་[1] སྐེད་ངོས་[2] རས་རལ་[3] ཡན་ལག་
དག་ནི་རྣམ་པར་མཛོན། །
ཞིག་གི་ཆོ་དག་རབ་གཅོད་[4] གཞན་གྱི་གྲོང་ཁྱེར་མདུན་དུ་གྱི་མོར་
ཟས་ནི་དོན་གཉེར་བ[5] ། །
ཁྱོད་བརྟེས་བགྱིད་ལ་[6] བརྟེན་པས་ན་ཆུང་མཆོག་གིས་བཟུང་བའི་ཛ་
ཡབ་འཛུམ་[7] གྱིས་རབ་མཛེས་ཤིང་། །
སྨྲས་པས་ལོང་བའི་གཉིས་འཕྲང་སོས་གདམས་གདུགས་གཅིག
གྱེན་དུ་བཏེག་པའི་[8] ས་གཞི་འཛིན་པར་འགྱུར། ། ༣༧ ། །

---

[1] For धूम्रः स्फुटित *C* has: ལུས་བསྒྲེས (?), *D*: ལས་གྲོས (?)।

[2] For कटितटी *C* has: སྐེད་དོས, and *D*: ཀེད་དོས (edge of the waist).

[3] For कर्पट *C* and *D* have རས་རལ (torn cloth).

[4] For प्रपिंषन् *C* and *D* have: རབ་གཅོད (completely cutting off).

[5] For कर्परे तर्पणार्थी *C* has: ཐོ་མོར་ཟས་ནི་དོན་གཉེར་བ, *D* has: ཐོ་ཆག་དུམ་བུར་ཟས་དག་སྤྱོད་པ།

[6] For आराध्य *C* has བརྟེས་བགྱིད་ལ and *D*: མཉེས།

[7] For स्मेर *C* has: མཛུམ (?) and *D*: འཛུམ།

[8] For उद्धृत *C* and *D* have: གྱེན་དུ་བཏེག་པ (lifted up).

གཡོག་[1]དང་ལས་མཐའ་[2]བཟོ་དང་དབང་པོ་གསོ་བའི་[3]ཐབས་ཀྱི་རྣམ་
གྲངས་དྲག་གིས་རབ་སྐྱོ་ཞིང་།།
སྐྱེ་བ་སྟོ་མར་རབ་བསྒྲུབས་[4]བསོད་ནམས་བསགས་པའི་དགེ་འབྲས་
ནོར་ནི་ཐོབ་པར་མ་གྱུར་པའི།།
ནོར་མེད་རྣམས་ཀྱིས་སྐྱེ་བོ་བཀྲེན་པའི་ཡུམ་གྱུར་ཡོངས་ལས་འདའ་
བར་མཛད་པ་[5]ཁྲིད་ལས་དོན།།
དོན་དུ་གཉེར་ན་[6]སླར་ཡང་[7]གསེར་གྱི་ཚོགས་ཀྱི་གཏེར་རགས་ལས་
འཐོན་པ་[8]ཐོབ་པར་འགྱུར།། ༣༣ །།

---

[1] For सेवा *C* has: གཡོག (service), *D* has: ཞབས་འབྲིང་ (following as a servant).

[2] For कर्म्मान्त *C* has: ལས་མཐའ (end of work) but *D* has: སོ་ཚིགས (husbandry or agriculture).

[3] For प्रयाय विनिमय *C* has: དབང་པོ་གསོ་བ (gladdening the senses), and *D*: སྤྱོད་པ་ཉམས་སྤོང་པ (practising and abandoning).

[4] For उपात्त *C* has: རབ་བསྒྲུབས (completely achieved) and *D*: ཉེར་བླངས (got .

[5] For दैवातिक्रामयीं *C* has: ཡོངས་ལས་འདའ་བར་མཛད་པ (causing poverty to be passed over), and *D*: འཕྱ་ལས་འདའ་བར་མཛད (causing censure to be passed over).

[6] For अभ्यर्थ्य *C* has: དོན་དུ་གཉེར་ན, and *D*: གསོལ་བ་བཏབ་པས།

[7] For भूयः *C* has: སླར་ཡང་ (again), *D*: ཕྱི་ནས (from behind).

[8] For निर्वान्त *C* has: འཐོན་པ (proceeding from) and *D*: འབྱུང་བ (coming out).

འཚོ་བ་ཆད་ལས་[1]ངོ་ཚར་གྱུར་ཅིང་གོས་ཟད་ཆུང་མ་དག་གིས་རབ་
ཏུ་སྨྲོང་པར་བྱེད་[2]།།
བདག་ཉིད་གསོ་ཕྱིར་[3]རང་གི་སྐྱེ་བོ་བུ་དང་གྲོགས་པོ་གཉེན་[4]གྱིས་
རིང་དུ་[5]སྤངས་པ་ཡིས།།
ཁྱེད་ལ་རང་གི་སྡུག་བསྔལ་ཞུགས་པས་[6]རང་གི་ཁྱིམ་ཐབ་བུད་མེད་
གདུང་བུའི་སིལ་སིལ་སྒྲས།།
གཉིད་ལོག་སད་པར་འགྱུར་ཞིང་ཧ་མིག་རྩེ་མོས་མཚམས་བསྐོས་[7]
ཁང་ཁྱིམ་རྣམས་ཀྱི་བདག་པོ་བྱེད།། ༣༣ །།

---

[1] *D* reads ཆད་པས, *C* ཆད་ལས।

[2] For भर्त्स्यमानः *C* has: རབ་ཏུ་སྨྲོད་པར་བྱེད (completely purified or reproached), *D* has: སྨྲོ་པར་བྱེད་ཅིང་ (Is སྨྲོ for སྨྲོ ?) = being scolded.

[3] For आत्मम्भरित्वात् *C* has: བདག་ཉིད་གསོ་ཕྱིར (owing to nourishing one's self alone) and *D* simply: གསོ་པར་བྱེད་ཕྱིར།

[4] सुहृत् and बन्धु are respectively rendered by གྲོགས་པོ (a companion, fellow-labourer or friend) and གཉེན (kinsman). Compare बन्धवः पितृमातृतः।

[5] For दूरात् *C* has: རིང་དུ ard *D*: ཐུང་རིང་།

[6] *C* reads ཞུས་པས, *D* ཞུགས་པས།

[7] For उत्खात *C* has: བསྐོས (?), and *D*: བརྐོས (dug out).

འཁོར་ལོ་ཕྱོགས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ལ་སྙོར་[1] བུད་མེད་མཚན་བརྒྱན་[2] འོད་
གཟེར་གཡོ་ཞིང་ཆེ་བ་[3] དང་།།

གླང་ཆེན་གཙོ་བོ་མཆེ་བ་དྲུག་ལྡན་དུ་མཆོག་སྐྲ་ཁ་སྔོ་སངས་[4] རྨ་བྱའི་
མགྲིན་ལྟར་འཚེར།།

ནོར་བུ་ཉི་མའི་འོད་ཟེར་ལྟར་གསལ་[5] དྲི་མེད་ཡོན་ཏན་མཛོད་འཛིན་
མཛོད་ཁངས་དང་[6] །།

---

[1] For दिक्चक्रचुम्बि *C* has: ཕྱོགས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་སྙོར (kissing the points of the horizon), *D*: ཕྱོགས་ཚོགས་ཁྱབ་པའི (filling the quarters or points of the horizon).

[2] For लक्षणालंकृता *C* and *D* have: མཚན་བརྒྱན (adorned with auspicious marks or characteristics).

[3] For स्फुरदुरुकिरणा *C* has: འོད་གཟེར་གཡོ་ཞིང་ཆེ་བ (emitting great restless ray of light), *D*: འོག་པག་ཆེན་པོ་གཡོ (འོག་པག ?) །

[4] For श्यामरोमा *C* has: སྐྲ་ཁ་སྔོ་སངས (having hair of blue colour), and *D*: སྐྲ་ནི་ཁ་དོག་སྔོ་བསངས །

[5] The 3rd line is too short by two syllables. The length of the line may be made up by putting འོད་ཅན for གསལ and adding ལྡན after ཏན །

[6] For भास्वद्भास्वन्मयूखः *C* has: ཉི་མའི་འོད་ཟེར་ལྟར་གསལ (bright like the ray of light of the sun), and *D*: ཉི་ལྟར་མདངས་ལྡན་འོད་ཅན (bright and luminous like the sun).

དམག་དཔོན་[1]དཔལ་སྡེ་ལྡན་[2]པར་བཅོམ་ལྡན་འདས་མ་ཁྲོད་ཀྱི་
བཀའ་དྲིན་ཆ་ཤས་སྒྲ་ལས་འགྱུར།། ༣༨ ।།

ཙན་དན་ཆུ་ཡིས་དྲིན་ཞིམ་ནོར་བུའི་ཛོ་ལ་མཛེས་མས་དུས་བདབ་[3]རྩེ་
དགའ་ལ་ཆགས་པས།།
སྒྲུ་གུ་མ་[4]ཡི་བདེ་བའི་ཉེར་སྤྱོད་[5]མགྲོན་དུ་བྱ་བ་མངོན་པར་གསར་བ་[6]
རབ་བསྒྲུབས་ཞིང་[7] ।།

---

[1] For सेनानीः has: དམག་དཔོན (general) and *D*: བློན་པོ (minister or officer).

[2] For वीरसैन्यः *C* has: དཔལ་སྡེ་ལྡན (having fortunate or glorious soldiers), and *D*: རྩལ་ཡོད་དམག་ལྡན (having brave soldiers).

[3] For सङ्केत *C* has: དུས་བཏབ, *D*: དུས་འདེབས (bond of time).

[4] For कान्ता *C* has: སྒྲུ་གུ་མ (or སྒྲུག་གུ་མ = a handsome woman); *D*: སྒྲ་གུ་མ (?)।

[5] For तथ्योपचार *C* has: བདེ་བའི་ཉེར་སྤྱོད and *D*: བདེ་བའི་ཉེར་སྤྱོང་ (cheerful practice or sincere entertainment).

[6] For अभिनव *C* has: མངོན་པར་གསལ་བ (completely conspicuous) and *D* has more correctly: གསར (new). གསལ in *C* may be a mistake for གསར।

[7] In *C* there is no Tibetan equivalent for क्रीड़ानुराग which is rendered in *D* by: རོལ་རྩེས་སུ་ཆགས་པས (pursuit after or attachment for amusement).

རལ་གྲི་འོད་ཟེར་གྱིས་སྤྲོ་སྤྲོས་མཐོ་དཔུང་པ་གདུན་ཤིང་དང་འདྲ
དཔུང་རྒྱན་[1] རོལ་པ་ཅན་[2] ||
ཁྲོད་ཀྱི་རིགས་གྲུབ་[3] རིག་འཛིན་དབང་པོ་མ་ལ་ཡ་ཡི་མེ་ཏོག་ཚལ་དུ་[4]
རང་དགར་འགྲོ་[5] || ༣༥ ||

ནུ་མའི་ཐྲོན་འཁོར་[6] དོ་ཤལ་གྱིས་བརྒྱན་[7] མིག་དཀྱུས་རིང་པོ་[8] ནུ་བའི་
ཨུཏྤ་ལ་ལ་འགྲན་ཅིང་ ||

---

[1] For पारिहार्य्य C and D have: དཔུང་རྒྱན (an ornament for the arm).

[2] For प्रोल्लसत् C has: རོལ་པ་ཅན (causing to appear), and D: གཡོ་བ་ཡི (moving).

[3] རིགས་དྲུག (six sciences) in C is probably a mistake for རིགས་གྲུབ (made perfect by sciences, corresponding to the original विद्यालब्धसिद्धिः)। D has more correctly: རིག་པའི་གྲུབ་པ་ཐོབ་པས (having attained perfection in sciences).

[4] For मधुवनं C has: མེ་ཏོག་ཚལ་དུ and D: མེ་ཏོག་སྐྱེད་མོས་ཚལ་དུ (park of flowers).

[5] For याति C has: རང་དགར་འགྲོ (goes at pleasure), and D: རང་དགར་སྒྱུར་ཏེ་ ... འགྲོ (being transformed at pleasure ..goes).

[6] For अन्त (intermediate space) D reads: ཐན་གོང་ (beautiful gap, ཐན for ཐོན ?) ; and C ཐོན་འཁོར (beautiful circle).

[7] For आक्रान्त C has: བརྒྱན (adorned), and D: མནན (pressed hard).

[8] For आयत both C and D have: དཀྱུས་རིང་པོ (lo

ལྷ་མོ་[1] ཡིད་འོང་[2] མ་ནྡྲ་ར་བ་དང་ལྡན་ཟེ་འབྲུ་གསར་པའི་དྲིས་སྦྱོས་
བྱུང་བ་ཅན།།

དྲིལ་ཆུང་[3] སྒྲ་ཡིས་རྗེས་འབྲེལ་[4] རབ་ཏུ་གསལ་བར་[5] ཀང་གདུབ་[6]
ཡིད་འོང་སྒྲ་སྙན་སྒྲོགས་པར་བྱེད།།

འདོད་པས་སྨྱོས་དགའ་གཞོན་ནུ་མ་རྣམས་གུས་དང་བཅས་པར་ཁྲིད་
མགོན་ལྡན་པ་དོན་དུ་གཉེར[7]།། ༣༤ །།

རྫིང་བུའི་ནང་ཡོགས་རིན་པོ་ཆེས་སྤྲས་གསེར་གྱི་པདྨ་ལྡན་ཟེ་འབྲུ་
རྡོ་རྗེ་ཕྲེང་བ་ཅན།།

---

[1] For देवकन्याः *D* has : ལྷ་ཡི་བུ་མོ།

[2] For उदार *C* has : ཡིད་འོང (pleasing) and *D* : བརྒྱངས་པས (stretched or extended).

[3] For काञ्ची *C* has : དྲིལ་ཆུང་ (small bells) and *D* : ཧོག་པག (girdle).

[4] For अनुबन्ध *C* has : རྗེས་འབྲེལ (close connection) and *D* : རྒྱུན (the flow or stream).

[5] For उद्धततर *C* has : རབ་ཏུ་གསལ་བར (very conspicuous or distinctly audible), and *D* : ཤིན་ཏུ་དཔངས (very high).

[6] For चरण *C* has : ཀང་རྡུབ (?) but *D* more correctly : ཀང་གདུབ (foot-ring).

[7] For प्रार्थयन्ते *C* has : དོན་དུ་གཉེར, and *D* : གསོལ་བ་འདེབས (make a request).

ཡོངས་འདུའི་ལྗོན་པ་ལས་འཕྲོ་དྲི་བཟངས་དང་ལྡན་མེ་ཏོག་རྡུལ་གྱི་
བླ་བྲེ་མཐོར་བྲེས་དེ[1] ༎
པི་ཝང་གླིང་བུ[2] སྒྲོགས་མཁས[3] ལྷ་ཡི་གྲོང་གི་དགའ་མ[4] རྣམས་ཀྱིས་
སྙན་པར་རབ་བསྒྲགས་པའི། ༎
དགའ་བའི་སྐྱིད་ཚལ་བགྲོད་པ[5] ཁྱོད་ལ་མཆོད་པ་བགྱིད་པས་ཡུན་
རིངས་ཉམས་སུ་མྱོང་བར་འགྱུར། ༎ ༢༧ ༎

---

[1] The second line of verse 27 in *C* may be translated thus :—

Spreading aloft a canopy of pollens of the fully blown flowers that possess a good smell coming from the paradise. བཟངས = བཟང་ ।

In *D* the line runs thus :— ཡོངས་འདུའི་ལྗོན་ཤིང་སྐྱེ་ཞིང་མེ་ཏོག་བཞད་འབྲུ་རི་ཞིམ་རྡུལ་གྱི་བླ་རེ་མཐོར་བྲེས་དེ ॥ (spreading aloft a canopy of pollens of sweet-smelling anthers of the fully blown flowers grown on the celestial tree). *D* seems therefore to have adopted the reading :— उन्मज्जत्पारिजातद्रुममधुरमधूद्भूतधलीवितानाम् ।

[2] For वीणा *C* and *D* : པི་ཝང་ (guitar). For वेणु *C* and *D* : གླིང་བུ (flute).

[3] For प्रवीण *C* has : སྒྲོགས་མཁས and *D* : སྒྲོགས་པ་མཁས་པས ।

[4] For रमणी *C* has : དགའ་མ (she who delightens, *i.e.*, a woman) ; *D* has : རངས་བྱེད (she who makes one to rejoice).

[5] यात्रा བགྲོད་པ (walk).

ནང་གི་བྱེད་པ་[1]ཁྲོད་ལ་གདུང་པའི་བསོད་ནམས་མཐུ་ནི་རབ་འབར་
ཡོངས་སུ་སྨིན་པ་[2]ཡིས།།
ག་བུར་ཨེ་ལ་ལི་ཤི་ཤུན་པ་[3]ཨ་ཀ་རུ་དང་ན་ལ་ད་[4]སྤྲེའི་དྲི་ལྡན་ཆུ།།
འདོད་པའི་རིགས་པས་རབ་འབུར་བུད་མེད་ནུ་མའི་སྐྱིབས་སུ་རྦ་
རླབས་[5]འཁྱིལ་གནས་དལ་འབབ་པ་[6]།།
སྨན་མིན་[7]ཆུ་ཡིས་ཟེར་མ་དང་ལྡན་[8]ཆུ་རྩེ་མཛེས་མ་དག་[9]དང་ལྷན་
ཅིག་རྩེ་བར་འགྱུར།། ༢༨ །།

---

[1] For अन्तःकरण *C* has: ནང་གི་བྱེད་པ (*lit.* an inner doer or instrument, the internal sense-organ); *D*: སེམས་རྒྱུད (mind).

[2] For परिणत *C* has: ཡོངས་སུ་སྨིན་པ (completely ripened).

[3] For त्वक् *C* has: ཤུན་པ (bark), and *D*: ཤིང་ཚ (cinnamon).

[4] For नरद *C* has: ན་ལ་ད and *D*: སྤང་སྤོས (a pretty aromatic composite growing on the higher alps).

[5] For वीचि *C* has: རྦ་རླབས (wave), and *D*: རྦ་ཀློང wave.

[6] For विश्रान्त *C* has: གནས་དལ་འབབ་པ (slowly flowing and taking rest); and *D* simply: དལ་འབབ།

[7] For मन्दाकिनी *C* has: སྨན་མིན and *D*: གང་གཱ།

[8] For अमन्दच्छट *C* has: ཟེར་མ་དང་ལྡན (without ray of light).

[9] For सुन्दरीभिः *C* and *D* have: མཛེས་མ་དག (beautiful female ones).

ཚིག་མདའི་གཙོ་བོ་[1]དཔལ་བའི་ཁུར་གྱིས་ཅོད་པན་དུད་པ་རྣམས་ཀྱིས་
བཀའ་ལ་ཕྱག་བྱས་ཤིང་ ||
མཐོ་རིས་སྟེང་དུ་ལྷ་ཡི་གླང་ཆེན་ཁྲོལ་ཁྲོལ་རྒྱན་གྱིས་སྤྲུད་པའི་ལུས་
ཅན་ལ་ཞོན་ཏེ[2] ||
སྤུ་ལོང་རབ་རྒྱས་[3]ལུས་ཅན་བདེ་སོགས་[4]ལག་པའི་ཐག་པ་ཁྲོགས་[5]
ཀྱིས་རྒྱུན་དུ་བསྐྱིལ་གྱུར་པ ||
ཁྱོད་ཀྱི་སྤྱན་རས་ཡོག་པས་དག་བྱས་ལག་པ་རྡོ་རྗེ་ལྡན་པས་[6]ལྷ་ཡི་
ས་སྐྱོང་བྱེད|| ༢༩ ||

---

[1] For गीर्व्वाणग्रामणी *C* has: ཚིག་མདའི་གཙོ་བོ (chief of those whose arrows are words); and *D*: ལྷ་ (chief of gods).

[2] For क्वणोद्भूषणोद्भासिताङ्कोऽधिरूढः *C* has: ཁྲོལ་ཁྲོལ་རྒྱན་གྱིས་སྤུད་པའི་ལུས་ཅན་ལ་ཞོན་ཏེ, riding on (the celestial elephant) having a body decorated by ornaments making *khrol khrol* (ringing sounds).

[3] For उद्दाम रोमाञ्च *C* has: སྤུ་ལོང་རབ་རྒྱས (hair standing fully erect); *D*: སྤུ་ཤས་ཆེར་འདས་པའི (hair standing erect in an exceeding measure).

[4] For प्रख्या *C* and *D*: བདེ་སོགས (?) ।

[5] For दोला *C* has: ཁྲོགས ।

[6] For हीरभिन्नप्रकोष्ठः *C* has: ལག་པ་རྡོ་རྗེ་ལྡན་པས (arm adorned with diamonds or precious stones) and *D*: ཆར་པ་རྡོ་རྗེ་དང་འབྲེལ (Is ཆར་པ for ཕྱག་པ?) arm having diamonds hanging on or decorated with it.

གཙུག་གི་རིན་ཆེན་རྒྱན་གྱིས་མནན་[1]བཞུགས་བདེ་པར་གཤེགས་པ་
ནམ་མཁའི་དཔལ་འབྱོར་ཟླ་བྲི་ཅན[2]།།

ཉི་མ་འཆར་ཀ་[3]བྱེ་བ་ལྟ་བུར་རབ་གསལ་[4]འོད་ཟེར་རྒྱས་པས་[5]འཇིག་
རྟེན་གསུམ་འགེངས་ཤིང་།།

བརྟན་པར་[6]གཡས་བརྐྱང་[7]ཞབས་གཅིག་གིས་མནན་[8]ཁུར་[9]གྱིས་
ཚངས་དབང་དྲག་པོ་ཁྱབ་འཇུག་རྣམས་དུད་པའི་[10]།།

---

1 *C* has: མནན (pressed) and *D*: གང་བ (filled).

2 *D* has: འོད་མཁའ་ཁྱབ་ཟླ་རི་ཅན།

3 For वाल *C* has: འཆར་ཀ and *D*: ཤར་ཀ (rising).

4 For प्रोद्यत् *C* has: རབ་གསལ and *D*: ཆེས་གསལ (shining very much).

5 For पटुतर *C* has: རྒྱས་པ (very bright).

6 For प्रौढ़ *C* has: བརྟན་པར (firmly), and *D*: ཆེན་པོ (great).

7 For आलीढ़ *C* and *D* have: གཡས་བརྐྱང་ (right leg stretched forth).

8 For क्रम *C* has: མནན (pressure), and *D*: གོམ་སྟབས (the peculiar manner of stepping).

9 For भर *C* has: ཁུར (burden) and *D*: བརྗིད (for ལྗིད ? weight or heaviness).

10 For विनमत् *C* has: དུད་པའི and *D*: འདུད་པ།

ཁྲིད་སྐྱུ་བསྐྱྲོམས་པ་སྐྱེ་བ་ལ་བརྟེན་རྣམས་ཀྱིས་[1]སྲིད་པའི་འཇིགས་པ་
གཅོད་[2]པའི་སླད་དུ་འགྱུར། ། ༣༠ ། །

ཁྲོ་བ་དང་བཅས་མཚོན་ཆའི་[3]འོད་ཟེར་རབ་འབར་[4]ཕྱག་དབྱུག་ཆ་[5]
ཡིས་ནམ་མཁའི་ཁོངས་དག་ཁྱབ། །

གདུ་བུའི་གདེངས་ཅན་[6]དག་གི་[7]གདེངས་ཀ་མི་ཟད་[8]མི་འཕྲོགས་
སྤྲོད་ལྡན་སྤང་རྣམས་སྐྲག་མཛད་བཞད་[9]། །

---

1 *D* has: ཁྲི།

2 *D* adds སྐྱུན་ཏེ before གཅོད།

3 For प्रहरण *C* has: པཚོན་ཆ (for མཚོན་ཆ? weapon), and *D*: ཕྱག་ཆ (implement).

4 For उद्गूर्ण *C* has: རབ་འབར (fully blazing), and *D*: འབྲེལ་བ (connected with).

5 For दोर्दण्ड खण्ड *C* has: ཕྱག་དབྱུག་ཆ (hand which appears like a piece of stick or club), and *D* simply: ཕྱག་ཚོགས (an assemblage of hands).

6 For फणी *C* has: གདེངས་ཅན (possessing hood), and *D*: སྦྲུལ (serpent).

7 *C* reads: གིས།

8 For दारुण *C* reads མི་ཟད and *D* more correctly: མི་བཟད་པ (intolerable).

9 For हास *C* has: བཞད and *D*: གད་མོ (laughter).

ཅང་ཏེའུ་དྲག་པོ་ཚབས་ཆེར་[1]བརྡུངས་པའི་[2]ཆོ་ན་རོ་ལངས་རྣམས་ནི་
དྲག་པོར་ཐེག་རྫོབ་[3]ཅིང་ ། །

བག་མེད་[4]རྒྱུགས་པས་ཙ་ཙོ་ཆེན་པོ་སྒྲོགས་པར་བྱེད་པའི་དྲག་མོད་
ལ་ལ་དག་གིས་མཐོང་[5] ། ། ༣༧ ། །

ལ་ལས་བ་སྤུ་རེ་རེ་ལས་བྱུང་[6]ནམ་མཁའི་ཁྲོན་གནས་ས་དང་ས་འོག་
དག་ན་གནས། །

---

[1] For उड्डामर *C* has: དྲག་པོ་ཚབས་ཆེར (very violent), and *D* simply: དྲག་པོ།

[2] For आस्फाल *C* has: བརྡུངས་པ (beating), and *D*: བརྡུངས་པས་ཁང་བསྐྱེད (production of vapour by beating).

[3] For ताल *C* has: ཐེག་རྫོབ (a musical instrument ?), and *D*: ཐལ་མོའི་སྒྲ་ཆེན (great sound produced by the palms of the hands).

[4] For प्रमद (=प्रमाद) *C* has: བག་མེད (careless), and *D*: བསྒྱིངས་ཤིང་ (yawning, gaping).

[5] For पश्यन्ति *C* has: མཐོང་ and *D*: ཕྱམས།

[6] For एकैकरोमोद्गमगत *C* has: བ་སྤུ་རེ་རེ་ལས་བྱུང་ (emerging from each hair of the body), and *D*: བ་སྤུའི་ཁུང་རེ་ནས་བྱུང་ (emerging from each hole of the hair of the body, that is, from each pore or passage of perspiration of the body). :

མཐོ་རིས་ལ་གནས་[1] ཚངས་དབང་དྲག་པོ་ལ་སོགས་མི་དང་ལྷ་དང་
གྲུབ་པ་དྲི་ཟ་ཀླུ།།
ཕྱོགས་ཚོགས་ཁྱབ་པའི་འོད་ཟེར་ལ་བཞུགས་བདེ་གཤེགས་བརྒྱ་
ཕྲག་སྤྲུལ་པ་མཐའ་ཡས་[2] དག་གི་སྐུ་[3]།།
ངོ་མཚར་འཇིག་རྟེན་གསུམ་གྱི་ཕྱུག་འོས་བརྟན་གཡོ་[4] བཀོད་པའི་[5]
དངོས་པོ་[6] མ་ལུས་[7] ངོ་བོར་[8] རོ།། ༢༢ ༎

---

1 For खस्थ *C* has: མཐོ་རིས་ལ་གནས and *D*: མཐོ་རིས་གནས (dwelling in heaven).

2 For अनन्त *C* and *D* have: མཐའ་ཡས (endless). आनन्द in the original is evidently a mistake for अनन्त।

3 For चित्रं *C* has: སྐུ (image), and *D*: བཟ (beautiful).

4 For चर *C* has: གཡོ (moveable). तर in the original is evidently a mistake for चर।

5 For रचित *C* has: བཀོད་པ (constructed), and *D*: གནས་པ (remaining or existing).

6 For भाव *C* and *D* have: དངོས་པོ (thing or substance).

7 For अशेष *C* and *D* have: མ་ལུས (without exception or remainder).

8 For स्वभाव *C* and *D* have: ངོ་བོར (essence, self).

ལ་ལས་རྒྱ་སྐྱེགས་ལི་ཁྲིའི་ཚོན་དང་[1]ཉི་ཞོན་[2]དམར་བ་ཉིད་ལྟར་[3]ཤིན་
ཏུ་[4]དམར་བ་དང་[5]།།

དེ་བཞིན་གཞན་གྱིས་སྣུམ་ཞིང་འོད་ལྡན་[6]མཐོན་མཐིང་[7]རྗོ་བཅགས་
བདགས་པའི་ཕྱེ་མ་ལྟར་སྔོ་དང་།།

ལ་ལས་འོ་མའི་རྒྱ་མཚོ་བསྲུབས་པའི་འོད་ལྟར་[8]ཆེས་ལྷག་དཀར་
དང་གསེར་འོད་ལྟ་བུ་སྟེ།།

ཁྲིད་སྐྱ་སྣ་ཚོགས་[9]ངོ་བོ་ཉེ་བར་བཞག་པ་[10]དང་འབྲེལ་དབྱེ་བས་ཕྲ་
དང་ཤེལ་བཞིན་ནོ།། ༢༢ །།

---

[1] *C* has: དང་ (and), and *D*: འདྲ (like).

[2] For अरुण *C* has: ཉི་ཞོན (charioteer of the sun), and *D*: ཉི་མ་གཞོན་ནུ (the sun-youth).

[3] *D* has: ཆེས་དམར་ལྟ་བུར །

[4] *D* omits ཤིན་ཏུ །

[5] *D* has: དམར་པར་ཕྲམས །

[6] For श्रीमत् *C* has: སྣུམ་ཞིང་འོད་ལྡན (oily and luminous), but *D* literally: དཔལ་ལྡན (glorious).

[7] For सान्द्रेन्द्रनील *C* has: མཐོན་མཐིང་ (the high blue thing), and *D*: ཨིནྡྲ་ནཱི་ལ །

[8] For क्षुब्धदुग्ध *C* has: བསྲུབས་པའི་འོད་ལྟར (?) and *D* more literally: དཀྲུགས་དང་ཞོ་བས (stirred-up milk).

[9] For विश्व *C* and *D* have: སྣ་ཚོགས (of all sorts).

[10] For उपधा *C* and *D*: ཉེ་བར་བཞག་པ (*lit.* to make use of, that is, application or imposition).

ཀུན་མཁྱེན་ཡེ་ཤེས་སྒྲོན་མས་ཤེས་བྱ་མཐའ་དག་གསལ་བྱས་[1]དེ་ཉིད་[2]
དག་གི་དཔང་[3]གཅིག་པུ།།

ཀུན་རིག་ཉིད་[4]དམ་དེ་ཡི་སྲས་ཀྱིས་ཁྱོད་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཚོགས་ཀྱི་གྲངས་
ནི་མངོན་སུམ་[5]མཁྱེན།།

བདག་འདྲ་གཏོར་མ་སྤྱོད་པ་[6]སྒྲོགས་པ་ལྟ་བུར་ཁ་གདངས་ཀུ་ཅོ་ཆེ་
བར་འདོན་པ་གང་།།

---

[1] For प्रकटित *C* has: གསལ་བྱས (enlightened or made distinct), and *D*: རབ་ཏུ་གསལ་བ་ཡི (made very distinct).

[2] For तत्त्व *C* and *D* have: དེ་ཉིད (that-ness, essence or truth).

[3] For साक्षी *C* has: དཔང་ (witness) and *D*: དཔང་ (?)।

[4] For सर्व्वविद् *C* has: ཀུན་རིག་ཉིད (the Omniscient One himself) and *D*: ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་དངོས (the real Omniscient One).

[5] For साक्षात् *C* has: མངོན་སུམ (by one's own personal experience).

[6] For बलिभुज *C* has: གཏོར་མ་སྤྱོད་པ (that which enjoys strewing-oblations, that is, a crow) and *D*: ཁྭ་རོག (a crow).

དེ་ནི་མི་བཟད་སྡུག་བསྔལ་གདུང་བས་[1] ནད་བསྐྱེད་སེམས་ཀྱི་རྒུད་པ་[2]
གཞད་གད་དག་གི་རྒྱུ[3]།། ༣༥ ।।

བདག་གི་ཞུ་བ་གང་ལགས་དེ་ནི་ནངས་ཀྱིས་[4] དང་པོར་ཁྱེད་ཀྱིས་ཁྱེད་
པར་དུ་མཁྱེན་ཏེ།།

འོན་ཀྱང་ལྷག་པར་དེ་བརྗོད་[5] ངལ་བའི་སྒྲུབ་བྱེད་[6] མི་མཁས་པ་དག་
རང་སེམས་ཚིམ་པའི་རྒྱུ།།

དོན་ཞེས་ཟིན་ཡང་གཉེན་འདུན་[7] བྱམས་པའི་མདུན་དུ་སྡུག་བསྔལ་
ལྡན་པས་ཚིག་གིས་སྡུག་བསྔལ་ནི།།

---

[1] For ज्वर *C* has: གདུང་བས (by affliction), and *D*: རིམས་ནད་དག་གིས (by plague or epidemic).

[2] For व्यापत् *C* has: རྒུད་པ (decline, fall or calamity), and *D*: རྒྱུད (string or cord ?).

[3] For हास्यहेतुः *C* has: བཞད་གད་དག་གི་རྒྱུ and *D*: བཞད་གད་རྒྱུ་ཞིག་འགགས། दास्य in the original is a mistake for हास्य।

[4] *C* has: ནངས་ཀྱིས and *D*: ནང་གི (intrinsically).

[5] For तद्व्याहारातिरेक *C* has: ལྷག་པར་དེ་བརྗོད (more than that speech), and *D*: དེ་བསྒྲགས་བརྗོད་པའི། *C* and *D* have དེ for तद्। The original reading was therefore तद् and not त्वद्।

[6] For विधि *C* has: སྒྲུབ་བྱེད (act of accomplishing), and *D*: ཚུལ་ནི (manner).

[7] For बन्धु *C* has: མཉེན་འདུན and *D*: གཉེན་འདུན (kinsman or friend). The reading གཉེན is to be preferred.

དུག་བཞིན་སྐྱུགས་པར་གྱུར་ན་སྙིང་ཡང་སེང་ཞེས་བྱེད་ཅིང་རྣམ་པར་
གནས་པར་[1]ཚོར་བ་བཞིན།། ༣༥ །།

དགེ་ལེགས་ཀུན་དགའི་རྒྱ་མཚོར་ཟླ་བའི་ཆ་ཤས་གསལ་[2]མ་བསིལ་
བའི་གཟིགས་པར་སྩལ་དུ་གསོལ་[3]།།

ཡེ་ཤེས་ཉེར་བསྟན་དག་གིས་རྒྱས་པར་མཛད་ཅིག་ཐུགས་རྗེས་སྟུག་
ལྡན་[4]ནང་གི་སྲུན་པ་སོལ།།

---

[1] For खस्थतां *C* has: རྣམ་པར་གནས་པར (complete position or rest), and *D*: ཉིད་དུ་འགྱུར་ནས་ཉལ་མར་གནས (from the state of change dwells in that of rest in the self).

[2] For प्रकट प्रश्मिकले *C* has: ཟླ་བའི་ཆ་ཤས་གསལ་པོ and *D*: ཟླ་བའི་ཆ་ཤས་གསལ་མ (a conspicuous digit of the moon). The suffix མ is to be preferred as the original is in the feminine gender.

[3] For श्रीभरां देहि दृष्टिं *C* has: བསིལ་བའི་གཟིགས་པར་སྩལ་དུ་གསོལ (please to grant me your cool sight); and *D*: ཚིམ་མཛད་མཐོང་བ་སྩོལ་ཅིག (grant me your gratifying sight).

[4] For घनकरुणे *C* has: ཐུགས་རྗེ་སྟུག་ལྡན (O one possessing thick mercy), and *D*: ཐུགས་རྗེ་ཤས་ཆེས (O one possessing mercy in an exceeding measure).

གང་ཕྱིར་འགྲོ་བ་དག་ན་ཁྱོད་བསྟོད་རྒྱུ་ཡིས་ཡིད་ནི་དག་པར་བྱས་པ་ཁོ་བོ་ལ[1] །།

སྐྱེ་དགུ་རྣམས་ཀྱི་དགེ་ལེགས་གནས་ནི་[2]དོན་ཡོད་ཁྱོད་ཀྱི་ཡོན་ཏན་བསྟོད་ཙམ་གཅིག་པུ་མཐོང་[3] །། ༢༧ །།

ཁྱོད་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཚོགས་ཀྱི་ཆ་ཙམ་[4]བསྟོད་ནས་[5]བདག་གིས་འདི་ཙམ་ཞེས་པར་མ་ངེས་པའི་[6] །།

---

[1] For पवित्रीकृत मनसि मयि *C* has: ཡིད་ནི་དག་པར་བྱས་པ་ཁོ་བོ་ལ (in me rendered pure in the mind), and *D*: ཡིད་དག་པར་བགྱིས་པ་བདག་ལ (in me having the mind made pure).

[2] For श्रेयसः स्थानं *C* has: དགེ་ལེགས་གནས་ནི (the abode of prosperity), and *D*: བདེ་བརྩེགས་གནས་ནི (abode of heaped bliss).

[3] For दृष्टं *C* has: མཐོང་ and *D*: ལགས་པར་ཕྱམས།

[4] For अवयव *C* and *D* have: ཆ་ཙམ (a part, a little).

[5] *C* reads ནུས and *D*: ནས།

[6] For अनियतेयत्तं *C* has: འདི་ཙམ་ཞེས་པར་མ་ངེས་པའི and *D*: འདི་ཙམ་ཞེས་བྱ་མ་ངེས་པའི ("this much—so called—untrue," that is, of uncertain measure or immeasurable).

བསོད་ནམས་བཀྲ་ཤིས་འདོད་པའི་[1] འབྲས་བུ་[2] (དངར་བ་) རོ་མྱུང་
གྲོལ་བའི་བར་དུ་[3] སྤྱངས་བྱ་བ་[4] ||

གང་[5] ཐོབ་དེ་ཡིས་འཇིག་རྟེན་འདི་ནི་འཕགས་པ་འཇིག་རྟེན་དབང་
ཕྱུག་ཞབས་མཐིལ་བཀྲ་ཤིས་ཀྱི། །

བདེ་ལེགས་རྟགས་ཅན་[6] བདེ་ག་ཤེགས་སྲས་པོའི་ས་གཞི་[7] བདེ་བ་ཅན་
ཞེས་བྱ་དེ་མྱུར་[8] བགྲོད་ཤོག། ༣༧ ||

---

1 For पुण्याहवाञ्छा *C* and *D* have: བཀྲ་ཤིས་འདོད་པ (lucky or blessed desire).

2 The second line in verse 37 in *C* is too short by two syllables: *D* adds དངར་བ meaning "sweet" corresponding to the original मधुर after འབྲས་བུ་ to complete the line.

3 For आमुक्ति *C* has: གྲོལ་བའི་བར་དུ (in the interval of deliverance) and *D*: མ་གྲོལ་བར་དུ (until deliverance).

4 For भोग्यं *C* has: སྤྱངས་བྱ་བ (to be practised or experienced) and *D*: ལོངས་སྤྱོད་པ (enjoyable).

5 For यत् *C* and *D*: གང་།

6 For स्वस्तिक स्वस्ति चिह्नां *C* and *D*: བཀྲ་ཤིས་ཀྱི་བདེ་ལེགས་རྟགས་ཅན (marked with the blessed *svastika* or lucky configuration).

7 For महीं *C* has: ས་གཞི (ground or estate), and *D*: གྲོང་ཁྱེར (city).

8 For अह्नाय *C* and *D*: མྱུར (quickly).

ཕྲེང་བ་འཛིན་པའི་བསྟོད་པ།

ཕྲེང་བ་འཛིན་པའི་བསྟོད་པ་པཎྜི་ཏ་ཆེན་པོ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་[1]
བཤེས་གཉེན་གྱིས་མཛད་པ་རྫོགས་སོ།།

---

[1] The concluding remarks in *D* are as follows:—
ཇོ་བཙུན་འཕགས་མ་སྒྲོལ་མའི་བསྟོད་པ་མེ་ཏོག་ཕྲེང་བ་འཛིན་པ་ཞེས་བྱ་བ་སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་བཤེས་གཉེན་ཞེས་བྱ་བ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྤྱོད་པ་ཚེ་གཅིག་ཏུ་སྤྱོད་པས་མཛད་པ་རྫོགས་སོ།། རྒྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ཀ་ན་ཀ་ཝརྨ་དང་།། བོད་ཀྱི་ལོ་ཙཱ་བ་པ་ཚབ་ཉི་མ་གྲགས་ཀྱི་བསྒྱུར་བ་ལས། སླད་ཀྱི་པཎྜི་ཏ་ཆེན་པོ་མ་ཧི་ཀ་ཤྲཱི་ཧྲཱི་ནའི་ཞལ་སྔ་ནས།། ཕྱག་ལོ་ཙཱ་བ་ཤཱཀྱའི་དགེ་སློང་ཆོས་རྗེ་དཔལ་གྱིས་ཆུང་ཟད་བཅོས་ཏེ་དག་པར་བྱས་སོ།།

Another Tibetan version of Sragdharāstotra.

ཕྲེང་བ་འཛིན་པའི་བསྟོད་པ །

རྒྱ་གར་སྐད་དུ། ཨཱརྱཱ་ཏཱ་རཱ་སྲག་དྷཱ་རཱ་སྟོ་ཏྲ། བོད་སྐད་དུ།
འཕགས་མ་སྒྲོལ་མའི་མེ་ཏོག་ཕྲེང་བ་འཛིན་པའི་བསྟོད་པ།།

སྤར་ཤར་ཉི་མ་སྣང་བ་དམར།།
ལྷ་མཆོག་སྤྱི་གཙུག་ནོར་བུ་དམར།།
དེ་འབྱུར་ཁ་དོག་དེ་ལ་ནི།།
ཆོས་སར་གྲིས་ནི་བསྐུས་པ་ལྟར།།
འཕགས་མ་ཁྱེད་ཀྱི་ཞབས་གཉིས་ལ།།
གུས་པའི་ཐལ་མོ་དབུ་རྒྱན་གྱིས།།
དེ་མཛེས་མགོ་ཡིས་ཕྱག་འཚལ་ལོ།།
ཉིས་བྱུང་དུས་སུ་སྐྱབས་ས་མ།།
དེ་ནི་སྒྲོལ་མ་ཁྱེད་ཡིན་ནོ །།
བསྟོད་སར་མེ་ཏོག་ཕྲེང་བ་འདིས།།
མཆོད་ལ་བདག་གིས་ཕྱག་འཚལ་ལོ།། ༡ །།

བསྐལ་མི་ནུས་པའི་སྡུག་བསྔལ་མེ།།
དེ་ལ་རྟག་ཏུ་ལུས་ལྷུང་གནས།།
སྐལ་བ་མ་ལྡན་འགྲོ་ས་གང་།།
སྨོངས་པ་བདག་གིས་ཇི་ལྟར་བྱ།།
དེ་ལྟར་རྟག་ཏུ་སྨྲས་ནས་ནི།།
དོན་མེད་བདག་ནི་སྤོབས་ཚུང་སོང་།།
མཁའ་ལ་ཉི་ཟླ་དཔལ་ལྡན་གྲགས།།
དེ་ནི་གཞན་གྱི་སྨྲ་བ་ཐོས།།
དེ་ཐོས་ཡོང་བའི་སྤྱོད་པ་ལྟར།།
མཐོང་རྟེན་འདོད་ཀྱང་གཞན་ཁྲིད་མེད།།
སྡིག་པ་འཇོམས་མ་ཁྲིད་ལ་ནི།།
བདག་ནི་སྐྱབས་མཐོང་འདོད་ལགས་སོ།། ༢ །།

སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སྒྲོལ་བའི་ཕྱིར།།
དེ་ལ་སྙིང་རྗེ་མི་མཛད་དམ།།
མ་ལུས་པར་ནི་སྙིང་རྗེ་མཛད།།
དེ་ཁོངས་བདག་ལྟ་ཡོད་གྱུར་ན།།
ཁོང་ལ་སྙིང་རྗེ་མཛད་པ་བཞིན།།
བདག་ལ་དེ་བཞིན་མཛད་འཚལ་ལོ།།
ནུས་པ་མེད་པས་མི་མཛད་དམ།།

ཁྲིད་བཞིན་ནུས་ལ་གཉིས་པ་མེད།།
འགྲོ་བ་རྣམས་ཀྱི་སྡིག་ཕྱུན་པ།།
དེ་འཛོམས་པ་ལ་ཉི་མ་འདྲ།།
དེ་ལྟར་ཡིན་ཀྱང་སྡུག་པ་བདག།།
མི་དགེ་ལས་ནི་མ་ཚོག་པས།།
ངན་ལས་བྱས་པས་བདག་ནི་འགྱོད།། ༢ །།

སྐལ་ངན་བདག་ལ་སྐལ་བ་མེད།།
ཉི་མ་ཤར་ཡང་སྲུན་པ་གནག།།
ག་རྒའི་ཆུ་ནི་ཤིན་དུ་བསིལ།།
དེ་ཕྱིར་འགྲམ་དུ་བསྡད་ཀྱང་ནི།།
སྐོམ་ཡང་བཏུང་རྒྱུ་མ་རྙེད་དོ།།
རིན་ཆེན་སྣ་ཚོགས་ཡོད་པའི་གླིང་།།
ནོར་རྣམས་ཀྱིས་གང་[1]ཁང་པ་ལ།།
དེར་འདུག་ཀྱང་ནི་བདག་ཕོངས་བས།།
བཅོམ་ལྡན་འདས་མ་ཁྱེད་ལ་ནི།།
མགོན་འདོད་ཀྱང་ནི་མགོན་མེད་བདག།།
འཛིག་རྟེན་ཀུན་གྱི་ཡུམ་གཅིག་མ།། ༨ །།

---

[1] Is ཀྱིས་གང་ for ཀྱི་ཁ ?

མ་ལ་རྟག་ཏུ་ཞུས་ནས་ནི།།
ནུབ་མའི་དོན་དུ་བུ་སྐྱོང་ན།།
དེ་ལ་མ་ཡང་སྐྱོ་བར་འགྱུར།།
མི་རྟེན་ཉིན་རེ་སྐྱོང་གྱུར་ན།།
ཕ་ཡང་བུ་ལ་ཁྲོ་བར་བྱེད།།
འཇིག་རྟེན་གསུམ་གྱི་བསྐྱངས་ཀྱང་ནི།།
ཁྱོད་ཀྱི་འབྲས་བུ་གང་བར་བྱས།།
དཔག་བསམ་ཤིང་གི་ཡལ་ག་མཆོག།
དེ་ནི་སྒྲོལ་མ་ཁྱོད་ཡིན་ནོ།།
ཐམས་ཅད་ལ་ནི་མ་ལུས་པ།།
སྨིན་པ་ཁྱོད་ཀྱིས་ཁྱབ་པར་བྱས།། ༤ །།

ཉོན་མོངས་ཀུན་གྱི་མེ་དེས་ནི།།
བདག་གི་ལུས་འདི་རྟག་ཏུ་ཚིག།
སའོག་སྡུག་བསྔལ་དེ་ལ་ནི།།
བདག་གི་ལུས་འདི་ནུབ་ཙམ་ན།།
སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་ནི།།
དྲག་པོ་འཕེལ་བར་གྱུར་ཙམ་ན།།
ཁྱོད་ཀྱི་དམ་བཅས་ཞལ་བཞེས་པ།།
བདག་གི་སྙིང་དུ་གྲུབ་པར་མཛོད།།

རྫོགས་སངས་རྒྱས་པའི་སྨོན་ལམ་ནི།།
བདག་གི་སེམས་ལ་ཤར་བའི་དུས།།
སྒྲོལ་མ་ཕན་འདོགས་མཛད་པར་ཞུ།། ༦ །།

ལ་ཀ་བསྒྲིང་བསྟོད་པའི་ཚིག་བརྗོད་ཅིང་།
དོན་དུ་དྲག་པོ་ཙུས་པའི་ས །།
གཞན་ལ་ཞུས་ཀྱང་དོན་འགྲུབ་པོ །།
ཁྱེད་ལྷ་བུ་ལ་བདག་གིས་ཞུས །།
ཀྱེ་མ་སྒྲོལ་མ་ཁྱེད་ཀྱིས་ནི །།
བདག་སྐྱང་པར་ནི་མི་གཤའོ །།
ཁྱོད་ཀྱི་སྤྱན་གྱིས་གཟིགས་ཙམ །།
ནང་འདོད་ཐམས་ཅད་ཉིད་པར་འགྱུར །།
མི་བདེ་མི་བཟོད་སྡུག་བསྔལ་ནི །།
ཡང་འབྱུང་དོགས་ནི་མི་འབྱུང་ངོ །། ༧ །།

བདག་ནི་སྡིག་ཅན་ཡིན་གྱུར་ན །།
དད་པ་ཤིན་དུ་འཕེལ་ནས་ནི །།
ཁྱེད་ལ་དད་པ་སྐྱེ་མི་གཤའ །།
སེང་གྲོས་པ་འམ་དྲན་པ་ཡིས །།
ཁྱེད་ཀྱི་[1]སྡིག་པ་དབང་མེད་འགྲོག །།
བདག་དོན་ཁྱེད་ཀྱི་[2]སྐྱངས་པ་དེ །།

[1-2] ཀྱི for ཀྱིས ?

བདེན་པར་བདག་ལ་གསུང་བར་ཞུ ༎
ཁྱེད་ནི་བདེན་པར་གསུང་ལྡན་མ ༎
སྙིང་རྗེ་ཆེ་བའི་སྨན་པ་ཡིས ༎
ནད་པ་མ་ཞི་བར་དུ་ནི ༎
སྨན་གྱིས་ཕན་འདོད་ཆེ་རུ་བྱེད ༎ ༨ ༎
སྒྲུ་མ་སེར་སྣ་ང་རྒྱལ་སོགས ༎
ངན་པ་དེ་རྣམས་ཀྱིས་ཁྱེར་ནས ༎
རེ་མོས་ཁྱེར་བས་དལ་སྐབས་མེད ༎
གནས་པའི་སྤྱི་ནོར་ཇ་མོ་བཞིན ༎
སྐད་ཅིག་དལ་བ་མེད་པས་ནི ༎
སྒྲོལ་མའི་ཞབས་ཀྱི་པདྨ་ལ ༎
བདག་གིས་མཆོད་སྐབས་མ་རྙེད་དོ ༎
དེས་ནི་ཡི་གེ་དུ་ཚིག་འདོན ༎
དེ་བརྟོན་པས་ནི་ཕན་འདོགས་རེ ༎ ༩ ༎
དུས་མཐའ་རླུང་གི་གཡས་སུ་འཁྱིལ ༎
དེས་ནི་གཙུགས་པའི་ཆུ་རླབས་འབྱུང ༎
གཡོ་ཞིང་འགྱུལ་བའི་རོལ་བས་འཁྲུག ༎
དེ་རྒྱབ་དབའ་རླབས་འགྲམ་དུ་ནི ༎
བརྡབས་པས་སྒྲ་གྲགས་སྐད་མདངས་ཅན ༎

འཇིགས་བྱེད་རྒྱ་མཚོ་དེ་ལས་ནི །།
ཀུ་ཆག་ནུབ་པའི་སྐབས་དེ་ལ །།
སྙིང་རྗེ་ཏུ་སྐད་དྲག་པོ་བཏོན །།
སྐད་ཅིག་དྲན་མེད་བེམས་པོར་གྱུར །།
ལྷ་མོ་ཁྱོད་ལ་བསྟོད་པ་ཡིས །།
བདེ་བར་རྒྱ་མཚོ་ཕར་བསྒྲལ་ལོ །། ༡༠ །།

སྤྲིན་ནག་སྔོར་ཞིང་དུ་བའི་ནང་ །།
དེ་ལ་མི་སྡུག་ཅན་གྱི་མེ །།
མེ་ལྕེ་ཆེར་འབར་ཁྱིམ་དུ་ནི །།
དལ་ནས་མལ་དུ་ཉལ་བའི་མིས །།
ཁྱེད་ལ་རབ་བཏུད་ཐལ་མོ་སྦྱར །།
སྐད་ཅིག་གིས་ནི་གློག་བྱུང་ནས །།
མྱུར་བར་སྤྲིན་ཆར་གྱིས་ནི་བསྐོར །། ༡༡ །།

སྨྲ་བྱེད་གླང་ཆེན་འཁྲུམ་གཉིས་ལ །།
འཛིག་པའི་ཆུ་ལ་རིག་ནས་ནི །།
བྱུང་བའི་སྤྲིང་བ་བཞིན་དུ་ཐལ །།
དེ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་ཧུཾ་སྒྲ་སྒྲོགས །།
སྒྲ་དེ་ཐོས་ནས་ཞི་སྡོད་ལས །།
གླང་ཆེན་འཐབ་དུ་བྱུང་མནོ་ནས །།

ཁྲིམས་ནས་མཆི་བས་མི་བདེག་ནས ༎
འོད་ལི་ལ་ནི་བསྣད་པ་བཞིན ༎
ཁྲིད་དྲན་ཙམ་གྱིས་འཆི་བ་བཟློག ༎
ཕར་ལོག་བཀལ་ནས་རིན་ཆེན་ཏེད ༎
དེ་སྟེང་མཁར་དུ་བསྣད་དུ་ཕྱིན ༎ ༡༢ ༎

མི་མེད་སྟོང་པ་ནགས་གསེབ་དུ ༎
ཞིན་དུ་རྣོ་བའི་མཚོན་རྣམས་ཀྱིས ༎
བརྒྱབ་ནས་ཡོད་པ་མི་རོ་འི་མགོ ༎
དྲེ་ཤུ་ལ་ལ་གསད་རོ་མང་ ༎
དེ་འདྲ་ནགས་གསེབ་ཕྱིན་ཙ་ན ༎
རལ་གྲི་ཤུབ་དང་གཟུང་ནས་ནི ༎
མདའ་གཞུ་བཀང་ནས་བྱུང་བ་རྣམས ༎
ཟུར་མིག་ལྟ་ཞིང་ཁྲོས་ནས་བྱུང་ ༎
རྐོལ་ནས་བརྡེག་དུ་བྱུང་ཙམ་ན ༎
ཁྲིད་བསམས་སྐྱོ་མེད་སྐུ་གུས་བྲིས ༎
ཁྲིད་མིང་གསལ་པོར་བྲིས་མ་ཐག ༎
དཔལ་ལྡན་ཁྲིམ་དུ་བསྟད་ཕྱིན་ནོ ༎ ༡༣ ༎

ཀང་པ་སོར་མོ་རབ་རྣོ་བས ༎
རྡོ་རྗེ་ལྟ་བུས་རབ་དུ་བརྐོས ༎

སྐྱོ་བྱེད་གླང་ཆེན་མགོ་ཁྲག་བྱུང་ ॥
འཇིགས་བྱེད་སེངྒེ་བྱུང་ཙམ་ན ॥
ཁྱེད་བོས་བསྟོད་པ་བརྗོད་པ་ཡིས ॥
བྲེད་ནས་སེངྒེ་ལོག་ནས་ཐལ ॥ ༡༨ ॥

དུ་བ་འཁྱིལ་བ་འཇིགས་པའི་གཟུགས ॥
འཇིགས་བྱེད་གདེངས་བྱེད་ཤིན་དུ་འབར ॥
དྲག་ཏུ་ཕུད་བྱེད་ཁ་གདེངས་པ ॥
ཀླུ་ཆེན་སྟོན་པ་སྦྲུལ་ཁྲོ་བ ॥
ག་ཤིན་རྗེའི་ཞགས་པས་བསྐྱིག་པའི་མི ॥
སྡིག་པའི་དབང་གིས་དེ་ལྟར་བྱུང་ ॥
དེ་དུས་ཁྱེད་ཀྱི་ཡོན་ཏན་བསྒྲགས ॥
གསུས་པར་དད་པར་ཁྱེད་ལ་བྱས ॥
སྦྲུལ་དེ་ཨུ་ཏྤལ་ཕྲེང་བར་གྱུར ॥
མེ་ཏོག་མཆོད་པའི་མི་དེས་ཐོབ ॥ ༡༩ ॥

དཔོན་གྱིས་མིག་མཚམས་མགུལ་དོགས་ཀྱིས ॥
དེས་བྲེད་དམག་དཔོན་རིམ་པ་ཡིས ॥
ཐག་པས་བསྐྱིགས་ནས་སྒྲ་ནས་དྲུད ॥
ཛུབ་མོས་བཀལ་ནས་ཁྲིད་ཙམ་ན ॥
ཁོལ་པོ་དེ་ཉི་ན་ཚ་ཆེ ॥

ཅ་ཅོ་སྨྲ་བ་གདོང་འདོད་ནས ༎
ཉེ་བ་གཉེན་རྣམས་ཀྱིས་ནི་བོར ༎
ལྟོགས་ནས་སྐོམ་ནས་མཆུ་སྐམས་པ ༎
སྡུག་བསྔལ་མཐའ་མེད་བྱུང་ཙམ་ན ༎
གང་གིས་སྒྲོལ་མའི་ཞབས་ལ་སྐྱབས ༎
སྐད་ཅིག་གིས་ནི་གྲོལ་ནས་ཐར ༎ ༡༥ ༎

སྐྲུ་མ་བྱུས་པའི་གཟུགས་མི་ལེགས ༎
མི་རོའི་ཀྲུ་མ་བྱུས་པ་དེས ༎
སྤྲེང་བ་མང་བས་སྐེ་ལ་བཏགས ༎
སུས་ཀྱང་དགག་ཏུ་མི་ནུས་པ ༎
དེ་བྱུང་དུས་སུ་ཁྱོད་ཀྱིས་བསླགས ༎
དེ་བརྗོད་ཙམ་གྱིས་སྡིག་པ་དག ༎
སྲིན་པོའི་དྲན་པ་མེད་ཙམ་ན ༎
དེ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་སྲུང་བར་བྱེད ༎ ༡༦ ༎

འབྲུག་བྱུང་བ་ཡི་སྤྲིན་གྱི་གཟུགས ༎
ང་རྒྱལ་འཛིགས་པ་རྩང་པོ་གསུམ ༎
དེས་ནི་སྲུན་པ་གནག་པ་ལ ༎
གློག་བཞིན་མཚོན་ཆ་སྣང་བ་ཡིས ༎
མདའ་ཡི་ཆར་པ་བྱུང་ཙམ་ན ༎

འཐབ་པའི་དུས་སུ་བསྐོར་ནས་བཀག །།
ཤིན་ཏུ་སྟོབས་ཆེ་ངག་རྣམས་ཀྱིས །།
ཁྲོ་ཞིང་བརྡེག་ཏུ་བྱུང་ཙམ་ན །།
སྒྲོལ་མ་ཁྱེད་ཀྱིས་སྟོབས་བྱིན་པས །།
དཔའ་བོ་གཅིག་གིས་དེ་རྣམས་བཅོམ །།
རས་རིས་རྣམས་ནི་རང་དབང་བྱས །། ༡༨ །།

སྡིག་པས་གང་བ་མཛེ་པོ་འི་གཟུགས །།
ལུས་པོ་སྐྲངས་ནས་རྣག་དང་ཁྲག །།
ཆུ་སེར་དེ་རྣམས་འཛག་པ་ནི །།
ཙ་ཤ་སྨྲགས་པ་ཕྱུག་པ་ནས །།
འབྲུ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་ཟོས་པ་ན །།
སྒྲོལ་ལ་ཁྱེད་ཀྱི་ཞབས་བརྟེན་ནས །།
དྲག་ཏུ་ཁྱེད་ལ་མོས་གུས་བྱས །།
མོས་གུས་དེ་རང་སྐད་དུ་གྱུར །།
གསེར་གྱི་ཁ་དོག་ལུས་གྱུར་ནས །།
པདྨ་དཀར་པོ་རྒྱས་པའི་སྤྱན །།
དེས་ནི་གཟུགས་བཟང་ལུས་ཕྲོབ་པོ །། ༡༩ །།

སློབ་དཔོན་རྣམས་ཀྱིས་བཀའ་དེ་ལ །།
རྣ་བ་སྟོད་དུ་མ་རུང་བས །།

ཁྲོས་པའི་ནོར་ནི་ཕོངས་པར་གྱུར ། །
བ་ཞེས་གཉེན་གསེབ་ཏུ་ལྷུགས་པ་དེ ། །
ཁྱོད་ལ་མོས་གུས་བསྟོད་བགྱིས་པས ། །
གསུང་ལྷན་སེང་ཁྲི་འཁྲོག་པར་བྱེད ། །
དེ་འཁྲོགས་པ་ཡང་རྒྱལ་པོ་འི་མདུན ། །
རྒྱན་ཆ་སྣ་ཚོགས་བདགས་ནས་ནི ། །
གསུང་གི་དབང་ཕྱུག་སེང་ཁྲི་སྡོད ། ། ༣༠ ། །

ས་ལ་ཉལ་བས་རྡུལ་མས་ཁེངས ། །
ལུས་ཀྱི་ཁ་དོག་དུ་བར་གྱུར ། །
དུག་པོ་གོས་ཀྱི་ལུས་མ་ཁྱབ ། །
རྟག་ཏུ་ཞིག་དང་སྒྲོ་མ་གསོད ། །
གཞན་གྱི་མདུན་དུ་ཕོར་གོག་འཛིན ། །
རྟག་ཏུ་སྡོངས་མོ་བྱེད་པ་དེ ། །
སྒྲོལ་མ་ཁྱེད་ལ་སྐྱབས་ཙམ་ན ། །
ངེས་པར་མཛེས་མ་གོད་མས་ནི ། །
ཛ་ཡབ་མཛེས་པས་གཡབ་པར་བྱེད ། །
སྟོབས་ཆེན་གླང་པོ་ཆེ་རྣམས་ཀྱིས ། །
བདག་པོར་གྱུར་ནས་གདུགས་གཅིག་པ ། །
རས་རིས་ཙམ་གྱིས་རྒྱལ་པོར་གྱུར ། ། ༣༡ ། །

གཞན་གཡོག་ལས་དང་ཡོན་ཏན་དང་ ༎
ཚོང་དང་ཐབས་ཀྱིས་ནོར་ཚོལ་བ ༎
ཚེ་སྔ་མ་ཡིས་དགེ་བའི་ནོར ༎
ཇི་ལྟར་བྱས་ཀྱང་ནོར་མེད་པ ༎
སུ་ལ་བསླངས་ཀྱང་རྙེད་པ་མེད ༎
ཀྱེ་མ་ཁྲིད་ལ་བསླངས་ཙམ་ན ༎
ས་གསེབ་དུ་ནི་ནོར་རྙེད་ནས ༎
མི་དེ་ཕྱུག་པོར་གྱུར་པར་གྱུར ༎ ༣༣ ༎

འཚོ་བ་མེད་པས་ངོ་ཚ་ཆེ ༎
གོས་མེད་པས་ནི་ཆུང་མས་བཀྱལ ༎
ཕོངས་པ་ཡིན་པས་གཉེན་གྱིས་བོར ༎
ཕྱིར་དགོས་མཚོ་ནས་ཕྲག་རིངས་སུ ༎
ཀྱེ་མ་སྒྲོལ་མ་ཁྲིད་ལ་ནི ༎
རང་གི་སྡུག་བསྔལ་བསྟན་ཙམ་ན ༎
ཧ་རྣམས་མཛིག་པ་ས་ལ་བཀོ ༎
དེ་བཀོས་ས་ཡང་ཁྲིམ་བསྐོར་ནས ༎
རང་ཡིད་འོང་བ་རྒྱལ་པོའི་ཁབ ༎
ཁྲིམ་དེར་གཉིད་ནི་ལོག་པ་ལས ༎

མཛེས་མ་རྣམས་ཀྱི་ལག་འཁྱུན་གྲག ॥
དེས་ནི་གཉིད་ལོག་སད་པ་ཉིད ॥ ༣༣ ॥

ཕྱོགས་བཅུར་གྱུར་པའི་འཁོར་ལོ་ནི ॥
ཤིན་ཏུ་འོད་ཟེར་ལྡན་པ་དག ॥
མཚན་ཉིད་ལྡན་པའི་བུད་མེད་དང་ ॥
མཆེ་བ་དྲུག་ཡོད་གླང་པོ་ཆེ ॥
རྨ་བྱའི་སྐེ་ཡི་ཁ་དོག་ལྡན ॥
དེ་ལྟར་སྔོ་བ་རྟ་བཟངས་དང་ ॥
རིན་པོ་ཆེ་ནི་ཉི་མའི་འོད ॥
དྲི་མ་མེད་པའི་གཏེར་གྱིས་བཀང་ ॥
དམག་གི་དཔའ་བོ་མང་བ་དང་ ॥
སྒྲོལ་མ་ཁྱེད་ཀྱིས་བཀའ་དྲིན་གྱིས ॥
འཁོར་ལོས་སྒྱུར་བའི་རྒྱལ་པོར་གྱུར ॥ ༣༨ ॥
མ་ལ་ཡ་ཨི་ལྷུམ་ར་རུ ॥
ནོར་བུ་རིན་པོ་ཆེ་ཡི་རྗེ ॥
དེ་ལ་ཙན་དན་ལ་སོགས་བསྐྲུས ॥
ལྷ་མོ་རྣམས་ཀྱང་འཚོགས་ས་བྱས ॥
འགྲོན་སར་མཆོད་པ་བྱས་པ་བཞིན ॥
ཤིན་ཏུ་ཆགས་ནས་རྩེད་མོ་བརྩེས ॥

སྒྲོལ་མ་ཁྲིད་ཀྱི་རིག་པ་གྲུབ །།
རིག་པ་འཛིན་པའི་ལྷ་དབང་པོའི །།
རལ་གྲི་འོད་ཟེར་ལྡང་གསུམ་ནི །།
ལག་བཟང་དེ་ལ་ཕོག་པ་རེ །།
ཡང་ནས་ཡང་དུ་གསོར་བྱེད་པ །།
གཟུགས་བཟང་ལྷ་ནི་ཕྲོབ་པར་འགྱུར །། ༣༤ །།

སྨུ་དིག་ཕྲེང་བས་མཛེས་པར་བདགས །།
དེ་བདགས་ནུ་མའི་བར་དུ་བྱུང །།
རྣ་བར་ཨུ་ཏྤལ་བདགས་པ་དེ །།
མིག་དང་གང་ཟག་འགྲམ་པ་འདྲ །།
ཕྲོར་ཚུགས་མཛུ་ར་བ་བདགས །།
དྲི་ཞིམ་བྱུང་བས་བོར་མ་ནུས །།
ཀེད་པར་གཡེར་ཁ་མཛེས་པར་བདགས །།
ཞབས་གཉིས་ལེགས་པ་དེ་ལ་ནི །།
སིལ་སིལ་སྒྲ་དང་གཡེར་ཁ་བདགས །།
སྒྲོལ་མ་ཁྲིད་ལ་བསླབས་ཙམ་ན །།
འདོད་པའི་ལྷ་ལ་དགའ་བ་ཙམ །།
དེ་ཕྲད་ལྷ་མོ་བསྙེན་བཀུར་བྱེད །། ༣༥ །།

ཛོང་འགྲམ་རིན་པོ་ཆེ་ཡིས་བསྐོར ༎
གསེར་གྱི་པདྨ་དེ་ལ་ནི ༎
གེ་སར་རྡོ་རྗེ་ཕ་ལམ་འབར ༎
པ་ར་ཛཱུ་དའི་ཤིང་དེ་ནི ༎
ཀྱང་ཟད་བཀུག་པ་དྲི་ཞིམ་དམར ༎
དེས་ན་གླ་རི་བཞིན་དུ་ཁྱབ ༎
དམ་བུ་ར་དང་ཛ་ལ་སོགས ༎
ལྷ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་སྨན་བར་བསྒྲགས ༎
སྒྲོལ་མ་ཁྱོད་ཀྱིས་བཀའ་དྲིན་གྱིས ༎
ལྷ་ཡི་ལྡུམ་རར་ཡུན་རིངས་རྩེས ༎
བདེ་བ་ཤིན་དུ་ཉམས་སུ་མྱོང ༎ ༣༠ ༎

ག་པུར་དང་ནི་ཀ་ཀོ་ལ ༎
ཨ་ཀ་རུ་དང་སྤོས་དང་དྲི ༎
དེ་རྣམས་བདགས་ནས་ཆུར་བསྲེས་པས ༎
དྲི་ཞིམ་ཆུ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་བཏེག ༎
ལྷ་མོའི་ནུ་མ་གཉིས་ཀྱི་བར ༎
ལྷ་ཡི་གཙང་པོ་ཆུ་མགྲོགས་དེས ༎
ཕར་ཛེག་ཚུར་ཛེག་རྩེད་མོ་བྱེད ༎
ལྷ་མོ་མཛེས་པ་དེ་རྣམས་དང ༎

ཁྱོད་ཀྱི་བཀའ་དྲིན་བསོད་ནམས་ཀྱིས ༎
ལྷ་ཡུལ་དུ་ནི་ཉེད་མོ་སྤྱོང་ ༎ ༣༨ ༎

མཐོ་རིས་གནས་པའི་ལྷ་རྣམས་ཀྱིས ༎
གུས་པས་བཀའ་ནི་སྤྱི་བོས་ལེན ༎
དེ་ལེན་ཕྱུག་ནི་བྲུས་ནས་སུ ༎
གླང་པོ་ཆེ་ལ་ཞོན་པ་ལ ༎
རྒྱན་ཆ་བདགས་པའི་གས་ཇི་དེས ༎
ལག་པ་གཉིས་ལ་གདུབ་བུ་བདགས ༎
དེས་ནི་ལྷུ་ལི་བཀྲིངས་ཅམ་ན ༎
བཀག་མི་ནུས་པ་བ་སྦྲུ་ལྷང་ ༎
རྡོ་རྗེ་ཕ་ལམ་ལག་བརྒྱན་བདགས ༎
ཁྱེད་ཀྱི་སྦྲན་གྱིས་གཟིགས་ཙམ་ན ༎
ལྷ་ཡི་དབང་པོ་བརྒྱ་བྱིན་ཐོབ ༎
ལྷ་ཡི་ས་རིས་བསྐྱུང་བ་བྱེད ༎ ༣༩ ༎

སངས་རྒྱས་བསྟན་པ་དེ་ལ་ནི ༎
རིན་ཆེན་མེ་དོག་སྤྲི་བོར་གནས ༎
ནམ་མཁའ་དཔལ་གྱི་ནྲ་རིས་ཁྱབ ༎
ཉི་མ་ཤར་ཀའི་འོད་འདྲ་བ ༎

ངེས་ནི་འཇིག་རྟེན་གསུམ་པོ་བཀང་ ༎
གཡོན་བསྐུམ་གཡས་བརྐྱང་ཞབས་གཅིག་གིས ༎
དེ་མནན་བཀུག་པ་ཚངས་པ་དང་ ༎
དབང་ཕྱུག་ཆེན་པོ་ཁྱབ་འཇུག་གོ ༎
ཁྱེད་ཀྱི་སྐུ་ནི་བསྒྲིམས་འགྱིས་པས ༎
སྲིད་པའི་འཇིགས་པ་ཕྱིས་མི་འབྱུང་ ༎
སྐྱེ་བ་ལེན་པ་ཅད་ནས་ཡོད ༎ ༣༠ ༎

ཁ་ཅིག་གིས་ནི་འདི་ལྟར་མཐོང་ ༎
ནགས་ཚལ་ཕྱུག་གྱིས་མཚོན་ཆས་བཟུང་ ༎
ཤིན་དུ་འཇིགས་པ་སྟོབས་པོ་ཆེ ༎
ནམ་མཁའ་ཁྱབ་པར་ལག་གདུང་བུ ༎
དེ་རྣམས་འཇིགས་ཆེ་སྤྲུལ་དུ་མཐོང་ ༎
ཀྱེ་མའོ་ཁྲོས་ནས་སྐྲག་པར་བྱེད ༎
ཀྲོད་པའི་སྐྲ་ནི་ཤིན་དུ་འཇིགས ༎
མ་རུངས་པ་ཡི་སྤྱོད་པ་བྱེད ༎
རོ་ལངས་དིང་དིང་ཤག་ནི་བརྡུང་ ༎
འཇིགས་ཆེན་རྗེད་མོ་སྐྲ་ཆེན་སྐྲག ༎ ༣༡ ༎

ཁ་ཅིག་གིས་ནི་མཐོང་བ་ལ ༎
སྒྲོལ་མའི་བ་སྤུ་རེ་རེ་ལས ༎

འཇིག་རྟེན་པ་དེ་འཚོ་བར་བྱེད ༎
བདེ་བར་གནས་པ་ཚངས་པ་དང་ ༎
ལྷ་ཡི་དབང་པོ་བརྒྱ་བྱིན་དང་ ༎
དབང་ཕྱུག་ཆེན་པོ་ཀླུ་ལ་སོགས ༎
ལྷ་དང་མི་དང་གྲུབ་ཐོབ་དང་ ༎
དྲི་ཟ་གནོད་སྦྱིན་སྤྲུལ་རྣམས་དང་ ༎
ཕྱོགས་སུ་རྒྱུ་བའི་འཁོར་ལོ་ཡང་ ༎
ཐ་མེད་བདེ་གཤེགས་ཁྱིམ་དེར་གནས ༎
ཀྱེ་མ་རབ་ཏུ་རྫུ་འཕྲུལ་ཆེ ༎
འཇིག་རྟེན་གསུམ་གྱིས་ཕྱག་བྱས་པ ༎
ཀྱེ་མ་འགུལ་ནི་འབུལ་གནས་པ ༎
སྣ་ཚོགས་ལྷ་མེད་དངོས་པོ་ནི ༎
ཀྱེ་མ་སྒྲོལ་མ་ཁྱེད་ཡིན་ནོ ༎ ༢༢ ༎

ཁ་ཅིག་གིས་ནི་མཐོང་བ་ལ ༎
རྒྱ་སྐྱེགས་དང་ནི་སིན་དུ་ར ༎
དཀར་དམར་ཁ་དོག་ཉི་མི་ལྟར ༎
དཔལ་ལྡན་ཨིནྡྲ་ནི་ལ་འདྲ ༎
ཁ་ཅིག་གིས་ནི་མཐོང་བ་ལ ༎
ཉོ་མའི་རྒྱ་མཚོ་དྲུབས་དཀར་འདྲ ༎

ཁ་ཅིག་གིས་ནི་གསེར་འདྲ་མདོག།
ཁྱེད་ཀྱི་གཟུགས་ནི་སྣ་ཚོགས་མཐོང་།།
ཞལ་དང་འདྲ་བར་གང་འདོད་གཟུགས།། ༣༣ །།

ཨེ་ཞེས་མར་མོ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན།།
དེས་ནི་ཐམས་ཅད་གསལ་བར་མཐོང་།།
དེ་ཉིད་མཁྱེན་པ་དབང་པོ་གཅིག།
ངེས་པར་ཁྱོད་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ནི།།
གྲངས་ལས་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པས་ཞེས།།
ཡང་ན་དེ་ཡིས་སྲས་ཀྱིས་མཁྱེན།།
བདག་གིས་ཁ་གདངས་བྱས་ནས་ནི།།
བྱ་རོག་ཁ་འདྲའི་སྒྲ་དང་ནི།།
སྡུག་བསྔལ་ཚད་པས་བྱས་ཙམ་ན།།
དེ་སྐྱེས་ན་ཚ་བྱུང་ཙམ་ན།།
བདག་གིས་ཕོ་རོག་སྒྲ་བཞིན་བདོན།།
གཞན་གྱི་སེམས་ལ་གནོད་གང་གྱུ།། ༣༨ །།
བདག་གིས་ཉེས་པའི་དོན་འདི་ནི།།
མ་ཉེས་གོང་དུ་ལྷག་པར་མཁྱེན།།
ཁྱེད་ཀྱི་མཁྱེན་པ་དེ་ལ་ནི།།
བདག་གིས་ཉ་བ་དོན་མེད་གླེང་།།

འོ་ནའང་རང་སེམས་དགའ་བའི་དོན།།
ཉེ་བའི་གཉེན་གྱི་མདུན་དུ་ནི།།
དུག་དག་སྐྱུགས་པ་སླུས་པ་བཞིན།།
སྡུག་བསྔལ་དོན་དེ་ཤེས་ཀྱང་ནི།།
རང་སྙིང་ཡང་ཞིང་བདེ་བ་བཞིན།། ༣༥ །།

ཕན་འདོགས་དགའ་བ་རྒྱ་མཚོ་ཉིད།།
རབ་ཏུ་གསལ་བ་ཟླ་བའི་ཆ།།
ཀྱི་མ་མཛེས་མས་འཛིགས་པར་ཞུ།།
གདམས་ངག་ཡི་ཤེས་གནང་བར་ཞུ།།
སྙིང་ཆེ་ཆེན་མོ་ཁྱོད་ཉིད་ཀྱིས།།
སྨུན་ནག་སེམས་ནི་གསལ་བར་མཛོད།།
ཁྱེད་ཀྱི་བསྟོད་པའི་རྩུ་རེས་ནི།།
བདག་གི་སེམས་ནི་གཙང་བར་བཀྲུས།།
ཕན་ནས་བྱུང་ས་གཅིག་རྙེད་དོ།།
བསྟོད་པ་འདིས་ནི་འགྲོ་བའི་དོན།།
འབྲས་བུ་ཐོབ་པ་ཡོད་པར་མཐོང་།། ༣༦ །།

རབ་ཏུ་བསྟོད་པའི་ཡོན་ཏན་ཆ།།
བདག་གིས་བསོད་ནམས་བཤད་མི་ཤེས།།

བསོད་ནམས་དེ་ཡི་སྟོབས་ཀྱིས་ནི།།
འཇིག་རྟེན་པ་ཀུན་དོན་གྲུབ་ནས།།
གྲོལ་པའི་བདེ་བ་སྤྱོད་པར་ཤོག།
སྤྱན་རས་གཟིགས་ཀྱི་ཞབས་ཀྱི་མཐིལ།།
དེ་ཡི་མཚན་མ་བཀྲ་ཤིས་ཀྱིས།།
དེ་བཀང་ཡོད་པ་དེ་ལ་ནི།།
བདེ་གཤེགས་སྲས་ཀྱི་ས་རིས་ཡིན།།
བདེ་ནས་བདེ་རུ་འགྲོ་བ་ཀུན།།
མྱུར་བར་སོང་ནས་བདེ་བར་ཤོག།། ༣༧ །།

མེ་ཏོག་ཕྲེང་བ་འཛིན་པའི་བསྟོད་པ།།

སློབ་དཔོན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་བ་ཤེས་གཉེན་གྱིས་མཛད་པ་རྫོགས་སོ།།

NOTE.

Page	༥༣	*for*	ཀྲུལ	*read*	ཀལ།
,,	༥༣	,,	ཡཁའ	,,	མཁའ
,,	༥༧	,,	བརྡབས	,,	བརྡྷབས།
		,,	གང་	,,	གད།
		,,	ང་བའི	,,	ངུ་བའི།
,,	༦༠	,,	མཁར	,,	མཁའ།
,,	༦༢	,,	विलसव्	,,	स्फोट।
,,	༦༣	,,	རི་དགས	,,	རི་དྭགས།
,,	༦༨	,,	ཞིད	,,	ཞིང་།
		,,	གཟགས་ཅན	,,	གཟུགས་ཅན།
,,	༧༠	,,	བརྟོན	,,	བརྩོན།
,,	༧༨	,,	དྲིན	,,	དྲི།
		,,	བདེ	,,	བདེན།
,,	༧༩	,,	ग्रय्या	,,	ग्रची।
,,	༨༢	,,	उड्डामर	,,	उड्डमर।

TRANSLATION.[1]

1

Reverently bowing my head weighed down already by the coronet formed by my joined palms, O noble Saviouress, refuge of the distressed, do I worship both thy feet which seem just dyed as it were with lac by reason of the gleam arising from their contact with the glorious splendour of the lofty gods' crest-jewels resembling in their ruddy brightness the light of the infant sun.

2

Hapless that I am, with my body inextricably plunged in the fire of misery, utterly at a loss to know whither to turn, afflicted in my folly on account of the futility of my frequent attempts to do something or other, I who have oftentimes heard of thee from others, now, following another's lead, take refuge in thee who destroyest sin, linked as I am to the hope of regaining my light, even as a blind man turns his face towards the sky to behold the splendour of the sun and the moon.

3

Thy mercy flows in sooth to all creatures without distinction, and I too am assuredly included

---

[1] I am under a great obligation to my esteemed friend Mr. Hari Nath De, M.A., M.R.A.S., accomplished Librarian of the Imperial Library, Calcutta, for collaborating with me in the preparation of the English translation of the difficult and obscure Sanskrit original.—S. C. VIDYABHUSANA.

therein, being numbered among them. Unequalled is thy might even as the orb of the radiant sun, dispelling the darkness of the sins of all this universe. Nevertheless, I indeed am miserable, fie on me! whose evil actions have ripened into such evil results.

4

Fie! fie on me! unfortunate that I am, whose darkness is not dispelled even by the brightness of the sun, I who am thirsty even on the edge of the bank of the Himalaya-born stream which is as cool as a piece of ice, who am penurious even (when placed) in the depth of the cavern of gems situated in the vicinity of the high road in the Island of Gems, and am helpless even though I have chosen thee, who art the sole upholder of all the universe, for my helper.

5

Even a mother feels vexed at a son repeatedly crying to be suckled, even a father is worried at prayers for unworthy objects made to him daily, but thou who art the principal shoot of the great wish-yielding tree whose mighty fruit is the desire of the three worlds, thou, I say, grantest to all beings the boons that they crave without ever being altered in feeling.

6

"Whosoever is scorched by the torrent flames of misery, his Saviouress shall I be"—this determination of thine do thou fulfil in my case, plunged as I am in the abyss of misery.

As long as the miseries of living beings increase, being difficult to remove, so long indeed flows thy mercy on those whose minds are rapt in meditation of the vehicle of the Perfectly Wise.

7

Upon one thus crying with raised hands for succour, through pretext of uttering a hymn in thy praise, even an outsider would not think it proper to look down with indifference, much less would one like thee, O mother. Seeing the success of other suitors, I am filled with desire to obtain from thee fulfilment of my request for a desired boon, while I am greatly burning with an unbearable and ceaseless internal fever which has been brought on by sorrow.

8

If I am a sinner whence increases this great devotion of mine for thee? Thou alone forcibly removest all sins by the fact of thy name being heard or uttered or meditated upon. So tell me, O truth-telling one, wherefore in my case thou shirkest thy task of removing sins? Say, does a doctor, who is very kind-hearted, refuse treatment to a patient even though the latter be sure to succumb?

9

Since it does not fall to my lot even for a moment to worship thy lotus-like feet, for that reason especially let this humble, sorrow-laden, poetical composition of mine ensure fulfilment of my longings, seeing that I am one carried away simultaneously or suc-

cessively by my own wicked faults, such as duplicity, envy, pride, etc., even as a camel belonging to a monastery is the common drudge of many persons.

10

From the monster-laugh in the form of the loud noise on the shore, caused by the dashing of the raging surge which agitates itself as it moves on, whirled by the storm raised by the world-ending deluge, forthwith, O Goddess, the shore of the ocean is reached with ease by shipwrecked passengers bowing to thee when they are in imminent peril of drowning, wailing piteously and emitting futile cries of despair.

11

They who rest on their beds in a house in which has entered with speed a conflagration, terrible with the blaze of sparks which rise in waves high up to the interior of the mansion of the sky that is formed by the contact of clouds, which are conglomerations of smoke—even those in such a plight are saved in a twinkle by thee with the rapidity of a lightning-flash illumining the clouds with its rapid play, when with folded palms raised to their heads in token of humble prayer, they supplicate to thee with voice choked with tears.

12

He who is swung about in the cradle formed by the two rising tusks of an elephant filled with the fire of hostile rage excited by rival elephants whom he challenges with loud roars, while bees string them-

selves into a garland round his two valley-like cheeks that overflow with streams of ichor—even one in such a plight, thinking of thee, defies death cheerfully as if he were seated on the top of a castle built on a huge mountain summit.

13

Thou compellest to thy service even brigands that have terribly frowning glances and are puffed up with pride as their hands brandish sharp-edged swords in lonely forests fraught with the dire festivities of lances and heavy maces smiting human heads. Thy name is the abode of luck written as it is legibly and unmarked with the pen of cares.

14

One, who utters a worthy hymn fraught with meaning in thy praise, is avoided in fear by a lion of sharp fangs and terrible jaw, even though it be about to pounce on him with anger—a lion whose dire neck-joints have their terribly bristling mane washed with the blood issuing from the head of mad elephants mangled by the teeth and sharp nails of the lion striking as hard as thunder.

15

A serpent whose form is as black as a curling mass of smoke, whose terrible mouth is dilated through the act of constant hissing, whose huge vibrating tongue is as it were the noose of the god of death—even such a serpent renounces its evil nature and yearns to recount thy excellences over and over again,

and with its mind devoted to thee attains the beauty of a garland of blue lotuses, each of which is encircled with a row of bees delirious with delight.

16

Whoever has his hair dishevelled at the hands of royal military officers frightened of their master's frown, or is bound in the hard fetters of unbearable slanders noised abroad by babbling servants rushing up and down, his throat and lips being parched with hunger and thirst, forthwith doth he rid himself of that dire calamity by taking refuge at the noble feet of Tārā, what though he be forsaken by his dearest friends!

17

Terrible with the excessive splendour of thy resplendent weapons which are of power to quell the pride of the manifold false decorations effected by a series of works brought into existence through power of magic, the demons wearing garlands made of masses of entrails from dug-up corpses, confer on him whose sins have been removed by the recollection of the charms derived from thy Tantras, a protection which no foe can take away.

18

In the field of battle darkened by streams of ichor flowing in rivers from the cheeks and forehead of elephants whose forms are like those of rumbling clouds—the field which is brightened by the splendour of weapons which flash like lightning—the field where showers of arrows are constantly raining, the single-handed warrior hemmed in on all sides by the

mighty arms of mortal enemies, suddenly crushes his world of foes, if he is filled with courage by thee.

19

Of those who are faithfully attached to the service of thy feet, like patients making use of medicinal drugs, the limbs become resplendent as gold and the eyes dilated like lotuses even though their bodies are eaten up by vermins moving about the interior of their mouths and in their entrails or attached to their flesh and skin, melting with pus and horrible impurities, the effect of diseases consequent on a life of wickedness.

20

He in whose bowl of hearing the mendicant dole of learning imparted by teachers has not found a resting place, and who is reduced to speechlessness in the assemblies of the learned through his lack of the wealth of instruction received—even such a one, having obtained, through the might of his devotion to thee, the mastery of speech elevated by the wealth of embellishments in the shape of figures of speech of all sorts, dethrones his adversaries in royal courts.

21

He who is embrowned by dust through sleeping on the ground, whose body is bare owing to the rag that covers his loins being tattered, who for the sake of a morsel of food in a potsherd squeezes out the lives*

* The allusion is to the custom of employing low-class men to kill lice and other vermins to be found in bedsteads, which are generally placed out of doors for this purpose. In up-country the cry *Khatmal khilaoge* is well known.

of lice in front of another man's house—such a one, strenuously worshipping thee, becomes lord of the earth, which is hardened by the tusks of rut-blinded elephants whose charming smile is indicated by the waving chowries borne by noble damsels and on whom is raised one sole royal umbrella.

22

Worn out by a frequent recourse to the ways and means of service, agriculture, artisanship, flattery and barter, unsuccessful in obtaining wealth which is the auspicious fruit of merit acquired in a previous birth, paupers become again and again masters of wealth in the shape of store of gold disgorged by the earth if they pray for wealth to thee who transcendest fate and art the mother of the hapless.

23

One who is disconcerted through discontinuance of service, chidden by his wife whose dress is reduced to tatters, avoided from a distance through selfishness by his own kinsmen, sons, friends and relatives, as soon as he acquaints thee with his misery, becomes lord of edifices, the precincts of which are worn out by edges of horses' hoofs and is awakened from sleep by the tinkling of the armlets of the women of his seraglio.

24

Through a particle of thy grace, O Blessed One, he becomes possessor of a (chariot the) wheel (of) which skims the circle of the quarter, of a spouse emitting

a resplendent sheen and adorned with (all good) marks, of a lordly elephant possessing sixfold teeth, of a lordly steed with hair dark like the bright hue of a peacock's throat, of a spotless gem bright as the sun's ray, of a treasurer with full treasury, and of a general with a heroic army.

25

One who has obtained success in thy lore enters the vernal garden of Malaya mountain as the lord of Vidyādharas, while his lady-love has placed a sign (indicative of the trysting place) on a gem slab fragrant with the exudation of sandals, and has, in token of sincere devotion, prepared a fresh hospitable reception that he may find pleasure in sporting with her; and the bracelet encircling his fat and lofty arm, darkened by the reflection of his sword, shines forth.

26

To thee as to their lord devoutly pray the love-intoxicated celestial damsels whose necklaces reach far down to the lower extremity of their bosom, whose long eyes surpass the red lotuses (hanging) from their ears, while through the gentle fragrance of the Mandāra flowers, adorning their long braided locks, bees are intoxicated, and the tinkling of the large anklets round their legs is louder than the succession of noise made by their waist-girdles.

27

One who has worshipped thee, ever experiences the joy of a journey to the Nandana garden which con-

tains filaments of diamond, lotuses of gold growing on tanks covered with gems, which is canopied with flower-dust raised by female bees from lofty Pārijāta trees, and which resounds with the music made by celestial damsels proficient in playing on lutes and flutes.

28

Those in whom the strength of fervent piety has reached a state of ripeness while their hearts are devoted to thee, sport with beauteous (celestial) damsels in water-sports carried on amidst loudly splashing waves in the river Mandākinī, the ripples of which rest in the eddy-like hollows between their lady-loves' breasts towering through the pride of love, and the waters of which are rendered fragrant by exudation of camphor, cardamom, bark of clove trees, *agaru*, sandal, and *nalada* root.

29

He who is purified by a glance of thine protects the world of gods with his arms resplendent with diamond, his erect horripilating form encircled by the hollow between the dangling chain-like arms of Śacī, his body borne in the centre of heaven itself on a divine elephant adorned with the accoutrements of war, his orders obeyed by the principal deities with their crowns bent in homage.

30

The fear of rebirth for those who are subject to birth is destroyed by meditating on thy form which is,

as it were, the canopying beauty of the sky where the Sugatas are seated on seats formed of crest-jewel ornaments, which fills the three worlds with bright rays from myriads of uprising suns, and which makes Brahmā, Rudra, Indra, and Viṣṇu bend down with the weight of one foot doubled up in proud martial attitude.

31

Some see thy form as full of anger shrouding the interspaces of the sky with a portion of thy arm resplendent with the rays emitted by weapons (held thereby), having restless and terrible hooded serpents for thy armlets, fearful on account of the tumult of horror-striking sports prompted by the intoxication of the joy produced by the loud clappings of Vetālas at the time of their terrific dance, and terrible drum-beatings and foe-disconcerting laughter.

32

Some see thy form which commands the reverence of the three worlds as endowed with an infinity of natures made out of moveable and immoveable constituents, as possessed of diverse aspects owing to its creation of innumerable hundreds of Sugatas stationed in an abode encircled by the wheel of the quarters, and as having serpents, Gandharvas, Siddhas, men and gods such as Brahmā, Indra, and Rudra, undisturbed, either abiding on the surface of the earth or in the expanse of the sky springing up from the pores of every hair of thine.

33

Some see thy form as red like the sun or as redder than gleam of vermilion or lac dye; similarly others see it as green-like fragments of leaves pounded by a bright and thick sapphire stone, while others again see thy universal form diversified by a difference of condition as like crystal or like gold or whiter than milk churned from the milk ocean.

34

The sole realiser of all knowable truths demonstrated to him by the lamp of omniscience or the all-knowing offspring of such a one, realises face to face the tale of thy excellences, whereas the lament which one like me pours forth with opened mouth like the cry of a crow—that lament is for the purpose of solacing a mind afflicted with the pain brought on by the fever of sharp misery.

35

What I intend to tell thee, that is well known to thee beforehand; the excessive labour to relate it is merely for the purpose of satisfying my foolish mind; but by pouring forth one's sorrow in words as though it were a poison before an affectionate friend, though he be already aware of it, a miserable man obtains ease by unloading his heart.

36

O thou who art the lunar digit, shining on the sea of the joy of bliss, deign thou to cast a glorious glance

of thine; grant thou, O thou of deep mercy, nurture through instructions of wisdom; destroy thou mental darkness, seeing that my mind being washed by the water of thy praises, there has been seen (by me) a place of bliss whence the mere praising of thy excellence in this world becomes an infallible remedy to mankind.

37

In virtue of the merit acquired by me through hymning a portion of thy multitudinous excellences—a merit the quality of which is immeasurable, which is sweet of taste owing to its rendering fruitful the desire for the attainment of virtue and which is to last till salvation is attained—may this world forthwith reach that land of Sugata's sons which bears the name of Sukhāvatī and is characterised by the auspicious *svastika* mark imprinted on the sole of the feet of the revered Lokeśvara.

INDEX

OF

TIBETAN WORDS WITH THEIR SANSKRIT EQUIVALENTS.

ཀ

Words.		Page
ཀུ་ཅོ་ཆེ་བར་འདོན་པ	रारटीति	༨༤
ཀུན	सर्व्वं	༤༣
ཀུན་དུ་བསྒྲོད་ཅིང་	उत्चित्म	༤༩
ཀུན་དགའ	आनन्द	༨༦
ཀུན་མཁྱེན	सार्व्वज्ञ	༨༤
ཀུན་རིག་ཉིད	सर्व्वविद	༨༤
ཀུན་ལ	सर्व्वस्मिन्	༤༢
ཀུན་ལ	सर्व्वेभ्यः	༤༤
ཀྱང་	अपि	༤༢, ༤༣, ༤༥, ༤༦, ༥༤
ཀྱི	... ...	༤༡, ༤༥, ༥༥, ༦༡, ༦༢, ༦༣, ༦༩
ཀྱིས		༤༢, ༤༥, ༤༨, ༥༠, ༥༡, ༥༤, ༥༦, ༥༨, ༥༩, ༦༡, ༦༦, ༦༩
ཀྱེ་མ	अहो	༤༣
ཀླད	कुम्भ	༥༢
ཀླུ	नाग	༨༢
དཀར	धवल	༨༣

Words.	Page
དཀྲུས	༧༩
དཀྲུས་རིང་པོ་ आयत	༧༩
དཀྲིས་ वलय	༦༥
དཀྲུགས་པ भ्रमित	༩༤
བཀག་གྱུར་པ रुद्ध	༦༧
བཀའ आज्ञा	༧༤
བཀའ་དྲིན प्रसाद	༧༥
བཀོད रचित	༩༡
བཀོད་དོ रचना	༩༤
བཀོད་པ रचित	༦༢, ༨༢
བཀྲ་ཤིས पुण्याहं	༨༤
བཀྲ་ཤིས स्वस्तिक	༨༤
བཀྲུས་པ धौत	༦༢
བཀྲེན་པ कृपण	༧༡
བཀྲེས क्षुध्	༦༩
བཀོས उत्खात	༧༢
བསྐམས་ནས स्रोतव्	༦༢
བསྐོར་བར་གྱུར་པས་ན वाह्यमान	༩༨
བསྐོས उत्खात	༧༢
བསྐྱིལ་གྱུར་པ वलयित	༧༤

Words.				Page
བསྐྱེད་ जनित	...	...	...	༧༤
བསྐྱོད་པ भेद	...	...	...	༤༥
ཀར་ चरण	...	...	...	༦༤
ཀང་པ पद	...	...	...	༤༢
ཀེད་ कटि	...	...	...	༦༠
ལྐུགས་ मूक	...	...	...	༤༩
སྐད	...	...	...	༥༡
སྐད་ཅིག क्षणं	...	...	...	༥༩
སྐད་ཅིག་ཉིད་ལ क्षणेन		..	...	༤༡
སྐམས क्षाम	...	...	..	༤༥
སྐལ་ངན दुर्भग	...	...	...	༥༣
སྐལ་བ भाग्य	...	...	...	༥༨
སྐལ་བ་ཞན་པ मन्दभाग्य		...	...	༥༨
སྐུ रूप	...	...	...	༧༡, ༧༨
སྐུ चित्र (image)	...	...	...	༧༣
སྐེད कटि	...	...	...	༦༠
སྐོམ तृष्	...	...	..	༤༥
སྐོམ तृष्यन्तं	...	...	...	༥༨
སྐྱབས शरण	...	...	...	༤༥
སྐྱབས शरणे	...	...	...	༥༣

Words.				Page
སྐྱེབས कुहर	...	...	...	༤༥
སྐྱུགས་པར་གྱུར་ན उद्गीर्य		...	...	༥༤
སྐྱེ་དགུ प्रजा	...	...	...	༥༥
སྐྱེ་བ जन्म	...	...	...	༤༡
སྐྱེ་བ་ལ་བརྟེན जन्मभाज्		...	...	༥༡
སྐྱེ་བོ जन	...	.	...	༤༡, ༤༢
སྐྱེད་ཚལ उद्यान	...	...	...	༤༤
སྐྱོ खिन्न	...	...	...	༧༢
སྐྱོ་བ་མེད་ཅིང་ अखिन्नः		...	...	༦༢
སྐྱོ་བར खेद	...	..	...	༧༧
སྐྱོང་བྱེད अवति	...	...	...	༤༠
སྐྱོན दोष	...	...	...	༧༥
སྐྱོན་མེད अखिन्न	...	...	...	༦༢
སྐྲག་མཛད व्युत्त्रासि	...	...	...	༥༡
སྐྲག་སྟེ त्रस्यन्	...	..	...	༦༢

ཁ

ཁ वक्त्र	...	...	...	༦༨, ༥༧
ཁ आस्य	...	...	...	༦༢
ཁ ओष्ठ	...	..	...	༦༧

Words.				Page
ཁ་བ हिम	...	...	...	༥༨
ཁ་སྐྱོ श्याम	...	...	..	༤༣
ཁང་ཁྱིམ गृह	...	...	...	༤༢
ཁང་པ गेह	...	...	...	༥༨
ཁང་པ वेश्म	...	...	...	༦༠
ཁས་ལེན अभ्युपैति	...	...	...	༦༩
ཁྲམས	...	...	...	༥༦, ༥༤
ཁྲར भर	...	...	...	༤༩, ༧༠
ཁྲར भार	...	...	...	༥༧
ཁེངས पूर्ण	...	...	...	༤༣
ཁེབས सन्धि	...	...	...	༦༣
ཁོ་བོ་ལ मयि	...	...	...	༧༧
ཁོ་བོ་ལགས अस्मि	...	...	...	༥༤
ཁོངས गर्भ	...	...	...	༦༠
ཁོངས་དག अन्तराल	...	...	...	༧༡
ཁྱད་པར་དུ विशेषेण	...	...	...	༧༦
ཁྱད་པར་ལས विशेषात्		...	...	༥༩
ཁྱབ व्याप्त	...	...	...	༧༡
ཁྱབ་པ व्यापि	...	...	...	༤༢
ཁྱབ་པའི आक्रामसि	...	...	...	༧༣

Words.		Page
ཁྱབ་འཇུག	विष्णु	༨༠
ཁྱིམ	गृह	༦༡
ཁྱིམ་ཐབ	अन्तःपुर	༥༢
ཁྱེད	त्वद्	༦༦, ༦༧, ༨༡, ༨༩
ཁྱེད	ते	༦༢
ཁྱེད	त्वम्	༤༥
ཁྱེད	तव	༤༢
ཁྱེད་ཀྱི	युष्मत्	༤༧
ཁྱེད་ཀྱི	तव	༤༣
ཁྱེད་ཀྱིས	त्वं	༨༦
ཁྱེད་མགོན་ལྡན་པ	त्वन्नाथ	༥༦
ཁྱེད་ལ	त्वयि	༦༠, ༥༢
ཁྱེད་ལ	त्वां	༤༣
ཁྱེད་ལས	त्वत्तः	༤༦
ཁྱོག	कुटिल	༦༢
ཁྱོགས	दोला	༦༡, ༥༧
ཁྱོད	त्वम्	༤༤, ༤༦
ཁྱོད	त्वां	༦༡, ༥༠
ཁྱོད	भवतीं	༤༩
ཁྱོད	युष्मत्	༥༥

Words. Page

ཁྱོད त्वद् ༦༡, ༥༤, ༥༨, ༥༩ ༨༨

ཁྱོད་ཀྱི त्वदीय ༨༧

ཁྱོད་ཀྱི तव ༦༤, ༨༨

ཁྱོད་བདག་ལྷུར་བྱེད་པ तत्परात्मा ༦༤

ཁྱོད་ལ त्वयि ༧༥

ཁྱོད་ལ་འོས་པ त्वदुचित ༦༣

ཁྱོད་ལས त्वां ༥༡

ཁྱོད་སྐྱོང་ तत्पर ༦༤

ཁྱོད་སྐྱོང་བདག तत्परात्मा ༦༤

ཁྱོན་གནས आभोग ༨༢

ཁྲག अस्त्र ༦༢, ༦༨

ཁྲི आसन ༦༩

ཁྲི་ཤིང་ वल्ली ༦༢

ཁྲོ་གཉེར भ्रकुटि ༦༢

ཁྲོ་བ क्रोध ༧༧

ཁྲོ་བ་དང་བཅས सकोप ༨༡

ཁྲོལ་ཁྲོལ क्रया ༥༩

ཁྲོས་དེ क्रुध्यन् ༦༣

མཁའ गगन ༦༠

མཁའ་ལ व्योम्नि ༧༣

Words.				Page
མཁར་ कोट्ट	...	...	...	༦༩
མཁས་ངན་པ་ दुर्विदग्ध		...	...	༡༧
མཁས་པ་ विद्वस्	...	...	...	༦༤
མཁས་པ་ बुध	...	...	...	༨༦
འཁོན་པར་བགྱིད་ रोरुधीति		...	...	༡༨
མཁྱེན་ वेत्ति	...	...	...	༨༡
མཁྱེན་དེ་ वेत्री	...	...	...	༨༦
འཁོད་པ་ विश्रान्त	...	...	...	༦༠
འཁོར་ལོ་ चक्र	...	...	...	༥༣
འཁྲུགས་ཤིང་ खिला		...	...	༡༧
འཁྲིལ་ आवर्त्त	...	...	...	༦༧
འཁྲིལ་གནས་ आवर्त्त		...	...	༥༨
འཁྲི་ཤིང་ वल्ली	...	...	...	༡༡

ག

ག་བུར་ कर्पूर	...	...	...	༥༨
གང་ यद्	...	...	...	༡༤, ༨༤
གང་ वः	...	...	...	༡༡, ༦༤
གང་ यत्तु	...	...	...	༨༡
གང་གི་ यस्य	...	...	...	༦༤

Words.	Page
གང་ཕྱིར यस्मात्	༨༨
གང་བ पूर्य्यमाण	༦༡
གང་ཞིག यः	༦༧
གང་ལགས यद्	༨༦
གངས व्यात्त	༦༤
གངས་ཅན་ལས་བྱུང་བཏུག हैमवत्याः ...	༧༤
གད हास	༧༥
གལ་ཏེ यदि	༧༩
གི	༧༡, ༧༦, ༧༨, ༦༡, ༦༢, ༦༤, ༦༦, ༩༠, ༩༢, ༩༩
གིས	... ༧༢, ༧༦, ༦༡, ༦༢, ༦༧, ༦༨, ༩༠, ༩༡, ༩༢
གུས भक्ति	༦༨
གུས་དང་བཅས་པ सादर	༩༦
གུས་པ भक्ति	༧༩, ༦༥
གུས་པས भक्त्या	༧༢, ༧༣
གོ་ཁོལ चेट	༦༧
གོམས་པར་བྱེད अभ्यास	༦༨
གོས निवसन	༩༢
གྱི	༧༢, ༧༣, ༧༤, ༧༧, ༦༢, ༩༠, ༩༡, ༩༦, ༩༩
གྱིས	༧༢, ༧༤, ༧༦, ༧༩, ༦༤, ༩༠, ༩༢, ༩༧, ༩༥
གྱུར	༩༡

Words.				Page
གྱུར་ཅིང	...	...	...	༧༢
གྱེན་དུ་བཏེག་པ उद्धृत		...	...	༧༠
གྱེན་འཚུབས་པ उद्भ्रान्त		...	...	༥༤
གྱོ་མོ་ कर्पर	...	...	...	༧༠
གྲགས चटत्	...	...	...	༥༤
གྲངས་ནི गणना	...	...	...	༨༥
གྲུ नौका	...	...	...	༥༤
གྲུབ་པ सिद्ध	...	...	...	༨༢
གྲོགས་པོ सुहृत्	...	...	...	༧༢
གྲོང་ पुर	...	...	...	༧༧
གྲོང་ཁྱེར पुर	...	...	...	༧༠
གྲོལ་བའི་བར་དུ आमुक्ति		...	...	༨༤
གྲོས་པར་གྱུར་པ आहूयमान		...	...	༦༡
གླང་ཆེན करिन्	...	...	...	༧༤
གླང་ཆེན इभ	...	...	...	༦༣
གླང་ཆེན दन्तिन्	...	...	...	༧༣
གླང་ཆེན་ཟླ་བོ प्रतिगज		...	...	༦༡
གླང་ཆེན་སྒྲ་སྒྲོགས गर्जत्		...	...	༦༧
གླད कुम्भ	...	...	...	༦༣
གླིང་ द्वीप	...	...	...	༥༩

Words. Page

གླིང་བུ वेणु ༨༨

གློག विद्युत् ༦༡, ༦༨

དགང་བར पूर ༦༥

དགའ मुदित ༨༦

དགའ་བའི नन्दन ༨༨

དགའ་མ रमणी ༨༨

དགའ་སྟོན उत्सव ༦༢

དགེ शुभ ༨༡

དགེ་ལེགས कल्याण ༧༨

དགེ་ལེགས श्रेयस् ༧༧

དགྲ रिपु ༦༣

དགྲ अरि ༦༨

དགྲ་བོ द्विषत् ༦༨

དགྲ་བོ अरि ༦༨

དགྲུགས་པ संक्षोभ ༤༩

བགྲིད་པས क्त्वा ༨༨

བགྲང་བ गणना ༦༥

བགྲོད་པ यात्रा ༨༨

བགྲོད་ཤོག प्रयायात् ༧༩

བརྒྱ་ཕྲག घन ༧༣

Words.		Pa[ge]
བརྒྱངས་ཆེན་པོ मोट्ट	... ...	༤༦
བརྒྱན आक्रान्त	... ...	༤༥
བརྒྱན अलंकृत	... ...	༥༨
བརྒྱས་པ प्रीत	... ...	༥༩
བསྒྲིས स्फुटित	... ...	༥༨
བསྒྲིམས་པ भाव्यमान ...	... ...	༥༣
བསྒྲགས་པའི दत्तमाधुर्य्य	... ...	༥༣
བསྒྲེང་ལ ऊर्द्ध्वं	... ...	༤༣
མགུལ་པ लोल	... ...	༤༠
མགོ शिरः	... ...	༤༡, ༦༡, ༦༢
མགོ་ལ उपरि	... ...	༦༣
མགོན་དུ་བྱས नाथीकृत्य	... ...	༤༨
མགོན་མ་མཆིས་སོ अनाथ	... ...	༤༨
མགྲིན कण्ठ	... ...	༦༤
མགྲིན गल	... ...	༩༣ ༢
འགུལ་བ लोल	...	༤༠
འགུལ་བ चलत्	... ...	༥
འགེངས་ཤིང་ आपूर्य्यमान	... ...	༥༠
འགེམས་ནས क्षोतत्	... ...	༦༣
འགྱུ་བའི घोतायमान	... ...	༦༩

Words. ... Page

[illegible] जाये

རྒྱུད་ तन्त्र ༦༨

རྒྱུན་ धारा ༡༤

རྒྱུན་ཆགས་ ༨༡

རྒྱུན་ཆ[illegible] ༧༣

[illegible]गत ༤༣

[illegible] स्पर्द्धमान ༧༤

[illegible] तीर ༦༠

[illegible] कट ༦༡

འགྲོ་བ་ गति ༤༣

འགྲོ་བ་ जगत् ༤༩

འགྲོ་བ་ यायात् ༦༤

འགྲོ་བ་དག་ན་ जगति ༨༨

འགྲོ་བ་ལྟ་བུར་ गतिग[illegible] ༤༣

འགྲོ་བར་འགྱུར་ याति ༦༣

འགྲོན་གནས་ मठ ༤༨

འགྲོས་ཀྱིས་འགྲོ་བ་ गतिगमन ༤༣

རྒལ་བར་དཀའ་བའི་ दुर्लङ्घ ༤༣

རྒྱུད་པ་ व्यापत् ༦༤, ༨༦

རྒོད་ཅིང་ उद्भट ༦༤

རྒོལ་བ་ वादी ༦༦

རྒྱ་གར ...ान्त ... ...

རྒྱ་ཆེན विपुल ༧༥

རྒྱ་མཚོ अब्धि ༥༤

རྒྱ་མཚོ सिन्धु ༥༩

རྒྱ་སྐྱེགས लाक्षा ༥༤

རྒྱགས་པ मद ༥༢

རྒྱགས་པ प्रमद ༥༢

རྒྱང་ནས आरात् ༧༣

རྒྱན विभूषा ༦༤

རྒྱན उद्भूषण उपरि ༩༨

རྒྱན་[illegible] अलङ्कार ༦༨

རྒྱན अवतंस ༥༠

རྒྱན་གྱིས་མནན अवतंस ༥༠

རྒྱས पूर्य्यमाण ༦༡

རྒྱས་པ स्फीत ༦༢

རྒྱས་པ पटुतर ༥༠

རྒྱས་པ पुष्टि ༥༩

རྒྱུ हेतु ༥༦

རྒྱུ་མ यन्त्र ༦༦

རྒྱུ་ལས हेतोः ༧༧

Words.				Page
རྒྱུད་ तन्त्र	...	...	...	༦༦
རྒྱུན་ धारा	...	...	...	༦༥
རྒྱུན་ཆགས་ सन्तत	...	...	...	༧༥
རྒྱུན་ཆགས་ अनुबन्ध	...	...	...	༦༨
རྒྱུན་དུ་ अविरल	...	...	...	༥༩
སྒོ་ मुख	...	...	...	༦༨
སྒོལ་བར་བྱེད་ नियुङ्क्ते		...	...	༦༢
སྒྱུ་ माया	...	...	...	༧༨
སྒྱུ་མ་ माया	...	...	...	༦༦
གྱུར་ཅིག་ स्यात्	...	...	...	༧༩
སྒྲ་ नाद	...	...	...	༧༦, ༥༦
སྒྲ་ स्फोट	...	...	...	༧༩
སྒྲ་སྒྲོགས་ वाचाट	...	...	...	༦༧
སྒྲ་སྙན་སྒྲོགས་པར་བྱེད་ तूर्य्यं		...	...	༥༦
སྒྲིབ་པར་བྱེད་ आव्रियन्ते		...	...	༦༡
སྒྲུབ་བྱེད་ विधि	...	...	...	༨༦
སྒྲོགས་ཅིང་ नदति		...	...	༧༦
སྒྲོགས་པ་ अट्ट	...	...	...	༧༩
སྒྲོགས་པ་ र	...	...	...	༨༧
སྒྲོགས་པ་ [illegible] ोलाहल		...	...	༨༢

Words.				Page
སྒྲོགས་མཁས་ प्रवीण	...	...		༧༧
སྒྲོན་མ་ दीप	...	...	...	༨༤
སྒྲོལ་མ་ तारा	...	...	...	༤༡, ༦༤
སྒྲོལ་མ་ तारणी	...	...	...	༤༣, ༤༤

ང༔

ང་ཉིད་ अहं	...	...	...	༤༤
ང་རྒྱལ་ मान	...	...	...	༤༥
ངག་གི་དབང་ཕྱུག་ वागीश्वर		...	...	༦༢
ངན་པས་ दुर्विदग्ध	...	...	...	༤༩
ངལ་བ་ श्रम	...	...	...	༥༦
ངུ་བ་ रुदित	...	...	...	༤༢
ངུ་བའི་བཞིན་ལྡན་ कान्दिशीक		...	...	༤༡
ངེས་པར་ ननु	...	...	...	༤༣
ངོ་བོ་ रूप	...	...	...	༩༣
ངོ་བོར་ स्वभाव	...	...	...	༥༣
ངོ་མཚར་ चित्र (wonderful)		...	...	༥༣
ངོ་ཚར་སྒྱུར་ཅིང་ विलक्ष		...	...	༧༣
ངོ་འཛིན་ रसना	...	...	...	༦༩
ངོགས་ कूल	...	...	...	༤༩

Words. Page

ངོས कटक ༦༡
ངོས तट ༤༩
ངོས तटी ༧༠
བརྔབས विकट ༤༩
དངར་བ मधुर ༨༩
དངོས་པོ भाव ༨༣
མངའ घृत ༤༦
མངོན་པར་དོན་གཉེར अभ्यर्थित ༤༤
མངོན་འདོད अभिमत ༤༦
མངོན་སུམ साक्षात् ༨༤
རྔ་མོ करभ ༤༨
རྔ་ཡབ चामर ༧༠
སྔ་མ प्राक् ༧༡
སྔོ नील ༨༥
སྔོ श्याम ༧༣

ཅ

ཅ་ཅོ केलि ༨༢
ཅང་ཏེའུ डमरुक ༨༢
[illegible] नेपथ्य ...༤༦, ༤༩, ༦༡, ༦༢, ༦༣, ༦༧, ༧༦, ༧༩, ༨༠

Words.				Page
ཅི་དང་ཅི किं किं	...	...	...	༤༣
ཅི་ཕྱིར कस्मात्	...	...	...	༤༥
ཅི་ཡང་ काचित्	...	...	...	༤༤
ཅིང་	...	...	...	༨༣
ཅེས इति	...	...	...	༤༤
ཅོ་ དོ केश	...	...	...	༦༤
ཅོ་ དོ केश	...	...	...	༦༤
ཅོད་པན मौलि	...	...	...	༥༡
ཅོད་པན मुकुट	...	...	...	༤༣, ༦༠
གཅིག एक	...	...	...	༦༥, ༥༠, ༨༠
གཅིག་པུ एका	...	...	...	༤༥
གཅིག་པུ एकं	...	...	...	༨༨
གཅིག་པུ एक	...	...	...	༨༤
གཅིག་མ एक	...	...	...	༤༩
གཅོད་པ उच्छित्ति	...	...	...	༨༧
གཅོད་པར་བགྱིད रोत्स्यीति		...	...	༤༨
བཅགས दलित	...	...	...	༨༩
བཅས सह	...	...	...	༦༣
བཅས་གྱུར་པའི निबद्ध		...	...	༤༣
བཅས་པ་ཡི समुदित		...	...	༤༩

Words.	Page
བཅིངས उपगूढ़	༦༤
བཅོམ་ལྡན་མ भगवति	༤༨
བཅོམ་ལྡན་འདས་མ भगवती	༧༨
རྩོམ་པ आरम्भ	༤༣

ཆ

ཆ खण्ड	༥༡
ཆ་ཤས अवयव	༥༥
ཆ་ཤས अंश	༤༥, ༧༨
ཆ་ཤས कला	༥༧
ཆག भिन्न	༤༩
ཆགས आसक्त	༦༥
ཆགས་པ प्रसक्त	༦༥
ཆགས་པ अनुराग	༧༨
ཆད छेद	༧༣
ཆམ་ཆེམ་སྒྲ་སྒྲོགས गर्जत्	༦༧
ཆར वर्ष	༦༧
ཆར་ཀྱུར अंश	༤༥
ཆར་སྤྲིན जीमूत	༦༧
[illegible] नेपथ्य	༦༦

Words.	Page
ཆུ सरित्	༧༥
ཆུ उदक	༧༥
ཆུ जल	༤༩
ཆུ सलिल	༧༥
ཆུ अम्भः	༦༡, ༧༨, ༥༥
ཆུ་གཏེར་ अब्धि	༦༠
ཆུ་བོ་ नदी	༦༧
ཆུ་འཛིན་ जलद	༦༡
ཆུང་མ་ युवति	༧༠
ཆུང་མ་ भार्य्या	༧༣
ཆུང་མཆོག་ वरयुवति	༧༠
ཆུས་དཀྲིགས་ कच्छ	༤༨
ཆེ पृथु	༦༡
ཆེ་བ་ उरु	༧༣
ཆེ་ཞིང་ उरु	༦༨
ཆེན་ महा	༤༤
ཆེན་པོ་ महत्	༤༧
ཆེན་པོ་ महा	༥༣
ཆེས་ལྷག་ अधिकतर	༥༨
ཆོ་ང་ आक्रन्द	༤༦, ༤༩

Words. Page

ཚོམ་རྐུན་ दस्यु ༦༢

མཆེ་བ་ दंष्ट्रा ༦༢

མཆེ་བ་ दन्त ༧༢

མཆོག་ प्रवर ༤༡

མཆོག་ अग्र ༤༤

མཆོག་ वर ༦༨, ༧༠, ༧༢

མཆོད་པ་ पूजा ༤༩

མཆོད་པ་ सपर्य्या ༧༧

མཆོད་པར་བགྱིད་ अभ्यर्चयामि ༤༢

འཆར་ཀ་ बाल ༤༡, ༨༠

འཆར་ཀ་ प्रोद्यद्बाल ༨༠

འཆི་བདག་ मृत्यु ༦༡

འཆི་བར་འགྱུར་ मरिष्यत् ༤༨

ཇ

ཇི་ལྟར་ कथं ༤༨

ཇི་སྲིད་ यावदन्ते ༤༦

བརྗིད་ཅིང་ प्रतपति ༤༥

བརྗོད་ व्याहार ༨༦

འཇིག་རྟེན་ लोक ༤༥, ༨༠

Words.				Page
འཇིག་རྟེན་དབང་ཕྱུག लोकेश्वर	...	...		༨༩
འཇིག་རྟེན་གསུམ त्रैलोक्य	...	...		༤༤, ༨༣
འཇིག་རྟེན་གསུམ त्रिलोक	...	...		༨༠
འཇིགས་པ भीत	...	...	...	༥༤
འཇིགས་པ भय	...	...	...	༨༡
འཇིགས་རུང་ विकट	...	...		༥༣
རྗེས་དྲན་པ་ན अनुस्मृत्य	...	...		༥༡
རྗེས་འབྲེལ अनुबन्ध	...	...	...	༥༨, ༦༥
རྗེ་བོ भर्तृ	...	...	...	༥༤
འཇིག་རྟེན लोक	...	...	...	༨༩
འཇུག་པ विघ्नत्	...	...	...	༥༠
འཇུག་པ प्रवृत्ता	...	...	...	༤༣
འཇོམས हन्त्री	...	...	...	༤༣
ལྗོན་པ पारि	...	...	...	༦༦
ལྗོན་པ་ལས་འཁྲོ पारिजात	...	...		༦༦

ཉ

ཉམས च्युत	...	...	...	༤༣
ཉམས་སུ	...	...	...	༦༦
ཉམས་སུ་མྱོང་བར་འགྱུར अनुभवति	...		...	༦༦

Words.				Page
ཉལ་བ विश्रान्त	...	...	...	༦༠
ཉི་མ तिग्मांशु	...	...	...	༤༨
ཉི་མ भास्वत्	...	...	...	༥༣
ཉི་མ दिवस	...	...	...	༤༨
ཉི་མ अर्क	...	...	...	༤༡, ༧༠
ཉི་མ་སོ་སོར प्रतिदिवस		...	...	༤༤
ཉི་ཞོན अरुण	...	...	...	༧༨
ཉི་ཟླ चन्द्रार्क	...	...	...	༤༣
ཉིད एव	...	...	...	༤༨, ༤༦, ༤༥
ཉིད ता	...	...	...	༦༩
ཉིན་ཕྱེད दिवस	...	...	...	༦༤
ཉེ་བར་བཞག་པ उपधा		...	...	༧༨
ཉེ་བར་བརྟེན་པ उपसेवा		...	...	༦༨
ཉེར་བཅིངཿ उपगूढ़	...	...	...	༦༤
ཉེར་བླངས उपात्त	...	...	...	༥༡
ཉེར་བསྟན་དག उपदेश्य		...	...	༧༥
ཉེར་སྤྱོད उपचार	...	...	...	༥༨
ཉེས་བྱས दुष्कृत	...	...	...	༤༨
གཉིད निद्रा	...	...	...	༥༣
གཉིས་ཀ उभय	...	...	...	༦༡

Words. Page

གཉིས་འཐུང་ द्विप ༦༡, ༧༠

གཉེན बन्धु ༦༥, ༧༢

གཉེན་འདུན बन्धु ༨༦

བསྙེས་བགྱིད་ལ आराध्य ༧༠

བསྙེན भक्ति ༦༨

རྙེད लभे ༥༤

རྙེད་པ प्राप्त ༥༦

སྙན་པར माधुर्य (=मधुर) ༧༧

སྙིང་ हृदय ༨༧

སྙིང་རྗེ सकरुण ༥༩

སྙིང་རྗེ कृपा ༥༨

ཏ

ཏུ ... ༥༣, ༥༥, ༦༠, ༦༡, ༦༩, ༧༤

ཏེ ༧༤

གཏད་པ गत ༧༨

གཏམས धन ༧༠

གཏེར विधि ༧༡

གཏོར་མ बलि ༨༥

གཏིབས་ཤིང་ वज्र ༦༧

Words.				Page
གཏོར་མ་སྤྱོད་པ བལིভুজ		...	...	༨༤
བཏགས་པ दल	...	...	...	༨༡
བཏང་སྙོམས उपेक्षा		...	...	༤༦
བཏབ दत्त	...	...	...	༥༡
བཏུད शुभ	...	...	...	༤༢
བཏུང་བྲུས आबद्ध प्रणाम		...	...	༦༠
བཏུས प्रीत	...	...	...	༦༦
བཏུས उद्धार्य्य	...	...	...	༦༦
བཏེག་པ उत्क्षिप्त	...	...	...	༤༩
བརྟན स्थिर	...	...	...	༨༢
བརྟན་པར प्रौढ़	...	...	...	༨༠
བརྟེན་པ आलम्बि	...	...	...	༦༧
བལྟས इङ्गित	...	...	...	༦༢
གཏོང་བར་འགྱུར त्यजति		...	...	༦༤
བརྟེན་པར་བགྱིད श्रये		...	...	༤༣
བལྟ་བ आलोक	...	...	...	༤༣
བསྟོད स्तोत्र	...	...	...	༨༨
བསྟོད་ནས संस्तुत्य	...	...	...	༨༨
བསྟོད་པ स्तुतिपर	...	...	...	༦༠
བསྟོད་པ स्तुति	...	...	...	༤༦

Words.	Page
བསྟོད་པ स्तुति	༤༢
བསྟོད་པ स्तोत्र	༤༡, ༥༣, ༩༠
བསྟོད་ཙམ स्तोत्रमात्र	༨༨
རྟ तुरग	༧༢
རྟ अश्व	༧༣
རྟགས चिह्न	༨༩
རྟུལ་ཕོད་དམག་ཚན वीरसैन्य	༧༦
ལྟ यादृशी	༤༥
ལྟ་བུ	༥༣
ལྟ་བུར	༨༠
ལྟར	༤༡, ༥༦, ༥༧, ༥༨, ༧༣
སྟེང་ उत्सङ्ग	༧༩
སྟེང་དུ उपरि	༥༣
སྟོང་པ शून्य	༥༢
སྟོབས बल	༥༧

ཐ

ཐ विभिन्न	༨༦
ཐ་ཚད अधम	༤༨
ཐག་པ तन्त्री	༥༥

Words. Page

ཐག་པ रज्जु ༦༥

ཐག་པ दाम ༤༩

ཐབས उपाय ༤༡

ཐམས་ཅད सर्व्वं ༦༩

ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ सर्व्वज्ञ ༩༠

ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་བཤེས་གཉེན ༡༡༣

ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་བཤེས་གཉེན सर्व्वज्ञमित्र ... ༩༠

ཐར་བར་འགྱུར उत्तीर्य्यते ༦༠

ཐལ कर ༧༣

ཐལ་སྦྱར अञ्जलिपुट ༦༠

ཐུགས་རྗེས करुणा ༧༣, ༨༤

ཐུགས་རྗེས་སྡིག་ལྡན घनकरुणो ༨༤

ཐུན་མོང་ साधारण ༧༨

ཐེག་པ यान ༧༦

ཐོན་འཁོར अन्त ༤༧

ཐོབ ग्राम ༨༩

ཐོབ་ནས प्राप्य ༦༩

ཐོབ་པ प्राप्त ༧༦

ཐོབ་པར་མ་གྱུར་པ अप्राप्नुवत् ༤༡

ཐོབ་པར་འགྱུར प्राप्नुवन्ति ༤༡

Words.				Page
ཐོས श्रुति	...	...	...	༤༥
ཐོས་ནས श्रुत्वा	...	...	...	༤༣
ཐོས་པ श्रुत	...	...	...	༦༩
མཐའ་དག सकल	...	...	...	༤༡, ༨༤
མཐའ་མེད दुरन्त	...	...	...	༦༤
མཐའ་ཡས अनन्त	...	...	...	༨༣
མཐིལ तल	...	...	...	༨༩
མཐུ प्रभाव	...	...	...	༥༨
མཐོ་བ अन्त	...	...	...	༦༧
མཐོ་རིས स्वर्ग	...	...	...	༥༩
མཐོ་རིས स्वर्	...	...	...	༨༣
མཐོ་རིས་ལ་གནས स्वःस्थ		...	...	༨༣
མཐོང་ दृष्ट	...	...	...	༨༨
མཐོང་ पश्यन्ति	...	...	...	༨༢
མཐོང་བཞིན पश्यन्	...	...	...	༤༦
མཐོན་མཐིང་ सान्द्रेन्द्रनील		...	...	༨༡
མཐོན་མཐིང་ इन्द्रनील		...	...	༨༡
འཐོན་པ निर्वान्त	...	...	...	༥༧
འཐོན་ཞིང་ उद्भव	...	...	...	༦༠
མཐོར་བྲེས་ཏེ उच्चू		...	...	༥༥

ད

Words. Page

དག ༥༢, ༥༤, ༥༦, ༥༨, ༦༠, ༦༡, ༦༢, ༦༣, ༦༤, ༦༥, ༦༨, ༦༩, ༧༠, ༧༡, ༧༢, ༧༨, ༨༡

དག अनेक ༦༦

དག་པ पवित्र ༨༨

དག་པར་བྱ पवित्रीकृत ༨༨

དག་བྱས पूत ༧༩

དང་ ༥༤, ༥༥, ༥༩, ༦༢, ༦༤, ༦༥, ༦༨, ༦༩, ༧༡, ༧༢, ༧༣, ༧༦, ༧༧, ༧༨

དང་ च ༥༧, ༥༨, ༨༤

དམ་ཅིང་ किं ༥༨

དམ་བཅས प्रतिज्ञा ༥༥

དང་པོར प्रथम ༨༦

དང་ལྡན་པ ༦༧

དམ वा ༨༥

དམ་པ་མ་ཡིན असत् ༥༥

དམ་པོ कटु ༦༥

དར་དིར་སྒྲ हुङ्कार ༦༡

དལ་འབབ་པ विश्रान्त ༧༨

Words.				Page
ད	...	...		༤༡, ༦༠, ༦༣, ༦༩, ༧༩
དུ་བ धूम	...	...	...	༦༠, ༦༨
དུ་མ अनेक	...	...	...	༦༦
དུ་མ་དག अनेक	...	...	...	༤༥
དུག विष	...	...	...	༥༧
དུད་པ नमत्	...	...	...	༧༩
དུད་པའི विनमत्	...	...	...	༥༠
དུབ་པ खिन्न	...	...	...	༤༣
དུམ་བུ [illegible]काल	...	...	...	༤༨
དུལ་བ विनय	...	...	...	༧༩
དུས सङ्केत	...	...	...	༧༨
དུས་གཅིག तुल्यकाल	...	...	...	༤༥
དུས་བདབ सङ्केत	...	...	...	༧༨
དུས་མཉམ तुल्यकाल	...	...	...	༤༥
དུས་མཐར कल्पान्त	...	...	...	༤༩
དེ तां	...	...	...	༦༤, ༥༩
དེ सः	...	...	...	༦༩
དེ་དག ते	...	...	...	༤༤
དེ तद्	...	...	...	༥༤, ༥༦
དེ་ཉིད तत्त्व	...	...	...	༥༤

Words.		Page
དེ་དག	तद्	༤༣
དེ་ནི	अदः	༧༦
དེ་ནི	सः	༦༤
དེ་ནི	सा	༧༦
དེ་བཞིན	तथा	༧༨
དེ་ཡི	तस्य	༤༤
དེ་ཡིས	तेन	༧༩
དེ་ལྟ་ན་ཡང་	तद्	༤༧
དེ་ལྟ་མོད་ཀྱི	तथापि	༤༨
དེ་ལྟར	इति	༤༦
དེ་ལྟར་ན་ཡང་	तथापि	༤༨
དེ་སྲིད	तावत्	༤༦
དེའི	तद्	༤༩
དེའི་དོན་དུ	तदर्थं	༤༩
དོ་ཟླ་མེད	अद्वितीय	༤༨
དོ་ཤལ	हार	༥༤
དོན	अर्थ	༤༤, ༤༩, ༥༡, ༧༦
དོན་གཉེར	प्रार्थना	༤༤, ༤༦
དོན་གཉེར་བ	अर्थी	༥༠
དོན་དུ་གཉེར	प्रार्थयन्ते	༥༦

Words.				Page
དོན་དུ་གཉེར་ན अभ्यर्थ्यं	...	...		༥༧
དོན་མ་མཆིས་པས वैयर्थ्यं	...	...		༤༢
དོན་མེད वन्ध्य	...	...	...	༤༩
དོན་མེད་མ अवन्ध्य	...	...	...	༤༩
དོན་ཡོད अमोघ	...	...	...	༨༨
དོན་ལྡན दिग्धार्थ	...	...	...	༦༣
དོན་ཤེས་བྱིན ज्ञातार्थ	...	...		༨༦
དོར་བ त्यक्त	...	...	...	༤༨
དྲག་པོ कराल	...	...	...	༦༠
དྲག་པོ उड्डमर	...	...	...	༨༣
དྲག་པོ रुद्र	...	...	...	༨༠, ༨༣
དྲག་པོར उत्ताल	...	...	...	༨༣
དྲག་མོད उग्र	...	...	...	༨༣
དྲངས आकृष्ट	...	...	...	༦༤
དྲན་པ स्मृति	...	...	...	༤༥, ༦༦
དྲི गन्ध	...	...	...	༥༨
དྲི परिमलामोद	...	...	...	༥༦
དྲི मधु	...	...	...	༥༥
དྲི་མེད अमल	...	...	...	༥༣
དྲི་ཟ गन्धर्व	...	...	...	༨༣

Words.		Page
དྲི་ཞིམ་	सुरभि	༡༨
དྲིལ་ཆུང་	काञ्ची	༡༩
དྲུག་	षट्	༡༢
དྲེགས་	दर्पं	༩༢
དྲེགས་པ་	दर्पं	༡༤
གདངས་	व्यात्त	༩༨
གདངས་	व्यादाय	༤༥
གདུ་བུ་	वलय	༡༢
གདུགས་	आतपत्र	༡༠
གདུང་བ་	ज्वर	༥༡, ༤༩
གདུབ་	मञ्जीर	༡༩
གདུབ་ཅན་	वलय	༩༨
གདུབ་བུ་	कटक	༩༧
གདེངས་ཀ་	फणा	༤༧
གདེངས་ཅན་	फणिन्	༩༨, ༤༧
གདུ་བུ་	वलय	༤༧
གདོན་མི་ཟ་	अवश्य	༥༣
དག་	मां	༥༨
བདག་	आत्मा	༩༨
བདག་	[illegible]	༥༨

Words.	Page
བདག་གི मम	༥༩
བདག་གི मयि	༥༨
བདག་གི मे	༨༦
བདག་གིས मया	༨༨
བདག་ཉིད་གསོ आत्मम्भरि	༧༢
བདག་ཉིད་ཞལ་བཞེས आत्मोपज्ञं	༥༥
བདག་པོ་བྱེད ईष्टे	༧༢
བདག་འདྲ मादृश	༥༢, ༨༥
བདག་ལ मयि	༥༥
བདེ་གཤེགས सुगत	༨༢, ༨༩
བདེ་བར་གཤེགས सुगत	༨༠
བདེ་བ་ཅན सुखावती	༨༩
བདེ་ལེགས स्वस्ति	༨༩
བདེན་པ་མ་ཡིན मिथ्या	༦༦
བདེན་གསུངས་མ तथ्यकथ्या	༥༨
བདེ་སོགས शची	༧༩
བདེན་པའི तथ्य	༧༤
བརྡུངས་པའི आस्फाल	༨༢
བརྡེག स्फोट	༦༢
མདར वाद्य	༦༧, ༧༩

Words.		Page
མདུང་	प्रास	༦༣
མདུད་པ	ग्रन्थि	༦༤
མདུན་དུ	पुरतः	༥༠, ༨༦
འདའ་བར་མཛད་པ	अतिक्रामणी	༥༡
འདི་	एषा	༤༧
འདི་དག		༤༦
འདི་ནི	एषा	༤༥
འདི་ནི	अयं	༨༧
འདི་ཙམ་ཞེས་པ	इयत्ता	༨༨
འདི་ཙམ་ཞེས་པར་མ་ངེས་པ	अनियतेयत्ता	༨༨
འདུག་ཅིང་	उपविष्ठ	༦༡
འདུན་ས	सभा	༦༧
འདེབས་པ	उद्गीत	༦༠
འདོད	वाञ्छा	༤༤
འདོད་པ	काम	༤༦, ༤༧
འདོད་པ	कन्दर्प	༥༨
འདོད་པ	स्मर	༥༦
འདོད་པ	वाञ्छा	༨༧
འདྲ		༦༠, ༦༩
འདྲི་བའི་	लिखित	༦༣

Words. Page

རྡུལ་ धूलि ༧༠, ༧༧
རྡོ་ शिला ༧༥
རྡོ་ उपल ༨༥
རྡོ་རྗེ་ हीर ༧༩
རྡོ་རྗེ་ वज्र ༦༣, ༧༦
རྡོ་རྗེ་ལྡན་པ་ हीरभिन्न ༧༩
ལྡན་ ... ༤༩, ༦༠, ༦༡, ༧༣, ༧༦, ༧༧, ༧༨
ལྡན་པ་ ༧༩
ལྡབ་ལྡིབ་ गद्गद ༦༠
སྡང་ द्विष्ट ༨༡
སྡིག་ पाप ༤༣, ༦༨
སྡིག་ཅན་ पापी ༤༧
སྡིག་པ་ पाप ༤༧, ༦༥
སྡིག་པ་ दुरित ༦༦
སྡིག་པ་ अघ ༤༥
སྡིག་འཇོམས་ पापहन्त्री ༤༣
སྡིག་ལྡན་ घन ༨༧
སྡུ་གུམ་ कान्ता ༧༥
སྡུག་བསྔལ་ दुःख ༤༣, ༤༤, ༤༦, ༧༣, ༨༦
སྡུག་བསྔལ་ क्लेश ༤༤

Words.				Page
སྡུག་བསྔལ་ལྡན་པ दुःखी	...	..		༤༧, ༨༦
སྡེར་མོ नख	...	...	...	༦༣

ན

ན	...	...		༡༦, ༤༥, ༦༡, ༦༩
ན་ལ་ད नरद	...	...	...	༥༨
ནགས་ཚལ चटवी	...	...	...	༦༢
ནང་ गर्भं	...	...	...	༦༠
ནང་ उत्सङ्ग	...	...	...	༦༠
ནང་གི अन्तः	...	...	...	༤༥
ནང་དུ गर्भे	...	...	...	༤༧
ནང་དུ मध्ये	...	...	...	༤༣
ནང་ལོགས अन्त	...	...	...	༥༦
ནངས་ཀྱིས तरं	...	...	...	༨༦
ནངས་ཀྱིས་དང་པོར प्रथमतरं		...	...	༨༦
ནང་གི अन्तः	...	...	...	༨༥
ནང་གི་བྱེད་པ अन्तःकरण		...	...	༥༨
ནད रुज्	...	...	...	༨༦
ནད་པ ग्लान	...	...	...	༤༨
ནན་གྱིས हठात्	...	...	...	༤༥

Words. Page

ནམ་མཁའ་ गगन ༦༠, ༨༢

ནམ་མཁའ་ व्योमन् ༨༠, ༨༡

ནམ་ཡང་ जातु ༤༤

ནས ༦༠

ནི ༤༢, ༤༣, ༤༥, ༤༤, ༤༦, ༤༧, ༤༩, ༦༡, ༦༣, ༦༥, ༦༦, ༧༠, ༧༡, ༧༨

ནུ་མ स्तन्य ༤༤

ནུ་མ स्तन ༧༤

ནུ་མ कुच ༧༨

ནུས་པ सामर्थ्य ༤༥

ནུས་པ शक्ति ༦༩

ནུས་མཐུ सामर्थ्य ༤༥

ནོར धन ༦༩

ནོར वित्त ༧༡

ནོར་བུ मणि ༤༡, ༤༥, ༧༣, ༧༥

ནོར་མེད निर्धन ༧༡

གནང་བ उपहृत ༦༩

གནས स्थ ༨༢, ༨༣

གནས स्थान ༨༨

གནས पद ༦༢

Words.				Page
གནས་ཤིང་ विश्रान्त	...	...	...	༦༩
བསྣུན་ प्रहार	...	...	...	༦༢
བསྣུན་པ་ प्रहार	...	...	...	༦༣
མནན་ क्रम	...	...	...	༨༠
མནན་(?) आटोप (?)		...	...	༤༢
རྣ་བ་ श्रोत्र	...	...	...	༦༩
རྣ་བ་ श्रवण	...	...	...	༧༤
རྣག་ पूय	...	...	...	༦༨
རྣམ་གྱུར་ विक्रिया	...	...	...	༤༤
རྣམ་གྲངས་དག་ पर्य्याय		...	...	༧༡
རྣམ་པར་གནས་པར་ स्वस्थता		...	...	༨༧
རྣམ་པར་ངུ་བའི་ विरुवति		...	...	༤༤
རྣམ་པར་མཚོན་ उद्घाटित		...	...	༧༠
རྣམ་པར་བྲུ་ लिङ्ग	...	...	...	༦༠
རྣམ་པར་སྡང་བ་ विद्विषत्		...	...	༦༧
རྣམ་པར་སྤྲས་ विरचित		...	...	༦༦
རྣམ་འགྱུར་ विकृत	...	...	...	༦༥
རྣམ་ལྟུང་བ་ विनिपतित		...	...	༤༣
རྣམས				༤༡, ༤༢, ༤༣, ༤༤, ༤༦, ༤༨, ༦༠, ༦༢, ༦༤, ༦༦, ༦༧, ༦༨, ༦༩, ༧༡, ༧༢, ༧༧, ༧༩, ༨༡

Words. Page

རྣོན་པོ་ तीक्ष्ण ༦༣

སྣ་ཚོགས་ विश्व ༨༤

སྣ་ཚོགས་ངོ་བོ་ विश्वरूप ༨༤

སྣང་བ་ आलोक ༥༡

སྣུམ་ཞིང་ सान्द्र ༨༤

སྣུམ་ཞིང་འོད་ལྡན་ सान्द्रेन्द्र (?) (oily and luminous) ༨༤

སྣོད་ पात्र ༦༧

པ

པཎྜི་ཏ་ཆེན་པོ་ महापण्डित ༧༠

པདྨ་ कमलिनी ༩༦

པདྨ་ अब्ज ༥༧

པདྨ་དཀར་པོ་ पुण्डरीक ༦༨

པར་ ༥༡, ༥༥

པི་ཝང་ वीणा ༩༩

དཔག་བསམ་ कल्प ༥༥

དཔང་ साक्षी ༨༥

དཔའ་བོ་ वीर ༦༩

དཔལ་ श्री ༥༡, ༦༢

དཔལ་ लक्ष्मी ༥༣

Words.				Page
དཔལ་འབྱོར་ लक्ष्मी		...	...	༨༠
དཔལ་སྡེ་ལྡན་ वीरसैन्य		...	...	༧༥
དཔུང་པ་ भुज	...	...	...	༦༧
ལྤགས་ मांस	...	...	...	༦༨
སྤངས་ उज्झित	...	...	...	༦༤
སྤངས་པ་ वर्ज्यमान	...	...	...	༧༣
སྤུ་ रोमन्	...	...	...	༧༣, ༧༩
སྤུ་ལོང་ रोमाञ्च	...	...	...	༧༩
སྤུད་པ་ उल्लासित	...	...	...	༧༩
སྤོང་བར་འགྱུར་ त्यजति		...	...	༦༤
སྤྱན་རས་ दृष्टि	...	...	...	༧༩
སྤྱོད་ चर्य्या	...	...	...	༨༡
སྤྱོད་ आचार	...	...	...	༦༨
སྤྱོད་པ་ भुज	...	...	...	༨༤
སྤྱོད་པ་རྣམས་སྤོང་པ་ प्रयाय विनिमय			...	༧༡
སྤྲིན་ अभ्र	...	...	...	༦༥
སྤྲུལ་པ་ निर्म्माण	...	...	...	༦༦, ༨༣
སྤྲེ་བ་	, ,	...	...	༦༧

ཕ

Words.		Page
ཕ पिता	... ...	༧༧
ཕན་པ पथ्य	... ...	༧༥
ཕམ་པ་མེད་པ अप्रधृष्या	... ...	༦༦
ཕུག गुहा	... ...	༧༨
ཕུད་སྒྲ फुत्कार	... ...	༦༨
ཕུན་སུམ་ཚོགས सम्पद्	... ...	༧༡
ཕུབ स्फोट	... ...	༦༣
ཕེག་རྡོབ ताल	... ...	༥༣
ཕོག་པ पात	... ...	༤༩
ཕོངས आपद्	... ...	༧༣
ཕོངས दैव	... ...	༤༡
ཕོངས་པ कार्पण्य	... ...	༧༩
ཕོལ་མིག་ गद	... ...	༦༥
ཕྱུག दोस्	... ...	༥༡
ཕྱག་ཕྱས་ཞིང་ वन्दित	... ...	༤༩
ཕྱག་འཚལ་ལོ नमः	... ...	༧༡
ཕྱག་འོས वन्द्य	... ...	༥༣
ཕྱི་ནས भूयः	... ...	༤༡

Words.				Page
ཕྱིར	...	...	...	༦༡, ༧༢
ཕྱི बाह्य	...	...	...	༧༨
ཕྱི་མ बाह्य	...	...	...	༨༥
ཕྱི་མར་སྙོག पिनष्टि	...	...	...	༦༧
ཕྱོགས दिक्	...	...	...	༧༣, ༨༣
ཕྱོགས་གང་ཞིག་ལ་བརྟེན་སྐམ་པ कान्दिशीक			...	༤༢
ཕྱོགས་ཚོགས दिक्चक्र		...	...	༨༣
ཕྲ लेश	...	...	...	༧༥
ཕྲག་དོག	...	...	...	༤༨
ཕྲག་པ स्कन्ध	...	...	...	༦༣
ཕྲེང་བ स्रज्	...	...		༤༡, ༤༢, ༦༥, ༦༦
ཕྲེང་བ माला	...	...		༦༡, ༦༥, ༧༦
ཕྲེང་བ་འཛིན་པ स्रग्धरा		...	...	༩
ཕྲོགས་པ हृत	...	...	...	༦༦
འཕགས་པ आर्य्य	...	...	...	༨༩
འཕགས་མ आर्य्या	...	...	...	༤༡, ༤༢, ༦༤
འཕེལ वर्द्धते	...	...	...	༤༧
འཕེལ་གྱུར་པ वर्धन्ते		...	...	༤༦
འཕྲུ दैव	...	...	...	༧༡
འཕྲུར་བ दुःश्लिष्ट	...	...	...	༦༤

Words.				Page
འཕྲལ་དུ སपदि	...	...	...	༦༧
འཕྲལ་དུ प्रसभं	...	...	...	༦༥
འཕྲལ་ལ हठात्	...	...	...	༧༥
འཕྲལ་ལ सद्यः	...	...	...	༦༠
འཕྲོ जाल	...	...	...	༥༥
འཕྲོ་ཤིང་ स्फूर्जव्	...	...	...	༦༠
འཕྲོག་པར་བྱེད हरति		...	...	༦༩

བ

བ་སྤུ रोमन्	...	...	...	༨༣
བག་མེད प्रमद	...	...	...	༨༣
བག་མེད मद	...	...	...	༨༣
བུ पुत्र	...	...	...	༧༧
བུ सुत	...	...	...	༥༣
བུ་ག कुहर	...	...	...	༦༨
བུང་བ द्विरेफ	...	...	...	༥༦
བུང་བ अलि	...	...	...	༦༤
བུང་བ लोलम्ब	...	...	...	༦༡
བུད་མེད कान्ता	...	...	...	༥༨
བུད་མེད स्त्री	...	...	...	༥༣, ༥༣

Words.				Page
བོད	...	...	...	༤༡
བྱ་བ व्यापार	...	...	...	༤༥
བྱ་བར जनयितुं	...	...	...	༤༦
བྱམས་པ स्निग्ध	...	...	...	༥༦
བྱམས་པའི स्निग्ध	...	...	...	༦༤
བྱས कृत	...	...	...	༤༢, ༥༥
བྱས་ཤིང་ कृत	...	...	...	༦༦
བྱིང་བ मग्न	...	...	...	༤༤
བྱུང་ भू	...	...	...	༤༨
བྱུང་ सम्भूय	...	...	...	༦༩
བྱུང་ उद्गमगत	...	...	...	༥༢
བྱེ་བ कोटी	...	...	...	༥༠
བྱེ་བྲག་མེད་པར निर्विशेषं		...	...	༤༣
བྱེད་པ་དང་ལྡན व्यापार		...	...	༦༩
བྱེད་པར་འགྱུར आवहन्ति		...	...	༦༦
བྲན दास्य	...	...	...	༦༢
བྲན་ཁོལ चेट	...	...	...	༦༤
བྲལ་བ विरह	...	...	...	༦༧
བྲིས་པ लिखित	...	...	...	༦༢
བླ་བྲེ वितान	...	...	...	༨༨, ༥༠

Words.		Page
བླངས་པ	तुलित	༦༡
བླ་མ	गुरु	༦༩
བླུན་ཞིང་	मूढ़	༤༢
བློ	धी	༤༦
དབང་	इन्द्र	༧༠, ༧༣
དབང་པོ་གསོ་བ	प्रणायविनिमय	༥༡
དབང་ཕྱུག	ईश्वर	༧༩
དབུལ	दरिद्र	༤༨
དབྱིབས་ཅན	आकृति	༦༨
དབྱུག	दण्ड	༧༡
འབབ	निष्पतत्	༦༥
འབར	ज्वलित	༤༤
འབར་བྱེད	ज्वलन	༦༠
འབྱུང་བ	निर्वान्त	༥༡
འབྱོར་བ	विभव	༤༦, ༦༩
འབྱོར་བ	विभूति	༦༨
འབྲས	कट	༦༡
འབྲས	फल	༥༡
འབྲས་དང་བྲལ་བས	वैयर्थ्यं	༤༢
འབྲས་བུ	फल	༤༤, ༧༩

Words.	Page
འབྲས་བུ་ལྡན सफला	༤༤
འབྲེལ युक्ति (connection)	༥༨
འབྲེལ་བས भेदात्	༥༨
འབྲོག अटवी	༦༢
རྦ་རླབས वीचि	༧༥
རྦ་རླབས वेला	༤༩
སྦར जनित	༦༡
སྦྱངས་བྱ་བ भोग्य	༥༩
སྦྱར पुट	༤༣
སྦྱོར चुम्बि	༧༣

མ

མ न	༤༩
མ अ	༤༩
མ माता	༤༤
མ་ངེས་པ अनियत	༥༥
མ་ནྡཱ་ར་བ मन्दार	༧༦
མ་ལགས་སམ ननु	༤༣
མ་ལུས अशेष	༥༣
མ་སེལ अप्रयुक्त	༤༨

Words. Page

མང་ ༦༣

མང་རབ་དུ་བྲགས་པ सान्द्र ༦༣

མན་ངག आम्नाय ༦༩

མལ शय्या ༦༠

མལ་སྟན शय्या ༦༠, ༥༠

མི न ༦༩

མི नर ༦༢, ༨༣

མི་དགའ अरति ༧༥

མི་དགེ अरति ༧༥

མི་བདག नृप ༦༩

མི་བཟད तीव्र ༨༤

མི་མཁས་པ अबुध ༨༤

མི་འཕྲོགས अहार्य्य ༨༡

མི་འཕྲོགས་སྤྱོད་ལྡན अहार्य्यचर्य्य ༨༡

མི་ཟད दारुण ༨༡

མི་རོ प्रेत ༤༤

མིག अक्षि ༦༢, ༦༨, ༥༧

མིག नयन ༧༣

མིག་ཉམས शतनयन ༧༣

མིང ग्राम ༧༥

Words.				Page
མིན་ན न	...	...	...	༤༦
མུན अन्धकार	...	...	...	༤༥, ༦༧
མུན་པ अन्धकार	...	...	...	༦༥
མུན་པ ध्वान्त	...	...	...	༤༥, ༨༧
མེ वह्नि	...	...	...	༤༢, ༤༤, ༦༡
མེ་ཏོག द्रुम (?)	...	...	...	༧༧
མེ་ཏོག कुसुम	...	...	...	༤༢
མེ་ཕྲུག स्फुलिङ्ग	...	...	...	༦༠
མེད་ན	...	...	...	༤༤
མོད	...	...	...	༨༢
མྱུགས་པ विघ्न	...	...	...	༦༨
མྱང་ आस्वाद	...	...	...	༨༩
མྱུར अह्नाय	...	...	...	༨༩
མྱོང་བར་འགྱུར	...	...	...	༧༧
མྱོས मद	...	...	...	༧༦
མྱོས माद्यत्	...	...	...	༧༦
མྱོས་པ दान	...	...	...	༦༡
མྱོས་པ मत्त	...	...	...	༦༣, ༦༥
མྱོས་བྱེད चिमदमद	...	...	...	༦༧
དམར ताम्र	...	...	...	༤༡

Words. Page

དམག་དཔོན་ सेनानी ༥༨

དམན་པར་ दीन ༤༡

དམར་བ་ किरण ༦༨

དམར་བ་ राग ༤༧

དམར་བ་ཉིད་ लौहित्य ༦༨

རྨ་བྱ་ शिखिन् ༥༣

རྨིག་ खुर ༥༣

རྨོངས་ मूढ ༤༣

སྨད་ धिक् ༤༨

སྨད་སྨད་པ་ཞིག་སྟེ་ धिग्धिक् ༤༨

སྨན་ अगद ༩༦

སྨན་པ་ भिषक् ༤༦

སྨན་མིན་ मन्दाकिनी ༥༦

སྨིན་ भ्रू ༩༣

སྨིན་མ་ भ्रू ༩༤

སྨུག་རྩི་ अलक्तक ༤༧

སྨོན་ལམ་ प्रणिधि ༤༩

སྨྱུ་གུ་ लेखनी ༩༣

སྨྲ་བྱེད་ रटित ༩༤

ཙ

Words.				Page
ཙན་དན चन्दन	...	...	...	༧༨
ཙམ मात्रं	...	...	...	༤༧, ༩༩
ཙམ་ཡང་ अपि	...	...	...	༤༥
གཙིགས་པ उत्कट	...	...	...	༦༣
གཙུག चूड़ा	...	...	...	༤༡, ༩༠
གཙོ (རྩེ) अग्र	...	...	...	༦༢
གཙོ་བོ ग्रामणी	...	...	...	༧༥
གཙོ་བོ मुख्य	...	...	...	༧༣
བརྩེ་དགའ विलास	...	...	...	༦༡
བརྩེ་བ अनुकम्पा	...	...	...	༤༦
བརྩོན་པས अध्यवस्यन्	...	...	...	༧༠
རྩ नाड़ी	...	...	...	༦༩
རྩུབ་ཅིང་ परुष	...	...	...	༤༦
རྩུབ་མོ उत्कट	...	...	...	༦༤
རྩེ क्रीड़ा	...	...	...	༧༩
རྩེ कोटि	...	...	...	༦༡
རྩེ सुख	...	...	...	༦༣
རྩེ་དགར क्रीड़ा	...	...	...	༧༨

Words. Page

རྩེ་བར་འགྱུར क्रीडन्ति ༥༤

རྩེ་མོ शिखर ༦༡

རྩེ་མོ सुख ༥༢

རྩེ་རབ उत्तुङ्ग ༦༡

རྩོམ आरम्भ ༦༦

སྩོལ་དུ་གསོལ देहि ༤༥

སྩོལ་གྱི विसृजसि ༧༧

ཚ

ཚ་ཟེར་ཅན तिग्मांशु ༧༨

ཚངས ब्रह्मा ༤༠, ༤༢

ཚབས་ཅན उद्धत ༦༤

ཚབས་ཆེན उद्धत ༦༤

ཚབས་ཆེར उड्डामर ༤༢

ཚིག पद ༧༦, ༧༩

ཚིག वाच् ༦༢

ཚིག गिर् ༥༩

ཚིག་གིས वाचा ༤༦

ཚིག་མདའ गीर्वाण ༥༩

ཚིམ་པ सन्तोष ༤༦

Words.				Page
ཚེ काले	...	...	...	༦༧
ཚེ आयुः	...	...	...	༧༠
ཚེ वेला	...	...	...	༥༣
ཚོགས ओघ	...	...	...	༨༨, ༥༥
ཚོགས गण	...	...	...	༥༨
ཚོགས चक्र (assemblage)		...	...	༥༣
ཚོགས गोष्ठ	...	...	...	༦༩
ཚོགས आडम्बर	...	...	...	༦༦
ཚོགས निचय	...	...	...	༦༦
ཚོགས पूर	...	...	..	༦༢
ཚོགས निकर	...	...	...	༧༡
ཚོགས་ཁང་ मठ	...	...	...	༨༥
ཚོན राग	...	...	...	༥༢
ཚོར་བ विन्दति	...	...	...	༥༧
མཚང་འདོད आपित्सु	...	...	...	༦༣
མཚན लक्षण	...	...	...	༧༣
མཚན नाम	...	...	...	༨༧
མཚམས सीमा	...	...	...	༧༣
མཚུངས་པ प्रतिनिधि	...	...	...	༦༥
མཚོན་ཆ प्रहरण	...	...	...	༦༦, ༦༧, ༥༡

Words.				Page
འཚུབས་པ भ्रान्त	...	...	...	༦༠
འཚེར रुचिर	...	...	...	༧༢
འཚོ་བ वृत्ति	...	...	...	༧༢

ཛ

མཛད कृत	...	...	...	༤༦
མཛད་ཅིག कुरु	...	...	...	༨༧
མཛད་པ་རྫོགས་སོ परिसमाप्त		...	...	༩༠
མཛེས་པ विभूति	...	...	...	༦༨
མཛེས་བྱེད भूषा	...	...	...	༦༩
མཛེས་མ सुन्दरी	...	...	...	༧༨
མཛེས་མས कान्त	...	...	...	༧༨
མཛོད कोष	...	...	...	༧༢
མཛོད कुरु	...	...	...	༤༤
མཛོད་འཛིན कोषभृत्	...	...	...	༧༢
འཛིན भृत्	...	...	...	༧༢
འཛིན धत्ते	...	...	...	༤༤
འཛིན་པའི धरा	...	...	...	༤༡
འཛིན་པར་འགྱུར धत्ते		...	...	༦༨, ༧༠
འཛིན་འདོད आपित्सु	...	...	...	༦༢

Words.				Page
འཛུམ स्मेर	...	...	...	༧༠
རྫ་ཆག་དུམ་བུ कर्पर		...	...	༧༡
རྫིང་བུ वापी	...	...	...	༧༦
རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས सम्बुद्ध		...	...	༤༦
རྫོང་ कोट्ट	...	...	...	༦༡

ཞ

ཞགས पाश	...	...	...	༦༥
ཞགས་པ पाश	...	...	...	༦༤
ཞན་གྱུར་པ मन्द	...	...	...	༤༩
ཞན་པ मन्द	...	...	...	༤༥
ཞབས पाद	...	...	...	༤༩, ༦༨, ༨༠
ཞབས चरण	...	...	...	༦༤
ཞབས་དག पादौ	...	...	...	༤༢
ཞབས་འབྲིང་	...	...	...	༧༡
ཞེང་ ...	...	...	...	༧༣
ཞུ་བ विचक्ष्यमान	...	...	...	༨༦
ཞུགས་པས आवेद्य	...	...	...	༧༢
ཞེ་སྡང་ द्वेष	...	...	...	༦༡
ཞེས ...	...	...	...	༤༨

Words. Page

ཞེས ༤༢

ཞེས་བྱ उपाख्य ༧༩

ཞོན་ཏེ अधिरूढ ༥༩

གཞད་གད་དག हास्य ༧༦

གཞན पर ༤༣, ༥༠

གཞན་གྱིས अन्ये ༧༨

གཞན་དག अन्य ༤༦

གཞན་དག་རྣམས་ཀྱི परेषां ༤༦

གཞན་ལས परेभ्यः ༤༣

གཞི धाम ༦༢

གཞོན་ནུ་མ ༥༦

གཞོན་མེད अप्रधृष्या ༦༦

བཞད हास ༧༡

བཞིན इव (as it were) ༧༥

བཞིན इव (like) ༧༥

བཞིན वत् ༧༨

བཞིན་དུ इव ༤༧

བཞུགས स्थित ༧༣

བཞུགས आसनगत ༧༠

ཟ

Words.		Page
ཟགས་པ	... ...	༦༣
ཟད ক্ষত	... ...	༦༨, ༧༣
ཟས तर्पण	... ...	༧༠
ཟིལ་གནོན་ परिभव	... ...	༥༦
ཟུར་མིག कटाक्ष	... ...	༦༣
ཟེ་འབྲུ वेणी	... ...	༧༦
ཟེ་འབྲུ किञ्जल्क	... ...	༧༦
ཟེར रुच्	... ...	༥༩
ཟེར कूटा	... ...	༧༨
ཟེར་མ་དང་ལྡན अमन्दच्छट	... ...	༧༨
ཟོལ व्याज	... ...	༥༦
ཟོས जग्ध	... ...	༦༨
ཟླབ प्रभिन्	... ...	༨༧
ཟླ་བོ प्रति	... ...	༦༡
ཟློག་བྱེད प्रत्याचष्टे	... ...	༦༡
གཟིགས་པ दृष्टि	... ...	༨༧
གཟིངས कटकभट	... ...	༦༥
གཟུགས रूप	... ...	༦༦

Words.				Page
གཟུགས་ཅན आकृति	...	...	...	༦༨
བཟངས मधुर (?)	...	...	...	༥༥
བཟམས་པ (གཟམས་པ) ग्रह		...	...	༦༢
བཟུང་བ वहत्	...	...	...	༥༠
བཟུང་བ ग्रह	...	...	...	༤༣
བཟུང་བར ग्रहण	...	...	...	༤༣
བཟོ शिल्प	...	...	...	༥༡
བཟོད་གླགས་མེད असह्य		...	...	༤༥

འ

འང ...	...	...	...	༤༦
འམ च	...	...	...	༤༥
འོ་མ क्षीर	...	...	...	༩༨
འོག पाताल	...	...	...	༤༤
འོད कर	...	...	...	༤༨
འོད लक्ष्मी	...	...	...	༤༣
འོད दुग्ध (lustre)	...	...	...	༩༨
འོད आभा	...	...	...	༩༨
འོད་ཟེར किरण	...	...	༦༦, ༦༥, ༥༣, ༩༠, ༩༡	
འོད་ཟེར मयूख	...	...	...	༥༣

Words. Page

འོད་ཟེར་ धाम ༨༣

འོད་ཟེར་ कररुच् ༤༥

འོད་ལྡན་ श्रीमत् ༨༥

འོན་ཀྱང་ किन्तु ༨༦

འོས་པ་ अर्हति ༤༦

ཡ

ཡང་ अपि ༤༣, ༤༤, ༤༨, ༦༩, ༨༦

ཡང་ च ༤༨

ཡང་ पुनः ༤༦

ཡང་དག་ सम्यक् ༤༦

ཡང་སེང་ཞེས་བྱེད་ཅིང་ लघुतया ༨༧

ཡངས་ सङ्कट ༦༣

ཡངས་ आयत ༦༨

ཡངས་མིག་དང་ལྡན་ आयताक्ष ༦༨

ཡངས་ལྡན་ विपुल ༤༤

ཡན་ལག་ अङ्ग ༧༠

ཡན་ལག་མཆོག་ उत्तमाङ्ग ༤༢

ཡི་ ༤༡, ༦༢, ༦༧, ༧༥, ༧༧, ༧༩

ཡི་གེ་ अक्षर ༤༩

Words. Page

ཡིད मनस् ༨༨

ཡིད་འོང་ उदार ༧༦

ཡིས ༥༡, ༦༨, ༧༢, ༧༤, ༧༦, ༧༨

ཡུན་རིངས चिरं ༧༧

ཡུམ धात्री ༥༤

ཡུམ जननी ༧༡

ཡུམ་གཅིག जननी ༥༦

ཡེ་ཤེས ज्ञान ༨༥, ༨༧

ཡོངས་འདུའི उन्मज्जत् ༧༧

ཡོངས་སུ་སྨིན་པ परिणत ༧༨

ཡོན་ཏན गुण ༦༤, ༧༣, ༨༥, ༨༨

ཡོན་ཏན་ཚོགས गुणौघ ༨༨

གཡས་བརྐྱང་ आलीढ ༨༠

འོག ་འཁྲུད་པ संग्राम ༦༧

འོད कार त् ༧༣

འོད लक्ष्मी स्फुरत् ༦༤

འོད ཟུ ོད་ཅིང་ निस्यन्द ༥༩

གཡོ་མེད निस्पन्द ༥༩

གཡོ་ཞིང་ चलत् ༥༩

གཡོ་ཞིང་ विलसत् ༦༣

Words.				Page
གཡོ་ཞིང་ चञ्चत्	...	...	...	༦༧
གཡོག सेवा	...	...	...	༥༡

ར

རང་ स्व	...	...	...	༧༨, ༥༢
རང་གི་སྐྱེ་བོ་ स्वजन	...	...	...	༥༢
རང་དགའ स्वच्छन्द	...	...	...	༦༠
རང་སེམས स्वान्त	...	...	...	༨༦
རབ་སྐྱོ་ཞིང་ खिन्न	...	...	...	༥༡
རབ་གཅོད प्रपिंषत्	...	...	...	༥༠
རབ་གསལ प्रोद्यत्	...	...	...	༨༠
རབ་ཏུ ...	...	...	...	༦༣
རབ་ཏུ་དགའ་བ प्रसक्त		...	...	༦༨
རབ་ཏུ་བརྡེད प्रतपति ...		...	...	༧༩
རབ་ཏུ་གསལ་བར उद्भततर		...	...	༥༦
རབ་བསྒྲུབས उयात्त		...	...	༥༡
རབ་མཛེས चार्व्वी	...	...	...	༥༠
རབ་ཏུ་དགའ་བ प्रहृष्ट		...	.	༦༡
རབ་ཏུ་མི་གསལ अप्रयुत्त		...	...	༧༩
རབ་ཏུ་མི་བཟོད་ལྡན उद्भामर		...	...	༦༦

Words.			Page
རབ་བཞུགས་ཤིང་ प्रवृत्ता	...	...	༤༢
རབ་བྱུང་ उद्भव	...	...	༦༠
རབ་བསྒྲུབ प्रयुक्त	...	...	༤༤
རབ་འཁྲུགས संक्षोभ	...	...	༤༧
རབ་འཁྲུགས་པ उद्भ्रान्त	...	...	༤༧
རབ་འགྱུ་ལྡིར་རབ་གསལ द्योतायमान		...	༦༥
རབ་འགྱུར་བ प्रोद्यव्	...	...	༦༡
རབ་འབར उद्गूर्य	...	...	༨༡
རབ་འབར उज्ज्वल	...	...	༦༡
རབ་འབར ज्वाला	...	...	༦༠
རབ་འབར उत्तप्त	...	...	༥༨
རབ་འབུར उत्कट	...	...	༥༨
རབ་འཛག་ཅིང་ विगलत्	...	...	༦༨
རབ་རྒྱས उद्दाम	...	...	༥༩
རབ་རྣོ प्रखर	...	...	༦༢
རལ་གྲི असि	...	...	༦༢
རལ་པ सटा	...	...	༦༣
རལ་པ་ཅན हेला (?)	...	...	༤༧
རས་རལ कर्पट	...	...	༥༠
རི་དྭགས मृग	...	...	༦༣

Words.				Page
རི་དྭགས་དགྲ་ मृगरिपु		...	...	༦༣
རི་ལུ་ गुटिका	...	...	...	༦༥
རིང་དུ་ दुरात्	...	...	...	༧༢
རིང་པོ་ ...	...	...	...	༧༤
རིངས་དྲག་པོ་ प्रौढ		...	...	༦༢
རིན་ཆེན་ रत्न	...	...	...	༤༨, ༥༠
རིན་པོ་ཆེ་ रत्न	...	...	...	༧༦
རིམ་ क्रमात्	...	...	...	༤༥
རིམ་པ་ क्रम	...	...	...	༦༦
རིམ་པར་ क्रमात्	...	...	...	༤༥
རུ་ ...	...	...	...	༤༩
རུལ་པ་ पूति	...	...	...	༦༥
རེ་བ་ आशा	...	...	...	༤༣
རེ་འདོད་ वाञ्छा	...	...	...	༤༤
རོ་ रस	...	...	...	༥༩
རོ་ལངས་ वेताल	...	...	...	༥༢
རོལ་པ་ हेला	...	...	...	༤༩

ལ

ལ ... ༤༡, ༤༣, ༤༨, ༤༤, ༦༠, ༦༡, ༦༤, ༦༥, ༦༩, ༧༢, ༧༣, ༧༨, ༧༤, ༧༧, ༧༥, ༧༩

Words.				Page
ལ अभि	...	...	...	༦༠
ལ་ལ་དག་གིས एके		...	...	༨༢
ལ་ལས एके	...	...	...	༨༥
ལ་ལས केचित्	...	...	...	༨༢, ༨༥
ལ་སོགས प्रभृति	...	...	...	༤༨, ༨༣
ལག बाहु	...	...	...	༤༦
ལག कर	...	...	...	༦༢
ལག་པ दोस्	...	...	...	༧༩
ལག་པ प्रकोष्ठ	...	...	...	༧༩
ལགས असि	...	...	...	༤༨
ལགས ...	...	...	...	༦༢
ལན་ཅིག་མིན་པའི असकृत्		...	...	༤༢
ལན་མང་དག་ཏུ बहुशः		...	...	༤༤
ལམ मार्ग	...	...	...	༤༣
ལམ་སྲང་ प्रतोली	...	...	...	༤༥
ལས ...	...	༤༧, ༤༩, ༦༥, ༦༦, ༦༨, ༧༡, ༧༢, ༧༥		
ལས कर्म्म	...	...	...	༦༦
ལས་མཐའ कर्म्मान्त	...	...	...	༧༡
ལི་ཁྲི सिन्दूर	...	...	...	༨༥
ལི་ཤི लवङ्ग	...	...	...	༧༨

Words.		Page
ལུས་ तनु	… … …	༧༣, ༦༡
ལུས་ मूर्त्ति	… … …	༦༨, ༨༤
ལུས་ वपुः	… … …	༦༥
ལུས་ अङ्ग	… … …	༦༥, ༨༤
ལོག …	… … …	༨༢
ལོག་ནས་ आहत्य	… … …	༦༣
ལོག་པའི་ मिथ्या	… … …	༦༦
ལོང་ अच्छ (bristling)	… …	༨༤
ལོང་བ་ अन्ध	… … …	༨༠
…་ཇ་འདྲེའི	… … …	༧༡
རླུང་ वात	… … …	༧༤
རླུང་འཁོར་ कल्लोल	… … …	༧༤

ཤ

ཤ त्वक्	… … …	༦༥
ཤས་ཆེན स्फीत	… … …	༦༢
ཤིག यूक	… … …	༨༠
ཤིང་ वृक्ष	… … …	༧༧
…ཤིང	… …	༦༣, ༦༥, ༨༠, ༨༤
…) …	… …	༥༩

Words				Page
ཤིན་ཏུ་ཡང་ཡང་ भूयस्तर		...	...	༧༥
ཤིན་ཏུ་ཡུན་རིང་མ अनतिचिर		...	...	༧༡
ཤུགས वेग	...	...	...	༧༦
ཤུགས जव	...	...	...	༦༠, ༦༡
ཤུན་པ त्वक्	...	...	...	༥༨
ཤེལ स्फटिक	...	...	...	༨༤
ཤེལ་བཞིན स्फटिकवत्	...	...	...	༨༤
ཤེས་བྱ ज्ञेय	...	...	...	༨༧
ཤེས་ཟིན ज्ञान	...	...	...	༨༦
གཤིན་རྗེ कीनाश	...	...	...	༧༨
བཤེས་གཉེན मित्र		...	...	༩༠

ས

ས मही	...	...	...	༥༩
ས भूमि	...	...	...	༥༡
ས भू	...	...	...	༨༣
ས་གཞི उर्वी	...	...	...	༥༠
ས་གཞི भू	...	...	...	༧༥, ༥༠
ས་གཞི मही	..	..	...	༦༥ ༧[illegible]
ས་ཏོག་དག भूतल	...	...	.	༥༨

Words. Page

ས་འོག་དག་ན་གནས भूतलस्थ ༨༣

ས་ལེ་སྦྲམ जातरूप ༦༨

སངས ༧༣

སད་པར प्रबोध ༧༣

སིལ་སིལ་སྒྲ रुणरुणा ༧༣

སུ ༧༨

སེངྒེ सिंह ༦༩

སེངྒེའི་ཁྲི सिंहासन ༦༩

སེམས चेतस् ༨༦

སེམས་ཅན सत्त्व ༤༣

སེར་སྣ मात्सर्य्य ༤༨

སེལ་བར་བྱེད अपहरसि ༤༧

སོ दन्त ༦༡

སོ दमन ༧༠

སོ་ཚིགས कर्म्मान्त ༧༡

སོལ ध्वंसय ༨༧

སྲན་དུ་མེད་པ असह्य ༤༧

སྲས सुत ༨༤

སྲས་པོ सुत ༨༩

སྲིད་པ भव ༨༡

Words.	Page
སྲིན་པོ रक्षस्	༩༤
སྲུང་བ रक्षा	༤༤
སྲེག दह्ये	༦༥
སྲོག་ཆགས जन्तु	༤༨
སྲོག་ཆགས་རྣམས་ཀྱི प्राणिनां	༦༤
སླད་ ུ ...	༨༡
སླར་ཡང भूयः	༧, ༥༡
སློབ་དཔོན	༡༡༢
གསང་ प्रहत	༤༢
གསང་འགྲོན उच्चैः	༦༤
གསང་སྔགས मन्त्र	༤༤
གསར .व	༦༢
གསར་པ तरुण	༥༤
གསལ व्यक्त	༦༡
གསལ भास्वत्	༥༣
གསལ་པོ स्फुट	༩༣
གསལ་བར स्फार	༧
གསལ་བར स्फुट	༤༢
གསལ་བྱས प्रकटित	༨༦
གསལ་མ प्रकटा	༨༥

Words.				Page.
གསལ་ཞིང་ स्थूल	...	...	...	༦༢
གསུམ་ त्रि	...	...	...	༨༠
གསེར ...	...	...	...	༤༣
གསེར་ चामीकर	...	...	...	༥༡
གསེར་ कनक	...	...	...	༥༦
གསེར་ काञ्चन	...	...	...	༨༧
གསེར་འོད་ལྟ་བུ་ काञ्चनाभ		...	...	༨༧
གསོ་བར་བྱེད་ आत्मम्भरि		...	...	༥༣
གསོད་ प्रहत	...	...	...	༦༣
གསོད་པ	...	...	...	༦༥
གསོལ་བ་ याच्ना	...	...	...	༦༠
གསོལ་བདབ	...	...	...	༦༥
གསོལ་བ་བདབ་པས་ अभ्यर्थ्य		...	...	༥༡
བསགས་པ་ उपचित	...	...	...	༥༡
བསད་ प्रहत	...	...	...	༦༣
བསམ་པ་ चिन्ता	...	...	...	༦༣
བསིལ་བ་ शीतल	...	...	...	༤༧
བསིལ་བའི་ शीभरा (cool)		...	...	༨༥
བསོད་ནམས་ पुण्य		...	...	༥༡, ༥༨, ༨༩
བསླུབས་པ་ लुब्ध	...	...	...	༨༧

Words. Page

བསྲེ दह्ये ༤༧

བསྲེགས ज्वलित ༤༤

ཧ

ཧཱུཾ་ཞེས་བྱ་བ हुङ्कार ༦༡

ལྷ अमर ༧༧

ལྷ मरुत् ༨༣

ལྷ सुर ༤༡, ༧༩

ལྷ་མོ देवी ༦༠

ལྷ་མོ देवकन्या ༧༦

ལྷག་པར अतिरेक ༨༦

ལྷན་ཅིག (together) ༧༨

ལྷུང་ཞིང་ विश्रान्त ༦༩

ལྷུར་ལེན་པ तत्पर ༦༥

ཨ

ཨ་ག་རུ अगुरु ༧༨

ཨུ་ཏྤ་ལ कुवलय ༦༥, ༧༤

ཨེ་ལ एला ༧༨

INDEX
OF
SANSKRIT WORDS WITH TIBETAN SYNONYMS.

अ

Words.	Page
अ མ	१४
अंश ཆར་གྱུར	१४
अंश ཆ་ཤས	१४, ३२
अंशलेश	३२
अक्षयकाञ्चन	२६
अक्षर ཡི་གེ	१४
अक्षि མིག	१९, २६, ३५
अक्षोभ्य	४०
अखिन्न སྐྱོ་བ་མེད་ཅིང་	१९
अखिन्न སྐྱོན་མེད	१९
अगतिक	३०
अगद སྨན	२६
अगदवरगुटिका	२६
अगुरु ཨ་ག་རུ	३७, ३८
अग्र གཙོ (ཙེ)	१९
अग्र མཆོག	९

Words. Page

अग्रवल्ली १०

अध ཕྲིག་པ ७

अङ्ग ཡན་ལག २८

अङ्ग ལུས २६, ३८

अश्व ཕོང་ (bristling) ३८

अञ्जलिपुट ཐལ་སྦྱར १७

अटवी འབྲོག १९

अटवी ནགས་ཚལ १९

अट्ट སྒྲོགས་པ १६

अणिम २२, ४५

अतिक्रामणी འདའ་བར་མཛད་པ २९

अतिरेक ལྷག་པར ४६

अदः དེ་ཉི ४६

अद्वयरूप ४४

अद्वितीय དོ་ཟླ་མེད ७

अद्वैत ३७

अद्वैततत्त्व ३०, ४७

अधम ཐ་ཆད १४, १५

अधार्म्मिक १३

अधिकतर ཆེས་ལྷག ४३

Words.	Page
अधिमुक्ति	४३
अधिरूढ़ ཞོན་ཏེ	३८
अध्यवस्यन् བརྟོན་པས	२८
अध्येषणा	१२
अध्येषणा	१
अनतिचिर ཤིན་ཏུ་ཡུན་རིང་མ	१
अनन्त མཐའ་ཡས	४२
अनवद्याङ्गी	३५
अनाथ མགོན་མ་མཆིས་སོ	८
अनियत མ་ངེས་པ	४८
अनियतेयत्त འདི་ཙམ་ཞེས་པར་མ་ངེས་པ ...	४८
अनुकम्पा བརྩེ་བ	१०
अनुकरणध्वनि	१७
अनुगम	२६
अनुबन्ध རྒྱུན་ཆགས	२६
अनुबन्ध རྗེས་འབྲེལ	२६, ३५
अनुभवति ཉམས་སུ་མྱོང་བར་འགྱུར	३६
अनुराग ཆགས་པ	३३
अनुरूप རྗེས་སུ་འཚམ་པ	२३
अनुस्मृत्य རྗེས་དྲན་པ་ན	१८

Words. Page

अनेक དུ་མ २३

अनेक དུ་མ་དག १४

अनेक དག २३

अन्त མཐྲོ་བ १८

अन्त ཐྲོན་འཁོར ३५

अन्त ནང་ལོགས ३६

अन्तः ནང་གི १२, ४७

अन्तःकरण ནང་གི་བྱེད་པ ३७

अन्तःपुर ཁྲིམ་ཐབ ३१

अन्तरात्मा ३७

अन्तराल ཁོངས་དག ४१

अन्त གྲུ་མ २४

अन्ध ལོང་བ २८

अन्धकार མུན ८, २४

अन्धकार མུན་པ २१

अन्य གཞན་དག १२

अन्ये གཞན་གྱིས ४३

अपहरसि སེལ་བར་བྱེད १३

अपि १०

अपि ཙམ་ཡང་ १४

Words.		Page
अपि	ཡང་	७, ९, १३, २७, ४६
अपि	ཀྱང་	५, ८, १२, १३, २२
अपर्य्यन्त		४२
अप्रयुक्त	མ་སྦེལ	८
अप्रयुक्त	རབ་ཏུ་མི་གསལ	८
अप्रष्टष्या	གཞན་མེད	२४
अप्रष्टष्या	ཐམ་པ་མེད་པ	२४
अप्राप्नुवत्	ཐོབ་པར་མ་གྱུར་པ	२९
अवन्ध्य	དོན་མེད་མ	१४
अबुध	མི་མཁས་པ	४६
अज	པདྨ	१४
अब्धि	ཆུ་གཏེར	१६
अब्धि	རྒྱ་མཚོ	४३
अभया		९
अभि	ལ	१६
अभिज्ञा		२७
अभिप्रसाद		१३, २७
अभिमत	མངོན་འདོད	१२
अभ्यर्चयामि	མཆོད་པར་བགྱིད	१, ४
अभ्यर्थित	མངོན་པར་དོན་གཉེར	९

Words.	Page
अभ्यर्थ्य གསོལ་བ་བཏབ་པས	२९
अभ्यर्थ्यं དོན་དུ་གཉེར་ན	२९
अभ्यास གོམས་པར་བྱེད	२६
अभ्युपैति ཁས་ལེན	२७
अभ्र སྤྲིན	१७
समन्दच्छट ཟེར་མ་དང་ལྡན	३७
अमर ལྷ	३६
अमल དྲི་མེད	६२
अमोघ དོན་ཡོད	४७
अम्भः ཆུ	१८, ३३, ४७
अयं འདི་ནི	४८
अरति མི་དགེ	१२
अरति མི་དགའ	१२
अरतिभू	१३
अरि དགྲ	२५
अरि དགྲ་བོ	२५
अरुण ཉི་འོད	४३
अरूपधातु	४२
अर्क ཉི་མ	२, ३९
अर्थ དོན	९, १४, २९, ४६

Words.	Page
অর্থী དོན་གཉེར་བ	২৮
অর্হতি འོས་པ	১২
অলক্তক སྨུག་ཚི	১
অলঙ্কার རྒྱན	২৭
অলংকৃত བརྒྱན	৩২
অলি བུང་བ	২১
অবতংস རྒྱན	৩৯
অবতংস རྒྱན་གྱིས་མནར	৩৯
অবতি སྐྱོང་བྱེད	৩৮
অবপাত	২৯
অবয়ব ཆ་ཤས	৪৮
অবলোকিতেশ্বর	৪৫, ৪৯
অবশ্যম্ གདོན་མི་ཟ	৭
অবিদ্যা	১৫
অবিরল རྒྱུན་དུ	৩৮
অশেষ མ་ལུས	৪২
অশ্ব རྟ	৩২
অষ্টমহাভয়	৪, ১৫, ২৪
অষ্টমহাসিদ্ধি	৩৩
অসকৃৎ ཡན་ཅིག་མིན་པའི	৫

Words.				Page
असत् དམ་པ་མ་ཡིན	...	...	...	९
असह्य སྲན་དུ་མེད་པ	...	...	...	१२
असह्य བཟོད་བླགས་མེད	...	...	...	१२
असि རལ་གྲི	...	...	...	१९
असि ལགས	...	...	...	१३
अस्मि ཁོ་བོ་ལགས	...	...	...	१३
अस्र ཁྲག ...	...	...	...	२०, २६
अहं ང་ཉིད ...	...	...	...	१०
अहं བདག ...	...	...	...	७
अहार्य्य མི་འཕྲོགས	...	...	...	४१
अहार्य्यचर्य्य མི་འཕྲོགས་སྤྱོད་ལྡན	...	...		४१
अहो ཀྱེ་མ ...	...	...	...	७
अह्नाय མྱུར ...	...	...	...	४८

आ

आकृति གཟུགས་ཅན	...	...	...	२१
आकृति དབྱིབས་ཅན	...	...	...	२१
आकृष्ट དྲངས	...	...	...	२२
आक्रन्द ཅོ་ངེ	...	...	...	१२, १६
आक्रान्त བརྒྱན	...	...	...	३५
आक्रामि ཁྱབ་པའི	...	...	...	४२

Words. Page

আচার སྤྱོད ༢༦

আজ্ঞা བཀའ ༣༨

আটোপ (?) མནན (?) ༡

আড়ম্বর ཚོགས ༢༣

আতপত্র གདུགས ༢༨

আতিথেয ༣༤

আত্মম্ভরি བདག་ཉིད་གསོ ༣༠, ༣༢

আত্মা བདག ༢༡

আত্মোপজ্ঞং བདག་ཉིད་ཞལ་བཞེས ༡༠

আনন্দ ཀུན་དགའ ༤༧

আপদ্ ཕོངས ༡, ༤

আপিত্সু འཛིན་འདོད ༢༠

আপিত্সু མཆང་འདོད ༢༠

আপূর্য্যমাণ འགེངས་ཤིང ༣༩

আম ཕྲོབ ༤༨

আবদ্ধপ্রণাম བཏུང་བྱས ༡༧

আভা འོད ༤༣

আভোগ ཁྱོན་གནས ༤༢, ༤༣

আমুক্তি གྲོལ་བའི་བར་དུ ༤༨, ༤༩

আম্নায མན་ངག ༢༧, ༢༨

Words. *Page*

আয়ত ཡངས ২৬

আয়ত དཀྱུས་རིང་པོ ৩৫

আয়তাক্ষ ཡངས་མིག་དང་ལྡན ২৬

আয়াতি འགྱུར ৯

আয়ুঃ ཚེ ২৮

আরম্ভ རྩོམ ২৩

আরম্ভ རྩོམ་པ ৫

আরাৎ རྒྱང་ནས ২০

আরাধ্য བརྩིས་བགྱིད་ལ ২৮

আর্ত্ত ১০

আর্য্য འཕགས་པ ৪৮

আর্য্যতারা ৪৯

আর্য্যা འཕགས་མ ১, ৪, ২২

আর্য্যে འཕགས་མ ১

আলম্বি བརྟེན་པ ১৮

আলীঢ় གཡས་བརྐྱང ৪০

আলেখ্যকাষ্ঠী ২০

আলোক བལྟ་བ ৫

আলোক སྣང་བ ১

আবর্ত্ত འཁྲིལ ২১, ৩৮

Words. Page

आवर्त्त འཁྲིལ་གནས ३९

आवहन्ति བྱེད་པར་འགྱུར २४

आवृत्य ལོག་ནས २०

आविद्य ཞུགས་པས ३१

आव्रियन्ते སྒྲིབ་པར་བྱེད १७

आशा རེ་བ ५

आसक्त ཆགས २६

आसन ཁྲི २७

आसनगत བཞུགས ३९

आस्फाल བརྡུངས་པའི ४१

आस्य ཁ २०

आस्वाद མྱང་ ४८

आह्वयमान གྲོས་པར་གྱུར་པ १८

इ

इति ཅེས १०

इति དེ་ལྟར १२

इन्दीवर ३५

इन्द्र དབང་ ४०, ४२

इन्द्रनील མཐོང་མཐིང་ ३३, ४३

इभ གླང་ཆེན २०

Words.				Page
इयत्ता འདི་ཙམ་ཞེས་པ	...	...	...	४८
इव བཞིན (as it were)	...	...	...	४६
इव བཞིན (like)	...	...	...	४६
इव བཞིན་དུ ...	...	...	...	१४

ई

ईप्सित བསླུས	...	...	...	१९
ईश्वर དབང་ཕྱུག	...	...	...	४८
ईष्टे བདག་པོ་བྱེད	...	...	...	३१

उ

उग्र དྲག་མོད	...	...	...	४१
उच्चैः གསང་འགྲོན	...	...	...	१२
उच्छित्ति གཅོད་པ	...	...	...	४०
उज्ज्वल རབ་འབར	...	...	...	१७
उज्झित སྤངས	...	...	...	२२
उड्डमर དྲག་པོ	...	...	...	४१
उड्डामर རབ་ཏུ་མི་བཟད་ལྡན		...	...	२३, २४
उड्डामर ཚབས་ཆེར	...	...	...	४१
उत्कट རབ་འབུར	...	...	...	३७
उत्कट གཅོགས་བ	...	...	...	२०
उत्कट རྟུབ་མོ	...	...	...	२२

Words.				Page
उत्क्षिप्त ཀུན་དུ་བསྐྱོད་ཅིང་	...	...		༡༦
उत्क्षिप्त བརྡེག་པ	...	...	...	༡༦
उत्खात བཀོས	...	...	...	༣༡
उत्खात བསྐོས	...	...	...	༣༡
उत्तम རབ་འབར	...	...	...	༣༧
उत्तमाङ्ग ཡན་ལག་མཆོག		...	...	༡
उत्ताल དྲག་པོར	...	...	...	༤༡
उत्तीर्य्यते ཐར་བར་འགྱུར	...	...	...	༡༦
उत्तुङ्ग རྩེ་རབ	...	...	...	༡༨
उत्सङ्ग སྤྱིང་	...	...	...	༣༨
उत्सङ्ग ཉང་	...	...	...	༡༧
उत्सव དགའ་སྟོན	...	...	...	༡༩
उदक ཆུ	...	...	...	༣༧
उदयगिरि	...	...	...	༤༠
उदार ཡིད་འོང་	...	...	...	༣༥
उद्गम	...	...	...	༤༣
उद्गमगत བྱུང་	...	...	...	༤༢
उद्गीत འདེབས་པ	...	...	...	༡༧
उद्गीर्य्य སྐྱུགས་པར་གྱུར་ན		...	...	༤༦
उद्गूर्ण རབ་འབར	...	...	...	༤༡

Words.		Page
उद्घाटित	རྣམ་པར་མཚོན	२८
उद्दाम	རབ་རྒྱས	३८
उद्धत	ཚབས་ཅན	२६
उद्धततर	རབ་དུ་གསལ་བར	३५
उद्धार्य्य	བདུས	२४
उद्धृत	མཐོར་བྲིས་དེ	३६
उद्धृत	ཀུན་ཏུ་བདེག་པ	२८
उद्भट	རྒོད་ཅིང་	२२, ४२
उद्भव	འཕྲོན་ཞིང་	१७
उद्भव	རབ་བྱུང་	१७
उद्भासित	སྒྲུད་པ	३८
उद्भूषण	རྒྱན	३८
उद्भ्रान्त	རབ་འཁྲུགས་པ	१६
उद्भ्रान्त	ཀུན་འཚུབས་པ	१६
उद्यान	སྐྱེད་ཚལ	३६
उन्मज्जत्	ཡོངས་འ[illegible]ུའི	३६
उपगत	འགྱུར་ལ	७
उपगूढ़	བཅིངས	२२
उपगूढ़	ཉེར་བཅིང་	२२
उपचार	ཉེར་སྤྱད	३३

Words. Page

उपचित བསགས་པ २९

उपच्च ११

उपढौकित २८

उपदेश ཉེར་བསྟན་དག ४७

उपधा ཉེ་བར་བཞག་པ ४३, ४४

उपमा २७

उपरि མགོ་ལ २०

उपरि སྟེང་དུ २०

उपल རྡོ ४३

उपविष्ट འདུག་ཅིང་ १८

उपसेवा ཉེ་བར་བརྟེན་པ २६

उपहृत २८

उपहृत གཞང་བ २७

उपाख्य ཞེས་བྱ ४८

उपागति ३०

उपात्त ཉེར་བླངས २९

उपात्त རབ་བསྒྲུབས २९

उपाधि ४४

उपाध्याय २८

उपाय ཐབས २९, ३०

Words. Page

उपेक्षा བཏང་སྙོམས १२

उपोद्घात २

उभय གཉིས་ཀ १८

उरु ཆེ་ཞིང་ २१

उरु ཆེ་བ ३२

उर्वी ས་གཞི २८

ऊ

ऊर्द्ध्वं བསྒྲེང་ལ १२

ए

एक གཅིག २५, २८, ४०

एक གཅིག་པུ ४४, ४७

एक གཅིག་མ ८

एका གཅིག་པུ १३

एके ལ་ལ་དག་གིས ४१

एके ལ་ལས ४३

एकैक རེ་རེ ४२

एला ཨེ་ལ ३७, ३८

एव ཉིད ७, १०, १३

एषा འདི १४

एषा འདི་ཉིད १३

ओ

Words.	Page
ओघ ཚོགས	१०, ४८
ओष्ठ ཁ	२२

क

Words.	Page
कच्छ ཀྲུས་དཀྲིགས	८
कट འཁྲམ	१८
कट འགྲམ་པ	१८
कटक ངོས	१८
कटक ག་ུབ་བུ	१८
कटक	१६, २३
कटकभट གཟིངས (?)	२२
कटाक्ष ཟུར་མིག	१६
कटि སྐེད	२८
कटितटी	२६
कटु དམ་པོ	२२
कणिकांश	४५
कण्ठ མགྲིན	२२
कण्ठचञ्चक	३३
कथं ཇི་ལྟར	१३

Words.				Page
कनक གསེར	...	...	...	३६
कन्दर्प འདོད་པ	...	...	...	३७
कफोणि	...	...	...	३९
कमलिनी པདྨ	...	...	...	३६
कर ཁྲལ	...	...	...	१
कर འོད	...	...	...	८
कर ལག	...	...	...	१९
करभ རྔ་མོ	...	...	...	१४
कररुच् འོད་ཟེར	...	...	...	८
कराल དྲག་པོ	...	...	...	१७
करिन् གླང་ཆེན	...	...	...	३८
करुणा ཐུགས་རྗེས	...	...	...	७, ४७
कर्पट རས་རལ	...	...	...	२८, २९
कर्पर རྫ་ཆག་དུམ་བུ	...	...	...	२८, २९
कर्पर གྲུ་མོ	...	...	...	२८
कर्पूर ག་བུར	...	...	...	३७, ३८
कर्म्म ལས	...	...	...	२३, ३०
कर्म्मान्त ལས་མཐའ	...	...	...	२९, ३०
कर्म्मान्त སོ་ཚོགས	...	...	...	२९
काला ཆ་ཤས	...	...	...	२७, ४७

Words.				Page
कल्प དཔག་བསམ	...	...	...	९
कल्पवृक्ष	...	...	...	१०
कल्पान्त དུས་མཐའ	...	...	...	१६
कल्याण དགེ་ལེགས	...	...	...	४७
कल्लोल ཀླུང་འཁོར	...	...	...	१६
कवि ...	...	...	...	५
कस्मात् ཅི་ཕྱིར	...	...	...	१३
काचित् ཅི་ཡང་	...	...	...	९
काञ्चन གསེར	...	...	...	४३
काञ्चनाभ གསེར་འོད་ལྟ་བུ		...	...	४३
काञ्ची དྲིལ་ཆུང་	...	...	...	३५
कान्त མཛེས་མས	...	...	...	३३
कान्ता སྨུ་གུ་མ	...	...	...	३३
कान्ता བུད་མེད	...	...	...	३७
कान्दिग्भीक ངུ་བའི་བཞིན་ལྡན		...	...	५, ६
कान्दिग्भीक ཕྱོགས་གང་ཞིག་ལ་བརྟེན་སྐྲམ་པ			...	५
काम འདོད་པ	...	...	...	१२, १४
कामधातु	...	...	...	४२
कामना	...	...	...	१५
कार्पण्य ཕོངས་པ	...	...	...	१४

Words.	Page
काले ཚེ	२५
काश्मीर	२
काश्मीरिक	५०
किं ཅི	१२
किं དམ་ཅིང་	१३
किं किं ཅི་དང་ཅི	५
किञ्जल्क ཟེ་འབྲུ	३६
किन्तु འོན་ཀྱང་	४६
किरण འོད་ཟེར	२३, २४, ३९, ४१
किरण འོད་གཟེར	३२
किरण དམར་བ (red)	४३
किरीट	३९
कीनाश ག་ཤིན་རྗེ	२१, २२
कुच ནུ་མ	३७, ३८
कुटिल ཀྱོག	१९
कुन्ताघात	२०
कुम्भस्थल	१९
कुवलय ཨུ་ཏྤལ	२१, ३५
कुम्भ ཏྲད	२०
कुश མཛེད	१०

Words.				Page
कुब མཛོད་ཅིག	...	...	...	४७
कुड्मलमूल	...	...	...	१३
कुसुम མེ་ཏོག	...	...	...	१
कुहर བུ་ག	...	...	...	२६
कुहर སྐྲིབས	...	...	...	३७
कूल ངོགས	...	...	...	८
कूलकाच्छ ...	...	...	...	६
कृत བྱས	...	...	...	५, ४७
कृत བྱས་ཤིང་	...	...	...	२३
कृत्वा བགྱིད་པས	...	...	...	३६
कृपण བཀྲེན་པ	...	...	...	२८, ३०
कृपा སྙིང་རྗེ	...	...	...	१३
कृपीट ...	...	...	...	४१
कृमि ...	...	...	...	३०
केचित् ལ་ལས	...	...	...	४२, ४३
केलि ཅ་ཅོ	...	...	...	४१
केश ཅོ་ཏོ	...	...	...	२२
केश ཅོ་རོ	...	...	...	२२
कोटि རྩེ	...	...	...	१८, ४०
कोटी བྱེ་བ	...	...	...	३८

Words. Page

कोट्ट རྫོང་ १८

कोट्ट མཁར १८

कोट्टाङ्गस्थान १९

कोलाहल སྒྲོགས་པར་བྱེད་པ ४१

कोष མཛོད ३२

कोषभृत् མཛོད་འཛིན ३२, ३३

कोष्ठक ३१

क्रम རིམ་པ २३

क्रम མནན ४०

क्रमात् རིམ १४

क्रमात् རིམ་པར १४

क्रिमि २६

क्रीड़न्ति རྩེ་བར་འགྱུར ३७

क्रीड़ा རྩེ ३७

क्रीड़ा རྩེ་དགའ ३३

क्रीड़ापुष्करिणी ३६

क्रुध्यन् ཁྲོས་ཏེ २०

क्रोध ཁྲོ་བ ९

क्रोध སྡུག་བསྔལ १०

क्रोध ཉོན་མོངས १०

Words.		Page
क्षणं	སྐད་ཅིག	१४
क्षणेन	སྐད་ཅིག་ཉིད་ལ	१७
क्षत	ཉམས	५
क्षत	ཟད	२६, ३०
क्षतनयन	མིག་ཉམས	५
क्षान्ति		१०
क्षाम	སྐམས	२२
क्षीर	འོ་མ	४३
क्षुध्	བཀྲེས	२२
क्षुब्ध	བསྐུབས་པ	४३
क्षोद	ཕྱེ	३७, ३८
क्षोद	ཕྱེ་མ	४३

ख

खड्ग	ཨོཾ	४१
खिन्न	དུབ་པ	५
खिन्न	རབ་སྐྱོ་ཞིང་	२९
खिन्न	སྐྱོ	५
खुर	རྨིག	३१
खेद	སྐྱོ་བར	९

ग

Words.	Page
गगन མཁའ	१७
गगन ནམ་མཁའ	१७, ४२
गण ཚོགས	४४
गणना བགྲང་བ	२१
गणना གྲངས་ཉི	४४
गत གཏད་པ	३७
गतयाम	१८
गति འགྲོ་བ	५, ६
गतिगमन འགྲོས་ཀྱིས་འགྲོ་བ	५
गतिगःगन འགྲོ་བ་ལྟ་བུར	५
गद ཐོལ་མིག	२६
गद्गद ལྷབ་ལྷིབ	१७
गन्ध དྲི	३७
गन्धर्व དྲི་ཟ	४२, ४३
गर्जत् ཅབ་ཅེམ་སྒྲ་སྒྲོགས	२४
गर्जव् སྒྲང་ཅེན་སྒྲ་སྒྲོགས	२४
गर्भ ཁོངས	१७
गर्भ ནང	१७
गर्भे ནང་དུ	८

Words.	Page
गल མགྲིན	३२
गलरुचक	३३
गिर् ཚིག	३८
गिरीष्म	५०
गीर्व्वाण ཚིག་མདའ	३८, ३९
गुटिका རི་ལུ	२६
गुण ཡོན་ཏན	२१, ३२, ४४, ४७, ४८
गुणौघ ཡོན་ཏན་ཚོགས	४८
गुरु བླ་མ	२७, २८
गुहा ཕུག	८
गृह ཁྱིམ	१७
गृह ཁང་ཁྱིམ	३१
गेह ཁང་པ	८
गोष्ठ ཚོགས	२७, २८
ग्रन्थि མདུད་པ	२२
ग्रह བཟུང་བ	७
ग्रह བཟས་པ (གཟས་པ?)	१९
ग्रहण བཟུང་བར	७
ग्रामणी གཙོ་བོ	३८, ३९
ग्लान ནད་པ	१३

घ

Words				Page
घन གདམས	...	...	...	२८
घन སྟིག་ལྷན (thick)	...	...	...	४७
घनकल्पो སྤྲུགས་རྡེས་སྟིག་ལྷན		...	...	४७

च

च དང་	...	...		१३, १४, ४३
च ཡང་	...	...	...	१४
च འམ	...	...	...	१३
चक्र འཁོར་ལོ	...	...	...	३२
चक्र ཚོགས (assemblage)		...	...	४२
चत्वर् གཡོ་ཞིང་	...	...	...	२२
चटव् གྲགས	...	...	...	१६
चतुर्द्वीप	...	...	...	३३
चातुर्द्वीपक	...	...	...	४३
चतुर्मार	...	...	...	४१
चन्दन ཙནྡན	...	...	...	३३
चन्दनाद्रि	...	...	...	३४
चन्द्रक	...	...	...	३३
चन्द्रातप	...	...	...	३६
चन्द्रार्क ཉི་ཟླ	...	...	...	५

Words.				Page
चर གཡོ	...	...	...	४२
चरण ཞབས	...	...	...	२२, ४८
चरण རྐང་	...	...	...	३५
चर्य्या སྤྱོད	...	...	...	४१
चलत् གཡོ་ཞིང་	...	...	...	१६
चलत् འགུལ་བ	...	...	...	२६
चामर ཇ་ཡབ	...	...	...	२८
चामीकर གསེར	...	...	...	२९
चारु	...	...	...	१
चार्व्वी རབ་མཛེས	...	...	...	२८
चित्र ངོ་མཚར (wonderful)		...	...	४२
चित्र སྐུ (image)	...	...	...	४२
चिन्ता བསམ་པ	...	...	...	१९
चिन्तामणि	...	...	...	२
चिर ཡུན་རིངས	...	...	...	३६
चिह्न རྟགས	...	...	...	४८
चीवर	...	...	...	२
चुम्बि སྦྱོར	...	...	...	३२
चूड़ा གཙུག	...	...	...	१, ३९
चूर्णवासस्	...	...	...	३८

Words.	Page
चेट गོ་ཁོལ	२२, २३
चेट བྲན་ཁོལ	२२
चेतस् སེམས	४४
छ	
छटा ཟེར	३७
छद्मन्	२४
छेद ཆད	३०
ज	
जगत् འགྲོ་བ	७
जगति འགྲོ་བ་དག་ན	४७
जग्ध ཟོས	२६
जन སྐྱེ་བོ	२९, ३०
जननी ཡུམ	२९
जननी ཡུམ་གཅིག	१२
जनयितुं བྱ་བར	१२
जनित སྦྲར	१८
जनित བསྐྱེད	४४
जन्तु སྲོག་ཆགས	२६
जन्म སྐྱེ་བ	२९
जन्मभाज् སྐྱེ་བ་ལ་བརྟེན	४०

Words.	Page
जल ཆུ	१६
जलक्रीड़ा	३७
जलद ཆུ་འཛིན	१७
जव ཤུགས	१७
जात འགྱུར་ཞིང་	३१
जात འགྲོ	३६
जातरूप ས་ལེ་སྦྲམ	२६
जातु ནམ་ཡང་	६
जायते འགྱུར	२६
जिनरक्षित	१, ५०
जीमूत ཆར་སྤྲིན	२४, २५
ज्ञात ཤེས་ཟིན	४६
ज्ञातार्थ དོན་ཤེས་ཟིན	४६
ज्ञान ཡེ་ཤེས	४४, ४७
ज्ञेय ཤེས་བྱ	४४
ज्वर གདུང་བ	१२, १३, ४४, ४५
ज्वलन འབར་བྱེད	१७
ज्वलित བསྲེགས	१०
ज्वलित འབར	१०
ज्वाला རབ་འབར	१७

ड

Words.				Page
डमरुक ཅང་ཏེའུ	...	...	...	४१

त

Words.				Page
तक्षक	...	...	...	४१
नट ངོམས	...	...	...	१६
नटी ངོམས	...	...	...	२८
तत्त्व དེ་ཉིད	...	...	...	३७, ४४
तत्पर ལྷུར་ལེན་པ	...	...	...	२१
तत्पर ཁྲོད་སྐྱོང	...	...	...	२१
तत्परात्मा ཁྲོད་བདག་ལྷུར་བྱེད་པ		...	...	२१
तत्परात्मा ཁྲོད་སྐྱོང་བདག ...		...	...	२१
तथा དེ་བཞིན	...	......		४३
तथागत	...	...	...	४३
तथापि དེ་ལྟར་ན་ཡང	...	...	...	७
तथापि དེ་ལྟ་མོད་ཀྱི	...	...	...	७
तथ्य བདེན་པའི	...	...	...	३३
तथ्य-कथ्या བདེན་གསུངས་མ		...	...	१३, १४
तद् དེ	...	...	...	४४, ४६
तद् དེ་དག	...	...	...	७
तद् དེ་ལྟ་ན་ཡང	...	...	...	१३

Words.	Page
तद् དེའི	༡༤
तदर्थं དེའི་དོན་དུ	༡༤
तनु ལུས	༥, ༡༠, ༡༨
तन्त्र རྒྱུད	༢༤
तन्त्री ཐག་པ	༢༤
तर ཤིན་དུ (greater)	༤༣
तरं ནངས་ཀྱིས	༤༦
तरुण གསར་པ	༣༥
तर्पण ཚིམས	༢༨, ༢༩
तल མཐིལ	༤༨
तव ཁྱེད	༡
तव ཁྱེད་ཀྱི	༧
तव ཁྱོད་ཀྱི	༢༡, ༤༧
तस्य དེ་ཡི	༡༠
ता ཉིད	༢༧
तां དེ	༤༨
तां དེ་དག	༢༢
ताम्र དམར	༡
तारणी སྒྲོལ་མ	༡༠
तारा སྒྲོལ་མ	༡, ༢༢, ༤༨

Words.				Page
तारिणी སྒྲོལ་མ	...	...	...	१, ४, ५०
ताल ཐེག་རྡོབ	...	...	..	४१
तावक	...	...	..	४४
तावत् དེ་སྲིད	...	...	...	१०
तिग्मांशु ཉི་མ	...	...	...	७
तिग्मांशु ཚ་ཟེར་ཅན	...	...	...	७
तीक्ष्ण རྣོན་པོ	...	...	...	२०
तीर འགྲམ	...	...	...	१९
तीर्थ	...	..	...	२७
तीव्र མི་བཟད	...	...	...	४४
तुरग རྟ	...	...	...	३१
तुलित སྲངས་པ	...	...	...	१८
तुल्यकालं དུས་གཅིག	...	...	...	१४
तुल्यकालं དུས་མཉམ	...	...	...	१४
तूर्य སྒྲ་སྙན་སྒྲོགས་པར་བྱེད		...	...	२५, २७
तूर्य (=दत्ततूर्य) བསྒྲགས་པའི		...	...	३६
तृष् སྐོམ	...	...	...	२२
तृष्णा	...	...	...	१५
तृष्यन्तं སྐོམ	...	...	...	८
ते དེ་དག	...	...	...	९

Words.		Page
ते ཁྱེད	... ...	१९
तेन དེ་ཡིས	... ...	४८
त्यक्त དོར་བ	... ...	१३
त्यजति གཏོང་བར་འགྱུར	... ...	२२
त्यजति སྤོང་བར་འགྱུར	... ...	२२
त्रस्यन् སྐྲག་སྟེ	... ...	२०
त्रि གསུམ	... ...	३९
त्रिगण्ड	... ...	२५
त्रिजगद्	... ...	११
त्रिदशालय	... ...	३९
त्रिभव	... ...	४
त्रिमदमद ཀྲོས་བྱེད	... ...	२४, २५
त्रिलोक འཇིག་རྟེན་གསུམ	... ...	३९
त्रैलोक्य འཇིག་རྟེན་གསུམ	... ...	९, ४२
त्वं ཁྱེད་ཀྱིས	... ...	४६
त्वं ཁྱོད	... ...	९
त्वक् ཤུན་པ	... ...	३७
त्वक् ཤ	... ...	२६
त्वत्तः ཁྱེད་ལས	... ...	१२
त्वद् ཁྱོད	... ...	२५, ३२, ३७, ३८, ४७, ४८

Words.	Page
त्वद् ཁྱེད	२४, २७, ४०, ४३
त्वद् ཁྱོད་ལ	१६
त्वदीय ཁྱོད་ཀྱི	४४
त्वदुचित ཁྱོད་ལ་འོས་པ	२०
त्वन्नाथ ཁྱེད་མགོན་ལྡན་པ	३५
त्वम् ཁྱོད	१२
त्वम् ཁྱེད	१३
त्वयि ཁྱོད་ལ	१३
त्वयि ཁྱེད་ལ	१७, ३१
त्वां ཁྱོད	१८, २८
त्वां ཁྱེད་ལ	५
त्वां ཁྱོད་ལས	२९

द

Words.	Page
दंष्ट्रा མཆེ་བ	२०
दण्ड དབྱུག	४१
दत्त བཏབ	३३
दन्त སོ	१८
दन्त མཆེ་བ	३२
दन्तिन् གླང་ཆེན	३२
दरिद्र དབུལ	८

Words.				Page
दर्प དྲེགས	...	...	...	१९
दर्प དྲེགས་པ	...	...	...	३७
दव བདགས་པ	...	...	...	४३
दलित བཙགས	...	...	...	४३
दशन སོ	...	...	...	२८
दशभूमीश्वर	...	...	...	४५
दस्यु ཆོམ་རྐུན	...	...	...	१९
दह्ये བསྲེ	...	...	...	१२
दह्ये སྲེག	...	...	...	१२
दान སྦྱིན་པ	...	...	...	१८
दाननिर्झरिणी	...	...	...	२५
दाम ཐག་པ	...	...	...	३८
दामदोला	...	...	...	३९
दारुण མི་བཟད	...	...	...	४१
दास	...	...	...	२३
दास्य བྲན	...	...	...	१९
दिक् ཕྱོགས	...	...	...	३२, ४२
दिक्चक्र ཕྱོགས་ཚོགས	...	...	...	४२
दिग्धार्थ དོན་ལྡན	...	...	...	२०
दिनमणि	...	...	...	४०

Words.				Page
दिवस ཉིན་བྱེད	...	...	...	༨
दिवस ཉི་མ	...	...	...	༨
दीन དམན་པར	...	...	...	༡༤
दीप སྒྲོན་མ	...	...	...	༤༤
दुःख སྡུག་བསྔལ	...	...		༥, ༡༠, ༢༡, ༤༤, ༤༦
दुःखी སྡུག་བསྔལ་ལྡན་པ	...	..	...	༧, ༤༦
दुःश्लिष्ट འཕྲུར་བ	...	...	...	༢༢
दुग्ध འོད (lustre)	...	...	...	༤༣
दुरन्त མཐའ་མེད	...	...	...	༢༢
दुरित སྡིག་པ	...	...	...	༢༤
दुर्भग སྐལ་ངན	...	...	...	༥
दुर्लङ्घ རྒལ་བར་དཀའ་བའི		...	...	༥
दुर्विदग्ध མཁས་ངན་པ		...	...	༧
दुर्विदग्ध ངན་པས	...	...	...	༧
दुष्कृतं ཉེས་བྱས	...	...	...	༧
दूरात् རིང་དུ	...	...	...	༣༠
दृष्ट མཐོང་	...	...	...	༤༧
वृष्टि སྤྲུན་རས	...	...	...	༣༨
दृष्टि གཟིགས་པ	...	...	...	༤༧
देवकन्या ལྷ་མོ	...	...	...	༣༥

Words.				Page
देवी ལྷ་མོ	...	...	...	१६
देहि ཕྱུལ་དུ་གསོལ	...	...	...	४७
दैव ཕོངས	...	...	...	२९, ३०
दैव འཕྲུ	...	...	...	२९
दोला ཁྲོགས	...	...	...	१८, ३८
दोष སྐྱོན	...	...	...	१४
दोस् ལག་པ	...	...	...	३८
दोस् ཕྲག	...	...	...	४१
द्योतायमान རབ་འགྱུ་ལྡར་རབ་གསལ	...		...	२४
द्योतायमान འགྱུ་བའི	...	...	...	२४
द्रुम མེ་ཏོག (?)	...	...	...	३६
द्विप གཉིས་འཐུང	...	...	...	१८, २८
द्विरेफ བུང་བ	...	...	...	३५
द्विषत् དགྲ་བོ	...	...	...	२५
द्विष्ठ སྡང	...	...	...	४१
द्वीप གླིང	...	...	...	८, ९
द्वेष ཞེ་སྡང	...	...	...	१८

ध

धत्ते འཛིན་པར་འགྱུར	...	...	...	२१, २८
धन ནོར	...	...	...	२७

Words.	Page
धनविहार	३४
धरा འཛིན་པའི	१
धर्म्मकाय	४२
धर्म्माकर	१
धवल དཀར	४३
धात्री ཕྱུམ	८
धाम འོད་ཟེར	४२
धाम གཞི	१९
धारणीमन्त्र	३३
धारा རྒྱུན	२४
धिक སྨད	७, ८
धिग्धिक् སྨད་སྨད་པ་ཞིག་སྟེ	८
धी བློ	१०
धूम དུ་བ	१७, २१
धूलि རྡུལ	२८
धूली རྡུལ	३६
धृत མངའ	१०
धृत མཛོད	१०
धौत བཀྲུས་པ	२०
ध्वंसय སོལ	४७

Words.				Page
ध्वान्त མུན་པ	...	...	...	༧, ༤༧

न

न མ	...	...	...	༡༤
न མི	...	...	...	༢༧
न མེད	...	...	...	༩
न མིན་ན	...	...	...	༡༢
नख སྡེར་མོ	...	...	...	༢༠
नदति སྒྲོགས་ཅིང་	...	...	...	༡༢
नदी ཆུ་བོ	...	...	...	༢༤
ननु ངེས་པར	...	...	...	༧
ननु མ་ལགས་སམ	...	...	...	༧
नन्दन དགའ་བའི	...	...	...	༣༦
नमः ཕྱག་འཚལ་ལོ	...	...	...	༡
नमत् དུད་པ	...	...	...	༣༨
नयन མིག	...	...	...	༥
नर མི	...	...	...	༡༩, ༤༢
नरद ན་ལ་ད	...	...	...	༣༧
नलद	...	...	...	༣༨
नव གསར	...	...	...	༡
नाग ཀླུ	...	...	...	༤༢, ༤༣

Words.	Page
नाड़ी རྩ	२६
नाथीकृत्य མགོན་དུ་བྱས	८
नाद སྒྲ	१२, ३५
नाम མིང་	१३
नाम མཚན	१३, १९
नाम्ना	१४
नायिका	२८
निकर ཚོགས	२९
निचय ཚོགས	२४
निद्रा གཉིད	३१
निधि གཏེར	२९
निबद्ध བཅས་གྱུར་པའི	५
नियतवेदनीय	३०
नियुङ्क्ते སྐྱོལ་བར་བྱེད	१९
निर्धन ནོར་མེད	२९
निर्म्माण སྤྲུལ་པ	२३, ४२, ४३
निर्म्माणकाय	४०, ४२, ४३
निर्वान्त འཕྲོན་པ	२९, ३०
निर्वान्त འབྱུང་བ	२९
निर्विशेष བྱེ་བྲག་མེད་པར	७

Words.	Page
निवसन གོས	३०
निष्कुषित	२७
निष्पतत् འབབ	२४
निष्पन्द གཡོ་བ་མེད་ཅིང་	१६
निष्पन्द གཡོ་མེད	१६
निष्पन्दीभूत	३०
नील སྔོ་	४२
नुति བསྟོད་པ	१, १२
नुतिपर བསྟོད་པ	१६
नूपुर	३५
नृप མི་བདག	२७
नेपथ्य ཆས	२३
नौका གྲུ	१६
न्याय	९

प

Words.	Page
पटुतर ཀྲུས་པ	३९
पथ्य ཕན་པ	१३
पद ཚིག	१२, १४
पद གནས	१९
पद རྐང་པ	१९

Words.				Page
पयोधर	...	...	...	३८
पर གཞན	...	...	...	५, ६, २८
परगति གཞན་གྱི་འགྲོ་བ	...	...	...	६
परिणत ཡོངས་སུ་སྨིན་པ	...	...	...	३७
परिणाह	...	...	...	४३
परिभव ཁྲེལ་གནོན	...	...	...	१०
परिमलामोद དྲི	...	...	...	३५
परिसमाप्त མཛད་པ་རྫོགས་སོ		...	...	४८
परुष རྩུབ་ཅིང་	...	...	...	१०
परेभ्यः གཞན་ལས	...	...	...	५
परेषां གཞན་དག་རྣམས་ཀྱི	...	...	...	१२
पर्य्याय རྣམ་གྲངས་དྲག	...	...	...	२९
पवित्र དག་པ	...	...	...	४७
पवित्रीकृत དག་པར་བྱས	...	...	...	४७
पश्यन् མཐོང་བཞིན	...	...	...	१२
पश्यन्ति མཐོང་	...	...	...	४१
पात ཕོག་པ	...	...	...	३८
पाताल འོག	...	...	...	१०
पात्र སྣོད	...	...	...	२, २७
पाद ཞབས	...	...	...	१४, २६, ४०

Words.				Page
पादौ ཞབས་དག	...	...	...	१
पाप སྡིག	...	...	...	५, २६
पाप སྡིག་པ	...	...	...	१३, २१
पापहन्त्री སྡིག་འཇོམས	...	...	...	५
पापी སྡིག་ཅན	...	...	...	१३
पारि རློན་པ	...	...	...	३६
पारिजात རློན་པ་ལས་འགྲོ		...	...	३५, ३६
पाश ཞགས	...	...	...	२१, २२
पाश ཞགས་པ	...	...	...	२२
पाशलता	...	...	...	३९
पिता ཕ	...	...	...	९
पिनष्टि ཕྱེ་མར་རློག	...	...	...	२५
पुट སྦྲུར	...	...	...	१
पुण्डरीक པདྨ་དཀར་པོ	...	...	...	२६
पुण्य བསོད་ནམས	...	...	...	२९, ३०, ४८
पुण्याहं བཀྲ་ཤིས	...	...	...	४८
पुत्र བུ	...	...	...	९
पुनः ཡང	...	...	...	१२
पुर གྲོང	...	...	...	३६
पुर གྲོང་ཁྱེར	...	...	...	२८

Words.	Page
पुरतः མདུན་དུ	२८, ७६
पुष्टि རྒྱས་པ	४७
पूजा མཆོད་པ	१४
पूत དག་བྱས	३८
पूति རུལ་པ	२६
पूय རྣག	२६
पूर དགང་བར	२१
पूर ཚོགས	२१
पूर्ण ཁེངས	३२
पूर्य्यमाण རྒྱས	१८
पूर्य्यमाण གང་བ	१८
पृथग्जन	४२
पृथु ཆེ	१८
प्रकटा གསལ་མ	४७
प्रकटित གསལ་བྱས	४४
प्रकोष्ठ ལག་པ	३८, ३९
प्रखर རབ་རྡོ	२०
प्रजा སྐྱེ་དགུ	४७
प्रज्ञादृष्टि	१५
प्रणय	३०

Words,		Page
प्रणयविनिमय	སྤྱོད་པ་རྣམས་སྤྲོང་པ	༢༩
प्रणयविनिमय	དབང་པོ་གསོ་བ	༢༩
प्रणिधि	སྨོན་ལམ	༡༠,༡༡
प्रतपति	རབ་ཏུ་བརྗོད	༧
प्रतपति	བརྗོད་ཅིང་	༧
प्रति	ཀླ་བོ	༡༨
प्रतिग्रज	གླང་ཆེན་ཀླ་བོ	༡༨
प्रतिज्ञा	དམ་བཅས	༡༠
प्रतिदिवस	ཉི་མ་སོ་སོར	༩
प्रतिनिधि	མཚུངས་པ	༢༦
प्रतोली	... ...	༩
प्रतोली	ལམ་སྲང་	༨
प्रत्याचष्टे	ཀློག་བྱེད	༡༨
प्रत्येकबुद्ध	... ...	༤༥
प्रथम	དང་པོར	༤༦
प्रथमतर	ཉངས་ཀྱིས་དང་པོར	༤༦
प्रपिंषत्	རབ་གཅོད	༢༨, ༢༩
प्रबल	རབ་མཆོག་ལྡན་པ	༢༥
प्रबोध	སད་པར	༣༡
प्रभाव	མཐུ	༣༧

Words.				Page
प्रभृति ལ་སོགས	...	...	...	༡༤, ༤༢
प्रमद ཀྲུགས་པ	...	...	...	༤༡
प्रमद བག་མེད .	...	...	...	༤༡
प्रमाण	...	...	...	༤༥
प्रमाणपुरुष	...	...	...	༤༥
प्रयायात् བགྲོད་ཤོག	...	...	...	༤༨
प्रयुक्त རབ་བསྐུལ	...	...	...	༩
प्रवचन	...	...	...	༢
प्रवर མཆོག	...	...	...	༡
प्रवीण སྒྲོགས་མཁས	...	...	...	༣༦
प्रवृत्ता འཇུག་པ	...	...	...	༧
प्रवृत्ता རབ་བཞུགས་ཤིང་	...	...	...	༧
प्रसक्त རབ་ཏུ་དགའ་བ	...	...	...	༢༦
प्रसक्त ཆགས་པ	...	...	...	༢༦
प्रसभ འཕྲལ་དུ	...	...	...	༢༥
प्रसाद བཀའ་དྲིན	...	...	...	༣༢
प्रस्थानचित्त	...	...	...	༡༡
प्रहत བསད	...	...	...	༡༩
प्रहत གསོད	...	...	...	༡༩
प्रहत གསང་	...	...	...	༡༩

Words.		Page
प्रहरण	མཚོན་ཆ	२३, २४, ४१
प्रहार	བསྣུན	१९
प्रहार	བསྣུན་པ	२०
प्रहृष्ट	རབ་ཏུ་དགའ་བ	१८
प्राक्	སྔ་མ	२९
प्राणिनां	སྲོག་ཆགས་རྣམས་ཀྱི	१०
प्राप्त	རྙེད་པ	१२
प्राप्त	ཐོབ་པ	१२
प्राप्नुवन्ति	ཐོབ་པར་འགྱུར	२९
प्राप्य	ཐོབ་ནས	२७
प्रार्थना	དོན་གཉེར	९, १२
प्रार्थयन्ते	དོན་དུ་གཉེར	३५
प्रास	མདུང	१९
प्रासप्रहार		२०
प्रेङ्खखल्प		१८
प्रेत	མི་རོ	२४
प्रेष्य		२३
प्रेष्यीभूय		३०
प्रीत	བདུས	२४
प्रीत	བཀྲུས་པ	२४

Words. Page

प्रोद्यत् རབ་འགྱུར་བ १७

प्रोद्यत् རབ་གསལ ३६

प्रोद्यद्बाल འཆར་ཀ ३९

प्रौढ़ བརྟན་པར ४०

प्रौढ़ རིངས་དྲག་པོ १९

फ

फणा གདེངས་ཀ ४१

फणिन् གདེངས་ཅན २१, ४१

फल འབྲས २९

फल འབྲས་བུ ९, ४८

फुत्कार ཕུད་སྒྲ २१

फुत्कारपूर २२

फूव्क्षति २२

ब

बद्ध གདིབས་ཞིང २४

बन्धु གཉེན २२, ३०

बन्धु གཉེན་འདུན ४६

बन्ध्य དོན་མེད १४

बल སྟོབས २५

बक्रवल्गिन् २३

Words.				Page
बहुघ्नः ཡན་མང་དགཏུ	...	...	...	९
बाल འཆར་ཀ	...	...	...	१, ३९
बालार्क	...	...	...	१, ४०, ५०
बाहु ལག	...	...	...	१२
बुद्ध	...	...	...	५०
बुध མཁས་པ	...	...	...	४६
बोधिचित्त	...	...	...	११
बोधिसत्त्व	...	...	...	४५
बोधिसत्त्वदेशीय	...	...	...	२
ब्रह्म ཚངས	...	...	...	४०
ब्रह्मा ཚངས	...	...	...	४२

भ

भक्ति གུས	...	...	...	२६
भक्ति གུས་པ	...	...		१, १३, २९, ४४
भक्ति བསྙེན	...	...	...	२६
भक्त्या གུས་པས	...	...	...	१
भगवति བཅོམ་ལྡན་མ	...	...	...	८
भगवती བཅོམ་ལྡན་འདས་མ		...	...	३२
भट	...	...	...	२३
भट्टारिका	...	...	...	४९

Words.	Page
भद्रघट	४९
भय འཇིགས་པ	४०
भर ཁུར	३८, ४०
भर्त्स्यमान སྤྲོ་བར་བྱེད	३०
भर्त्स्यमान རབ་ཏུ་སྤྲོང་པར་བྱེད	३०
भर्त्तृ ཇོ་བོ	२२
भव སྲིད་པ	४०
भवति འགྱུར	४०
भवती ཁྱོད	८
भवभय	४०
भवभ्रम	९
भाग्य སྐལ་བ	८
भाण्डागाराध्यक्ष	३३
भार ཁུར	१३
भार्य्या ཆུང་མ	३०
भाव དངོས་པོ	४२
भावुक	४२
भाव्यमान བསྒོམས་པ	४०
भास्वत् ཉི་མ	३२
भास्वत् གསལ	३२

Words.				Page
भिद्	...	...	...	२
भिन्न ཆག	...	...	...	१६
भिषक् སྨན་པ	...	...	...	१३, १४
भीत འཇིགས་པ	...	...	...	२२
भुग्न བཏུད	...	...	...	१
भुज དཔུང་པ	...	...	...	२५
भुज སྤྱོད་པ (enjoyer)	...	...	...	४४
भू ས	...	...	...	४२
भू ས་གཞི	...	...	...	१२, २८
भू བྱུང	...	...	...	१२
भूतल ས་འོག་དག	...	...	...	४२
भूतलस्थ ས་འོག་དག་ན་གནས		...	...	४२
भूमि ས	...	...	...	२९
भूयः ཕྱི་ནས	...	...	...	२९
भूयः མང་དུ	...	...	...	५
भूयः སླར་ཡང	...	...	...	२१, २९
भूयस्तर ཤིན་ཏུ་ཡང་ཡང	...	..	...	१२
भूषा མཛེས་བྱེད	...	...	...	२७
भ्रकुटि ཁྲོ་གཉེར	...	...	...	१९, २०
भ्रव् འཛིན	...	...	...	३२

Words.				Page
भेद བསྐྱོད་པ	...	...	...	२२
भेदात् དབྱེ་བས	...	...	...	४३
भैक्ष्य སླང་མོ	...	...	...	२७, २८
भैक्ष्य སླང་མོ	...	...	...	२७, २८
भैक्ष्य སློང་མོ	...	...	...	२७, २८
भोग्य སྤྲུངས་བྱ་བ	...	...	...	४८
भ्रम	...	...	...	३८
भ्रमित དཀྲུགས་པ	...	...	...	१६
भ्रान्त འཚུབས་པ	...	...	...	१७
भ्रू སྨིན	...	...	...	१९
भ्रू སྨིན་མ	...	...	...	२२

म

मग्न བྱིང་བ	...	...	...	१०
मञ्जरी	...	...	...	१०
मञ्जीर གདུབ	...	...	...	३५
मठ འགྲོན་གནས	...	...	...	१४
मठ ཚོགས་ཁང	...	...	...	१४
मणि ནོར་བུ	...	...	...	१, ८, ३२, ३३
मत्त མྱོས་པ	...	...	...	२०, २१

Words.				Page
मद བག་མེད	...	...	...	༤༡
मद རྒྱགས་པ	...	...	...	༤༡
मद སྨྱོས	...	...	...	༣༥
मद སྨྱོས་པ	...	...	...	༢༨
मदनदी	...	...	...	༢༥
मधु དྲི (?)	...	...	...	༣༦
मधुर བཟངས (?)	...	...	...	༣༦
मधुर དངར་བ	...	...	...	༤༨
मध्ये ནང་དུ	...	...	...	༧
मनस् ཡིད	...	...	...	༡༥, ༤༧
मन्त्र གསང་སྔགས	...	...	...	༢༤
मन्द ཞན་གྱུར་པ	...	...	...	༡༦
मन्द ཞན་པ	...	...	...	༨, ༡༦
मन्दभाग्य སྐལ་བ་ཞན་པ	...	...	...	༨
मन्दाकिनी སླན་མེན	...	...	...	༣༧
मन्दार མ་ནྡཱ་ར་བ	...	...	...	༣༥
मन्मथदर्प	...	...	...	༣༥
मम བདག་གི	...	...	...	༡༤
मया བདག་གིས	...	...	...	༤༨
मयि བདག་གི	...	...	...	༡༣

Words. *Page*

मयि བདག་ལ १०

मयि ཁྲོ་བོ་ལ ४७

मयूख འོད་ཟེར ३२

मरिष्यत् འཆི་བར་འགྱུར १३

मरुत् རླུང ४२, ४३

मर्य्यादाभूमि १६

मलय ३४

महती ཆེན་པོ १३

महा ཆེན ९

महा ཆེན་པོ ४१

महाकेलि ४२

महाभय ४, १५, २४

महाव्याधि २५

महासिद्धि ३३

मही ས ३८

मही ས་གཞི २५, ४८

मां བདག ८

मांस ལྤགས २६

मांसी ३८

माता མ ९

Words. ... Page

मात्र ཙམ ༤༧

मात्सर्य्य སེར་སྣ ༡༤, ༡༥

मादृश བདག་འདྲ ༧, ༤༤

माद्यत् མྱོས ༣༥

माधुर्य्य (=मधुरम्) སྙན་པར ༣༦

मान ང་རྒྱལ ༡༤

मानसेन्द्रिय ༣༧

माया སྒྱུ ༡༤, ༡༥

माया སྒྱུ་མ ༢༣

मायाजाल ༤༠

मार ༤༡, ༤༨

मार्ग ལམ ༧

माला ཕྲེང་བ ༡༨, ༢༡, ༣༦

मित्र བཤེས་གཉེན ༤༨

मिथ्या ལོག་པའི ༢༣

मिथ्या བདེན་པ་མ་ཡིན ༢༣

मुकुट ཅོད་པན ༡༧

मुख ཞེ ༢༠

मुख ཞེ་མོ ༢༡

मुख སྒོ ༢༦

Words.				Page
मुख्य གཙོ་བོ	...	...	...	३२
मुग्ध	...	...	...	३
मुदित དགའ	...	...	...	३५
मुनीन्द्र	...	...	...	२
मुरज	...	...	...	३९, ३७
मूक ལྐུགས	...	...	...	२७
मूढ़ རྨོངས	...	...	...	५
मूढ़ བླུན་ཞིང་	...	...	...	५
मूर्त्ति ལུས	...	...	...	२४, ३८
मृग རི་དྭགས	...	...	...	२०
मृगरिपु རི་དྭགས་དགྲ	...	...	...	२०
मृत्यु འཆི་བདག	...	...	...	१८
मोक्षद्वार	...	...	...	६
मोह བརྒྱངས་ཆེན་པོ	...	...	...	१६
मौलि ཅོད་པན	...	...	...	३८

य

यः གང་	...	...	...	१०, २७
यः གང་ཞིག	...	...	...	२२
यत् གང་	...	...	...	१४, ४८

Words.				Page
यत्तु གང་	...	...	...	४४
यद्द གང་ལགས	...	...	...	४६
यदि གལ་དེ	...	...	...	१२
यस्मात् གང་ཕྱིར	...	...	...	४७
यस्य གང་གི	...	...	...	२७
याच्ञा གསོལ་བ	...	...	...	१७
याति འགྲོ་བར་འགྱུར	...	...	...	२०
यात्रा བགྲོད་པ	...	...	...	३६
यादृशी ལྟ	...	...	...	१२
यान ཐེག་པ	...	...	...	१०
यापना	...	...	...	२९
यायात् འགྲོ་བ	...	...	...	२२
यावक	...	...	...	५
यावदन्ते ཇི་སྲིད	...	...	...	१०
युक्ति འབྲེལ (connection)		...	...	४३
युवति ཆུང་མ	...	...	...	२८
युष्मत् ཁྱོད	...	...	...	२६, ३६
युष्मत् ཁྱེད་ཀྱི	...	...	...	१४
यूक ཤིག	...	...	...	२८, २९
योगिन्	...	...	...	४१

र

Words.	Page
रक्षस् སྲིན་པོ	२४
रक्षा སྲུང་མ	२४
रचना བཀོད་དོ	१४
रचित བཀོད	१
रचित བཀོད་པ	२०, ४२
रज्जु ཐག་པ	२१, २२
रटित སྒྲ་བྱེད	२२
रटित སྒྲོགས་པ	४४
रत्न རིན་ཆེན	८, ३९
रत्न རིན་པོ་ཆེ	३६
रथ्या	९
रमणी དགའ་མ	३६
रस རོ	४८
रसना ངོ་འཛིན	२१
रसनाध्वनि	३५
रसायन	२६
राग དམར་བ	१
राग ཚོན	४२
रारटीति ཀུ་ཅོ་ཆེ་བར་འདོན་པ	४४

Words.				Page
रिपु དགྲ	...	...	...	२०
रुच् བྲེར	...	...	...	८
रुचक	...	...	...	३२
रुचिर འཚེར	...	...	...	३२
रुज् ནད	...	...	...	४४
रुग्ण ཁྲོལ་ཁྲོལ	...	...	...	३८
रुग्णरुग्णा སིལ་སིལ་སྒྲ	...	...	...	३१
रुदित ངུ་བ	...	...	...	१६
रुद्ध བཀག་སྲུང་པ	...	...	...	२५
रुद्र དྲག་པོ	...	...	...	४०, ४२
रूप ངོ་བོ	...	...	...	४३
रूप གཟུགས	...	...	...	२३
रूप སྐུ	...	...	...	४०, ४३
रूपक	...	...	...	२७
रूपधातु	...	...	...	४२
रोमन् སྤུ	...	...	...	३२, ३८
रोमन् བ་སྤུ	...	...	...	४२
रोमाञ्च སྤུ་ལོང་	...	...	...	३८
रोरुधीति གཅོད་པར་བགྱིད		...	...	१३
रोरुधीति འཁོན་པར་བགྱིད		...	...	१३

ल

Words.				Page
लक्षण མཚན	...	...	...	३२
लक्ष्मत	...	...	...	४०
लक्ष्मी འོད	...	...	...	५
लक्ष्मी དཔལ	...	...	...	५
लक्ष्मी དཔལ་འབྱོར	...	...	...	३९
लघिम	...	...	...	२२
लघुतया ཡང་སོང་ཞེས་བྱེད་ཅིང་		...	...	४६
लभे རྙེད	...	...	...	१४
लवङ्ग ལི་ཤི	...	...	...	३७, ३८
लाक्षा རྒྱ་སྐྱེགས	...	...	...	४३
लिखित འདྲི་བའི	...	...	...	१९
लिखित བྲིས་པ	...	...	...	१९
लिङ्ग རྣམ་པར་རྒྱུ	...	...	...	१७
लिह्यायमान	...	...	...	२२
लेखनी སྨྱུ་གུ	...	...	...	१९, २०
लेप्म སྲ	...	...	...	३२, ४५
लोक འཇིག་རྟེན	...	...	...	८, ३९, ४८
लोकेश्वर འཇིག་རྟེན་དབང་ཕྱུག		...	...	४८
लोल འགུལ་བ	...	...	...	१६

Words.		Page
लोल मགུལ་པ	... ...	१६
लोलम्ब ཕྱུང་བ	... ...	१८, १९
लौहित्य དམར་བ་ཉིད	... ...	४३

व

वंश्य	... ...	३७
वक्त्र ཁ	... ...	२१, ४४
वज्र རྡོ་རྗེ	... ...	२०, ३६
वज्रमुकुट	... ...	२, ३
वत् བཞིན (like)	... ...	४३
वन्दित ཕྱག་བྱས་ཤིང་	... ...	३८
वन्द्य ཕྱག་འོས	... ...	४२
वपुः ལུས	... ...	२६
वर མཆོག	... ...	२६, २८, ३२
वरगुटिका	... ...	२६
वरत्रा	... ...	२२
वरयुवति ཆུང་མཆོག	... ...	२८
वराक	... ...	१५
वर्ज्यमान སྤྲངས་པ་	... ...	३०
वर्द्धते འཕེལ	... ...	१३
वर्धन्ते འཕེལ་གྱུར་པ	... ...	१०

Words.				Page
वर्ष ཆར	...	...	...	२४
वलय དཀྲིས	...	...	...	२१
वलय གདུབ་ཅན	...	...	...	२१
वलय གདུ་བུ	...	...	...	२१, ४१
वलयित བསྐྱིལ་གྱུར་པ	...	...	...	३८
वलि གཏོར་མ	...	...	...	४४
वलिभुज གཏོར་མ་སྤྱོད་པ	...	...	...	४४
वल्लकी	...	...	...	३७
वल्ली ཁྲི་ཤིང་	...	...	...	१९
वल्ली འཁྲི་ཤིང་	...	...	...	९
वहत् བཟུང་བ	...	...	...	२८
वह्नि མེ	...	...	...	५, १०, १८
वा དམ	...	...	...	४४
वागीश्वर ངག་གི་དབང་ཕྱུག		...	...	२७, ४५
वाच् ཚིག	...	...	...	२०
वाचा ཚིག་གིས	...	...	...	४६
वाचाट སྒྲ་སྒྲོགས	...	...	...	२२, २३
वाञ्छा འདོད	...	...	...	९
वाञ्छा འདོད་པ	...	...	...	४८
वाञ्छा རེ་འདོད	...	...	...	९

Words.				Page
वाद्य མདའ	...	...	...	२४, ३८
वात རླུང་	...	...	...	१६
वादी རྒོལ་བ	...	...	...	२७
वापी རྫིང་བུ	...	...	...	३६
वावदूक	...	...	...	२३
वाह्यमान བསྐོར་བར་གྱུར་པས་ན		...	...	१४
विकट འཇིགས་ཅུང་	...	...	...	२०
विकट བརྫབས	...	...	...	१६
विकृत རྣམ་འགྱུར	...	...	...	२१
विकृत རྣམ་པར་འགྱུར	...	...	...	२३
विक्रमशीलदेव महाविहार	...	...	...	५०
विक्रिया རྣམ་གྱུར	...	...	...	९
विगलत् རབ་འཛག་ཅིང་	...	...	...	२६
विज्ञप्यमान ཞུ་བ	...	...	...	४६
वितान བླ་བྲེ	...	...	...	३६, ३९
वित्त ནོར	...	...	...	२९, ३०
विद्या	...	...	...	३३
विद्याधर	...	...	...	३४
विद्युत् གློག	...	...	...	१७, २४
विद्वस् མཁས་པ	...	...	...	२७

Words.		Page
विद्विषत्	རྣམ་པར་སྡང་བ	२५
विधि	སྒྲུབ་བྱེད	४६
विनमत्	དུད་པའི	४०
विनय	དུལ་བ	३८, ३९
विनिपतित	རྣམ་ལྷུང་བ	५
विनिसय	... ...	३०
विन्दति	ཚོར་བ	४६
विपन्न	... ...	२७
विपुल	རྒྱ་ཆེན	१३
विपुल	ཡངས	८
विपुल	ཡངས་ལྡན	९
विभव	འབྱོར་པ	१२, २७
विभिन्न	ཕྲ	४३
विभूति	འབྱོར་བ	२१
विभूति	མཛེས་པ	२१
विभूषा	རྒྱན	२१
विम्ब	གཟུགས	७
विरचित	རྣམ་པར་སྤྲས	२४
विरह	བྲལ་བ	६९
विस्रवति	རྣམ་པར་ཛུ་བའི	९

Words.					Page
विलक्ष ངོ་ཚར་སྒྱུར་ཅིང་	...	...	...	...	३०, ३१
विलसत् གཡོ་ཞིང་	...	...	...	...	१८
विलास བཅོ་དགའ	...	...	...	...	१७
विशत् འཇུག་པ	...	...	...	...	१७
विशेषात् ཁྱད་པར་ལས	...	...	...	...	१४
विशेषेण ཁྱད་པར་དུ	...	...	...	...	४६
विश्रान्त ཉལ་བ	...	...	...	...	१७
विश्रान्त གནས་ཤིང་	...	...	...	...	२७
विश्रान्त ལྷུང་ཞིང་	...	...	...	...	२७
विश्रान्त འཁོད་པ	...	...	...	...	१७
विश्रान्त ངལ་འབབ་པ	...	...	...	...	३७
विश्व སྣ་ཚོགས	...	...	...	...	४३, ४४
विश्वरूप སྣ་ཚོགས་ངོ་བོ	...	...	...	...	४३
विष དུག	...	...	...	...	४६
विष्टर	...	...	...	...	४०
विष्णु ཁྱབ་འཇུག	...	...	...	...	४०
विसृजसि སྤྲོ་ལ་གྱི	...	...	...	...	८
विख སྒྱུགས་པ	...	...	...	...	२६
वीचि རྦ་རླབས	...	...	...	...	३७
वीणा པི་ཝང་	...	...	...	...	३६

Words.	Page
वीप्सा	११
वीर དཔའ་བོ	२५
वीरसैन्य ཏུལ་ཕོད་དམག་ལྷན	३२
वीरसैन्य དཔལ་སྦྱོ་ལྷན	३२
वृत्त ཞིང་	६
वृत्ति འཚོ་བ	३०
वेग ཤུགས	१०
वेणी ཟྲེ་འབྲུ	३५
वेणु སྨྱིང་བུ	३६, ३७
वेताल རོ་ལངས	४१
वेत्ति མཁྱེན	४४
वेत्री མཁྱེན་དེ	४६
वेला རྦ་རླབས	१६
वेला ཚེ	४१
वेश्मन् ཁང་པ	६, १७, १८
वैदूर्य्य	३६
वैद्य	१४
वैयर्थ्य འབྲས་དང་བྲལ་བས	५
वैयर्थ्य དོན་ན་ནཆིས་པས	५
व्यक्त གསལ	१

Words. Page

व्याज ཟོལ १२

व्यात्त གདངས २१

व्यात्त གངས २१

व्यादाय གདངས ४४

व्यापद् རྒུད་པ २२, ४४

व्यापार བྱ་བ १३

व्यापार བྱེད་པ་དང་ལྡན २१

व्याप्त ཁྱབ ४१

व्याहार བརྗོད ४६

व्युत्थासि སྐྲག་མཛད ४१

व्योमन् ནམ་མཁའ ३९, ४१

व्योम्नि མཁའ་ལ ५

श

शकल དུམ་བུ ८

शकलशिला ९

शक्ति ནུས་པ २७

शची བདེ་སོགས ३८

शत བརྒྱ་ཕྲག ४२

श्मश्रु ५०

शय्या མལ १७

Words.				Page
शय्या མལ་སྟན	...	...	...	१७, २८
शरण्य སྐྱབས	...	...	...	२२
शरण्ये སྐྱབས	...	...	...	१
शशिन् ཟླ་བ	...	...	...	४७
शिखर རྩེ་མོ	...	...	...	१८
शिखिन् རྨ་བྱ	...	...	...	३२
शिरः མགོ	...	...	...	१, १८, १९
शिरा	...	...	...	२६
शिला འཁྲུགས་ཞིང་	...	...	...	८
शिला རྡོ	...	...	...	३३
शिल्प བཟོ	...	...	...	२९, ३०
शीतल བསིལ་བ	...	...	...	८
शुभ དགེ	...	...	...	२९
शून्य སྟོང་པ	...	...	...	१९
शूल གསལ་ཞིང་	...	...	...	१९
शूल གསལ་སིང་	...	...	...	१९
शूलयष्टि	...	...	...	२०
शूलवल्ली	...	...	...	२०
शेखर	...	...	...	४०
श्चोतत् འགེམས་ནས	...	...	...	२०

Words.				Page
श्वोतत् བསྐམས་ནས	...	...	...	२०
श्याम སྔོ (ཁ་སྔོ)	...	...	...	३२
श्रद्धा	...	...	...	१३
श्रम ངལ་བ	...	...	...	४६
श्रये བརྟེན་པར་བགྱིད	...	...	...	५
श्रवण རྣ་བ	...	...	...	३५
श्रावक	...	...	...	४२, ४५
श्री དཔལ	...	...	...	१, १९
श्रीभरा བསིལ་བའི (cool)		...	...	४७
श्रीमत् འོད་ལྡན (luminous)		...	...	४३
श्रुत ཐོས་པ	...	...	...	२७
श्रुति ཐོས	...	...	...	१३
श्रुत्वा ཐོས་ནས	...	...	...	५
श्रेयस् དགེ་ལེགས	...	...	...	४७
श्रोत्र རྣ་བ	...	...	...	२७

ष

षट् དྲུག	...	...	...	३२
षड़भिज्ञ	...	...	...	४५
षोड़शलक्षणा	...	...	...	४७

स

Words.				Page
सः དེ	...	...	...	२७
सः དེ་ཉི	...	...	...	२२
संक्षोभ དཀྲུགས་པ	...	...	...	१६
संक्षोभ རབ་འཁྲུགས	...	...	...	१६
संग्रह	...	...	...	७
संग्राम གཡུལ་ངོ་འགྲེད་པ		...	...	२४, २५
संज्ञाघोषण	...	...	...	१४
संसारभीरु	...	...	...	४९
संसारसन्त्रास	...	...	...	४०
संस्तुत्य བསྟོད་ནས	...	...	...	४८
सकरुण སྙིང་རྗེ	...	...	...	१६
सकल མཐའ་དག	...	...	...	७, ४४
सकोप ཁྲོ་བ་དང་བཅས	...	...	...	४१
सङ्कट ཡངས	...	...	...	२०
सङ्केत རྡུས (?)	...	...	...	३३
सङ्केत རྡུས་བདབ (?)	...	...	...	३३
सटा རལ་པ	...	...	...	२०
सत्यभामा	...	...	...	९
सत्त्व སེམས་ཅན	...	...	...	७, ४३

Words.	Page
सद्यः འཕྲལ་ལ	१६
सन्तत རྒྱུན་ཆགས	१२
सन्तोष ཚིམ་པ	४६
सन्धि ཁྱིབས	२०
सपदि འཕྲལ་དུ	२२
सपर्य्या མཆོད་པ	३६
सफला འབྲས་བུ་ལྡན	१०
सभा འདུན་ས	२७
समुदित བཙས་པ་ཡི	२७
सम्पद् ཕུན་སུམ་ཚོགས	१
सम्पर्कं	१
सम्बुद्ध རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས	१०
सम्भूय བྱུང	२१
सम्भूयमान	१९
सम्भोगकाय	४२
सम्यक् ཡང་དག	१०
सम्यक्सम्बुद्धयान	११
सरित् ཆུ	३७
सर्व्वं ཐམས་ཅད	२७
सर्व्वं ཀུན	८

Words.	Page
सर्व्वज्ञ ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ	४८
सर्व्वज्ञमित्र ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་བཤེས་གཉེན ...	२, ३, ४८, ५०
सर्व्वदर्शिनी	४६
सर्व्वविद् ཀུན་རིག་ཉིད	४४
सर्व्वशून्यता	४२
सर्व्वस्मिन् ཀུན་ལ	१
सर्व्वेभ्यः ཀུན་ལ	९
सलिल ཆུ	३१
सह བཅས	१९
सा དེ་ནི	४४
साक्षात् མངོན་སུམ	४४
साक्षी དཔང་	४४, ४५
साटोप	४०
सादर གུས་དང་བཅས་པར	३५
सान्द्र མང་རབ་ཏུ་ཟགས་པ	२०
सान्द्र སྟུམ་ཞིང་	४३
सान्द्रेन्द्रनील མཐོན་མཐིང་	४३
साधारण ཐུན་མོང་	१४
सामर्थ्यं ནུས་པ	१
सामर्थ्यं ནུས་མཐུ	१

Words.	Page
सार्व्वज्ञ ཀུན་མཁྱེན	४४
साहस्य	४५
सिंह སེངྒེ	२७
सिंहासन སེངྒེའི་ཁྲི	२७
सिद्ध གྲུབ་པ	४२
सिन्दूर ལི་ཁྲི	४३
सिन्धु རྒྱ་མཚོ	४७
सीमा མཚམས	३१
सुखावती བདེ་བ་ཅན	४८, ४९
सुगत བདེ་གཤེགས	४२, ४८
सुगत བདེ་བར་གཤེགས	३३, ३९
सुगतमहावर्त्म	११
सुत སྲས	४४
सुत སྲས་པོ	४८
सुत བུ	३०
सुन्दरी མཛེས་མ	३७
सुर ལྷ	१, ३८
सुरदीर्घिका	३८
सुरभि དྲི(ན)་ཞིམ	३३
सुहृद् གྲོགས་པོ	३०

Words.				Page
सेनानी དམག་དཔོན	...	...	...	३२
सेवा གཡོག	...	...	...	२९, ३०
सेवा ཞབས་འབྲིང་	...	...	...	२९, ३०
स्कन्ध ཕྲག་པ	...	...	...	२०
स्तन ནུ་མ	...	...	...	३५
स्तन्य ནུ་མ	...	...	...	९
स्त्री བུད་མེད	...	...	...	३१, ३२
स्त्रीरत्न	...	...	...	३२
स्तोत्र བསྟོད	...	...	...	४७
स्तोत्र བསྟོད་པ	...	...	...	१, २०, ४८
स्तोत्रमात्रं བསྟོད་ཙམ	...	...	...	४७
स्थ གནས	...	...	...	४२
स्थान གནས	...	...	...	४७
स्थित བཞུགས	...	...	...	४२
स्थिर བརྟན	...	...	...	४२
स्निग्ध སྣུམས་པ	...	...	...	४६
स्निग्ध སྣུམས་པའི	...	...	...	२२
स्पर्द्धमान འགྲན་ཅིང་	...	...	...	३५
स्फटिक ཤེལ	...	...	...	४३
स्फटिकवत् ཤེལ་བཞིན	...	...	...	४३

Words.				Page
स्फार གསལ་བར	...	...	...	༢༡
स्फीत ཤས་ཆེན	...	...	...	༡༩
स्फीत རྒྱས་པ	...	...	...	༡༩
स्फुट གསལ་བར	...	...	...	༡༩
स्फुट གསལ་པོ	...	...	...	༢༠
स्फुटित བསྒྲིམས	...	...	...	༢༨
स्फुरत् གཡོ	...	...	...	༣༢
स्फुरत् གཡོ་བ་དག	...	...	...	༢༡, ༢༢
स्फुलिङ्ग མེ་སྟག	...	...	...	༡༧
स्फूर्जत् འགྲོ་ཞིང་	...	...	...	༡༧
स्फोट ཕུབ	...	...	...	༡༩
स्फोट བརྡེག	...	...	...	༡༩
स्फोट སྒྲ	...	...	...	༡༦
स्फोटयसि	...	...	...	༡༣
स्मर འདོད་པ	...	...	...	༣༥
स्मृति དྲན་པ	...	...	...	༡༣, ༡༤, ༢༤
स्मेर འཛུམ	...	...	...	༢༨
स्यात् གྱུར་ཅིག	...	...	...	༡༤
स्रक् ཕྲེང་བ	...	...	...	༡
स्रग्धरा ཕྲེང་བ་འཛིན་པ	...	...	...	༤༨, ༥༠

Words.	Page
स्रग्धरास्तोत्र	༤༩
स्रज् ཕྲེང་བ	༢༡, ༢༤
स्व རང	༡༤, ༣༠, ༣༡
स्वःस्थ མཐོ་རིས་ལ་གནས	༤༢
स्वच्छन्दं རང་དགའ	༡༦
स्वजन རང་གི་སྐྱེ་བོ	༣༠
स्वभाव ངོ་བོར	༤༢
स्वर् མཐོ་རིས	༤༢
स्वर्ग མཐོ་རིས	༣༨
स्वस्ति བདེ་ལེགས	༤༨
स्वस्तिक བཀྲ་ཤིས	༤༨, ༤༩
स्वस्थता རྣམ་པར་གནས་པར	༤༦
स्वान्त རང་སེམས	༤༦

ह

हठात् འཕྲོག་པ	༡༣
हठात् ནན་གྱིས	༡༣
हतवाट	༤༢
हन्ती འཇོམས	༥
हर	༤༥
हरति འཕྲོག་པར་བྱེད	༢༧

Words.				Page
हरि	...	...	...	༤༥
हार རྡོ་ཤལ	...	...	...	༣༥
हास གད	...	...	...	༡༦
हास བཞད	...	...	...	༤༡
हास्य གཞད་གད་དག	...	...	...	༤༤
हिन्दोल	...	...	...	༡༨
हिम ཁ་བ	...	...	...	༤
हिरण्यगर्भ	...	...	...	༤༥
हीर རྡོ་རྗེ	...	...	...	༣༨
हीरभिन्न རྡོ་རྗེ་ལྡན་པ	...	...	...	༣༨
हुङ्कार ངར་དིར་སྒྲ	...	...	...	༡༨
हुङ्कार ཧཱུཾ་ཞེས་བྱ་བ	...	...	...	༡༨
हृत ཕྲོགས་པ	...	...	...	༢༤
हृदय སྙིང་	...	...	...	༤༦
हेतु རྒྱུ	...	...	...	༧༤, ༤༦
हेतोः རྒྱུ་ལས	...	...	...	༩
हेला རོལ་པ	...	...	...	༡༦
हेला རལ་པ་ཅན	...	...	...	༡༦
हैमवती	...	...	...	༩
हैमवत्याः གངས་ཅན་ལས་བྱུང་		...	...	༨

BHARTIYA VIDYA BHAVAN LIBRARY
* Delhi Centre *
Acc. No. ....
Date ....
Received ....